

Colecția BIBLIOTECA GIURGIUVEANĂ

**Colecție coordonată de
DANIELA BARDAN**

Art-design: Mihai NEDELCA

DESCRIEREA CIP A BIBLIOTECII NAȚIONALE

Dedic acest volum dragilor mei nepoți Filip Cezar și Ana Sofia Halapciuc, cărora le cedez și eventualele drepturi de autor; în cazul unei reeditări...

Note:

1). Adresez și pe această cale noi mulțumiri pentru sprijinul editorial primit din partea Primăriei Municipiului Giurgiu și a Domnului Primar Adrian Valentin Anghelescu, precum și din partea inimosului grup de salariați ai Bibliotecii I.A. Bassarabescu din Giurgiu, coordonat de Doamna Manager Daniela Bardan, cu o mențiune specială acordată Domnului Mihai Nedelca pentru implicarea sa remarcabilă în relația cu Editura ROTIPO din Iași.

2). Ca și în celelalte scrieri ale mele mai recent publicate și a căror acțiune se derulează pe parcursul mai multor decenii, pentru perioada de referință anterioară anului 1993, mi s-a părut corect, util și firesc să folosesc în dialoguri grafia veche („î” din „i” și în interiorul cuvintelor, precum și variantele lexicale ale verbului a fi „eu sînt, noi sîntem, voi sînteți, ei sînt”), ca mijloc intrinsec de ilustrare a atmosferei și a limbajului acelor vremuri.

3). O parte dintre povestirile următoare sunt inspirate din amintiri banale, iar restul sunt rodul imaginației mele, astfel că orice asemănare cu unele întâmplări adevărate constituie simple coincidențe, ce se cuvine a fi interpretate și preluate ca atare. Las la latitudinea dumneavoastră să faceți diferențierea între ficțiune și realitate și vă mulțumesc pentru bunăvoință, pentru înțelegere și pentru coparticiparea directă la acest demers literar.

Lectură plăcută și ușoară vă doresc!

Seria
INEDIT

Marius Radu EREMIA

Cireșul sălbatic

proză scurtă

Colecția BIBLIOTECA GIURGIUVEANĂ

NR. 117

2025

CIREȘUL SĂLBATIC

După ce îmi exprimasem în fața mai multor grupuri de persoane intenția de a renunța la scris și la publicarea de literatură, întâmplarea a făcut să-l cunosc pe reputatul critic și editorialist Adam Adameșteanu, un individ nu doar foarte capabil în profesia lui, dar și foarte de treabă și îndatoritor în final, prin comportamentul său exemplar... După ce a aflat că am cochetat cândva cu literatura și după ce mi-a citit câteva dintre cărți, omul s-a arătat dispus să mă ajute și să intervină personal pentru mine, promițându-mi chiar și un sponsor apt să îmi asigure finanțarea următorului meu volum...

Îmi era deja jenă să profit de bunele lui intenții, astfel că am îndrugat niște scuze menite să nu îmi creeze niște obligații în plus:

– Domnule, dacă am renunțat la scris atunci când eram în vervă și când și inspirația îmi da ghes, acum, după ce nu mai sunt dornic să mă exteriorizez și nici să îmi mai fac un nume printre scriitori, fii sigur că nu aș vrea să mă fac de râs publicând orice, doar ca să mă aflu în treabă!...

– Hai să reedităm una dintre scrierile tale mai vechi, care mie mi-au plăcut și care, cu o reclamă făcută cum trebuie, îți poate asigura un tiraj bun, urmat și de o vânzare pe măsură!...

– Iartă-mă că refuz, îți mulțumesc pentru bunele tale intenții, dar mi-ajunge!... Prefer să mă ocup de grădinărit, o activitate care mă scoate din casă și mă ajută să mă simt bine...

– Dar la grădinărit te pricepi cu adevărat?

– Da... Pot să spun că da, chit că m-am apucat la o vârstă mai înaintată și că tot ce știu am aflat mai mult din ce am citit sau din ce am învățat de la alții și, abia mai apoi, din propria-mi experiență...

– Bine, dar la așa ceva chiar te pricepi?... Și îți și place?...

– Da, domnule... Pot să spun că mă pricep și că îmi place...

– Atunci, scrie, cel puțin, o astfel de carte, iar eu mă angajez să te ajut să o publici și la fel și să îți fie difuzată în toată țara, într-o variantă convenabilă și sub aspect financiar pentru toată lumea...

– Cum adică?... Ce înseamnă „variantă convenabilă pentru toata lumea?”...

– Banii obținuți pe carte îi împărțim în trei: tu primești jumătate, iar cealaltă jumătate se împarte iar la doi, mie îmi revin douăzeci la sută din total, iar restul îl ia editorul, care își recuperează astfel și cheltuielile legate de publicarea cărții... Până la urmă, ieșim în avantaj cu toții, inclusiv sponsorul, căruia i se scade proporțional, nu știu cât, din impozitul aferent afacerii sale... probabil, ceva în echivalent cu suma oferită pentru sponsorizarea cărții...

– Așa se lucrează?

– Da, în mare, cam așa se lucrează... N-ai știut?

– Nu... Spre rușinea, spre ghinionul și spre regretul meu sincer, nu am știut cum e cu sponsorizările și nici cum să atrag un spnsor... Am solicitat, o dată, sprijin financiar la autoritățile locale și județene, așa cum auzisem că procedaseră și alții în situația mea, nu l-am primit și mi-am publicat cărțile în tiraje foarte mici, pe care le-am dăruit în totalitate, astfel că nu mi-am recuperat banii cheltuiți pentru editare și nici nu am reușit să îmi fac un nume în literatura românească, ca să nu mai vorbesc despre golul lăsat în „propriul buget” sau despre efortul depus și despre timpul alocat conceperii și tehnoredactării acelor volume scrise și publicate practic în zadar... Dar dacă sistemul de sponsorizare literară sau culturală este atât de bine reglat, chiar mă mir de ce nu sunt încurajați scriitorii și oamenii de cultură și de artă veritabili și să se creeze astfel emulație și un sistem de valori intercondițional direct și corect, apt să îi stimuleze pe creatorii cu adevărat merituosi...

- Acest sistem există și chiar funcționează...
- Funcționează, pe naiba!... Scriu și public de cel puțin zece ani și e prima oară când aud despre acest sistem de stimulare a creației literare sau artistice de la noi...
- Exact asta am vrut să și spun, dar m-ai întrerupt... Sistemul este blocat de birocrație și de imobilismul favorizat de concurența neloială dintre editori... Vreau să spun, de fapt, că sunt atât de mulți editori, dintre care majoritatea, avizi după bani și dornici să își amortizeze rapid investițiile făcute în tehnologia specifică, încât nimeni sau prea puțini mai respectă regulile breslei, majoritatea acceptând compromisuri absurde, atât în privința calității lucrărilor publicate, cât și în privința obligației de a se ocupa inclusiv de difuzarea și de vânzarea noilor cărți, nemaiasigurându-i nici autorului drepturile financiare proporționale ce i se cuveneau legal sau care erau convenite contractual și, de asemenea, în spiritul unor norme cu deplină acoperire legală... ...În fond, nu e nimic complicat, doar că, în ultimii ani, s-au împământenit tot felul de improvizatii, încât nici editurile nu mai sunt ceea ce ar fi trebuit să fie și nu-și mai îndeplinesc nici rolul educațional sau formator de opinie ori generator de cultură și de literatură autentică... În fine, aceste detalii pe noi nu prea ne interesează și nici nu ne vor încurca, reține doar că, din combinația asta cu cartea de grădinărie despre care am vorbit, tu ai fi principalul avantajat sau principalul beneficiar al afacerii... Ai grijă însă cum sistematizezi materialul și cum formulezi partea teoretică a prezentării, ca să nu avem belele!
- Ce belele?
- Să fii acuzat de plagiat, de furt intelectual, chestii din astea ce te scot în afara legii... Dar dacă ai scris literatură și zici că te și pricepi și mai ai și o experiență proprie în grădinărit și în legumicultură, sunt convins că vei reuși să îi dai cărții o notă cu totul originală... Mai completăm și cu câteva imagini sugestive și nu văd de ce nu am scoate ceva deosebit și cu căutare la public!...
- Bine, Domnule... O să mă gândesc, apoi mă apuc de treabă și sper că o vom scoate cu bine la capăt...

*

A doua zi și în următoarele am mers la grădină și, tot robotind printre plantele de tot felul, îmi imaginam și configurația viitoarei cărți, ba mai mult, îmi luam cu mine și o găleată în care purtam permanent un pix și un carnetel în care notam ideile pe care le socoteam utile și pe care nu aveam voie să le uit... Și, încet, încet, după aproape o lună, plus încă o lună, cât mi-a luat tehnoredactarea, mai ales din cauza graficii speciale și a dificultăților de inserare a planșelor și a tabelelor, am isprăvit și cartea, pe care am numit-o „Ghidul grădinăritului ecologic”, oferind cititorilor detalii despre intercalarea plantelor astfel încât să se stimuleze între ele în creștere și în fructificare sau să își sporească rezistența la unele boli și dăunători, fie ele tot legume și zarzavaturi sau alte plante cu rol protector, fie prin plantarea în vecinătatea tomatelor, a ardeilor sau a vărzoaselor a crăițelor, niște flori superbe și care gonesc o serie de afide, de păduchi și de gândăcei, la fel ca și Ceapa de Egipt, ce are și proprietatea drenării solului din imediata apropiere, ca și pe aceea a fixării în sol a azotului aerian, la fel ca și mazărea, soia ori fasolea, precum și unele soluții insecticide naturale rezultate prin macerarea a diverse plante sălbatice, cum ar fi, de pildă, urzica moartă ori pelinul combinat cu cicoare și cu rostopască, rațiunile rotirii culturilor și importanța utilizării anumitor plante tehnice drept cultură premergătoare pentru diferite tipuri de legume, despre rolul sau scopul utilizării biloanelor și a vecinătăților dintre ronduri, la fel, despre rețetele de preparare a compostului sau despre momentele de aplicare optimală a îngrășemintelor naturale de proveniență diferită și în perioade și cantități diferite pe parcursul ciclurilor de vegetație, încercând să dezvălui cât mai multe dintre secretele grădinăritului pe suprafețe mici, dar cu bun randament, apte să îl satisfacă și pe cititorul care urma să îmi cumpere cartea și care ar fi trebuit să aprecieze că noutățile aflate de la mine i-au justificat deplin investiția...

Am finalizat volumul tot în grădină, sub bătrânul meu cireș sălbatic, pe care îl păstrasem nu pentru fructele lui formidabile, foarte timpurii, ce e drept, dar nu foarte mari și nici prea dulci,

ci pentru dezvoltarea lui impresionantă și pentru care promisem chiar și o ofertă din partea unei fabrici de mobilă interesată să îl transforme în furnir... Nu l-am vândut și nici nu i-am întreat de oferta de preț, cu toate că citisem că, undeva, prin Suceava, cineva promise vreo treizeci și cinci mii de euro pentru un asemenea pom în vârstă de circa treizeci și cinci de ani, ori al meu părea chiar mai vârstnic, dar era pomul curții mele, singurul pe care l-am găsit deja plantat acolo atunci când am cumpărat proprietatea cu pricina, în urmă cu aproape două decenii...

Revenind la carte, pot să afirm că mi-a plăcut și m-a mulțumit chiar dacă nu avea decât nouăzeci și două de pagini, în care inclusesem și vreo douăzeci de imagini diverse plus câteva tabele și scheme cuprinzând înființarea și întreținerea culturilor, plus particularitățile de pregătire a solurilor și a rondurilor pentru fiecare tip de plantă... I-am arătat întregul material lui Adam Adameșteanu, iar după ce l-a răsfoit, mi-a propus să îl prezentăm unui specialist autorizat, care să își exprime și el părerea... L-am întrerupt:

– Doar părerea, fără să intervină în niciun fel pe textul lucrării!... Am mai avut surpriza ca un „binevoitor”, la o altă carte, de fapt la două, încredințate împreună aceluiași editor, să intervină după bunul său plac și fără să-mi ceară asentimentul, manifestându-și orgoliul stupid și căutând să își pună amprenta prin tot felul de intervenții aiurea, unele contrare celor mai elementare reguli de compunere sau de exprimare...

– Ce ți-a făcut?

– S-a băgat pe text cu câte un cuvânt aiurea, uneori aflat deja în propoziția sau în fraza respectivă, în alte locuri a scos sau a introdus litere contrar regulilor elementare ale ortografiei limbii române, eliminând chiar și majusculele din unele nume proprii sau din apelativele protocolare, dar cel mai mult i-a plăcut să înlocuiască punctuația, preponderent punctele de suspensie, care, presupun că știi, au cel puțin patru spre zece destinații, scopuri și sensuri în beletristică și care țin de stilul fiecărui autor, lăsând în unele locuri formularea nefinalizată ori folosind aiurea sau fără motiv virgule ori adjectivul sau pronumele demonstrativ acesta, aceasta, aceștia, acestea, acel, acela, aceea, acea(...), înțelegi la ce mă refer, în condițiile în care eu evit asemenea

formulări facile sau superficiale, ba chiar și repetarea aceluiași cuvinte pe parcursul aceleiași fraze ori a unor fraze învecinate... Îți dai seama cât a putut să mă-nfurie!...

– Păi, cum și-a permis și de ce nu i-ai respins cartea... sau cărțile?...

– Eram presat de timp, urma să le dăruiesc foștilor colegi de liceu cu prilejul agapei, plus că inițiativa publicării cărților aparținuse unui prieten comun, care își asumase și costurile de editare... Am fost pus în fața faptului împlinit și fără posibilitatea de a mai reacționa...

– Dacă socotești că e cazul, te voi ajuta să le reeditezi și pe acelea... Să mi le dai și mie să le citesc!...

– Conținutul uneia dintre ele îl știi, fiind vorba despre reeditarea a două povestiri și a romanului „Căsuța din Piața Domului”, pe care ți l-am dăruit în varianta ediției princeps...

– Da... E un roman apreciabil... Merită republicat și redifuzat cum trebuie...

– Nu știu, nu cred... Mai discutăm după ce terminăm cu ghidul grădinarului...

– Bine, nu te grăbesc...

*

Și a apărut și cărțulia, mai întâi, într-o mie cinci sute de exemplare, urmând ca tirajul să fie ulterior mărit, probabil dublat, în funcție de volumul și de ritmul vânzărilor...

Domnul Adameșteanu m-a asigurat că, la valoarea cărții și la prețul de pornire de numai douăzeci de lei stabilit pentru livrare, se va vinde fără probleme și tranșa a doua, așa că mi-aș putea face deja și unele planuri în legătură cu banii pe care îi voi obține pe carte... Glumea, desigur... Am zâmbit oarecum ezitant, nepărându-mi-se oportun să discut încă de pe acum aspectul câștigurilor, revenindu-mi în minte faptul că, până atunci, eu doar plătisem, fără să recuperez nici măcar un singur leu de pe urma cărților publicate și pe care doar le dăruisem, total dezinteresat și fără niciun profit... Am calculat totuși mental 1500 de cărți x 10 lei, cât mi-ar fi revenit mie după fiecare exemplar vândut, apoi am dublat suma și pentru eventualitatea

continuării vânzărilor, așa cum preconiza Adameșteanu, rezultând pentru mine un beneficiu de treizeci de mii de lei, adică echivalentul pensiei mele pe vreo opt luni de zile... L-am întrebat într-o doară:

– Banii ăștia sunt impozabili?

– Nu știi exact... O să-l întreb pe Ionescu... Înainte, lui îi lăsam treizeci și cinci la sută din combinație și pentru așa ceva, acum, mi se pare că legea s-a schimbat... Nu știu sigur, mi-amintesc vag că era vorba despre vreo zece la sută din venitul net, dar mai era și o taxă forfetară de reducere din impozitul aplicat asupra venitului brut... Ar mai fi și contribuția pentru asigurările sociale, dar tu ești deja pensionar și nu cred că ți se mai reține, la fel și contribuția pentru asigurări de sănătate... Nu sunt la curent cu actualul sistem de taxare, dar se poate afla...

– Probabil că voi „dăru” Statului jumătate din sumă...

– S-ar putea, dar pentru o lună, o lună și jumătate de muncă, cînșpe mii de lei e totuși bine, mai ales că în timpul acesta nu te-ai ocupat numai de carte...

– Știi ceva?... Până acum, eu doar am cheltuit ca să public niște cărți, fără să vând vreuna, ci doar dăruindu-le pe toate și tot ceea ce regretam era tirajul prea mic pe care mi-l permiteam și care nu îmi oferea posibilitatea nici să îmi popularizez lucrările și nici să devin cunoscut cititorilor, cel puțin din urbea în care trăiesc, iar acum, când tirajul cărții este destul de mare, revenidu-mi și mie niște bani, parcă mi-ar părea rău să cedez jumătate din sumă, în condițiile în care nici statul și nici asigurările sociale sau casa de asigurări de sănătate nu mă ajută și nici nu mă favorizează cu ceva personal...

– Da, dar așa funcționează sistemul, care e conceput în spiritul principiului solidarității umane, chit că atunci când ești bolnav, trebuie să plătești totul... Dar să sperăm că nu va trebui să restitui atât de mulți bani... Să vedem ce zice și Ionescu!... E om serios și nu păcălește pe nimeni... Deci, nici pe tine...

*

Într-adevăr, de ce m-am temut nu am scăpat, peste cincizeci la sută din drepturile de autor mi i-au luat prin sistemul de

impozitare, așa că din cei treizeci de mii de lei muncii de mine în aproape două luni, treisprezece mii și cinci sute de lei mi i-a luat A.N.A.F.-ul într-o singură secundă și într-o singură mișcare, pentru care tot eu m-am dus la ei și tot eu m-am ocupat de completarea întregii documentații incluse în procedură... Dar nu mai conta, deja îmi trecuse supărarea, cu toate că, în prima fază, mă deranjase inclusiv modul direct de reținere a întregului cuantum de patruzeci și cinci la sută și nu treptat sau etapizat, 10%, apoi 25% și iar 10% din fiecare sumă rezultată după fiecare reținere, așa cum se procedează în cazul calculului salarial, o metodă simplistă, dar speculativă și care se soldase cu încă un pasiv mascat de circa 7%, echivalând cu 2010 lei suportați tot de mine sau cu un număr de cincizeci de cărți pe care le-aș fi putut oferi fără alte costuri suplimentare unor cunoscuți și prieteni, astfel că nu mi-a convenit mai deloc când am realizat că drepturile de autor sunt taxate practic la fel de sever ca și câștigurile obținute prin jocurile de noroc...

Așadar, mă obișnuisem deja cu gândul că m-au „ciuitit”, când Domnul Adameșteanu a revenit cu noi propuneri de colaborare, insistând mai întâi pentru afacerea privind reeditarea cărților mele mai vechi, păstrând repartitia câștigurilor brute în aceleași proporții, eu, el și Ionescu, cu toate că, în cazul beletristicii și în cazul unui ilustru necunoscut ca și mine, tirajul de lansare de cinci sute de exemplare, plus rezerva unei suplimentări cu alte cinci sute de bucăți erau mult mai dificile și deloc sigure, dar și că, de acum încolo, el ar putea interveni cu anumite influențe și relații ce comportă însă anumite costuri colaterale și care nu pot fi incluse în prețul oficial al volumelor publicate și puse în vânzare, dar că, odată „scos și eu în lume”, șansele mele de consacrare ar deveni mult mai mari, antrenând după sine și admiterea ca membru al Uniunii Scriitorilor din România, postură ce mi-ar asigura prin ea însăși un venit suplimentar permanent lunar echivalent cu jumătate din pensie, plus o serie de alte avantaje induse de deținerea unui asemenea statut social și literar elitist și de recunoaștere națională și, poate, chiar și internațională, dacă e să continuăm pe aceeași cale, la care s-ar putea adăuga chiar și transpunerea unora dintre romanele mele în scenarii de film sau de televiziune, o altă

posibilitate de a face niște bani frumoși din conținutul acelorași cărți valorificate într-un mod superior și inteligent...

Nu știu dacă propunerile și promisiunile lui Adameșteanu m-au prins într-un moment nepotrivit sau eram încă sub impactul manierei în care fusesem depozitat de mai mult de șaptezeci la sută din banii ce mi s-ar fi cuvenit pe cartea de grădinărit, incluzând la pierderi și cei 20% care îi reveniseră lui, cert este faptul că i-am cerut, neapărat, un timp de gândire, nemaifiind foarte sigur că vom mai continua să colaborăm... Niciodată nu fusesem tentat să mă pricopsesc peste noapte sau animat de câștiguri obținute fără muncă sau fără efort, ba chiar observasem că orice venit nemeritat sau dobândit în condiții nedemne ori neclare îmi aduceau automat pagube considerabile, uneori mult mai mari decât suma ce îmi parvenise foarte ușor sau fără un contraserviciu corespunzător... Mi-amintesc cum, pe vremuri, fiind foarte tânăr, am găsit câteva sute de lei pe stradă, pentru ca apoi, după câteva zile, să îmi scape întregul salariu din buzunarul din spate de la blugi... «Da, mai bine sărac și curat, cine știe ce alte obligații sau pierderi voi avea dacă mă arunc la câștiguri prea mari sau dacă mă las antrenat în scenarii utopice și în jocuri de culise, cu derulare incertă!... Da, infatuarea și dorința de preamărire sau de îmbogățire nu m-au caracterizat și nici nu le voi agree vreodată!»...

*

Deja mă liniștisem și îmi reentrasem în vechiul meu ritm, cu preocupările legate de grădină, mai ales că toamna își intrase în drepturi și, odată cu ea, și muncile și recoltările de sezon, astfel că am neglijat să îl mai caut pe Adameșteanu... Mi-a telefonat însă el, iar după ce am schimbat câteva amabilități, m-a abordat direct, într-o chestiune fără absolut nicio legătură cu vechile noastre combinații editoriale:

- Zi-mi, te rog, ai lucrat cândva în vamă, la Giurgiu?
- Da... De fapt, în acel loc, mi-am petrecut cam toată tinerețea...
- Numele Ema Mădălina Iacob îți spune ceva?... Ca fată, s-a numit Diaconu... Este verișoară primară cu nevastă-mea...

– Nu-mi amintesc... E posibil să ne fi cunoscut, dar nu mai știu... Erau mai multe servicii sau reprezentanțe de ministere în vamă așa că s-ar putea să ne fi intersectat vreodată... Dar care-i problema?...

– A lucrat câteva săptămâni acolo, ca medic veterinar și mi-a zis că ea te știe bine... Mai precis, ți-a descoperit numele pe cărțile pe care le am de la dumneata, ți-a văzut și fotografia de pe facebook și s-a convins că nu greșește în ceea ce te privește... Mi-a mai zis că, dacă ești de acord, ar fi dornică să vă revedeți, să depănați amintiri și, eventual, să reîmprospătați relația...

– N-am nimic împotrivă, doar că nu îmi amintesc cine e...

– Uite, îți trimit o fotografie de-a ei, de când era mai tânără și, poate, ai s-o recunoști, îți voi da și numărul ei de telefon și o poți căuta dacă dorești... În rest, ești bine?...

– Da, sunt bine, puțin cam ocupat în perioada aceasta, dar sper să mă descurc... Nu mai vii pe la Giurgiu?... Te-aș duce și pe la grădină, acum, acolo, este totul superb, plus fructele și legumele de tot felul, care sunt din abundență, plus florile și în special trandafirii, parcă mai mari și mai viu colorați decât în restul anului, ba chiar și fațada principală a căsuței este acoperită acum în întregime de trandafiri urcători, albi și roșii, înfloriți pentru a doua oară și care oferă privirii un tablou mirific, greu de imaginat...

– Poate că vin... poate, chiar însoțind-o pe Ema, împreună cu nevastă-mea... Te-ncurcăm dacă venim prea mulți?... Nu vreau să îți facem deranj și nici să te obligăm prea tare...

– Nici nu se pune problema vreunui deranj... Oricând sunteți bineveniți... Chiar mi-ar face mare plăcere... Până atunci, păstrăm legătura...

– Bine, Mihai!... Sănătate și tot ce îți dorești să ți se împlinească!...

– La fel îți doresc și eu!... Și ție și la întreaga familie... Aștept curând un nou semn de viață...

*

M-a surprins teribil cu fotografia aceea, ba pot să spun chiar că m-a dat serios peste cap... Am recunoscut-o imediat pe Ema,

adevărul e că nu-i mai știam numele, dar amintirea ei îmi era înfîptă adânc în memorie... Da, mi-am amintit totul ca și cum s-ar fi întâmplat ieri... Era într-o seară de vară din anii '80 și, având să îi fac o tură unui coleg, rămăsesem la lucru în continuarea turei mele, iar ca să îmi omor timpul de trecere în schimbul următor și să fiu și pe fază la apariția șefului de tură de la grăniceri, căruia eram obligat să-i comunic înlocuirea colegului, am așteptat pe artera de trafic, undeva, în zona în care urma să oprească și autobuzul cu lucrătorii români din Vama Russe... Da, îmi amintesc și că am zărit-o pe această Ema, care rămăsese la „rutier” tot în urma unui aranjament cu un coleg interesat să ajungă în locul ei la unul dintre punctele de lucru din vama bulgară... Auzisem de ea, dar nu o mai întâlnisem până atunci, am făcut cunoștință și am schimbat câteva vorbe de conveniență... Adevărul este că mi s-a părut că arată foarte bine și m-am simțit într-un fel dator să îi mai țin câteva momente companie, până la reluarea activității propriu-zise în toate sectoarele... De felul meu, eram un individ serios, care nu amesteca niciodată relațiile personale cu cele de serviciu, însă tipa mă fascinase, astfel că am fost absolut de acord să îi mai rămân alături până la întoarcerea de la Russe a colegilor ei care lucraseră pe parcursul zilei pe celălalt mal al Dunării... Deja mă simțeam captivat de prezența ei și probabil că observase și ea că îmi produsese o impresie specială, întrucât începuse să îmi fixeze privirea și să îmi arunce tot felul de aluzii străvezii și de provocări spirituale continue... I-am rămas alături și din curiozitate să aflu ce voia de fapt de la mine, dar și fiindcă îmi plăcea, pur și simplu, cum arăta: era suplă, înăltuță, cu chip frumos și cu forme deosebit de atractive... Mi-amintesc că s-a aplecat la un moment dat și i-am admirat conturul feselor și piciorul ușor cabrat sub pantalonul din material supraelastic... Avea ochi mari și negri și părul scurt tuns, șaten deschis, cu fir lucios și aspru, atunci, mi s-a părut deosebit de frumoasă și că greu aș fi reușit să-i găsesc vreun cusur... Mă simțeam atras de ea cu adevărat și rezistam cu greu tentației de a o aborda ca femeie, chit că îmi lăsase impresia că așa ceva și-ar fi dorit, însă eu îmi iubeam cu ardoare și cu dăruire soția și nu aș fi înșelat-o pentru nimic în lume... Am profitat de obligația ei de a-și însoți

în birou colegii sosiți de la Russe pentru predarea documentelor operate în ziua aceea și m-am reîntors și eu în cabinet cu intenția de a-mi vedea liniștit de treburile... După nici un sfert de oră, m-am trezit cu ea, pătrunzând dezinvolt și entuziasmată la culme:

- Îmi arăți și mie ce aveți pe aici?...
- Sigur că da... Te rog, intră!
- „Bună seara!... Bine v-am găsit!”...
- „Bine ați venit”!...

Mi-a zâmbit plăcut, apoi a pășit în holul continuator al antreului:

– Hei, dar voi aveți mai multe încăperi, noi doar una, în care e și biroul, la fel și fitosanitarii, la fel și cei de la Romtrans, care sînt și mai mulți pe tură...

– Da... Dar și aria și specificul de activitate ne sînt diferite... Voi vă ocupați de documentele de transport al produselor de origine animală și mai interveniți, uneori, mult mai rar, cînd trec prin frontieră animale sau păsări vii, în timp ce noi avem în vizor toți indivizii aflați în trafic, atît pentru prim ajutor medical, cît și pentru activitatea de prevenire și de combatere a bolilor carantinele și exotice, ca și pentru activitatea de preluare și de transmitere pentru supraveghere în teritoriu a cetățenilor români care revin din țările în care evoluează asemenea boli infecțioase cu risc epidemiologic deosebit...

– Mda... Aveți și cabinet de consultații și dulap de medicamente... Poți să mă conduci să văd și restul?

– Bineînțeles... Aici este micul nostru laborator, urmat de un grup sanitar complet, cu duș, cu chiuvetă și cu toaletă proprie, plus izolatorul pentru eventualii bolnavi sau suspecți de boli carantinele de import...

– E bine că aveți și paturi, dar dacă sînt mai mulți bolnavi sau suspecți, cum procedați?... Sau dacă sînt de sexe diferite?...

– Avem niște convenții de colaborare și de complementaritate funcțională cu serviciul de control al pașapoartelor pentru a ni se facilita intervenția în scopul depistării și al izolării suspecților de boli carantinele și exotice, la fel și cu serviciul de ambulanță, în scopul transportării de urgență a suspecților sau a bolnavilor simptomatici depistați la anumite spitale de boli infecto-contagioase din București...

– Și mai sînt asemenea cazuri?

– Mai sînt, dar mai avem încă o convenție internațională coordonată și tutelată de O.M.S., în baza căreia, călătorii nevaccinați care sosesc din zonele declarate endemice sunt preluați tot de ambulanță la solicitarea noastră și duși la aceleași spitale de infecto-contagioase prestabilite pentru recoltarea probelor necesare diagnosticării bolilor fără manifestare clinică evidentă... Așa că e nevoie să fim permanent pe fază și să nu ratăm, practic, pe nimeni...

– Pare destul de complicat... sau, oricum, simplu nu e... Și unde pot sau trebuie să se vaccineze călătorii aceia?

– Hei, intri în detalii ce țin de „bucătăria” noastră specifică... Există centre de vaccinare în toată lumea, ca și în toate orașele mari din țară, ba chiar și noi, aici, vaccinăm antiholeric și antivariolic și administrăm chimio-profilactice celor ce merg în zonele endemice de malarie... Avem de lucru și trebuie, cum am mai zis, să fim permanent în alertă și, fiindcă lucrăm câte unul singur pe tură, trebuie să alternăm activitatea de „întîmpinare” de pe artera de intrare în țară a călătorilor care vin din Turcia Anatoliană și din țările din Orientul Apropiat, Mijlociu și Îndepărtat, ca și a celor sosiți din țările de pe coasta africană a Mediteranei, cu activitatea de prevenție, destinată călătorilor români la ieșirea din țară și care se îndreaptă, în sens invers, spre țările cu risc de îmbolnăvire...

– Și cum procedați ca să îi „prindeți” pe toți?

– Pentru cei care vin, ieșim intermitent pe arteră și ne interesăm de proveniența fiecărui călător, preluîndu-i direct și verificîndu-i pe cei sosiți din zonele endemice, iar pentru cei care pleacă din țară, avem încă o convenție cu cei de la grăniceri, să nu admită ieșirea fără avizul nostru a niciunui călător român care are ca destinație una dintre aceleași țări înscrise pe lista specială emisă periodic de O.M.S....

– Păi, nu dați traficul peste cap?... Nu-l blocați dacă aveți un număr mai mare de persoane ce trebuie vaccinate, înregistrate... și ce le mai faceți voi?...

– Foarte rar... Deja, șoferii de T.I.R. își cunosc obligațiile și vin singuri pentru reglementarea situației lor medico-sanitare internaționale, la fel și ghizii grupurilor de călători cu

autocarele... Dacă observi, coloana de autocamioane se întinde pînă dincolo de cît poți cuprinde cu privirea, înaintează treptat și pînă ajung la controlul de pașapoarte și vamal, au timp să treacă și pe la cabinetul medical... E destul de solicitant și pentru noi, dar deja ne-am format un ritm și un stil de lucru, astfel încît să putem face față...

– Hei, înseamnă că trebuie să amînăm pentru altă dată ceea ce îmi propusesem pentru noaptea aceasta, eventual să ne întîlnim în afara programului, la mine acasă sau la vreun hotel...

M-a privit într-un fel anume, ce îi întărea afirmațiile și care nu lăsa loc de interpretări, astfel că, în primul moment, chiar m-am simțit ridicol după ce îi oferisem atît de multe detalii referitoare la specificul muncii noastre, când ea se dovedea interesată efectiv de o relație pasageră cu primul venit... Am rămas pe gânduri și cu gura întredeschisă, fără să îmi dau seama dacă ar mai fi trebuit să spun ceva... Însă ea și-a continuat ideea la fel de calm:

– Să nu crezi că sînt o nimfomană sau că așa abordez pe oricine!... Dimpotrivă, de felul meu sînt chiar foarte reținută și deloc amatoare de relații întîmplătoare, însă, de cînd te-am văzut și ți-am întîlnit privirea, am simțit că te vreau și că tu ești bărbatul cu care o să îmi duc un gînd mai vechi pînă la capăt...

– Poate, dar eu sînt căsătorit, îmi iubesc soția, nu am înșelat-o niciodată și nici nu am de gînd să o fac...

– Și eu sînt căsătorită și nu mi-am înșelat soțul vreodată, dar mi-am propus de ceva timp să mă răzbun și să îl pedepsesc... Profită de ocazie că e mai mereu plecat și mă înșeală deja din obișnuință și cu oricine îi iese în cale...

– Păcat!... Și mă mir sincer... Ești o femeie deosebit de frumoasă, ești și foarte deschisă la minte, pari și o tipă de caracter și chiar mi-e greu să cred că individul, soțul tău, nu te respectă... Înseamnă că e un imbecil...

– Nu e un imbecil, ci un grandoman, un egocentrist paranoic, care nu mai are simțul măsurii... Deține o funcție și o poziție socială importantă, se consideră buricul pămîntului și că orice i se cuvine... M-am simțit umilită de multe ori de comportamentul lui extraconjugal și am hotărît să-i plătesc cu aceeași monedă... Am tot amînat, iar acum, după ce te-am întîlnit, am simțit tot

timpul că tu ești cel cu care merită să îmi duc gîndul răzbunării pînă la capăt...

– Nu sînt eu, chiar dacă... masculul din mine m-ar îndemna să nu te refuz... Arăți impecabil și mi-ai tulburat mintea și mi-ai stîrnit patimile, dar iartă-mă, am convingerile și principiile mele de la care nu am de gînd să mă abat...

– Ți-am zis, nu acum, dar să știi că n-am de gînd să renunț!...

– Nu vreau să te dezamăgesc, îți cer încă o dată iertare, dar asta sînt, îmi iubesc soția și...

– Măi, să fie, tot puhoiul ăsta de masculi... și vameși și grăniceri și de la alte servicii din vamă, care mă privesc ca niște șacali, rînjind și adulmecîndu-mă ca pe o pradă, inclusiv boșorogul ăla de coleg al tău, căruia îi ții în seara asta locul, care, de cîte ori mă întîlnește se gudură și se hlizește la mine ca un cotoi aflat în călduri, iar tu, singurul pe care l-aș fi vrut, te arăți la fel de dedicat vieții de familie ca și mine înainte de a mă hotărî să fac acel pas menit să îmi alunge angoasele și să îmi redea puterea de a mă regăsi și de a-mi recăpăta echilibrul firesc și pofta și dorința de viață, practic, dreptul la o viață normală... Ce să mai zic?... Încercasem și eu să trec o dată peste scrupule și, culmea, am dat peste unul dintre cei puțini, devotat partenerului său de viață pînă la sfîrșit... ...Asta înseamnă că fidelitatea încă mai există, la fel și unele femei norocoase... Hm!... ...Dar ce folos!?!...

Nu știam cum ar fi trebuit să reacționez și am încercat să îmi cer din nou scuze, aplecându-mi privirea... Mă simțisem aiurea și incapabil să mai rostesc vreun cuvânt... Noroc că a intrat un grup de șoferi de T.I.R., cărora urma să le actualizez situația medicală și certificatele internaționale de vaccinare... Ema a profitat de ocazie și s-a retras...

*

După plecarea ei, m-am simțit teribil de bulversat și am preferat să rămân mai mult timp pe artera de intrare în țară, întorcându-mă la cabinet doar când eram chemat de soldatul de la barieră pentru a acorda avizul medical călătorilor români care se deplasau în țările asiatice, nord africane și din extremul

orient... Mă simțeam însă copleșit în continuare de imaginea acelei femei pe care o jignisem fără să vreau, printr-un comportament realmente corect... Îi citisem pe chip dezamăgirea totală și îi percepușem și durerea sufletească din acele clipe în care ea se așteptase la o reacție corespunzătoare sau normală din partea mea și nicidecum la un refuz venit pentru ea într-un moment de descătușare nervoasă la care sperase și pentru care probabil că se pregătise sufletește îndelung... I-am privit în acele fracțiuni de secundă ochii și prima grimasă și mi s-a părut că a reacționat sincer, convingându-mă astfel că nu blufa... Regretam, într-un fel, faptul că mă alesese tocmai pe mine, omul cel mai nepotrivit...

Am revenit pentru mai mult timp la cabinet abia în preajma pauzei de la miezul nopții, când grănicerii și vameșii întrerupeau activitatea pentru a servi masa... Era un obicei împământenit pe ambele maluri ale Podului Prieteniei, la care ne adaptaserăm vrând nevrând și cei de la celelalte servicii... Deja încercam să îmi recuperez cât de cât buna dispoziție, când a reapărut Ema... A pătruns cu un zâmbet spășit și, practic, fără elan:

- Ai zis că voi acordați și primul ajutor medical?
- Da, te pot ajuta cu ceva?
- Dă-mi ceva pentru durere de cap!
- Ia loc, mai întâi să îți verific tensiunea!
- Nu e nevoie, știu ce am... Dă-mi un codamin sau un cofedol!...
- Dă-mi voie, totuși, să îți măsoar tensiunea!... E mai sigur!...
- Bine...

S-a așezat docilă pe canapeua de consultații, încercând să își ridice mâneca bluzei... Nu reușea și s-a enervat, iar eu am încercat să o calmez:

- Scoate bluza, nu se poate altfel!...
- Încuie ușa te rog!
- Nu vine nimeni!... Pe ieșire nu mai e nimic, iar pe intrare, cât timp sînt vameșii și grănicerii la masă, traficul e blocat...
- Încuie ușa, te rog!... E mai sigur...
- Cum crezi...

M-am conformat cererii ei, m-am întors în cabinet și i-am aplicat tensiometrul, apoi, după verificare, am încercat să o

liniștesc:

- Tensiunea arterială corporală e bună...
- Știam... Cea intra-craniană îmi face probleme, mai ales la supărare și la efort...
- Și de ce nu te tratezi?... Porți ochelari la citit?...
- Da... Și trebuie să le schimb lentilele...
- E clar... Nu mai amîna! Pot apărea complicații mai mari și mai greu de tratat... Mergi la un specialist!... Sînt atîtia...
- O să merg... Am o prietenă bună, medic oftalmolog, dar am tot amînat... Deocamdată, dă-mi un calmant oarecare și, dacă tot am început să mă dezbrac, hai să o facem pînă la capăt!
- A surăs câteva clipe destins, după care a adăugat:
- Te rog să nu mă refuzi! Și așa m-am luptat mult cu mine pînă cînd să mă hotărăsc să vin...
- Am privit-o în ochi, însă nu mi-am mai îngăduit s-o refuz...
- Nici măcar să mai articulez vreun cuvînt, așa că a reluat tot ea:
- Zici că aveți și un duș?... O să merg rapid și pînă acolo...
- Așteaptă să îți dau un săpun și-un cearceaf curat!
- Grăbește-te, ca să profităm cît mai mult din puținul timp pe care îl avem la dispoziție!...
- Hai să amînăm pentru altă dată și să mergem în altă parte, așa cum mi-ai propus mai devreme!...
- Nu!... O facem acum și aici, chinuit, în izolator, pe un pat din asta, de-al vostru, ca de spital și sînt sigură că nu vom uita noaptea asta prea ușor... Nu vreau să mai amînăm, o facem acum!...

*

Și, într-adevăr, n-am uitat, cum n-am uitat-o nici pe acea femeie superbă, singura pentru care mi-am încălcat principiile de viață... M-am simțit foarte mult timp vinovat, cu frecvente muștrări de conștiință, chit că nici măcar nu am mai reîntîlnit-o vreodată... Am aflat mai târziu că, la scurt timp după acea noapte aparte, plecase în străinătate, la început cu serviciul, urmîndu-și soțul, iar apoi, după anii '90, stabilindu-se în Germania... Iat-o, acum, revenind în țară și, culmea, amintindu-și și de mine, după aproape patru decenii de la expatriere, o viață

de om, în care și noi înșine am devenit alții... Da, o voi revedea și ne vom revedea, doi bătrâni care s-au cunoscut cândva și care s-au risipit apoi pe drumurile vieții... Cel puțin eu, în mod sigur, căci n-am realizat mai nimic important...

*

Și ne-am reîntâlnit, după atâta noian de ani, mai întâi acasă la Adameșteanu, căruia i-am cunoscut cu acel prilej și soția, apoi am mers împreună cu Emma Jacob, cum am aflat să se numea oficial, la o tratoria, unde am servit și masa, după care ne-am continuat întrevederea, plimbându-ne agale și odihnindu-ne pe o bancă dintr-un parc întâlnit în cale... Era tot vară, doar că, la început de iunie, astfel că nu era încă nevoie să ne ferim de caniculă ori de arșiță, mai ales că și cerul era ușor înnorat...

Momentul primei revederi, bineînțeles, așteptat și de mine cu mare nerăbdare, a fost, într-un fel, șocant... În fond, acum eram doi bătrâni pe care viața îi transformase în mod inerent... Despre mine, știam oricum că arătam complet schimbat, încăruntisem, luasem zdravăn în greutate și aveam și trăsăturile feței modificate, așa că eram convins că și ea ar fi trebuit să arate altfel... Dar nu se schimbaseră foarte mult, își păstrasese suplețea, fizionomia îi era cam aceeași, iar părul vopsit în aceeași nuanță și cuafat elegant m-au surprins extrem de plăcut, eu chiar jenându-mă în primul moment de neglijența cu care lăsasem timpul să treacă pe lângă mine... Mi-a întins mâna amical, iar mie mi s-a părut firesc să i-o sărut, doar că m-am simțit cuprins subit de o emoție inexplicabilă pentru vârsta ori pentru experiența mea de viață... I-am păstrat în continuare mâna, răstimp în care ne-am privit câteva clipe în ochi reciproc... Eram alții... sau aceeași... și, totuși, atât de diferiți...

I-am propus o scurtă plimbare în doi, iar acum, fiind singuri, păseam împreună agale, înaintând înspre interiorul parcului din apropiere, pe care îl cunoșteam oarecum, știind că are și un lac mai spre centru și unde mi-aș fi dorit să ajungem, dar ea m-a prins ușor de mână, atenționându-mă:

– Să nu ne îndepărtăm foarte mult! Dacă începe ploaia, riscăm să ne ude!...

– Ai dreptate... Ne vom plimba puțin, în cerc, apoi vom reveni spre ieșire și vom rămâne pe o bancă să discutăm, după care vom pleca...

Și ne-am plimbat câteva zeci de minute bune, schimbând priviri și idei, la început lejere și neangajante, apoi legate de noi și de trecutul nostru comun:

– Ești singură?

– Da... De nouă ani, da... Soțul meu a murit... ...Tu?

– Îmi pare rău pentru tine sau, oricum, nu voiam să aud așa ceva... Bănuiesc că nu ți-a fost ușor, mai ales că trăiai în străinătate... În țară când te-ai întors?

– Nu m-am întors... Am revenit doar în vizită, într-un fel de concediu, așa cum am procedat mai mereu în ultimii ani, o dată sau de două ori, în fiecare an... Dar nu mi-ai răspuns: tu ești singur?

– Sunt singur, însă după divorț... Am mai încercat încă două relații care nu au ținut, și eu și ele eram obișnuiți cu alt gen de viață, iar de aproape cinci ani sunt absolut singur...

– Păi, de ce ai divorțat?... Nu ziceai că o iubești... că respecti relația dintre voi și că nu poți să o înșeli?...

– M-a înșelat ea... Și nu doar ocazional sau accidental, ca mine... S-a combinat cu șeful ei și au rămas împreună...

– Aveați copii?

– Nu... Țăsta a fost ghinionul... sau norocul, în final, că nu am avut copii...

– Ți-ai fi dorit?...

– Foarte mult, doar că ea nu și-a dorit, i-a evitat prin tot felul de metode cotraceutice, apoi, cum ți-am spus... sau cum nu ți-am spus, după vârsta de patruzeci de ani, ne-am despărțit...

– O mai iubești încă?

– Nu... Nu o mai iubesc demult... Relația nu mai era aceeași, nici noi nu ne mai comportam la fel, iar când am aflat de existența individului în viața ei, i-am propus să ne despărțim pașnic și civilizat... Bineînțeles că regretam despărțirea, ținusem la ea și la familia noastră...

– A contat că ai înșelat-o și tu?

– Comparativ cu ce mi-a făcut ea, aș putea să zic că nici n-am înșelat-o vreodată, ceea ce s-a întâmplat atunci între noi a

fost mai mult o evadare din cotidian sau, mai degrabă, o încercare de zbor către absolut și pe care nu o voi putea uita niciodată... Nu te-am mai căutat în zilele următoare, iar atunci când am cutezat să te regăsesc, am aflat că plecaseși și de la fostul serviciu, dar și din țară... ...Deși ai avut o apariție meteorică în viața mea, ți-am păstrat în continuare o amintire profundă, extraordinar de profundă, care mi-a dominat adeseori gândurile și cu care mi-am alinat nu o dată momentele de singurătate sau de căutări... Altfel spus, ai fost ca o zână bună, apărută la ceas de amurg și dispărută în neant la ivirea zorilor... Nu știu cum să-ți descriu starea de confuzie și de euforie prelungită în care m-am aflat niște luni mai târziu, după dispariția ta... Te-am revăzut în gând și te-am visat de nenumărate ori, astfel că, după un timp, aveam sentimentul că nici nu ai existat și că ai fost doar rodul imaginației mele... Alteori, simțeam exact invers, adică re trăiam totul cu intensitate, dar, ori de câte ori te visam, mă trezeam cu imaginea ta și cu senzația unei iubiri reale... Pentru mine și în sufletul meu, ai fost apoi numai TU, sau, mai bine zis, numai EA, ACEEA, cu majuscule, cea mai frumoasă și cea mai prețioasă amintire a vieții mele... Acesta e adevărul, nu-ți mai știam numele, nici nu mai conta cum te-ai numit, dar te-am iubit cu adevărat mulți ani și numai pe tine... Păcat că ne-am reîntâlnit atât de târziu... ca să nu spun mult prea târziu, ca să mai putem îndrepta ceva...

– Să știi că și eu m-am gândit de multe ori la tine și la acele momente unice de fericire... Mi s-au impregnat adânc în memorie și în consensul meu afectiv, mai ales că...

– Mai ales că?...

A tăcut câteva secunde, apoi a scos din geantă și mi-a arătat fotografia unei tinere brunete... M-a privit, încercând să îmi surprindă reacția:

– Nu ți se pare că seamănă cu tine?

– Cine e?

– Hm!... Nu observi asemănarea?... Este rodul scurtei dar zbruciumatei noastre iubiri, din noaptea aceea unică pentru amândoi...

– Formidabil!... Ea este adevăratul motiv pentru care ai dorit să ne reîntâlnim?

– Și ea, mai ales că zici că nu mai ai alți copii, dar și eu voiam să te revăd, după ce am aflat că încă exiști și că ești un apropiat al lui Adam... Viața ne-a scos din nou unul în calea celuilalt... ce e drept, cam târziu, dar și acum, după atâția ani, avem încă motive de bucurie că ne-am regăsit...

– Iar ea cum se numește?... Câți ani are?... Vine și ea uneori în România?

– Se numește Ana, Anne, în pronunția și după ortografia germană, are treizeci și șapte de ani, cum altfel, dacă a fost concepută în urmă cu treizeci și opt de ani(?...) și da, a fost și ea de câteva ori în România, deși are familia ei în Germania, fiind căsătorită cu un etnic german get-beget... Dar a venit și aici, probabil că va reveni în curând, probabil și cu soțul și cu cei doi copii, fiindcă ea știe deja adevărul că tatăl ei este altcineva, adică tu și, în mod sigur, acum, că te-am regăsit, va fi și mai interesată să te cunoască... Deși, mă gândesc că n-ar fi rău să încerci să o vizitezi mai întâi tu, mergând împreună cu mine și producându-i astfel și o surpriză deosebită...

– Așa vezi tu situația?... Nu a crescut-o fostul tău soț, iar ea s-a atașat de el, în virtutea relației firești din familia voastră?

– Nu... El și-a dat seama foarte curând că nu era fiica lui, iar, după un timp, i-am recunoscut totul... O înregistrase oficial ca fiind a lui și i-a oferit tot sprijinul spre creștere și educație, dar relațiile noastre, între toți trei, erau reci și formale, oriunde și oricând în societate și chiar și acasă... N-am trăit deloc bine alături de el, mai târziu, m-am străduit să îi rămân fidelă până la capăt, însă el nu și-a corectat comportamentul, și astfel, fiecare a cam avut viața lui, derulată într-un convenționalism sterp și fără nicio șansă de reîmpăcare efectivă...

– Ați trăit trist... De ce ai continuat relația cu el dacă nu v-ați înțeles niciodată?...

– La început, din interes material, iar apoi, din inerție și, cum ți-am mai zis puțin mai înainte, respectând conveniențele sociale... În Germania, sunt multe cupluri care își continuă, aparent, viața de familie, dar, în realitate...

– Da... Iar tu ți-ai ratat viața personală... Mare păcat!... Erai înfloritoare și atrăgeai privirile oricărui bărbat... Nici acum nu arăți rău și nu îți trădezi vârsta și nu ți-o spun ca să te fletez...

Ești încă foarte frumoasă, Ema, ai îmbătrânit fără urme adânci și cred că poți fi mândră sau că meriți felicitări...

– Hm!... Cine mai știe?... M-am și îngrijit, ce e drept, dar și abținerea atâția ani a avut, poate, efectele ei... Dar la ce îmi mai folosește o asemenea „prezență scenică”, din moment ce îmi reamintește doar de o femeie tristă și lipsită de realizările cele mai firești, ori de câte ori mă privesc în oglindă?...

– Ești frumoasă, Ema... Foarte frumoasă și bucură-te că nu te-ai schimbat foarte mult!... Chiar mă întreb cât de idiot a putut fi acel soț al tău, care nu a apreciat o femeie ca tine! Ce își putea dori mai mult?...

– Nu cred că merită să intrăm în detaliile fostei mele relații de familie...

– Nici nu încerc să insist, m-a frapat însă atitudinea aberantă a acelui individ, mai mult decât norocos, avându-te alături...

– Îți voi spune și ce ne-a îndepărtat, dar te rog să nu mai reluăm acest subiect!

– Nu-i nevoie!... Dacă nu îți face plăcere, nu-mi spune!... Chiar te rog să mă ierți pentru indiscreție!

– Ba da, îți voi mărturisi și această taină a mea, care m-a dominat ani la rând, distrugându-mi viața... El era mai mare cu opt ani ca mine. Când ne-am căsătorit, era tandru și părea soțul ideal, apoi, după ce a ajuns mare director în minister și a început să circule foarte mult prin țară, a deprins o meteahnă care nu l-a părăsit nici după ce am ajuns în Germania... Devenise dependent de unele perversiuni sexuale, în absența cărora nu mai avea erecție... Mi-a cerut și mie să îl satisfac altfel și să ne „schimbăm puțin” practicile sexuale și, fiindcă nu am fost de acord și nu am acceptat așa ceva nici după amenințări, m-a lăsat în pace, sperând, poate, că, după ceva timp, voi ceda în fața dorințelor lui bolnave... Nu s-a-ntâmplat, iar de atunci, viața noastră de familie a devenit un fiasco...

– Cât de idiot a putut fi, iar tu, ce mare ghinion ai putut avea întâlnindu-l tocmai pe el! Cum a putut renunța la o femeie ca tine?!...

– Ți-am răspuns deja, așa cum mi-am răspuns și mie, în ultimii ani, când m-am mai privit în oglindă: La ce îmi mai folosește aspectul plăcut, din moment ce persoana mea nu a mai

interesat pe nimeni?...

– Pentru tine, pentru sufletul tău și pentru mulțumirea ta personală, pentru satisfacția pe care ți-o oferă simpatia vizibilă a celorlalți...

– Nu mai încerca să mă încurajezi, anii frumoși s-au dus, acum urmează declinul!... Ireversibil...

– Locuiești singură?

– În Germania?

– Da...

– Bineînțeles... Nu vreau să o deranjez cu nimic pe Anne. Am ajutat-o câțiva ani, cu copiii, dar acum fiind destul de mari, se descurcă și singuri, așa că am preferat să mă mut... I-am lăsat pe ei în vechiul apartament, iar eu locuiesc într-o garsonieră situată la câteva străzi distanță...

– Iar aici, unde stai?

– Mai stau și la Veronica și la Adam, mai am și alte rude, dar mai călătoresc și prin țară, iar atunci locuiesc la hotel... Nu m-ai întrebat câți ani au nepoții și nici cum arată sau ce preocupări au...

– Nu... Iartă-mă!...

– Au nouă ani fata și șapte ani băiatul, sînt blonduți deocamdată, dar presupun că vor deveni bruneți sau șateni, seamănă și ei puțin cu tine, probabil că ai să te convingi...

– Observ că insiști să-i cunosc și, probabil, la fel și pe părinți... Crezi că-i ajută în vreun fel?

– Bineînțeles... Ei nu l-au cunoscut pe Gelu și m-au întrebat cine le este bunicul, ori, dacă tu exiști, să le oferim răspunsul și la această întrebare!... Zici că nu ai alte obligații și nici o familie proprie, ce te împiedică să te apropii de ei, mai ales că înaintezi în vârstă ?...

– Îmi tot reamintești de vârstă, iar eu am bănuir la început că ai dorit să ne reîntâlnim și din alte motive...

– Nu știu... Nu cred că așa ceva ar mai fi posibil... Atunci, a fost un fel de dragoste la prima vedere și m-am lăsat luată și dusă de val, un fel de refulare și de fugă din cruntul sau din tristul cotidian, așa cum ai zis și tu... Acum... este altceva... Sîntem maturi, poate chiar prea maturi ca să ne mai gândim și la o posibilă intimitate fizică...

– Nu știu dacă ai dreptate, ba chiar cred și sper că te-nșeli... Am putea încerca și așa ceva... ...Ai zis că obișnuiești să călătorești în diferite locuri prin țară... N-aș putea să te însoțesc în următorul sejur?...

– Ba da... Și mă bucur nespus că îmi propui să călătorim împreună...

– Iar eu sunt convins ca vom reuși să ne regăsim și să ne înțelegem în cele mai multe privințe...

– Da... Să sperăm, dar noi, oricum, vom rămâne niște buni prieteni, care au ceva minunat și extrem de important în comun...

**REPROFILAREA PROFESORULUI
DE GEOGRAFIE
(Istorieară povestită chiar de Profesorul Slăvescu)...**

Era prima mea combinație importantă izbutită până la vârsta de douăzeci și opt de ani și mă felicitam deja pentru inspirația de a fi trecut în seara aceea pe la prietenul meu Ciprian, devenit între timp funcționarș pe la primărie...

El mi-a vândut pontul cu parcelele de teren destinate amenajării de bungalouri și de case de vacanță, printre care fuseseră intercalate și unele porțiuni de care urmau să beneficieze și o parte dintre inițiatorii afacerii... Și am profitat și eu, cumpărând o parcelă de 3200 de metri pătrați, mai mult de jumătate împădurită, traversată de un pâraiaș și pe care cineva începuse deja o construcție, din care două camere erau aproape finalizate, utilizabile și racordate la rețeaua electrică, astfel că investiția mea totală de treizeci și două de mii de lei, în contextul în care, în zona noastră cel mai mic preț al terenului era de șase euro și jumătate metrul pătrat, mi se părea practic amortizată, construcția și porțiunea împădurită constituind efectiv un bonus substanțial, plus pâraiașul, care sporea și el valoarea întregului stabiliment...

Eram mai mult decât mulțumit de investiția făcută și deja începusem să mă gândesc cum voi continua amenajarea sau ce destinație aș fi putut da acelui mic colț de rai... Câțiva inși preluaseră suprafețe mai mari decât mine, însă cei mai mulți cumpărători ori concesionari se încadraseră în parcele de 500-

600 de metri pătrați puse la dispoziție de primărie și de antreprenori, cei care urmau să se ocupe și de înălțarea viitoarelor construcții și, tot prin intermediul lui Ciprian, am devenit și eu un colaborator, ceva mai târziu chiar și remunerat, al echipei de constructori, însă nu excludeam nici perspectiva reparcelării și revalorificării terenului pe care îl dețineam, odată cu creșterea absolut previzibilă a prețurilor acelor viitoare proprietăți de lux... Pe de altă parte, începusem să regret că nu avusesem inspirația sau curajul să fi contractat un împrumut bancar mai consistent, pe care să îl valorific în anii următori, doar că aveam să aflu foarte curând de ce mă număraseram printre puținii „privilegiați” cu terenuri mai mari și, totodată, adevăratele motive pentru care cei dinainte de parcelare nu finalizaseră construcția de pe terenul meu, a cărei fundație era prevăzută și cu subsol, dar și pentru ridicarea altor patru camere, plus anexele aferente: când ploua mai puternic, „pârăiașul” se umfla și se revărsa năvalnic peste maluri... Eu, însă, bleg, nesăbuit și hrăpăreț, m-am calicit să preiau cât mai mult teren, în timp ce inițiatorii afacerii s-au bucurat de naivitatea mea și că au găsit foarte rapid unul dintre fraierii căruia să îi vândă una dintre porțiunile inundabile... Am încercat să schimb terenul cu unul mai mic, renunțând la diferența de bani, însă fără succes, toate parcelele fiind deja vândute sau concesionate... În consecință, îmi rămâneau două variante, ori să renunț la întregul teren și să pierd totul din lipsă de prevedere, ori să găsesc o soluție tehnică prin care să diminuez viiturile pârâului și, astfel, să pot recupera o bună parte a „curții” mele, căci de o suprafață de teren integral construibilă nu mai putea fi vorba... Și am găsit și soluția salvatoare, pe care am prezentat-o și vecinilor din amonte și din aval și care se confruntau cu aceeași problemă: adâncirea, îndiguirea și ecluzarea parțială a pârâului, doar că manopera și materialele necesare erau extrem de costisitoare... Am reușit să îi convingem și pe constructori să își asume jumătate din contravaloarea lucrării și a manoperei, astfel că începusem să mă gândesc și la faza imediat următoare, mai ales că, în realitate, dețineam, efectiv, două terenuri alăturate și care se cuvenea a fi valorificate totuși cât mai eficient... Și prima idee utilă mi-a venit: construirea unui podeț sau a unui pod mai

măricel, care să aducă în apropiere sau să continue una dintre căile comune de acces... Și fiindcă lucrările de ansamblu erau încă la început, am reușit să conving și antreprenorii să modifice (nu foarte mult) rețeaua de drumuri din incinta parcului, astfel că și propunerea de extindere a perimetrului construit prin legarea celor două maluri ale pârlui în zona mea de proprietate s-a dovedit rezonabilă și benefică pentru toată lumea... Și mi-a venit și următoarea idee: să atrag antreprenorii într-o formă de parteneriat și să continuăm construcția cea veche de pe terenul meu, transformându-i parterul într-o mică unitate de alimentație publică, mai ales că o asemenea investiție în zonă era prevăzută pentru o etapă ceva mai târzie... Și, uite, așa, am depășit o parte dintre inconveniente, noroc și cu bunăvoința și cu mintea deschisă a constructorului șef, care a fost receptiv la mai toate propunerile mele, inclusiv la cea de parteneriat pe întregul parcurs al derulării lucrărilor de pe șantier... Și am devenit astfel și coproprietar într-o mică întreprindere de tip familial, dar cu activitate continuă pe durata sezonului cald, iar apoi și ginere al lui Costel Dumitrescu, principalul investitor și antreprenor al construcțiilor realizate în parcul turistic și de agrement amenajat în perimetrul reîmpădurit al lacului din vecinătatea orașului...

Mai pot să adug faptul că și soția mea, Lidia, a avut un aport considerabil la punerea afacerii noastre pe picioare, iar acum, când lucrurile merg cu adevărat bine, mi-a mai oferit o veste nemaipomenită: voi fi tată, iar ca o minimă formă de recunoștință pentru situația fericită în care mă aflu, deja am decis ca unul dintre prenumele micuțului să fie Ciprian, chit că amicul meu nu a fost tocmai sincer sau foarte corect cu mine, dar îndemnul lui de a achiziționa acel teren, la început inutilizabil și situat prin coclauri, mi-a influențat în mod decisiv viitorul și întregul curs ulterior al vieții...

07.07.2024

CIREȘII USCAȚI **(Ar fi putut fi și altfel)...**

Îmi reamintesc totul de parcă s-ar fi întâmplat ieri...

Era pe la jumătatea lunii iunie a anului 1992, când fusesem anunțat că pot să ridic direct de la firmă un set de mobilă solicitat în urmă cu câteva luni...

Am mers împreună cu soția ca să previn orice nemulțumire ulterioară ori discuție nelalocul ei, iar după ce am coborât în stația de autobuz din apropierea Complexului Expozițional, am pornit agale spre pavilionul ce îmi fusese indicat de către antreprenor... Pe drum, am asistat fără să vreau la o scenă și la un dialog bizar, purtat de un cetățean de factură modestă cu un subofițer de poliție, după aspect și după comportament, fost sigur și milițian:

– Îl vezi?... Ca și ăla de pe partea cealaltă a străzii, a fost cireșul meu... Unul avea fructe roșii și mari, cărnose, iar celălalt, jumătate roșii și jumătate galbene, uriașe... Napoleon le zicea... Îi vezi?... Amândoi s-au uscat din cauza poluării, au fost ai mei, dar nici măcar lemnul să mă lase să îl recuperez!...

– Nu, domnule, dacă sînt pe domeniul public, nu mai ai dreptul să îi iei, chiar dacă ți-au aparținut cândva...

– De ce, dacă au fost ai mei, plantați de mîna mea și, pe atunci, în curte la mine, iar acum sînt ai nimănui?...

– Sînt copacii statului, iar de ei se ocupă cei de la spații verzi...

– Cum se ocupă?... Lăsându-i să se usuce și, apoi, să putrezească sau să îi mănânce cariile?... Țsta, de aici, anul trecut era sănătos, dar nu l-au îngrijit, iar acum s-a uscat, ca și celălalt...

– Cine știe când s-or fi uscat?... Urmează, probabil, să vină și să îi taie...

– Cu ce drept?... Țsta era întreg, în anul din urmă l-au omorât...

– Cine l-a omorât?

– Nu ți-am zis?... Țștia, cu poluarea lor...

– Cine știe de când e uscat și te-ai trezit și dumneata să îl revendici, că tot e la modă...

Fiindcă remarcasem și eu cei doi cireși plini de fructe și de frunze cu doi ani în urmă, am socotit corect să îi țin partea fostului lor stăpân:

– Iertați-mă că intervin, dar și eu am văzut nu demult acești pomi sănătoși, întregi și cu fructe!... Vă poate confirma și nevastă-mea, cea care i-a și admirat pentru rodul lor, tocmai aici, în intersecție și la îndemâna oricui... Ionela, spune-le, te rog, că nu mint!...

Ionela, sau Ioana, cum se numea de fapt, nu mai era în apropiere... M-a văzut „gură cască” și și-a continuat drumul singură... Am încercat să o ajung din urmă, reluându-mi parcursul spre Pavilionul Expozițional, însă nu am mai dat de ea, iar motivul pentru care mă lăsase singur în mijlocul drumului aveam să îl află puțin mai târziu, când, dintr-o inspirație de moment, am deschis geanta în care aveam și borseta în care știam că erau și cei nouă mii de lei pregătiți pentru achitarea mobilei, plus mia de lei pentru transportarea mobilei la Giurgiu, ca și a altei mii de lei pregătite pentru orice eventualitate...

Am rămas perplex... Bani dispăruseră, iar celelalte obiecte pe care le mai aveam în borsetă și anume, buletinul de identitate, legitimația de serviciu și cele două iconițe sfințite pe care mi le pusese maică-mea cândva ca să mă ferească de necazuri erau rupte și făcute bucăți, „Ionela” dovedindu-mi și astfel că premeditase totul, inclusiv fuga cu banii pentru mobilă, dar și cu cei pentru drumul de întoarcere, pe care îi lăsasem în același loc... M-am căutat prin buzunare și am constatat că mai aveam doar opt lei, insuficienți pentru întoarcerea la Giurgiu... ...Eram

total bulversat și încă nu îmi dam seama ce ar fi fost mai bine să fac... Pentru început, am hotărât să merg la antreprenor și să îl anunț de imposibilitatea de a mai cumpăra mobila pentru care venisem, gândindu-mă să apelez chiar la el, sub formă de împrumut, pentru suma de care aveam nevoie ca să mă reîntorc acasă... Încă buimac, am continuat să pășesc dominat de gânduri aiurea, parcă absent și purtat de subconștient, ca într-o stare de transă...

Nu l-am găsit pe director și i-am lăsat vorbă că nu mai pot cumpăra mobila solicitată și că, da, sunt nevoit să renunț și la suma plătită în avans... Într-un fel, m-am bucurat că nu am mai dat ochii cu el, dar, în același timp, realizez parcă și mai acut impasul în care mă aflu în privința banilor necesari pentru a mă reîntoarce acasă...

Și am pornit înapoi spre stația de autobuz cu intenția de a ajunge la metrou și apoi la tramvai și la Gara Progresul, de unde aș fi putut lua trenul spre Giurgiu, însă, până la acea stație de autobuz din Piața Scânteii, redenumită Piața Presei Libere, am avut plăcuta surpriză să îmi reîntâlnesc un fost coleg, pot spune chiar fost prieten din perioada liceului, însă mi-a fost teribil de jenă să îi recunosc încă de la început situația penibilă în care mă aflu... Pentru unul ca el, suma de care aveam eu nevoie nu ar fi contat, era plin de bani, fiind la conducerea unei prospere firme de construcții, doar că aflasem de la un alt fost coleg că, atunci când apelase la el pentru un împrumut oarecare, îi lăsase la portar o sută de lei, gest însoțit și de solicitarea de nu-l mai deranja vreodată... Am pășit un timp alături de el, tot amânând momentul umilitor al cererii acelei ridicole sume de cincisprezece lei, dar când mi-am luat inima în dinți și m-am hotărât să îi povestesc pățania stupidă prin care trecusem și în urma căreia rămăsesem absolut lefter, mi-am dat seama că amicul plecase de lângă mine și că înaintam singur, pierdut în peisaj și la fel de lipsit de soluții pentru a-mi relua drumul spre casă, singura mea speranță rămânând doar șansa de a întâlni un alt cunoscut, mai binevoitor, în Gara Progresul, care să îmi împrumute banii necesari pentru cumpărarea unui banal bilet de călătorie...

*

Întregul drum de întoarcere acasă m-am tot gândit la cât de pervers mă lucrase scorpia, dar m-am simțit și teribil de revoltat și de supărat pe mine însumi, amintindu-mi cum eu, blegul, adăugasem banilor destinați pentru mobilă și pentru transport încă o mie de lei din care să îi pot oferi ei o masă la restaurant și, poate, ceva draguț, niște pantofi sau o rochie, cu prilejul acelei deplasări în capitală, pe care mi-o dorisem de neuitat... A luat toți banii și mi-a lăsat doar borseta goală, în geanta mai mare, cu care mergeam de obicei la serviciu... Premeditase totul, inclusiv dificultățile mele de a mă reintegra și de a mă descurca cu banii în absența buletinului rupt, fără care nu puteam accesa un credit bancar și nici măcar un împrumut la C.A.R., astfel încât să pot supraviețui în perioada imediat următoare... Marea mea șansă a constatat în faptul că locuiam împreună cu maică-mea, dar cât de jenant a fost pentru mine să apelez la sprijinul și la pensia ei modestă până când am reușit să intru în posesia primului salariu primit de la locul de muncă!... Eram mai mult decât sigur că Ioana dispăruse împreună cu individul care o așteptase în vecinătatea magazinului de mobilă în timp ce idiotul de mine discuta cu milițianul și cu tipul celălalt despre cireșii lui uscați și cât or fi răs cei doi amorezi pe seama mea imaginându-și momentul în care eu urma să descopăr că rămăsesem cu borseta goală, iar banii dispăruseră odată cu ea!...

Știam că e foarte puțin probabil să o mai găsesc prea curând, am căutat-o totuși la locul ei de muncă, cel puțin pentru a stabili termenii despărțirii noastre definitive... N-am găsit-o, bineînțeles, abandonase și serviciul de secretară, iar surpriza cea mare a fost pentru mine când am aflat pentru cine mă părăsise... iubita mea soție: pentru șoferul directorului, un individ grobian, poreclit salam și furtun, așa că și motivele pentru care l-a preferat pe el îmi erau mai mult decât clare...

Și a trecut și prima lună, parcă cea mai grea și cea mai urâtă a vieții mele, căutam să îmi reintru în ritm și să mă obișnuiesc cu gândul că nicio femeie nu merită să plângi după ea, dar nu mă gândeam la o viitoare relație și nici măcar la o combinație oarecare, când m-am trezit cu Ioana spășită la ușa mea, cerându-

mi iertare și să o reprimesc, jucând rolul victimei înșelate de prea marea sa încredere în oameni... Îmi venea să o iau la goană, cu o palmă trasă peste ceafă și cu un șut în fund, dar am preferat să o tratez ca pe ultimul străin. I-am replicat, făcând, într-un fel, haz de necaz:

– Prea marea încredere în oameni sau în oferta de nerefuzat a superdotatului Domn Salam?... Ți-a luat banii sau i-ai cheltuit împreună?... Oricum, în ritmul actual al inflației de aproape două sute la sută și la tentațiile din ziua de azi, ai fost chiar cumpătați, pot zice, dacă ai rezistat atâta vreme cu numai unsprezece mii de lei...

– Am greșit și m-am înșelat din orice punct de vedere... M-am lăsat amăgită de ce mi-au povestit curvele alea de la serviciu și nici măcar ăla nu a fost prea grozav, așa cum îmi ziseseră ele... Dar vorbesc prostii, este clar că am greșit cum nu se putea mai stupid!... ..Revenind, însă, la ce a fost frumos între noi, nu crezi că merit să îmi mai acorzi o șansă?... ..Pentru tot ce a fost bun și plăcut, cândva, între noi doi... Căci am avut și clipe frumoase, nu-i așa?...

– O să-ți acord și eu aceeași șansă pe care mi-ai oferit-o și tu lăsându-mă în nordul Bucureștiului cu numai opt lei în buzunar... Du-te și nu mai pierde timpul pe aici, căci se înnoptează curând și doar nu vrei să te culc cu maică-mea-n pat!...

– Ești un porc!... Să nu mă mai cauți vreodată!

– Hm!... Ai tupeu, nu glumă!... Du-te, cucoană, unde vei vedea cu ochii, aici nu mai e loc pentru tine!...

*

Au urmat niște ani urâți, triști și goi... Eu, ca fost maistru textilist și considerat om de încredere al Conducerii, am fost cooptat în comisia de lichidare a activelor, de fapt, a utilajelor întreprinderii, promițându-mi-se și niște bani frumoși, dar și un loc de muncă avantajos după încheierea demontării și casării echipamentelor de tot felul... Am realizat prea târziu tendințele acelor vremuri și mersul procesului de dezindustrializare a României și m-am trezit și manipulat și fără niciun loc de

muncă, nicidecum cu unul avantajos, așa cum mi se promisese... După patrusprezece ani risipiți printre mașinile de țesut și în care activasem ca un fel de robot ori de câte ori se defecta vreun război sau vreo linie de finisare, mi-a fost destul de greu să fac altceva și, cum, la fel dispăruseră sau se închiseseră una după alta și celelalte întreprinderi importante din oraș, am fost la un pas să dau curs propunerii unui cunoscut de a mă angaja ca tehnoredactor la o editură și la o tipografie adusă recent din occident și pe care urma să o conducă chiar el...

Eram deja șomer de câteva săptămâni bune, iar într-o duminică dimineață, ieșisem să mă reîntâlnesc cu băieții prin zona turnului ceasornicului din centrul orașului, așa cum aflasem că procedau și ei după închiderea fabricii... Nu erau pe acolo... Probabil că nu veniseră încă sau că se mutaseră deja la vreo cârciumă sau la vreo terasă... Mi s-a părut inutil să îi caut, așa că am pornit agale spre parcul Alei, sperând că voi întâlni totuși pe cineva cunoscut... Nu s-a întâmplat asta, dar la întoarcere, chiar în dreptul gangului de sub blocul „Victoria”, mi-a ieșit în cale un individ pe nume Petrică, nu îi știusem niciodată numele întreg, îmi aminteam însă despre el că terminase Liceul numărul 2 și o școală postliceală de cadastrare, dar mai ales că făcusem, întâmplător, un revelion împreună, prin anul 1980, cred, la care el venise ceva mai târziu, însoțit de o tipă necunoscută prin oraș și cu care a și dispărut după foarte scurt timp și după ce amicul meu Mihai îi dăduse cheia de la el de acasă, oferindu-le celor doi tineri îndrăgostiți prilejul de a fi câteva ore singuri... Petrică, ăsta, a revenit înspre dimineață ca să îi înapoieze lui Mihai cheia de la intrarea în propria lui casă, însă singur, fără tipă, pe care o abandonase, pe undeva, pe traseu... Am fost teribil de contrariat de întreaga lor combinație, atât de modul în care Mihai lăsase casa părinților lui pe mâna acelui individ dubios, Petrică, pe care nici nu cred că îl cunoștea nici el foarte bine, dar mai ales faptul că același Petrică, la fel ca și tipa pe care o agățase renunțaseră la sărbătorirea revelionului pentru a petrece noaptea aceea festivă și îndelung așteptată, atât de promiscuu și de vulgar... Adevărul este că eu, unul, nu avusesem până atunci o relație intimă și nici nu socotisem foarte important un asemenea eveniment, mi se părea

însă ciudat chiar și faptul că acel Petrică era interesat de femei de ocazie, ba chiar și că Mihai se arătase de acord, încurajându-i comportamentul, după opinia mea, imoral și nedemn și care, mai apoi, m-a determinat să răresc întâlnirile cu însuși Mihai... În anii care au urmat, pe același Petrică nu îl mai întâlnisem absolut deloc, nici nu mă interesase în vreun fel persoana lui, astfel că am fost extrem de surprins de modul teribil de călduros și de direct în care m-a abordat:

- Ooo, salut!... Ce faci, domnule, cum îți merge?
- Nu prea grozav... Nițel cam șomer și în căutarea unui loc de muncă... Tu?...
- Și eu am dus-o prost în ultimul timp, dar lucrurile încep să se așeze... Și, uite, mă gândesc acum că reîntâlnirea noastră s-ar putea dovedi providențială...
- Ce vrei să spui?
- Mi s-a oferit șansa să preiau o tipografie și o editură, adusă în țară de Ion Rațiu, politicianul... Ce ai zice dacă ti-aș oferi postul de tehoredactor șef?
- N-am nici cel mai mic habar în legătură cu meseria aceasta...
- Crezi că eu știu mai mult?... Învățăm din mers... Omul care mi-a zis de afacere mi-a lăsat mână liberă să îmi aleg colaboratorii apropriați, adică oamenii de încredere...
- Și de unde știi că eu sunt unul pe care te poți baza?
- De la Mihai, prietenul nostru comun, care mi te-a descris ca pe un tip formidabil și pe care, într-adevăr, te poți bizui și la bine și la rău...

I-am repetat că habar nu aveam despre cerințele unui asemenea post, doar că el m-a întrerupt pe un ton încurajator și care se dorea în același timp persuasiv, inclusiv prin recunoașterea lipsei sale totale de cunoștințe în același domeniu:

- Ce, ai impresia că eu știu mai mult?... Și pentru mine este totul la fel de nou!... Îți repet principalele date ale problemei: vom învăța pe parcurs, dar te asigur că va fi bine... Tipografia e a lui Ion Rațiu, dar nu se va ocupa el de ea, iar pînă va fi montată, avem suficient timp să aflăm și noi cum stă treaba... M-am gndit la tine, știindu-te un om serios și pe care se poate conta, așa că hai să pornim împreună pe acest drum, nou, ce e

drept, dar, zic eu, destul de sigur și cu destule perspective frumoase!...

Îmi era clar că nu eram primul pe care încercase să îl ademenească cu aceeași ofertă sau propunere și, cu toate că îmi veneau în minte întrebări de tot felul, mi-am exprimat mai întâi temerea ce mi se păruse în acele momente cea mai de actualitate și mai importantă ca perspectivă concretă:

– Asta înseamnă că trebuie să facem naveta?

– Doar la început... O săptămână sau două... Cu relațiile pe care ni le vom face rapid, vom rezolva fără prea mare bătaie de cap și problema cu locuința... Am înțeles că nu mai ești însurat... Nici eu nu mai sînt în relații prea bune cu nevastă-mea, așa că nu sîntem legați de nimic care să ne blocheze ascensiunea și rămînerea în București...

– Nici buletinul de Giurgiu?...

– Nu mai contează!... Îl schimbăm și pe ăla rapid... N-ai înțeles că intrăm într-o altă lume și că tipografia și editura asta vor constitui doar începutul ascensiunii noastre?...

– Eu o mai am pe maică-mea la Giurgiu...

– Și eu... Și pe maică-mea și pe nevastă-mea, dar tot îndrăznesc să îmi iau zborul... Ce să mai facem aici, nu observi că orașul ăsta moare și că e timpul să ne reorientăm?...

– Nu știu... Mai lasă-mi un timp de gîndire!...

– Nu prea mai e timp pentru gîndire... Pornim împreună sau voi încerca singur ori cu altcineva... Doar o săptămână te mai pot aștepta, nu pot să-i blochez pe singurii oameni care mi-au întins o mână de ajutor, în timp ce alții îmi trântesc ușile în nas... Ești în altă situație?...

*

Nu am dat curs propunerii aceluia Petrică, despre care am aflat ulterior că se numea și Ispas, ci, gîndindu-mă să rămân în continuare în Giurgiu, alături de maică-mea, m-am înscris la examenul de lucrători vamali, pentru care m-am pregătit intens și pe care l-am trecut cu succes... Salariul nu era tocmai atractiv, dar, oricum, preferabil indemnizației sau ajutorului de șomaj, care, pe lângă senzația de umilință pe care mi-o provocase de

fiecare dată, știam deja că era doar ceva temporar... Nici munca de vameș nu mi se părea ceva de durată, mai ales că, deja, unii cunoscuți mă invidiau, iar alții chiar începuseră să îmi ceară cafea, țigări sau whisky, ca și cum acele produse redenumite "medicinale" făceau parte din veniturile și din avantajele firești ale noii mele profesii... Am depășit și etapa de început, iar faptul că nu mă lăsam tentat absolut de nimic ce nu îmi revenea legal de pe urma muncii mele m-a făcut dezagreabil și majoritatea noilor mei colegi mă suspecta că sunt un intrus printre ei pentru „a-i da pe goarnă”... Mă simțeam undeva, la mijloc, oricum, nedorit și, cu toate că printre ei se regăseau și câțiva foști lucrători de la fabrică, eram evitat chiar și de aceștia, astfel că deja mă gândeam la reprofilare și la căutarea unui alt loc de muncă... N-am reușit să-l găsesc prea curând, așa că am continuat să lucrez în vamă, iar într-o zi de iarnă, fiind repartizat pe artera de intrare în țară, am avut ocazia să îl reîntâlnesc pe Petrică Ispas, care revenea dintr-o călătorie în Grecia... Era proprietarul unui Alpha Romeo, modelul mare, de culoare vișinie, aceeași nuanță avea și sacoul lui Petrică, ce părea mai mult decât înfloritor... În timp ce îmi vorbea, mi-a fluturat de câteva ori în fața ochilor propriul lui pașaport încărcat de vize pentru toată Europa, unele consumate și reînnoite recent, mi-a aruncat și o privire cu vădită superioaritate, după care a adăugat:

– Ha, aici ai ajuns?... N-ai vrut să vii cu mine și presupun că îți dai seama că ai greșit... Privește la mine, umblu peste tot, văd lumea, am și bani și relații, ba pot să îți spun că mi-am schimbat și nevasta fiindcă cea dinainte nu mai corespundea standardelor și nici noului meu anturaj...

– Și cu ce te ocupi?... Bănuiesc că nu de editură și de tipografie...

– Bineînțeles... Aia a fost doar rampa de lansare... Chiar din anul următor mi-am schimbat „stăpânii”, iar cei de acum sunt mai mult decât generoși... Păcat că nu m-ai urmat!... Uite, îți las o carte de vizită, iar dacă ai vreun necaz, poți să mă cauți... Dar să îmi telefonezi mai înainte și prefer să o faci pe numărul de serviciu subliniat, nu și acasă sau la vreunul dintre numerele de sus!... Salut, să trăiești și să ne vedem sănătoși!...

– Noroc, mai departe, în viață!...

Nu mi-am îngăduit și nici nu mi s-a părut util să-l întreb unde sau pentru cine lucra în realitate, însă ascensiunea lui fulminantă, plus declarația lui nonșalantă că și-a părăsit pentru altcineva prima soție mi-au lăsat impresia că omul nu doar brava, ci că prinsese cu adevărat un culoar favorabil, dar și că era posibil să fi intrat într-unul dintre serviciile de informații ceva mai speciale înființate după anul 1990... Sau, poate, chiar și înainte să fi lucrat tot pentru ei, preluarea tipografiei și editurii lui Rațiu fiind doar o misiune, ca oricare alta, de infiltrare în anturajul bătrânului om politic... Nu l-am mai întâlnit niciodată pe Petrică și nici nu am fost curios să mai aflu ceva despre el... Nici Mihai nu mi-a mai spus nimic despre el, așa că l-am trecut și eu în categoria unor foști cunoscuți...

N-am reușit să mă transfer prea curând de la vamă, iar întârzierea aceasta aveam să o regret profund: după controlul vamal efectuat într-un tren internațional de călători, la întoarcerea împreună cu cei doi colegi în biroul pe care îl aveam în Gara Giurgiu-Nord, am fost „vizitați” de poliția economică, iar eu, știindu-mă „curat”, am rămas impasibil în fața controlului corporal și al porthartului pe care îl aveam în dotare, neimaginându-mi că unul dintre colegi aruncase în spatele meu un teanc de lei și de felurite valute străine, atrăgând asupra mea vina și acuzele de bunuri necuvenite... Am fost șocat în primul moment și am reacționat neconvingător, drept urmare, în prima fază, am fost principalul inculpat în acel dosar de corupție, suspendat și cercetat în stare de detenție privativă de libertate pentru treizeci de zile... În final, am fost reținut doar zece zile, colegul cu adevărat vinovat, strâns cu ușa, recunoscându-și fapta, iar eu reabilitat și repus în funcție cu drepturi depline, însă, pentru mine, „episodul vamă” fusese definitiv încheiat... Nu mai contau comentariile, nici ale celor care mă condamnau calomnios, socotind imposibil ca poliția să mă fi reținut atât de multe zile dacă nu aș fi fost vinovat și nici ale celor care îmi luau apărarea, apreciind doar că „am căzut mesa”, fiind la locul nepotrivit în momentul nepotrivit, iar eu regretam parcă și mai abitir întreaga situație stupidă la care m-am autoexpus, inclusiv momentul neinspirat în care decisesem să devin vameș...

Am reușit să obțin o serie de dovezi scrise în privința

nevinovăției mele și apte să îmi curețe cazierul juridic, pentru ca apoi să îmi încerc șansa ocupării unui loc de muncă la o corporație multinațională din București... Aveam deja treizeci și șase de ani, iar maică-mea îmi tot reproșa că nu îmi „găsisem încă o creștină” și că nu mă gândeam că și ea este deja foarte în vârstă și parcă tot mai neputincioasă pentru întreținerea unei case deja mult prea mari pentru a fi locuită de numai două persoane... Mă lua în toate felurile, sperând totuși că „voi alege drumul cel drept”, „ea nemaisimțindu-se capabilă să mai aibă grijă nici de casă, nici de ea și nici de mine”... Nu voiam să o supăr, dar nici pe mine să mă las manevrat, astfel că plecarea din Giurgiu mi s-a părut cea mai bună soluție... Treptat, m-am adaptat și la noul loc de muncă, iar faptul că aveam și colegi mai în etate ca mine și nici foarte mulți dintre ei școliți la nivel ridicat mi-a dat oarecare curaj și mai multă încredere în propriile mele forțe și aptitudini... Mă încurca însă naveta zilnică și am hotărât să îmi iau o cameră cu chirie... La început, am vrut ceva modest, fiind interesat mai degrabă de o distanță cât mai scurtă până la serviciu, obișnuința distanțelor mici părându-mi-se, deocamdată, prioritară confortului... Și am ajuns să stau în gazdă la Tanti Maria, o femeie apropiată de vârsta maică-mii și care locuia singură, unica ei fiică fiind plecată de câțiva ani buni în Italia, unde, așa cum aveam să aflu mai târziu, contractase o căsătorie formală cu un macaronar mai bătrân decât ea cu peste două decenii... Dar asta-i altă poveste... Revenind la mine, cel de după plecarea din Giurgiu, mai pot consemna faptul că, fiindu-mi absolut necesar la serviciu, am urmat un curs intensiv de calculatoare, iar instructorul, care era și asistent universitar la A.S.E., m-a îndrumat să îmi completez studiile prin sistemul de învățământ la distanță la una dintre facultățile cu profil economic... Și am intrat la Contabilitate și Informatică de Gestiune, sperând să îmi asigur astfel un loc de muncă ceva mai bine cotate și salariat corespunzător, marea majoritate a colegilor mei mai tineri având studii superioare... Mă consideram totuși destul de bătrân „și fără niciun Dumnezeu încă”, așa cum îmi repeta și maică-mea în dojenile ei periodice:

– Nu vezi că ai încercat de toate și nu ai realizat mai nimic?... N-ai casă, n-ai nevastă și trăiești fără absolut nici un orizont...

Caută-ți macar o creștină, poate să fie și cu copil sau cu copii, oricum, să te mai apuci la vârsta asta să îi faci e deja cam târziu...

– Chiar nu vrei să mă lași în pace?... La ce îmi trebuie mie nevastă?... Heei!... Și mai vrei și cu copii... Crezi că sunt singurul în situația asta?... Ei, află că, acolo unde lucrez eu, nici jumătate nu sunt căsătoriți, trăiesc în concubinaj sau nici măcar împreună cu altcineva și își văd de treburile liniștiți...

– Tu nici măcar ca ei nu trăiești... Stai la bătrâna aia și te duci la servicii... Iar aici vii o dată sau de două ori pe lună și s-ar putea să mă găsești moartă și cu muștele la nas...

– Mamă, cum poți să vorbești astfel?...

– Hei, vai de capul meu!... Am început să mă culc cu candela aprinsă, căci n-are cine să îmi aprindă o lumânare în cazul în care mor... Ce știi tu?... Sau ce îți pasă ție de mine?...

– Eu la Giurgiu nu mă mai întorc... Chiar și dacă aș vrea, n-am unde...

– Cum să n-ai?... Locuri de muncă sînt peste tot... Și în port și în Zona Liberă și la Consiliul Județean și la Primărie și pe la alte birouri și servicii, de tot felul, am văzut fețe noi de funcționari și pe la piață, sînt destule noi locuri de muncă, doar să vrei să te duci și să cauți...

– Alea sunt locuri de muncă oferite și obținute politic, acolo unde sunt eu nu e nevoie să te umilești în fața cuiva și nici să lingusești pe nimeni...

– Da, dar aici, am înțeles că sînt o droaie cu funcții de directori și nici ceilalți nu au salarii mici... Mai gîndește-te, interesează-te cum merg treburile, uite, chiar și prietenul tău Mihai ocupă o astfel de funcție și se descurcă mai mult decît bine!... Ce ai de pierdut dacă întrebi?... Uite și casa asta!... Stă goală și, nelocuită, începe să se năruie, iar tu stai cu chirie, printre străini și în niște condiții ca vai de ele...

– Nu e așa, mamă, stau bine...

– Dar de ce să nu locuiești acasă la tine și fără să arunci niște bani aiurea?... Uite, cu ce cheltui pe-acolo, ai putea renova baia sau ai putea repara alea din fața casei, care a crăpat și va crăpa și mai tare în urma înghețurilor și a dezghețurilor repetate ale apei ce se strînge în crăpături... ...Și câte n-ar mai fi de făcut?... Dar tu n-ai timp să te uiți sau să vezi... Vii pe fugă și pleci la fel

și te mai întorci când îți aduci aminte... Viața trece, băiatule, ai să te trezești în curând bătrân și având doar regretul că n-ai știut să trăiești... Alege-ți o creștină, bună, rea, dar nu rămâne singur!... Lasă-mă și pe mine să mor liniștită și nu cu gândul că am avut un fiu necugetat ori lipsit de noroc și fără niciun viitor!...

L-am întrebat, într-adevăr, pe Mihai ce posibilități de angajare ar fi pentru mine, însă el, după ce a flat ce fac și cum mă înțeleg cu cei de la București, m-a sfătuit să nu mă grăbesc să mă întorc la Giurgiu... I-am spus că aș veni, în primul rând, pentru maică-mea, dar și pentru casă, întrucât, în București n-am nimic și trăiesc de pe o zi pe alta, chiar dacă salariul e bun...

Și nu m-am grăbit să mă întorc, doar că, la scurt timp după discuția cu Mihai, maică-mea m-a părăsit, înălțându-se la ceruri... Eram încă în dilemă ce ar fi fost mai bine să fac: să vând casa?... La prețurile din Giurgiu, cu banii obținuți pe locuința moștenită nu eram tocmai sigur că pot cumpăra un apartament cu două camere într-un cartier bucureștean mărginaș... Să mă reîntorc în Giurgiu doar pentru un adăpost iar nu mi se părea o alegere bună, așa că am mai amânat o perioadă, urmând să mă decid pe parcurs, mai ales că eram în ultimul an de facultate... Și am continuat să lucrez în București și să locuiesc la Tanti Maria, așteptând să îmi vină și inspirația izbăvitoare...

*

Într-o vineri după-amiaza, după ce plecasem de la slujbă, job sau firmă, cum îi ziceau ceilalți, am pornit înspre „Centrul Vechi” cu gândul să cheltui niște bani aiurea și să încerc să mă simt și eu bine... Primisem o primă și cedasem insistențelor câtorva colegi și colege de a mă alătura lor, admitând, într-un final, că „viața e unică și că se cuvine a fi trăită”... Adevărul este că eu nu prea știam să mă distrez și nici să îi ajut pe alții să se simtă bine... Mă străduiam să nu devin incomod, dar mă feream și de excese...

Ne deplasaserăm în grup compact, patru bărbați și patru femei, printre care și Paula, o tipă de vreo treizeci și cinci de

ani, socotită de toți ca fiind de ispravă, divorțată și ea de câțiva ani și, din ce aflasem întâmplător de la alții, deloc dispusă să se mai lege la cap, la fel ca și mine... Înțelesesem încă de la început că Paula fusese adusă sau venise special pentru mine, ori că eu fusesem invitat special pentru ea, fiindu-mi clar că ceilalți doi colegi apropiați de vârsta noastră erau deja combinați, iar ceilalți patru, mult mai tineri ca noi, se comportau degajat și fără nicio reținere... Pus în fața faptului împlinit, am căutat să mă arăt grijuliu și atent cu femeia, chit că nu mă simțeam tocmai în apele mele... Îmi era clar că nu mă pricepeam să socializez și că puteam să gafez în orice moment... Femeia se arăta comunicativă și dispusă să facă față situației, iar după ce am ajuns chiar lângă ea, m-a întrebat ce anume preferam să beau... M-am bâlbâit ca ultimul tolmăc, simțindu-mă pus în inferioritate, consumul de alcool neintrând în preocupările sau în obișnuințele mele... Am îngăimat „gin tonic, cu schweps”, așa cum îl auzisem cândva pe Mihai că și-ar fi exprimat preferințele, fără să am însă habar despre ce era vorba... Paula a insistat:

- Sigur, asta vrei să bei?...
- De ce nu?
- Deoarece noi obișnuim să bem vodcă... Nu te asociezi cu noi?
- Vodcă simplă?...
- Simplă, cu apă sau în amestec cu pepsi ori cola, cum dorești... Doar nu o să bei pișături din alea și să te lauzi după aia că ești mai rezistent decât noi!...
- Fii sigură că nu o să mă laud... De fapt, eu nu aș bea deloc, dar dacă tot suntem veniți împreună, am considerat că nu mă pot separa total...
- Nu obișnuiești să bei chiar deloc?

Am tăcut, părăndu-mi-se de prisos să mai continui o asemenea discuție... Am privit-o însă atent, întrebându-mă totuși ce răspuns și-ar fi dorit ea de la mine... Îi remarcasem și vocea gravă, de fumător cu stagii vechi, ori dacă era și alcoolică, reprezenta exact partenera care îmi lipsea... Am reluat, încercând să refac o minimă punte de legătură și să mă debarasez de acea senzație jenantă cauzată de postura mea de individ singuratic

înveterat:

– Băi, eu n-am avut un anturaj foarte larg și n-am deprins nici plăcerea unui pahar băut împreună cu prietenii, dar asta nu înseamnă că nu mă pot adapta...

– Atunci, pentru început, să comandăm câte două sute de vodcă!...

– Beți voi cât vreți sau cum vă place, pe mine lăsați-mă mai ușor!

– Păi, ce-ai zis mai devreme?... N-ai zis că încerci să te adaptezi?

– Să mă adaptez, nu să mă fac pulbere, fiindcă nu știu să beau sau fiindcă nu rezist la băutură... Lăsați-mă încet, așa cum cred eu că e mai bine să-mi dezvolt asemenea aptitudini!... Fiindcă, așa cum am înțeles, și beția e o artă care trebuie învățată, pentru a fi făcută cum trebuie...

– De unde știi?... Sau ce vrei să spui cu asta?...

– Am întâlnit mai mulți bețivi... Unii beau ca să atingă apogeul creației, alții, inclusiv anticii, în varianta „in vino veritas”, pentru a afla de la companioni adevărurile de care erau interesați, alții aveau un adevărat cult pentru vin și pentru asortarea vinurilor cu anumite alimente, așa cum era Păstorel Teodoreanu, însă cei mai mulți beau fiindcă deveniseră dependenți alcoolici... Am avut un astfel de vecin, fost mare contabil în tinerețea lui... Ha... contabil încerc să devin și eu!... ...Ei, vecinul ăsta, acum nu mai e, în fiecare dimineață pornea ca din pușcă, nu vedea, nu auzea și nu saluta pe nimeni și pășea ca teleghidat spre cârciuma de unde își procura doza „energizantă”, după care revenea pe un traseu invers, salutând ceremonios pe toată lumea sau într-un mod ce stârnea amuzamentul trecătorilor: «Salut, bă, trăsura ta!» ori «Salut, bă, bicicleta ta!» ori «Salut, bă, să trăiască calul și căruța ta!» ori «Te salută Petrică, cu glasul lui sonor!»... Uneori, în funcție de dispoziția lui de moment, prindea între palme capul vreunui cal, îl săruta pe frunte, după care îi recita versuri, chiar și poeme întregi ale marilor creatori, pentru ca apoi să se retragă în bojdeuca lui mizeră, de unde își relua a doua zi periplul și întregul ritual al băutului, al socializării cu diverși trecători care îl luau în seamă, la fel și episoadele lirice consacrate „sectorului

cabalin”, aflat în curs de exterminare... Bețivii au o filozofie a lor, pe care, dacă nu o înțelegi, riști s-o ignori și să o nesocotești, jignindu-i... E o filozofie mult prea diversă și mult prea sofisticată, de fapt, o justificare a fiecărui bețiv pentru lipsa oricărui control asupra propriilor fapte din perioada stării sale de ebrietate. Apoi, se adaugă manifestările aberante, tendințele spre furie și spre scandal și toate necazurile provocate de starea de etilism cronic, pe care n-am avut ocazia să le aflăm pe viu și nu le mai amintesc...

Sandu, celălalt coleg mai în vârstă, mi s-a așezat în față și a început să mă dojenească:

– Bă, tu ce ai de gând cu noi?... De ce ai venit aici?... Ca să ne ții lecții de abținere și să ne strici ziua?... Du-te, bă, la biserica din apropiere și lasă-ne pe noi, păcătoșii, să ne simțim bine, așa cum ne-am propus când am pornit încoace!... Am crezut că ești un tip normal, dar ne-am înșelat...

– Și ce am zis rău?... I-am răspuns Paulei la câteva întrebări, apoi am dezvoltat subiectul doar pentru conversație... Nu v-am cerut să nu beți, din partea mea, puteți să vă puneți băutura și în cap, iar dacă nu vă convine compania mea sau dacă vă strică dispoziția, mă pot retrage oricând și fără nicio supărare...

– Bă, asta ai înțeles tu?... Chiar nu pricepi că vrem să ne relaxăm și să uităm de viața asta de rahat?... ...Tu câți ani ai?... Patruzeci, nu?...

– Treizeci și opt...

– Tot aia e... Și ce ai realizat până acum?... Nimic... Ca și noi... N-ai familie, locuiești cu chirie, trăiești... vorba vine că trăiești... Anii cei mai frumoși deja ni s-au dus, ne întrebăm când s-au scurs și, de ce, aia mă-sii, trăim mai departe?... Hai mai bine să dăm noroc, să cinstim un pahar cu ce o fi, să uităm de tristeți și, măcar aici, să ne simțim bine... sau, să ne imaginăm că ne simțim bine!... Vodcă?...

– Vodcă... Dar hai să și mâncăm ceva înainte, ca să nu ne bea ea pe noi!...

M-am trezit a doua zi, pe la ora zece, în patul Paulei... Habar n-aveam cum ajunseseam acolo și dacă doar zăcusem în acel pat... Nu mă simțeam turmentat, nici măcar amețit, așa cum aveam să aflu, luni, de la Sandu, că se resimțise, aveam însă un mare gol de memorie... Îi căutam privirea Paulei încercând să îi surprind un gest oarecare din care să înțeleg ceva din cele întâmplare, apoi am dat curs invitației ei la cafea, o cafea foarte concentrată, menită să îmi alunge orice mahmureală, după cum avea să îmi recunoască însăși Paula:

– Ai rezistat destul de bine pentru un începător...

– Heei, râzi de mine!... Cred că m-am făcut mângă... sau mucii, cum se spune în argou... Te rog să mă ierți dacă ți-am produs neplăceri!...

Râdea, dovedindu-mi astfel că deja mă iertase:

– Nu știu cine pe cine ar trebui să scuze... Am fost căzută pe baricade la fel ca și tine... Ne-au adus, probabil, ceilalți, cei care nu au fost doborâți pe metereze...

A râs iar, ca de o mare ispravă. Am întrebat-o:

– Dar pe mine, de ce m-au adus tot aici?

– Răspunsul pare simplu: n-au știut unde stai și le-a fost mai comod să te „debarce” tot la mine...

– În cazul acesta, o să încerc să plec cât mai curând...

– Fii serios!... Cine te lasă să pleci?... Ai ceva mai bun de făcut azi și mâine?... Aia și-au pus în cap să ne vadă cuplați, iar tu vrei să abandonezi lupta... chiar înainte... de adevărata finală sau de finala cea mare?... Hai să bem, deocamdată, cafeaua, restul îl stabilim după aia, când sper că ne vom înțelege mai bine... și între noi, acum, dar și ce s-a întâmplat între noi azi noapte!...

– Adică, vrei să spui sau trebuie să înțeleg că nu s-a întâmplat nimic?...

– S-a întâmplat, doar că nu am fost tocmai conștienți de faptele noastre...

– E posibil așa ceva?... Eu nu îmi amintesc absolut nimic, ori așa ceva mi-aș fi reamintit...

– E totuși bine că îmi amintesc eu...

– N-o să mai beau niciodată!... Cum să nu-mi dau seama ce fac?... Spune-mi, te rog, am băut atât de mult?...

– Nu... Din vodcă ai sorbit foarte puțin... Ai zis că nu îți place, că e doar alcool rafinat și fără niciun gust... Ai cerut, în schimb vin și ne-ai determinat și pe noi să bem la fel ca tine... A fost, de fapt, ideea mea, iar ceilalți s-au luat după mine... Doar că noi băusem deja și câte o litră sau două de vodcă...

– Și cum se explică faptul că tu știi tot ce s-a întâmplat, iar eu nu?...

– Mai mult ca sigur, sunt mai experimentată ca tine... Iar renunțarea la vodcă s-a dovedit ideea cea mai bună și pentru mine...

– Ce aş putea să mai zic?... Mă bucur dacă, într-adevăr, tu ești mulțumită... Și când te gândești că, în prima fază, era cât pe-acți să mă ridic și să plec sau să mă cert cu Sandu!...

– Asta îți amintești?

– Da... Dar după ce am gustat din vodcă, „mi s-a tăiat filmul”... Că am băut cu toții vin nici n-am știut... Ți-am zis: nu voi mai bea niciodată...

– Ba nu... Vinul acela chiar ne-a făcut bine... O să-ți propun să mergem și să ne interesăm ce marcă era sau din ce soi de struguri a fost făcut...

O priveam și mă miram sincer cât putea fi de degajată!... «Chiar să fi fost atât de mulțumită de „prestația” mea, își bate joc de mine ori mă testează ca să îmi analizeze reacțiile?»... Observasem că nu fumează la cafea și am întrebat-o, mai mult ca să schimb subiectul, însă răspunsul primit m-a lăsat perplex:

– N-am fumat niciodată...

– Eram convins că ești o fumătoare înveterată, iar la cafea bănuiam că nu îți lipsește țigara...

– N-am fumat niciodată... Când m-ai văzut tu fumând?...

Într-adevăr, nu îmi aminteam să fi văzut-o vreodată fumând, mă lăsasem însă derutat de vocea ei guturală, aproape bărbătească:

– Și glasul?...

– Glasul meu seamănă, într-adevăr, cu al unui tabagist cronic, dar e din cauza unei inflamații a laringelui și a corzilor vocale din copilărie, tratată empiric și, doar când se agravase, am fost dusă la un doctor, care m-a trecut pe antibiotice... Dar așa e... Oricine mă aude vorbind are impresia că e vocea unui

bărbat... Mai ales la convorbirile telefonice, când, nu odată, mi s-a spus domnule...

Râde iar, de data aceasta mai reținut, însă surâsul ei mi se pare plăcut și destins, inducându-mi senzația sau sentimentul că aparține unei fete bune... «Să fie ea atât de dornică să flirteze cu mine sau mi se pare mie, sub aceeași stare confuzională cauzată de consumul de alcool de aseară?... Da... și nu este deloc urâtă, pare și curățică de felul ei, așa că să nu mă grăbesc s-o resping sau să o refuz în cazul unei noi tatonări sau a unei abordări directe... ... Dar eu, cât să mai rămân la ea și sub ce pretext?... Ea mi-a zis că avem la dispoziție două zile să ne dăm dăruirea ce s-a întâmplat între noi, dar și că, de fapt, este vorba de două zile... și de două nopți în care să ne putem cunoaște mai bine»... Mi s-a părut din nou potrivit să încerc să îi vorbesc cât mai deschis, în același scop al cunoașterii reciproce:

– Se apropie ora prânzului... Unde ai vrea să mergem să mâncăm?

– Eu zic să comandăm doar niște pizza... Am și o sticlă de vin bun și, în felul acesta, nu am fi nevoiți să plecăm curând de acasă, iar pentru seară și pentru ce vom mânca mâine mi se pare mult mai firesc să ne aprovizionăm de la supermarketul din apropiere... Știi niște rețete teribil de gustoase și care se prepară ușor și repede, astfel că ne-am putea descurca mult mai simplu, mult mai ieftin și fără prea multe deplasări... Ce părere ai?...

M-am arătat de acord... Înțelesesem că tipa voia să îmi dovedească și că e o bună gospodină și că știe să drămuiască banii sau că nu vrea să abuzeze de banii mei și, totuși, mă simțeam și avertizat că era și foarte preocupată să nu mă scape din mână... «Oare ce îmi va mai propune în continuare?... Femeia este mult mai abilă decât pare la prima vedere, îmi întinde tot felul de mreje din care să nu mă mai pot desprinde, pentru ca apoi să îmi fixeze anumite condiții de nerefuzat... Adevărul este că astea două zile nici nu am altceva mai bun de făcut, iar dacă, între timp, devine prea insistentă sau posesivă, începând de luni mă voi îndepărta cu pași mici și voi ieși ușor din capcană... Dar până atunci, n-am nimic de pierdut, ci doar să profit de ocazie pentru a mă simți bine»...

*

Comanda de pizza făcută de Paula a fost prea mare față de poftele și de nevoile noastre, motiv pentru care am păstrat jumătate pentru masa de seară, amânând și vinul tot pentru atunci... Am mers însă la supermarket pentru completarea aprovizionării, de unde, pe lângă tot felul de paste și de sosuri, de mezeluri și de brânzeturi, Paula a adăugat o serie de obiecte special pentru mine, o pijama, o perie și pastă de dinți, ba chiar și o cămașă de interior și niște pantaloni scurți plus papuci de casă, lăsându-mă să înțeleg că mă cooptase deja în anturajul ei permanent... M-am simțit dator să îi cumpăr și eu câteva obiecte utile în gospodărie, ba chiar și un capod lejer, mai de vară, astfel că am revenit acasă la ea încărcăți cu bagaje... Am servit și cina în aceeași atmosferă plăcută și destinsă, am băut și câte două pahare din vinul păstrat la frigider, astfel că și trecerea la „etapa” imediat următoare s-a produs într-un mod absolut relaxat și firesc...

Nu știam însă cum să interpretez satisfacția teribilă manifestată de Paula și după cea de a doua noapte petrecută împreună, fiindcă, dacă, prima oară percepția îi fusese influențată de starea de ebrietate în care ne aflaserăm amândoi, a doua oară controlasem totul și fusesem conștient de fiecare mișcare, în special de ale mele... E adevărat că mă comportasem mulțumitor, acum și aprecierea Paulei la adresa mea depindea și de experiențele sexuale pe care le avusese cu alți bărbați și care, probabil, nu fuseseră tocmai dotați sau foarte virili, dar mă știam și pe mine deloc ca pe unul dintre cei excepționali, o dovadă în acest sens constituind-o însăși părăsirea mea de către Ioana, fosta mea soție, care plecase, pur și simplu, cu primul venit... Și totuși, Paula mi-a repetat că aș fi fost bărbatul care i-ar fi produs cele mai plăcute și mai puternice senzații, ori asemenea afirmații nu cred că îi ofereau nicio siguranță că îmi voi continua relația cu ea... Chiar nu îmi dam seama ce avea în minte sau cum își imagina că m-ar fi putut determina să îi rămân în continuare alături, lăudându-mă sau atribuindu-mi niște merite inexistente... Sau, poate, era tactica ei, folosită și în cazul altor bărbați, încercând să ne stimuleze prin încurajări și prin

mesaje subliminale... Adevărul era că mă simțeam bine în compania ei, ba începusem chiar să îi descopăr și o serie de calități ce o făceau atractivă, însă nu mă vedeam pe mine în postura de reînsurat...

*

M-am trezit singur în patul uriaș, gol pușcă și acoperit pe jumătate cu un cearceaf... Ea se auzea trebăluind pe la bucătărie, așa că mi-am recuperat chilotul de pe podea și am mers la baie pentru revigorare... M-am privit în oglindă și mi-am pipăit bărbia și obraji... «Da, va trebui să ajung acasă înainte de serviciu sau să îmi cumpăr un „bic” din acela simplu și niște loțiuni pentru înainte și după ras, pe care le voi lăsa aici fără niciun fel de obligații în plus»...

M-am săpunit complet, apoi am lăsat șuvoiul să curgă potop peste mine... Era plăcut, iar o asemenea extravaganță nu îmi permiteam nici la Tanti Maria și nici acasă, la Giurgiu, unde instalația era veche și debitul apei foarte slab...

M-am simțit atins pe spate electrizant și am realizat că Paula intrase după mine în camera de baie... Am deschis ochii și am zărit-o printre picături, complet goală... Am cuprins-o în brațe și am tras-o cât mai aproape de mine, iar ceea ce a urmat, mi s-a părut minunat... Ne-am lăsat în voia simțurilor și a unor plăceri de care nu mai avusesem vreodată parte... Da, individa era expertă, se pricepea și să ofere, dar și să preia cu abilitate ceea ce considera că i se cuvenea...

*

Luni, după încheierea programului de lucru, Paula m-a așteptat lângă ieșirea principală, considerându-și gestul ca pe unul firesc:

– Mergem?...

Dimineața, venisem, într-adevăr, alături de ea la lucru, dar asta tot ca urmare a ultimei nopți petrecute împreună... Am întrebat-o, aparent mirat, încercând să trag cât de cât de timp, dar și pentru a-mi căuta cuvintele de refuz:

- Unde?
- Cum unde?... Acasă...
- Iartă-mă!... De fapt, îți multumesc pentru gândurile bune, dar weekend-ul s-a terminat... Nu revenim la relațiile dinainte?...
- Cum, adică?... Pentru tine, ce s-a întâmplat între noi în ultimele două zile, ba chiar și ceva mai înainte, nu a contat deloc?...
- Ba da, a fost foarte frumos și mi-a plăcut foarte mult, doar că...
- Doar că ce?...
- Îmi cer scuze de neînțelegere, dar am socotit că am făcut-o amândoi doar din plăcere și fiindcă ai dorit să ne simțim bine, fără nicio obligație pentru viitor...
- Asta ai înțeles?... Înseamnă că m-am înșelat și în privința ta... Iar eu, care crezusem că, în sfârșit, l-am găsit pe cel care merită să... Dar toți sunteți la fel... Interesați doar de partea animalică a relației, fără asumarea niciunei obligații...
- Iartă-mă, dar, încă de la început, mi-ai lăsat impresia că asta ți-ai dorit și tu, ieșirea din cotidian sau câteva zile de relaxare alături de un bărbat care să îți îplinească o parte din plăceri și din pofte...
- Și-a aplecat privirea, stăpânindu-și cu greu plânsul:
- Du-te în plata Domnului și lasă-mă în pace!... Îmi lăsasei impresia că ești făcut după un alt calapod... Dar toți sunteți la fel... Niște porci!...

*

A doua zi nu mi s-a arătat, însă, după două zile, m-a căutat iar. L-a trimis mai întâi pe Sandu să îmi transmită intenția ei de împăcare, iar eu i-am comunicat prin același Sandu că nu sunt supărat pe ea și că, dacă are ceva să îmi spună, o poate face și fără intermediari... Ne-am revăzut și am condus-o apoi până aproape de casă, preferând să discutăm pe teresa unui complex alimentar din apropiere. M-a abordat la modul direct:

- De ce sau de cine ți-e teamă, Dorule?
- În momentul de față, chiar nu mi-e teamă de nimeni sau, cum se mai spune, mi-e teamă numai de Dumnezeu...

- Și totuși, de ce te ferești?
- Măi, fato, dacă vrei un răspuns concret și util de la mine, întreabă-mă exact ceea ce te interesează!... După ce s-a întâmplat între noi în urmă cu câteva zile, nu ți se pare absurd să nu vorbim în termeni clari și fără jumătăți de măsură?...
- Ba da, dar am socotit și că unele chestii se subînțeleg de la sine și nu mai e nevoie de prea multe precizări speciale...
- Eram convinși că, după o căsnicie ratată și după alte câteva experiențe de viață mai puțin reușite, ai înțeles că, în orice relație nouă, e obligatorie stabilirea unor convenții de conviețuire fără echivoc...
- Ți-am propus sau pretins altceva, diferit?
- Da. Să vin la tine, în condițiile în care, până atunci, nici nu prea știussem unul de existența celuilalt...
- Ce mai era de aflat sau de adăugat?... În acele cincizeci și ceva de ore petrecute împreună îmi oferisei tot ce îmi dorisem cândva, cele mai frumoase și mai bogate clipe de iubire...
- Te joci cu cuvintele... Într-adevăr și mie mi-a plăcut și m-am simțit extraordinar de bine în compania ta, dar asta nu înseamnă că acela e genul de viață care mă interesează... M-am străduit să intru în jocul vostru, am și băut, deși detest băutura și pe alcoolisti, am făcut și sex de mai multe ori pe zi, fiindcă așa ți-ai dorit, știi însă de când nu mă mai atinsesem de o femeie până când am ajuns acasă la tine?... De aproape unsprezece ani și nici nu mai aveam de gând să o mai fac vreodată...
- Nu înțeleg nimic din ce spui... Ești foarte confuz și alambicat... Îmi reproșezi ceva?... Sau ce vrei să îmi spui, de fapt?
- Că nu de unul ca mine ai nevoie... M-am lăsat antrenat în scenariul tău și al vostru și ca să îmi verific instinctele de mascul, dar fără intenția de a mă angaja într-o relație de durată... Altfel spus, am vrut să aflu dacă mai puteam să satisfac o femeie, dar a fost doar o „paranteză” în viața mea anostă și lipsită de orice perspectivă...
- Nu pot să cred ce îmi spui... Cum și pentru ce să duci o viață de ascet?... Ca bărbat, ai fost impecabil... Știu că nu se discută așa ceva, dar, cu tine... în compania ta... cu tine, m-am simțit cu adevărat femeie... Da, ai fost singurul care m-a

satisfăcut... și chiar nu aș vrea să renunț la tine sau la relația noastră... Ce te împiedică să duci o viață normală?

– Trecutul meu...

– Ce trecut?

– Un moment care m-a șocat și care mi-a influențat ulterior existența, un trecut din cauza căruia nu mai pot avea încredere în nicio femeie...

– Până într-un anumit punct te înțeleg... Și eu am fost dezamăgită crunt de partenerul de viață, dar acum, că ne-am găsit și se pare că ne și potrivim în cele mai multe privințe, cred că am putea încerca să ne cunoaștem reciproc mai bine și tot reciproc să ne acordăm o nouă sansă la o viață normală și cu împliniri firești... Chiar și din punct de vedere financiar relația ta cu mine te-ar avantaja în mod direct, fie doar și numai cu locuința, pentru care nu ai mai plăti chirie, plus confortul de aici, dar și îngrijirea mai bună, pe care ți-aș asigura-o tot eu, ca femeie...

– Nu mi se pare esențial...

– Ba contează... Și sunt convinsă că realizezi importanța și rolul unei femei devotate și de casă în viața oricărui bărbat, ca să nu mai vorbesc despre sentimentele pe care le aduce cu sine o relație stabilă și adevărată... Din comportamentul tău am înțeles că nu îți sunt indiferentă ca femeie, pe mine m-ai cucerit, așa că multe pot depinde, așa cum ai zis chiar tu mai devreme, de programul de conviețuire pe care ni l-am putea stabili, prin bună înțelegere, împreună... Nu asta ai zis?...

– Ba da, dar aia e în teorie... Eu nu mai sunt dispus să duc o viață de cuplu... Au trecut cincisprezece ani de când am divorțat și, cum ți-am spus deja, peste zece ani de când nu mă mai apropiasem de o femeie... Am, probabil, ticuri și tabieturi, care n-au cum să mă facă agreabil, mai ales că, odată cu înaintarea în vârstă, tendințele unui singuratic sunt către egocentrism și spre capricii tot mai greu suportabile de către cei din jur...

– Nu mi-ai lăsat impresia asta... De ce te prezinți ca mai rău decât ești în realitate?... Sau vrei să mă sperii ori să îmi pui niște condiții de conviețuire inacceptabile?... Nu te juca, Dorule!... Și eu și tu am fost înșelați fiindcă am fost sinceri și devotați în căsniciile ratate, hai să încercăm o conviețuire de probă sau,

măcar, să păstrăm legătura și să mă vizitezi, uneori, ca... prieten!... Eu sunt însă convinsă că ne vom înțelege perfect și, cu timpul, te vei muta definitiv la mine...

– Vom face și o asemenea probă, acordându-ne reciproc și șansa de care tu zici că am avea amândoi nevoie...

*

Nu m-am mutat la ea, dar ne reîntâlneam, de obicei sâmbetele și duminicile, săptămânal sau la două săptămâni, la fel și la sărbătorile mari ale anului, am petrecut și cea mai mare parte a concediului împreună, căutam să mă port foarte atent cu ea și să o ajut să se simtă bine, însă nu îmi luam foarte în serios rolul, temându-mă să nu îmi fac prea mari iluzii și nici să îmi asum angajamente pe care să nu le pot onora... Ne înțelegeam totuși bine, chit că eram conștient că era vorba doar despre o relație de conveniență, în care primau raporturile sexuale... Dar dacă asta voia, mă conformam și eu, păstrând vitalitatea relației atât cât depindea de mine...

Și a trecut mai bine de un an de când ne complăceam în acel melanj informal, Paula îmi cumpărase tot felul de obiecte prin care să mă determine să mă simt cât mai confortabil la ea acasă, gesturi din care înțelegeam că mă voia în continuare, dar să mă mut nu mi-a mai propus niciodată... Spera încă sau aștepta ca inițiativa căsătoriei sau măcar a unui concubinaj, cum s-a exprimat la un moment dat, să îmi aparțină... Într-un fel, îi înțelegeam nemulțumirea cauzată de statutul ei social incert, îi admiram însă și răbdarea și grija de a nu mă agasa... Începusem să o plac și să mă atașez tot mai mult de ea, dar mă și temeam să nu devin dependent și să nu o mai pot părăsi...

Asta, până într-o seară, în care a sosit Claudia, fiica Mătușii Maria, gazda mea... După ce, ani la rând, nu mă interesase nicio femeie și abia foarte târziu acceptasem o relație, hai să-i zic consensuală în anumite privințe cu Paula, nici nu îmi trecea prin minte să mai las vreo altă femeie să intre în viața mea, cu atât mai puțin această străină, venită pentru scurtă vreme să își viziteze mama în vârstă și apoi să pornească înapoi spre Italia...
...Hm, chiar mi se pare nostim și nu mă pot abține să nu

comentez începutul și evoluția relației mele cu această Claudia: după ce, în cursul după-amiezei zilei în care am cunoscut-o, maică-sa încerca să mă ia pe departe pentru a mă anunța că va trebui să îmi caut o altă locuință, întrucât fiica ei urmează să vină în actuala mea cameră cu viitorul ei soț(...), în noaptea aceleiași zile m-am „trezit” cu individa la mine în pat, probabil cu intenția de a-i verifica tăria arcurilor...

Nu arăta rău și era mai tânără decât Paula, așa că mi s-a părut firesc să nu o refuz... La fel de discret a și plecat înspre dimineață, astfel încât, la următoarea tatonare din partea bătrânei, i-am cerut să mă mai pășuiască până la sfârșitul săptămânii, când speram că voi reuși să îmi găsesc o nouă adresă... În seara următoare, am întrebat-o pe Claudia care e povestea cu pretendentul ei la căsătorie, iar ea mi-a răspuns hlizindu-se ca după cea mai nevinovată glumă:

– Așa crede ea... că urmează să mă mărit cu unul pe care mi l-a ales pe când lucram în Italia și care, cândva sau într-un fel, îmi trăsesse clopotele... Dar, deși nu am de gând să mă mărit încă, i-am zis mamei că îi voi urma sfatul...

– Și de ce nu o faci?

– Nu-mi place de el... Și nici să mă mărit prea curând nu îmi vine... În Italia, am îngrijit și am trăit câțiva ani cu un moș deja impotent, pe care l-am și moștenit, nici ăsta pe care îl vrea maică-mea nu e foarte tânăr, așa că mai trag de timp, iar până când mă voi hotărî să îi accept propunerea, încerc și eu să mă mai distrez puțin și să nu îmi îngrop, direct, viața, alături de alt boșorog...

– Cine te oprește să iei un bărbat mai apropiat de vârsta și de aspirațiile tale?... Ce are deosebit ăsta ales de maică-ta încât să te simți legată de el?... Ai zis că l-ai moștenit pe italian și bănuiesc că ți-a rămas și ceva valoros de pe urma lui...

– Nu suficient pentru a trăi mai mulți ani bine... Dacă cheltui acei bani cum și cu cine îmi place, aş rămâne lefteră fiind încă tânără și nu exclud nici probabilitatea ca ăsta de aici să afle că nu sunt tocmai ușă de biserică și să îmi dea cu flit... Nu aş renunța nici la el, chit că e aproape de o vârstă cu maică-mea, are însă bani și aş vrea să-l mai prind încă în putere, ca să îl conving și pe el să îmi lase mie totul legal...

– Cu ce se ocupă?...

Am simțit-o cum se cuibărește la pieptul meu și, în primul moment, i-am interpretat gestul ca pe unul de tandrețe, dar am înțeles apoi, imediat, că de vină era patul mult prea îngust pentru două persoane, incomparabil cu patul uriaș și extrem de încăpător al Paulei, în care mă răsăfasem de mai multe ori... M-am reîntors cu fața în sus și am cuprins-o protector în brațe, doar că, în noua poziție, privind în tavan, am descoperit și becul murdărit de muște și atârând agățat cam strâmb de cele două fire electrice pline de praf... Am realizat instantaneu că nu am prea multe motive să mai rămân pe acolo, apoi am decis să îi repet Corneliei întrebarea pe care i-o adresasem ceva mai devreme, cu toate că gândul îmi plecase deja în altă parte:

– Cu ce ziceai că se ocupă tipul?...

– Înainte făcea binale și alte lucrări de tâmplărie, acum are un atelier de termopane și am înțeles că îi merge foarte bine... E vădov de câțiva ani și mi-a trimis vorbă prin maică-mea că vrea să mă întâlnească...

– Și cum a decurs întâlnirea?

– N-a avut loc nicio întâlnire... Nici nu îl cunosc prea bine cum arată și nici el nu cred că mă știe pe mine... Sau mă știe, habar n-am... S-a tot întâlnit cu maică-mea pe la biserica noastră din cartier, ea i-a spus că am rămas singură și că mă reîntorc în țară... De aici și până la o discuție despre o posibilă căsătorie între noi n-a mai fost decât un pas, însă realitatea...

– Câți ani are?

– Peste cincizeci... Nu știu exact...

– Iar tu?

– În toamnă, pe 20 octombrie, împlinesc trei zeci și trei de ani...

– Și de ce trebuie să te combini cu el?... Nu poți să îți iei un serviciu și să te cuplezi cu cineva mai apropiat de vârsta ta?...

– Nu prea știu să fac mare lucru, nici școală nu prea am, iar ca să mă apuc să învăț ce se caută în ziua de azi e greu, ca să nu zic că îmi e imposibil... Am variante de alegere foarte puține, așa că încerc și eu să mai profit de tinerețe, cât se mai poate... „pe ultima sută de metri”...

– Am înțeles... Dar dacă el este atât de potent financiar, de

ce trebuie să vă mutați aici, în cămăruța asta modestă?...

– Fiindcă așa speră sau dorește maică-mea... Să ne mutăm aici și să îi rămânem în continuare alături... Însă, eu nu vreau așa ceva...

– El pe unde locuiește?

– La două străzi mai spre centru...

– Eu am apucat deja să-i promit mamei tale că o să plec și nu prea văd cum și unde ne vom mai putea întâlni...

– De-asta încerc și eu să profit cât mai mult de tine... Pe urmă, dacă-ți mai convine, ne-am putea întâlni și în altă parte... Stabilim telefonic locul și ora... și nu ne oprește nimeni să ne revedem ori de câte ori vrem...

– Da, e o variantă...

*

Și, ajutat la bagaje de Sandu, în prima sâmbătă m-am mutat cu locuința la Paula... Întâlnindu-ne mai înainte prin curte, bineînțeles că i-am făcut cunoștință cu focoasa Cornelia, care, chipurile, a dorit să își ia la revedere de la mine, ca fost vecin... Ne-am urat viitor senin și noroc în viață, fără să îmi imaginez că viața, da viața, ne va mai aduce vreodată față în față și chiar dacă Sandu m-a întrebat ce hram poartă individa, am simulat că nu i-am înțeles aluzia sau sensul întrebării și m-am rezumat doar la acel comentariu lejer și lipsit de detalii referitor la relația ei filială cu Tanti Maria și la revenirea ei de curând în țară după o perioadă de câțiva ani petrecuți în Italia, urmând acum să îi cedez camera... Chiar nu întrezăream vreun motiv pentru care aș fi amintit de relația noastră absolut pasageră...

Odată ajuns și instalat la Paula, mi s-a părut firesc să mă conformez cât mai rapid scenariului sugerat cândva de ea în legătură cu viața noastră de cuplu, iar apoi, treptat, chiar nu mai descopeream vreun motiv de a proceda altfel... Îmi luasem în serios rolul de cap al familiei și începusem să mă implic în orice activitate sau responsabilitate legată de casă... În primele luni din anul imediat următor am hotărât să vindem și casa mea de la Giurgiu și micuțul ei apartament și să cumpărăm împreună un apartament mai luxos și mai apropiat de serviciu și,

întrucâtva, de centru, iar cu diferența de bani rămasă ne-am completat dotările casnice și ne-am luat și un autoturism bunicel, mai la mâna a doua, iar maniera în care evolua relația noastră mi-a depășit mai mereu așteptările... Da, ne mergea bine, iar eu mă simțeam împlinit și satisfăcut în orice privință... Îi mulțumeam Cerului pentru șansa de a fi întâlnit-o pe Paula, la fel și pentru dragostea pe care ea se străduia, parcă, să mi-o dovedească neîncetat... Eram foarte mulțumit și de viața noastră de cuplu și la fel de mulțumită se declarase nu o dată și ea... M-am simțit dator să îi fac plăcerea de a merge să o vizităm și pe maică-sa, stabilită într-o comună de pe lângă Târgoviște, am repetat apoi vizita, ocazie cu care i-am cunoscut și alte neamuri, în fața cărora am acceptat și postura de viitor soț al Paulei, situație pe care începusem să o percep ca foarte posibilă într-o perspectivă nu foarte îndepărtată...

Paula renunțase complet la alcool și tot din considerație pentru mine, chiar dacă nu i-am cerut-o vreodată, așa că și cererea în căsătorie a Paulei putea deveni realitate... Da, intrasem în patruzeci de ani, nici Paula nu mai era foarte tânără, eu nu mai aveam pe nimeni, așa că nici amânarea oficializării relației noastre nu mai avea nicio justificare...

Și totuși, ezitam și trăgănam încă, neavând, parcă, suficient curaj să fac și următorul pas, cel decisiv și, în final, cel atât de firesc între doi oameni normali și care trăiau deja împreună... Hei, și când mă decisesem să iau taurul de coarne și să o cer pe Paula de soție, cine credeți că m-a așteptat lângă ieșirea de la locul de muncă?... „Doamna Cornelia”, fiica Mătușii Maria, fosta mea gazdă... M-a surprins nu doar prin prezență, ci și prin aspectul ei jalnic...

Mi-a recunoscut că era bolnavă de Sida și că a vrut să discute cu mine înainte de a mă declara pe lista oficială de contacti... I-am replicat, încercând să mă disculp, dar și să mă lămuresc:

– Nu ai luat de la mine... Sunt peste doi ani, aproape trei ani de când...

– Știu, în schimb, e posibil ca tu să te fi conaminat de la mine, ceva mai recent, prin intermediul soției tale...

– Ce vrei să spui?

– Aș vrea să mă înșel, fiindcă nu pari a fi bolnav, dar

probabilitatea totuși există...

– Zi-mi despre ce e vorba și cui i-ai mai spus de relația noastră?...

– Nu ți-am zis?... Deocamdată, nimănui, iar vechea relație dintre noi s-ar putea să nici nu conteze...

– Fii mai explicită și nu te mai juca cu mine!...

– Fii sigur că nu îmi arde de joacă, dar povestea e ceva mai complicată, iar tu s-ar putea să fii o victimă colaterală, pe relația de întoarcere...

– Cum adică?

– ...Fără să știu că mă îmbolnăvisem, m-am culcat din nou cu amicul tău Sandu... M-a căutat după ce ne-ai făcut cunoștință și ne-am combinat, iar apoi, mai târziu... Doar că... nu știu cum să-ți spun...

– Spune-mi direct!

– Așa e!... Ce rost mai are să umblu cu cioara vopsită?... După ce am aflat de boală, Sandu mi-a zis că s-a culcat din când în când și cu Paula, cea cu care tu ți-ai fi încheat o familie...

– Măi, femeie, tu îți dai seama ce vorbești?

– Mult mai bine decât îți închipui... Mergi și te testează, făceți-vă analizele amândoi și ai să te convingi că spun adevărul!...

– De când ești bolnavă?

– Am aproape o jumătate de an de când mă tratez, iar boala cred că am căpătat-o cu vreo patru luni mai înainte...

– De unde?... De la cine ai luat-o?...

– Nu sînt sigură... Cred, în schimb, că am îmbolnavit direct cel puțin șase persoane, plus ce au mai îmbolnăvit și ei mai departe... Dar asta n-am cum să știu... Cel puțin deocamdată... În mod sigur, ar trebui să mai fie și alții care au luat boala de la Sandu și de la femeile pe care le-au mai schimbat între ei, așa că s-a format deja un lung șir de contacti, ce și-au dat-o unul la altul, mai ceva ca în povestirile Decameronului...

– Hm!... Ai citit Decameronul?

– Păi, ce era să fac când eram puștoaică?... Era cartea cea mai citită în grupul nostru... Ne-o pasam una alteia și de acolo am aflat și cum e cu relațiile sexuale și cu plăcerile lor...

– Mda... Și v-ați deschis mințile către libertinism și spre

frivolitate...

– Nu mă lua cu chestii din astea savante!... Ce-am înțeles eu atunci era că sexul a constituit întotdeauna cea mai mare plăcere posibilă, iar apoi m-am convins și sigură, devenind sclava sexului, ba chiar și una dintre victimele sexului neprotejat...

– Da... Ce să mai zic?... Iar acum suportăm cosecințele, inclusiv eu, care m-am ferit toată viața de relațiile întâmplătoare...

– Știi cum zice vorba aia populară, de ce ți-e frică nu scapi...

– Și n-am scăpat... Și totuși, de ce m-ai anunțat atât de târziu că și tu și Sandu sunteți infectați?... De ce n-ai venit să îmi spui mai devreme?

– Nu m-a lăsat Sandu... Dar, acum, m-am decis... Nu pot să devin o criminală... în serie... Deși, așa mă simt...

– Păi, chiar asta ești!... O criminală iresponsabilă... Dar n-are rost să mai discutăm... O voi anunța și pe Paula și ne vom duce împreună la medic... Mai spune-mi, totuși, o chestie!... Cu tipul ăla cu termopanele te-ai mai combinat?

– Nu... A fost norocul lui... sau ghinionul meu... Când l-am căutat, deja își găsisese pe alta, iar apoi, am luat-o pe panta aia cu culcatul cu oricine îmi ieșea în cale și m-am ales și cu boala... Da, a fost norocul lui și ghinionul meu... iar apoi și al vostru, căci boala asta e cumplită și nici nu se tratează ușor... Dacă s-o mai putea trata...

*

Într-adevăr, am fost confirmat cu H.I.V. La fel și Paula... Culmea e că am continuat să conviețuim și pe parcursul primului an de tratament... Mă tot întrebam și nu reușeam să înțeleg cine era principalul vinovat de această situație fără ieșire... Eu avusesem primul de a face cu desfrânata de Cornelia și tot eu i-o prezentasem lui Sandu... Până în acest punct, eu „controlasem” totul, fie și fără să fi conștientizat nimic din ce avea să urmeze... ...Iar dacă nu apelam la Sandu să mă ajute cu mutarea, relația dintre mine și el ar fi rămas în același stadiu și nici unul dintre noi trei, adică nici Paula, nu am fi pățit nimic... ...Și parcă nu îmi ajunge faptul că sunt bolnav și că am o relație

de familie distrusă, a trebuit să aflu că și Paula mă înșelase, la fel ca și Ioana, cu niște ani în urmă... ..Da, am fost pedepsit sau, poate blestemat... ..Oricum, aș fi fost mult mai inspirat dacă aș fi perseverat pe vechea hotărâre de a nu mai permite niciunei femei să pătrundă în viața mea, fiindcă, în final, am fost o victimă nesăbuită a încrederii exagerate în oameni, cum se justifica și Ioana, iar încrederea în femei a fost cea care m-a distrus... ..Cu toate că, de perfidia umană m-am temut cel mai mult și am încercat să mă apăr de fiecare dată... Însă fără succes, fiindcă, așa cum zicea și maică-mea, „ce ți-e scris, în frunte ți-e pus” și, probabil, „că se va alege praful de totul”, așa cum îmi prevestise și ea în momentele de dojană...

PLICTIS

Era vară și ultima zi din săptămâna de lucru. Majoritatea ne cam terminaserăm treburile și încercam să ne găsim câte o preocupare oarecare pentru a ne omorî timpul până la plecare... Câțiva colaboratori mai apropiați se strânseseră în jurul șefului și discutau de zor pe marginea unor planuri de perspectivă mai vechi, la care lucrasem și eu cândva, implicându-mă destul de serios la vremea aceea... Dar acum n-aveam chef și, profitând de neatenția celor mai mulți, mi-am pus în aplicare o extravaganță ce îmi trecuse prin minte: mi-am scos pantalonii, pe care i-am așezat pe spătarul scaunului de la biroul meu și, doar în chiloții din bumbac subțire, acoperiți însă de poalele destul de lungi ale cămășii de vară, am început să mă plimb tacticos printre colegii rămași la locurile lor... Ajuns în dreptul amicului meu George, care venise la serviciu îmbrăcat în pantaloni scurți, m-am așezat o clipă pe scaunul din fața lui și ne-am atins întâmplător genunchii, iar el s-a ridicat brusc, ca ars, avertizându-mă:

– Stai, că nu e bine! Dacă ne vede cineva, poate crede altceva despre noi...

Am râs amândoi ca de o glumă bună, iar eu mi-am reluat plimbarea, oprindu-mă pentru câteva clipe în fața Ioanei, Mlădița sau Trestioara, cum îi spuneam adeseori datorită trupului ei delicat și mlădios, aparent fragil, dar și cu unele forme rotunde, extrem de atrăgătoare, amplificate de mijlocul filiform, ca de furnică... I-am zâmbit și am admirat-o cât de bine arăta în rochița albastră din in, asortată cu ochii ei mari, dar

contrastantă cu tenul alb și curat:

– Ești foarte frumoasă azi și simt că aș vrea ceva mai mult decât să te privesc...

– Și eu mi-aș dori...

– Atunci, hai să mergem în camera de relaxare, încuiem ușa și tragem draperiile, ca data trecută...

– Nu!... Mai bine, mergem după program la mine, facem și câte un duș, bem și ceva să ne răcorim, iar apoi ne putem... relaxa pe-ndelete și fără teama că ne-ar putea deranja cineva... Nu-i mai bine?...

– Ba da... Sunt absolut de acord cu tine...

*

Ioana mi-a plăcut foarte mult încă de când am zărit-o sau am întâlnit-o prima oară... M-au frapat ochii ei mari, vioi și rotunzi, ca de copil, la fel și trăsăturile ei fine, părul negru, aspru și des, inele, inele, mișcările grațioase, ca de balerină...

Când am aflat că era absolventă de A.S.E. și că avea deja douăzeci și cinci de ani, adică doar cu un an mai puțin decât mine, am crezut că glumește sau că dorește să epateze, dar apoi m-am convins că nu exagera cu nimic... Mă surprinsese și cu zâmbetul ei senin și care îi trăda permanenta bună dispoziție, ce te determina ca, la rândul tău, să te comporți la fel de deschis și fără niciun fel de ranchiună... Pe mine mă cucerise definitiv și nu aș fi descoperit vreodată un motiv de a-i adresa vreun reproș, ori de câte ori ne întâlniserăm, mă simțisem fericit și reconfortat pentru o lungă perioadă de timp... Dar când i-am propus să ne căsătorim, m-a refuzat cu același zâmbet detașat și deschis, ba chiar m-a sărutat ceva mai prelung ca de obicei, lăsându-mi, la început, impresia că va fi de acord... S-a opus însă nonșalant și cu o vehemență dezarmantă, chiar dacă, în același timp, îmi declara cât de mult mă iubește:

– Cum să ne căsătorim noi doi?... Ne iubim mult prea mult și ne potrivim mult prea bine pentru ca, la un moment dat, să lăsăm să se insinueze între noi rutina ori să ne bagatelizăm relația cu tot felul de obligații domestice... Așa cum suntem acum, vii la mine sau vin la tine ori de câte ori dorim sau avem

plăcere, putem sta sau călători împreună mai multe zile, dar putem și să dispărem fiecare când vrem și să reapărem ori de câte ori ne aducem aminte sau ni se face dor unuia de celălalt... De ce să adăugăm la ce ne leagă preocupări care să ne obosească sau să ne plictisească, de ce să devin eu o matracucă cu șorțul de bucătărie agățat de gât, iar tu un obez cu tabieturi și care adoarme cu ziarul pe față, la televizor?...

M-a amuzat teribil și n-am putut să nu reacționez:

– Așa ne vezi tu peste câțiva ani?

– Dacă ne vom căsători, da... Dar așa cum suntem acum, am avea fiecare aceeași grijă de noi și de felul cum arătăm, iar ceea ce mi se pare mai important și mai prețios, cred că ar fi iubirea liberă, fără prejudecăți și fără temeri și cu nerăbdarea nealterată de a ne reîntâlni...

– De ce ai impresia că nu ne vom putea păstra disponibilitatea de acum și în cazul unei căsnicii?

– Dacă asta ți-ai dorit, de ce nu ai păstrat relația cu Berta, dragostea ta dinainte de a ma cunoaște pe mine?... Sau, ca să înțelegi și mai bine ce vreau să spun, avem exemplul părinților mei, al părinților tăi și al atâtor alte cupluri așa-zis fericite, în care, fiecare, ori se refulează în preocupări mărunte sau bizare ori se înșeală ori se urăsc, pur și simplu, simulând soliditatea relației lor, dar își vânează tot timpul reciproc greșelile, chinuindu-și zilele și distrugându-și viețile...

– Și crezi că o relație fără niciun angajament poate dura?

– Tocmai în asta constă dichisul... Ne iubim cât ne iubim, iar când și dacă intervine ruptura, fiecare își poate continua drumul în viață cum socotește că îi convine...

– De unde și până unde ai preluat tu o asemenea filozofie de viață?

– Nu ți se pare logică?... Eu o consider relația ideală, întemeiată exclusiv pe iubire și pe respect reciproc... Dacă unul dintre aceste sentimente dispare, restul devine un simulacru penibil și lipsit de sens...

– Măi, fato, nu-mi vine să cred că o făptură ca tine, cu chip angelic și cu corp neîmplinit, ca de adolescentă, poate gândi atât de teribilist și poate delimita totul atât de tranșant... Mă uimești, ba chiar mă bate gândul să mă retrag, indiferent de ce am simțit

până acum câteva minute pentru tine... Chiar astfel gândești?... Glumești?... Sau îmi verifici răbdarea, simțul umorului ori inteligența?

– De ce aș glumi cu așa ceva?... Știu că ești un tip inteligent, știi că ai și simțul umorului, sunt doar parte din calitățile cu care m-ai cucerit. Dar mai știi și că orice bărbat și orice femeie se schimbă în rău atunci când intervine rutina... Relația moare, iar cei doi foști iubiți... sau amanți... sau soți... sau... nici nu mai contează cum s-au numit sau ce au fost, se comportă și ei ca niște muribunzi, până când tendința rupturii totale se transformă în realitate deplină...

– Doamne, cum poți să gândești astfel?... ..Sau, îți bați joc de mine?

– De ce nu poți să mă crezi că îți redau prin cuvinte imaginea căsătoriei și a relațiilor dintre soți sau dintre concubini, așa cum o văd eu?

– Fiindcă un om care gâdește atât de îngust, de abstract și de obscur, nu mai poate râde și nici nu mai poate atinge extazul din momentele intime la modul în care o faci tu...

– Ce legătură au râsul și sexul cu ce spun eu? Fiecare reacție ține sau depinde de dispoziția de moment, de parteneri și de conexiunile secvențiale dintre ei...

– Fata mea!... Și eu mă refer tot la tine, la mine și la ce se întâmplă între noi doi, dar dacă mai continui să susții altceva, neîntemeiat pe realitatea concretă, o s-o iei razna, tu vei fi cea care va urî oamenii și te vei rata și tu ca individ, cu consecințe degenerative continue și insurmontabile, până când vei claca total, în orice privință...

– Asta e!... Ce, ai impresia că relația conjugală te ferește de asemenea surprize?

– Ce surprize, femeia lui Dumnezeu?... Astea nu sunt surprize, sunt doar urmările previzibile ale unui comportament anormal... Cine, naiba, ți-a băgat în cap asemenea idei?... Ce babă cretină ți-a împărtășit din experiența ei de viață ratată, iar acum vrea să te deruteze dintr-o invidie bolnavă?... Am dreptate?... Există o persoană care încearcă să te influențeze?...

– ...

– Zi-mi!... De ce taci?... Există o astfel de persoană?

Nu mi-a răspuns imediat, în schimb a început să plângă încet și calm, fără suspine... Lacrimile i se prelingeau pe obraji și mă privea surâzând ușor, mișcându-și capul în semn de negare... Într-un târziu, s-a hotărât să-mi vorbească:

– Nu există nicio babă cretină... Sau, nu există nicio persoană care să încerce să mă influențeze... Sunt doar concluziile mele după ce mi-am observat atent părinții și alte rude care nu mai reușesc demult să se sincronizeze, iar cauza rupturii și a deteriorării relațiilor dintre ei o constituie însuși convenționalismul căsătoriei...

– Doamne, în ce hal poți să te înșeli?!... Părinții mei și rudele mele, marea majoritate, au sau au avut căsnicii normale, cu evoluții constant progresive, ba pot să îți spun că puținele excepții, adică cei care nu s-au căsătorit, nu s-au putut realiza nici pe departe la nivelul celor familiști, chiar și în cazul unor venituri net superioare... Familia înseamnă, până la urmă, interese și țeluri sau idealuri comune, cumpătare, o mai bună administrare a bunurilor dobândite pe parcursul conviețuirii, inclusiv o mai bună chivernisire a modului de a trăi...

– Oprește-te!... Ce vrei să îmi demonstrezi?... Tu de ce nu mai locuiești cu ai tăi, dacă viața de familie ți se pare mai fructuoasă?

– Deoarece taică-miu nu mai e, iar cu mama a rămas soră-mea, care este căsătorită și are doi copii... N-are nicio legătură situația mea cu ce am discutat până acum... Ba chiar, modelul de familie al soră-mii mi-aș dori să-l urmez și eu...

– Ei, atunci, înseamnă că nu ai ales bine!... Eu nu sunt genul de femeie de casă... Dar dacă vrei așa ceva, Berta te așteaptă... Am aflat că mai treci uneori pe la ea și mai știi și că femeia e disponibilă și foarte interesată să se așeze la casa ei...

– De ce o amesteci pe Berta în combinația aceasta?... ...N-am mai întâlnit-o de peste un an, de când te-am cunoscut pe tine...

– Dar ea există, am înțeles că te așteaptă și am mai înțeles și că ai iubit-o cândva foarte mult...

– De ce cauți să deturnez cursul discuției?... Cu Roberta am avut o relație mai mult de conveniență... Ne-am simțit bine împreună în perioada facultății, când mai mergeam pe la munte

și ne mai revedeam, ceva mai rar, printre sesiuni... Ne plăceam, într-adevăr, când eram foarte tineri, aproape niște copii fără nici-un fel de experiență, am făcut parte, câțiva ani, din același grup, dar ne-am mai schimbat și partenerii între noi, fiindcă așa înțelegeam pe atunci viața și lumea, așa că, între mine și ea, nu s-a pus niciodată în discuție varianta căsătoriei sau a unei relații de lungă durată... Cine ți-a spus ție că ea mă așteaptă și toate bazaconiile de care aminteai mai 'nainte?

Ea a tăcut iar și m-a privit cu vădită neîncredere, de parcă n-ar fi știut cum să reacționeze... Părea că vrea să zâmbească, dar și să-și păstreze sobrietatea, după opinia mea, trucată, de mai devreme... Oricum, discuția în contradictoriu și refuzul ei erau deja de domeniul trecutului și nu mai contau pentru mine, eram însă curios încă în ce măsură ea chiar s-ar opune căsătoriei sau doar dorește să mă tachineze ori să mă țină pe jar... Am îndemnat-o printr-un simplu gest să revină în brațele mele, apoi i-am propus, mângâindu-i părul cârlionțat:

– Mlădițo, uite cum cred eu că am putea verifica mai sigur ce ne dorim!... Vino să locuim împreună, la mine, timp de două săptămâni sau o lună, iar apoi ești liberă să decizi dacă vei voi să mai pleci sau dacă vei rămâne alături de mine!...

– Adică, îmi propui o căsătorie de probă, cu gătit, cu spălat și cu celelalte obligații ale gospodăriei?...

– Așa aș vrea, dar te anunț că am și mașină de spălat și aspirator și aragaz și cam tot ce mai trebuie și îți mai spun și că îmi place să gătesc sau, mai exact spus, că mai încerc uneori unele rețete în joacă, dar toți cei care au fost de față și au avut curaj să guste din „specialitățile” mele, le-au apreciat... și nu doar din complezență...

– Bine, nu te mai lăuda!... Chiar dacă nu te pricepi, vom încerca amândoi, iar dacă greșim, găsim noi vreun restaurant în apropiere și nu vom rămâne nemâncați...

Dialogul prezentat mai sus l-am purtat în preajma iernii trecute și ne-am străduit amândoi să ne achităm cât mai bine de obligațiile asumate... Spre regretul meu, acea căsătorie de probă nu a funcționat, am tras de ea chiar și în cea de a doua lună, dar tot n-a mers, deși dobândisem o oarecare experiență comună... Am rămas însă la fel de apropiați, sentimentele reciproce și

vechile raporturi dintre noi au rămas neschimbate, pot să afirm că o iubesc în continuare la fel de mult și am impresia că și ea ține sincer la mine... Doar că ea dorește să își păstreze independența, iar eu sunt dispus, deocamdată, să o accept așa cum este și să îi satisfac orice dorință... Nu știu dacă voi mai relua subiectul și în după-amiaza aceasta, depinde și de dispoziția pe care i-o voi induce înspre final... Sau, poate, voi amâna iar discuția pentru altă dată... Ar fi păcat să stric atmosfera, dar, mai știi, poate, nu peste mult timp, îmi va da chiar ea de înțeles că ar fi interesată de o relație îndelungată, de ce nu, chiar și oficială... E, oricum, femeie, iar cele mai multe dintre ele se consideră realizate doar în cadrul propriilor lor familii... ...Dar până și capriciile Trestioarei fac parte din farmecul ei...

Notă (1): Cu această povestire am obținut locul I la secțiunea proză a Concursului de Creație Literară „Vara Visurilor Mele” - ediția a XX-a (2022)- organizat de Editura „Amurg Sentimental” din București.

(Am dat-o publicității în volumul „De-a Valma”, editat în anul 2023).

Notă (2): O reproduc și aici, ca mijloc de familiarizare cu personajele sale, pe care le veți regăsi și în actualul volum, în alte două încercări literare.

PRIETENUL DE DEPARTE (Scrisoare deschisă pentru nepoții mei)

Cei care au cunoscut-o îndeaproape pe maică-mea pot confirma că prezentarea și caracterizarea pe care i le voi face în continuare corespund întru totul adevărului: era o persoană jovială, în întreaga accepțiune definitorie a cuvântului jovialitate, adică, întotdeauna voioasă, comunicativă, binevoitoare și deschisă sufletește față de oricine, indiferent de dispoziția sa de moment sau în pofida multor evenimente triste și a numeroaselor probleme de sănătate care i-au marcat existența...

STOP JOC! (Notă explicativă sau justificativă, un procedeu stilistic ce va fi reluat și cu alte ocazii prin prescurtarea „N.E.J.”):

Chiar dacă voi încălca niște reguli elementare de compunere a textelor literare și cu toate că prezentarea maică-mii constituia doar o etapă de trecere spre unele amintiri de dată mai recentă, dar fiindcă povestirea de mai jos este destinată în primul rând nepoților mei și nu sunt foarte sigur că va fi dată publicității, cedez tentației de a deschide o paranteză mai largă în care să încerc să ofer mai multe detalii referitoare la trecutul străbunicilor lor.

Revenire la narațiunea inițială:

Mama mea a fost fiica cea mai mică a familiei de negustori Ioan și Stoianca Anghelescu, deținători ai unui magazin și ai unui imobil cu două nivele situate pe colțul nord-vestic al intersecției actualelor străzi Gării și Vasile Alecsandri din

Giurgiu, iar aducerea sa pe lume s-a datorat insistenței tatălui său, după descoperirea de către bunică-mea a unei sarcini târzii, nedorite și deloc acceptabile, ivite după ce bunicii mei deveniseră deja socrii cu ocazia căsătoriei fiicei lor celei mai mari, Alexandrina, cu un tânăr ofițer de artilerie, pe nume Haralambie Marinescu... Așadar, maică-mea era mezina familiei, având un frate și trei surori extrem de frumoase, fiecare în felul ei...

Revenind la bunicul meu, Ioan Anghelescu, acesta fusese mai întâi un modest funcționar al Fabricii de Zahăr „Danubiana”, apoi subofițer și veteran al primului război mondial, medaliat cu mai multe ordine militare nu doar pentru comportamentul său exemplar sau deosebit de pe front, dar și pentru neșansa de a fi fost acoperit complet cu pământ în urma căderii în imediata sa apropiere a unui obuz inamic. Decisiv pentru el a fost faptul că a fost găsit și readus la suprafață după câteva zeci de minute de panică și de groază, iar în urma aceluia accident, a rămas cu o gravă afecțiune cardiacă și cu hipertensiune arterială, boli ce i-au adus și sfârșitul pe când maică-mea nu împlinise încă vârsta de opt ani... Cu un an mai înainte muriseră și fratele ei, Gică (în etate de douăzeci de ani), la fel și sora ei Ortansa (în etate de douăzeci și trei de ani), împreună cu pruncul acesteia, în vârstă de numai unsprezece luni, toți trei bolnavi de tuberculoză, o maladie foarte greu tratabilă pe vremea aceea și care secerase în perioada interbelică mai mulți tineri decât cei căzuți pe frontul Marelui Război de Reîntregire a Neamului...

Cea care a suportat cel mai greu consecințele acelor decese premature din familia lor a fost mama mamei mele, afectată nu doar de pierderea într-un interval scurt a patru persoane foarte apropiate de sufletul ei, ci și nevoită să preia singură întreaga afacere a familiei, fiica sa mai mare fiind mutată la Timișoara prin prisma obligațiilor de serviciu ale soțului ei militar și pentru ca maică-mea și sora ei Adina să își poată continua cursurile școlare și gimnaziale, doar că, pentru a putea oferi aceste posibilități de studiu fiicelor sale mai mici, bunică-mea plătea printre cele mai mari taxe școlare din Giurgiu, situație ce a și determinat-o pe viitoarea mea mătușă Adina să își întrerupă și

apoi să renunțe la studiile liceale... A continuat însă maică-mea, pasionată de învățătură și având și aspirația de a urma studii de medicină, facultate la care a și intrat cu o medie mare, dar a fost eliminată la scurt timp după admitere ca urmare a schimbării regimului politic din România și a declarării maică-mii drept exponent al orânduirii burgezo-moșierești și fiică a unor dușmani ai poporului... Alte consecințe ale schimbării statutului lor social au constat în deposizarea bunicii mele materne de întreaga sa avere prin așa-zisa naționalizare, urmată de deportarea în Bucovina, la Stulpicani, unde a fost supusă unui tratament inuman... În același timp, fiind alungată și ea din casa părintească, maică-mea a ajuns să locuiască într-o cameră improvizată dintr-o fostă dependință a locuinței surorii ei mai mari (revenită la Giurgiu, împreună cu soțul ei, după încheierea celui de al doilea război mondial), cămăruță în care avea să locuiască și bunică-mea după întoarcerea din dislocare și unde aveam să locuiesc și eu, alături de bunică și de părinți, până la despărțirea lor, pe când eu abia împlinisem vârsta de trei ani...

După această etate, am rămas în grija bunică-mii, răstimp în care taică-miu s-a stabilit în București, unde a urmat o școală tehnică plus o facultate de subingineri în cadrul Uzinelor 23 August, lucrând apoi acolo mulți ani, pentru ca maică-mea să urmeze o școală postliceală de asistenți medicali, secția obstetrică-ginecologie, compensând astfel, fie doar și parțial, neșansa de a nu fi urmat medicina...

Tot în acei ani a fost și foarte bolnavă, dar, în pofida lunilor de spitalizare de care a avut nevoie, a reușit să termine școala ca șefă de promoție, doar că, pentru a reveni la Giurgiu, alături de bunică-mea și de mine, care abia încheiasem clasa I, a renunțat la repartitia primită la Maternitatea Polizu, consacrându-se noii sale profesii, ce a constat din aducerea pe lume a mii de copii, pasiune ce i-a adus și supranumele de „Moașa Doina”, termen cu conotații arhaice și peiorative, dar pe care ea l-a acceptat și l-a adoptat cu mare mândrie profesională, în contextul în care fusese și prima deținătoare dintre colegele sale a gradului de asistent principal, obținut prin concursul de specialitate absolvit cu media generală zece la aceeași renumită clinică de obstetrică-ginecologie „Polizu” din

București, prilej cu care îi fusese reînnoită și propunerea de transfer și de reluare a colaborării, doar că obligațiile sale de familie au determinat-o să rămână la Giurgiu, dedicându-se cu toată ființa ei viitoarelor mame din orașul său natal și din localitățile învecinate...

Treptat, după întoarcerea maică-mii la Giurgiu, lucrurile începeau să se așeze și pentru noi, ceilalți membrii ai familiei... În primul rând, trăiam și noi mai bine, la modesta pensie a bunică-mii de urmaș de veteran de război adăugându-se, de acum, salariul maică-mii, care, pe durata celor trei ani de școală postliceală dispusese de o bursă insuficientă pentru un trai decent în București chiar și pentru o singură persoană lipsită de prea mari pretenții, astfel că, abia la vârsta de zece ani, am intrat și eu în posesia primei uniforme școlare și a primei perechi de ghetе proprii (până atunci purtând doar îmbrăcăminte și încălțăminte „moștenită” de la verii mei mai mari), tot la vârsta de zece ani mi s-a organizat și prima aniversare la care mi s-a permis să invit câțiva copii, în aceeași toamnă s-a recăsătorit și maică-mea, doar că, după un an și jumătate de la acel eveniment ce prevestea ameliorarea vieții și a situației noastre familiale, am pierdut-o pe bunică-mea... Au urmat câțiva ani de relativă stabilitate și de bunăstare, ce a coincis și cu perioada de reală prosperitate a României de la sfârșitul anilor '60, context istoric în care a avut loc și schimbarea politicii demografice a statului român, ce i-a oferit maică-mii un imens front de lucru și cadrul prielnic manifestării vocației ei de mamoș. Astfel, în cei douăzeci și cinci de ani de activitate de după intrarea în vigoare a Decretului nr. 770/1 octombrie 1966, ce viza creșterea accelerată a populației, a asistat la naștere peste cinci mii de femei, aproape dublu față de oricare dintre colegele sale de serviciu. Cum a reușit o asemenea performanță?... Simplu: în primul rând, a dat curs tuturor solicitărilor și nerefuzând absolut pe nimeni, indiferent de statutul lor social sau de etnie, întârziind adeseori peste program, nu de puține ori renunțând la odihnă și neglijându-și viața personală și de familie, neajungând acasă zile și nopți la rând, în detrimentul sănătății sale deja șubrezite și căreia îi acorda atenția cuvenită doar în situații extreme și care necesitau spitalizarea de urgență... Cu timpul, tot datorită

absențelor multiple de acasă cauzate de devotamentul său exagerat față de pacienți și ca urmare a trecerii vieții sale de familie pe un plan secundar, a renunțat și la cea de a doua căsnicie, deși ajunsese la o vârstă destul de înaintată...

Nu știu cum percepea dumneaei realitatea, dar s-a lăsat înrobite de pasiunea de a aduce pe lume copii, pe care îi considera, poate, principala sa menire și ultimul său scop în viață, indiferent cât mai avea de trăit... Chiar și pe mine, unicul său copil, mă trecuse pe un plan secundar și nu m-a mirat foarte tare când, fiind deja în clasa a XI-a, m-a întrebat: Tu în ce clasă ești, mamă?... A noua sau a zecea?... La început, am crezut că glumește, dar continuând discuția, m-am convins că vorbea serios... Eram la vârsta la care urma să îmi aleg o viitoare profesie și drumul în viață, mulți colegi făceau deja meditații cu profesori universitari, pe la București, însă eu am apreciat dezinteresul maică-mii ca pe o dovadă a încrederii depline pe care o avea în mine, dar și ca pe o sugestie sau ca pe o recunoaștere a faptului că mă descurcasem destul de bine și singur și că puteam continua astfel fără strădanii prea mari de a mă realiza în viață, iar acea percepție deformată a realității aveam să o regret foarte curând, maică-mea fiind diagnosticată între timp cu cancer intestinal... Abia atunci am înțeles adevăratele preocupări ale mamei mele... Marele nostru noroc a constatat în faptul că diagnosticul preliminar a fost infirmat, iar intervenția chirurgicală asupra ei s-a încheiat cu succes... Asta nu a însemnat că maică-mea și-a schimbat modul de viață, ci, dimpotrivă, s-a dedicat și mai acerb pacienților și obligațiilor sale de serviciu... Ducea și o intensă muncă de lămurire cu unele femei necăsătorite rămase întâmplător gravide de a nu-și abandona fătul la casele de copii, susținându-le financiar pe unele dintre ele sau botezându-le copiii celor repudiate de familie, intervenind uneori și pentru reluarea relațiilor de familie în cazurile în care ambii genitori erau disponibili și apti pentru a-și crește împreună copilul...

„NEJ”: Aminteam mai la început despre permanenta deschidere sufletească a maică-mii, despre plăcerea și despre disponibilitatea ei de a discuta cu oricine, de a lega și de a dezvolta noi relații interumane, unele de-a dreptul

surprinzătoare, cum ar fi de pildă prietenia ei extrem de trainică cu prima soție și cu fiica celui de al doilea ei soț sau cu renumita cântăreață Ioana Radu, pe care o cunoscuse cu prilejul unei internări în spital și cu care a devenit extrem de apropiată, înțelegându-se ulterior formidabil și căutându-se reciproc mulți ani, personal și telefonic, deși făceau parte din lumi total diferite, însă cea mai mare surpriză relațională avea să mi-o producă tot prin intermediul unor persoane cunoscute întâmplător și tot ca urmare a unei internări într-un spital bucureștean. Sunt niște amintiri de dată ceva mai recentă și care întrec orice imaginație: maică-mea era deja foarte în vârstă, apropiindu-se de etatea de optzeci de ani, când am întâlnit la dumneai acasă un bătrân de nouăzeci și doi de ani însoțit de două doamne, de asemenea foarte în vârstă, despre care aveam să aflu că erau canadience, una cu origini poloneze, cealaltă românești, foarte bune prietene între ele și cu noul amic al maică-mii... Bineînțeles că am încercat și eu să fac față situației, dar fiind mult mai în etate ca mine, neavând subiecte comune și constatând și că înțelegerea cu doamna cu origini poloneze avea loc prin intermediul limbii engleze, pe care eu nu o stăpâneam, m-am simțit dator să le vorbesc totuși, după ce maică-mea mă prezentase ca pe un tip sociabil și bine educat, astfel că, pentru o minimă conversație, m-am trezit laudându-l de mama focului pe canadianul Leonard Cohen, pe care, într-adevăr îl admiram sincer în virtutea pasiunii cu care îi ascultasem întotdeauna piesele, povestindu-le și despre succesul imens pe care cantautorul îl avusese cu prilejul celor două concerte pe care le susținuse până atunci în România, la cel de al doilea reușind să particip și eu, apoi m-am apucat să povestesc despre viața aventuroasă a lui Cohen, despre autoizolarea sa timp de cinci ani în Tibet în calitate de călugăr budist, despre necesitatea de a reveni la muzică la o vârstă foarte înaintată deoarece fusese devalizat de propriii săi avocați pe timpul experienței religioase și fiindcă nu mai avea cu ce să se întrețină, precum și despre uriașul său succes internațional de după reluarea activității concertistice, la fel și despre entuziasmul cu care fusese întâmpinat la primul său concert bucureștean, ce coincidea cu aniversarea zilei sale de naștere, am reamintit și despre simpatia constantă pe care i-o purtasem

timp de peste patru decenii de când îi ascultasem pentru prima oară melodiile și îi citisem primele versuri și că muzica lui îmi umpluse adeseori clipele de relaxare ori de meditație, iar faptul că românca îi traducea continuu și reproducând canadiencei poloneze tot ceea ce debitam eu, iar poloneza se arăta și ea foarte interesată și chiar încântată de spusele mele m-a determinat să ofer tot felul de alte detalii, unele referitoare inclusiv la perioada petrecută de Cohen în tinerețe în insula grecească Hydra sau despre reușitele lui literare, chit că nici eu nu mai aveam prea multe de spus și nici nu mi se părea tocmai în regulă să monopolizez întreaga discuție. La un moment dat, mi-am cerut scuze dacă am deranjat în vreun fel cu lungă mea prezentare a arhicunoscutului artist și scriitor canadian, apoi mi-am luat la revedere simplu și considerând întrevederea cu cei trei bătrâni ca pe o întâlnire oarecare și pe care am încercat să o fac cât mai agreabilă în măsura în care fluența ori plăcerea conversației noastre a depins și de mine...

Era în prejma Crăciunului din anul 2010 și nu m-am gândit nicio clipă că voi mai avea prilejul să îi mai întâlnesc sau să mai discut vreodată cu acei interlocutori aparte, cu toate că tipele m-au asigurat că vom păstra legătura și că mă vor căuta cu primul prilej când vor mai reveni în România, fie personal fie telefonic... Nu le-am crezut, socotindu-le angajamentele doar de conveniență, dar, așa cum am spus deja, aceste noi cunoștințe ale maică-mii aveau să îmi producă cea mai mare surpriză a vieții mele, pe care am bănuir-o în prima fază că ar fi o farsă: în seara de 8 ianuarie 2011 am primit un telefon de la (atenție!) Leonard Cohen, căruia îi vorbiseră despre mine cele două vizitatoare ale maică-mii din luna decembrie a anului trecut... Și, chiar dacă i-am recunoscut vocea, timbrul și râsul inconfundabil, suspectam încă pe cineva de o glumă proastă, chit că nu povestisem nimănui despre întâlnirea cu canadiencele sau despre entuziasmul pe care mi-l manifestasem față de ele în legătură cu marele cântăreț... M-a întrebat din nou dacă sunt chiar eu, silabisidu-mi numele și prenumele într-o pronunție aproximativă, s-a prezentat și el încă o dată, pentru a mă asigura că dialogul era cât se putea de real, dar, fiindcă eu îmi cam pierdusem glasul și, sugrumat de emoție, tot repetam ca un

automat cele câteva urări și expresii pe care le cunoșteam în limba engleză și mulțumindu-i întruna pentru onoarea de a-mi fi telefonat, i-a pasat telefonul lui... Michelle, canadianca cu origini românești pe care o cunoscusem la maică-mea în urmă cu câteva săptămâni sub numele de Mihaela și despre care aveam să înțeleg mai târziu și din alte surse informative că era una dintre apropiatele lui Cohen, ea înlesnindu-mi apoi continuarea dialogului cu marele artist... Oricum, eu eram copleșit total de emoție, așa că m-am limitat să le urez din nou și ei și maestrului aceleași sincere urări de bine...

Nu știu ce impresie i-am produs lui Cohen cu gângăvelile mele, cert este însă faptul că regret și acum că n-am avut inspirația să fi înregistrat acea convorbire telefonică, unică și pe care nu aș putea să o dovedesc decât cu ajutorul ascultătorilor profesioniști de la S.T.S. sau de la S.R.I., în cazul în care cineva de acolo ar fi dispus să recunoască sistemul interceptărilor telefonice...

Au trecut treisprezece ani de atunci și îmi amintesc de acel telefon cu aceeași mare bucurie și încântare, însă, până în momentul de față nu am pomenit despre el nici măcar copiilor mei. Între timp, au dispărut și maică-mea și Cohen și, foarte probabil, și cele două canadience și cunoscutul lor comun de la București... A fost, într-adevăr, un episod fantastic, greu de crezut și cu atât mai puțin ceva ce se cuvine a fi povestit fără teama de a fi suspectat de fantasmagorie ori de tendința de a mă lăuda nejustificat, mai ales că m-am referit la cineva cu prenumele Michelle și cu alt prilej când am mai amintit de Leonard Cohen, doar că acum, peste ani, mi-am îngăduit să asociez cele două personaje cu acea cunoscută întâmplătoare a mamei mele, coincidența părându-mi-se în continuare colosală, acesta fiind și principalul motiv pentru care am și ezitat să public această amintire, intenționând o lungă perioadă de timp să o dezvălui numai nepoților mei...

08. 01.2024

„ACASĂ”... LA TUDOR VIANU...

Expunere de motive:

Dacă tot am inclus în volumul de față și povestirea referitoare la Leonard Cohen și la amica sa Mihaela (rezervată inițial nepoților mei) și cum cărțile mele sunt destinate preponderent giurgiuvenilor, mi se pare oportun și firesc să reiterez în volumul de față și îndemnul adresat concitadinilor mei cu privire la obiectivitatea recuperării și a valorificării în beneficiul comunității locale a fostei case a Familiei Alexandru Vianu, aflată în prezent în proprietatea Primăriei Giurgiu și care, cu ceva mai multă preocupare din partea edililor, ar putea deveni un important obiectiv turistic, istoric și cultural al acestui oraș:

Am impresia că nu foarte mulți dintre giurgiuveni, fie ei chiar și intelectuali cu pretenții, au cunoștință de ce a reprezentat cu adevărat Tudor Vianu pentru cultura și pentru literatura românească, altfel nu îmi explic nepăsarea față de stadiul avansat de degradare fizică a fostei case a Familiei Vianu, în loc să se procedeze la restaurarea acelei clădiri (oricum, de patrimoniu) și la repunerea ei în valoare ca muzeu și/sau casă memorială, inclusiv cu sprijinul și cu aportul consultativ și material al urmașilor ilustrului scriitor (documente, obiecte și fotografii personale) menite să contribuie la prezentarea sub cele mai diferite aspecte și posturi a lingvistului, filologului, doctorului în filozofie, diplomatului, istoricului și criticului literar, cadrului didactic universitar, traducătorului poliglot, poetului, romanistului, esteticianului, criticului de artă, directorului de teatru ori de bibliotecă și academicianului Tudor

Vianu, un om extraordinar și absolut remarcabil prin valoarea sa excepțională în cele mai diverse domenii și pe care și noi, cei de azi, avem datoria morală să îl omagiem, respectându-i memoria și competența profesională polivalentă, dar și posibilitatea de a-l readuce în atenția contemporaneității, întemeiat fie doar și pe obârșia noastră comună de nativi giurgiuveni...

Nu contest faptul că mulți dintre decidenții locali pot invoca desprinderea timpurie a lui Tudor Vianu de Giurgiu pentru a-și continua studiile și pentru a profesa în București și în străinătate, dar, așa cum și alții au deschis case memoriale pentru alte personalități născute sau care au locuit temporar pe meleagurile lor (Mihai Eminescu, Ion Creangă, George Enescu, George Topârceanu, Constantin Brâncuși, Anton Pann, Nicolae Iorga, Nicolae Grigorescu, Ciprian Porumbescu, Dinu Lipatti, iar exemplele pot continua...), consider că și noi giurgiuvenii ne-am putea prevala de existența (încă!) la Giurgiu a Casei Vianu, pe care avem și dreptul, dar și obligația civică și morală să o reabilităm pentru a fi introdusă în circuitul turistic, cultural și istoric local, care, oricum, nu excelează în oferte de acest gen.

În susținerea acestui deziderat (după opinia mea absolut firesc și deplin realizabil), vă voi prezenta și două istorioare referitoare la modul în care unii întreprinzători s-au folosit în același scop doar de niște întâmplări cât de cât memorabile, puse însă în valoare la nivel optimal, în beneficiul propriu și al comunităților din care făceau parte:

Prima istorioară este legată de vizita de numai două zile și noaptea dintre ele pe care renumita, nonconformista și controversata scriitoare George Sand și marele muzician Frederic Chopin le-ar fi petrecut împreună în anul 1938 pe Insula Menorca (Minorca) din Arhipelagul Balearelor, aparținând Spaniei, în Marea Mediterană, insulă care, pe atunci, nu atrăgea la fel de mulți turiști ca și insulele învecinate, Ibiza și Majorca. Ei, gazda ocazională a celor doi vestiți oameni de artă și de cultură a reamenajat încăperea cu pricina, împodobind-o ca și cum cei doi călători ar fi rămas mai mult timp pe acolo (în realitate, Chopin s-ar fi exprimat în sensul că Insula Minorca nu i-ar fi plăcut deloc și că s-ar fi grăbit să o părăsească), însă

întreprinzătorul proprietar a transformat acea locuință nu tocmai atractivă în casă memorială, incluzând în mobilierul precar chiar și o pianină care, chipurile, ar fi aparținut artistului și la care marele pianist și compozitor ar fi cântat adeseori, în momentele în care boala gravă de care suferea i-o mai permitea, afirmație infirmată ulterior în mod categoric și vehement de către biografii săi... Dar falsul propagandistic n-a mai contat, relevant rămânând numai faptul că acea casă memorială George Sand-Frederic Chopin ființează și azi, constituind în continuare unul dintre principalele puncte de atracție ale Minorcăi, deși mulți dintre vizitatori sunt conștienți de tertip...

Cealaltă povestioară (sau pildă) gravitează în jurul personalității renumitului poet, nuvelist și cantautor Leonard Cohen, atât de apreciat de compatrioții săi canadieni, încât i-au postat chipul pe banere amplasate pe întreaga fațadă a unor blocuri de 14-15 etaje. Devenise arhicunoscut în întreaga lume la o vârstă înaintată, dar până când să atingă marea sa glorie, a avut și unele perioade în care a trăit mai modest, locuind în anii 1960-1967 în insula grecească Hydra, împreună cu iubita sa din acea perioadă, Marriane, căreia i-a și dedicat o serie de melodii ce aveau să-i aducă autorului o largă reputație internațională. Pe aceeași insulă Hydra a mai revenit de câteva ori, ocazional (într-una dintre escapadele de acest gen, cum a fost cea din anul 1979, fiind însoțit de „dezinhibata” Mihaela (Michelle), o olteancă de-a noastră, apreciată de Cohen atât pentru calitățile ei fizice și feminine deosebite, cât și pentru cele de bun prieten și de individ cu nivel intelectual ridicat), dar cea mai mare parte a vieții Cohen a trăit în Canada și în Statele Unite ale Americii, unde a dobândit și marea consacrare artistică. Și totuși, cineva din Insula Hydra a avut recent ideea de a pune în valoare acea locuință temporară, banală și destul de sărăcioasă a marelui cântăreț, între timp decedat. Cum?... Într-un mod extrem de simplu, dar și foarte ingenios: afară, pe clanța de la intrarea în casă este fixat zilnic un buchet de flori proaspete, iar din interiorul locuinței poate fi auzită vocea inconfundabilă a lui Leonard Cohen, lăsându-se vizitatorilor (și nu sunt puțini cei ce vin în acea curte în flux continuu!) senzația că în spatele ușii închise s-ar afla chiar interpretul, care își prezintă cele mai

cunoscute piese muzicale sau își recitește versurile și textele literare care i-au asigurat celebritatea și nemurirea...

Ori, dacă alții vând iluzii și plăzmuiri facile sau profită de anumite coincidențe sau de unele simulacre îndoielnice pentru atragerea contra cost a vizitatorilor, în cazul Casei Memoriale Tudor Vianu, totul ar fi cinstit și curat, demn de curiozitatea și de admirația sinceră și deplin justificată a celor care i-ar păși pragul.

NOTE:

1. Materialul de mai sus a apărut și pe pagina mea de facebook, iar, drept urmare a unor reacții publice, subiectul în sine a fost dezbătut într-una dintre ședințele Consiliului Municipal Giurgiu, doar că rezolvarea chestiunii aduse în discuție a fost reamânată pentru o „altă etapă”, întrucât clădirea respectivă, deși se află în proprietatea primăriei locale, ar fi subînchiriată unor persoane fără nicio legătură cu Familia Vianu, dar care ar deține niște drepturi contractuale viagere irefutabile, însă nu și obligații de întreținere a clădirii lăsate în paragină...

2. Câteva luni mai târziu după ședința de consiliu local amintită, a apărut la Giurgiu și un strănepot al lui Tudor Vianu, care s-ar fi arătat absolut dezinteresat de eventualul său drept de proprietate asupra casei străbunilor săi, ca și de intențiile autorităților locale în privința salvagărdării acelei clădiri de patrimoniu, astfel că situația a rămas în continuare la fel de încurcată și la fel de lipsită de orice perspectivă restauratorie...

3. În cazul în care decidenții locali nu vor proceda curând la restaurarea și la reamenajarea Casei Memoriale Tudor Vianu, salvarea și conservarea acelei clădiri, (ca și montarea pe fațada ei stradală a unei efigii întruchipându-l pe proeminentul om de cultură român) mi se pare o atitudine de minim bun simț, ce poate fi asimilată, în egală măsură, și ca o dovadă concretă de respect și de recunoștință față de tot ceea ce a însemnat cândva Doctorul Alexandru Vianu și familia sa pentru orașul Giurgiu...

COPACUL ÎN CARE SE ADĂPOSTESC PĂSĂRILE

– Text publicat și în Revista „Amurg Sentimental”, ca și în Almanahul pe anul 2025 al aceleiași prestigioase reviste coordonate de poetul, de scriitorul, de criticul și de editorul Ion Machidon, căutător și șlefuitor de noi talente literare și artistice din întreaga țară și de oriunde străbate spiritul românesc:

Nu știu câți giurgiuveni își mai amintesc sau au idee de planul de sistematizare de la începutul anilor `80, ce prevedea amplasarea unui bloc turn la capătul sudic al intersecției actualului bulevard București cu Strada Vasile Alecsandri. De asemenea, nu știu a cui a fost ideea sau cine a luat decizia finală, dar acel bloc turn, ce fusese numit deja Blocul 5/300, nu a mai fost construit, iar în locul său a apărut părculețul existent și azi în fața sediului Băncii Române de Dezvoltare (B.R.D.), doar că, în graba mare în care s-a trecut la amenajarea micului parc, s-a procedat doar la nivelarea terenului și la îndepărtarea bolovanilor sau a vechilor fragmente de zid foarte mari, fiind lăsate pe loc foarte mult moloz și resturile mai mici de materiale de construcție neevacuate, peste care a fost așternut un strat de pământ de circa 40-50 de centimetri, în care au fost plantați câțiva tei, printre care au fost trasate două ronduri circulare, în care au apărut la fel de rapid niște trandafiri de diferite mărimi și culori, ce aveau să ofere, într-adevăr, un aspect deosebit de

pitoresc întregii zone. Numai că trei dintre teii plantați nu s-au prins, iar în primăvara următoare au fost înlocuiți, mai mult într-o doară sau din lipsă de altceva mai bun ori mai sigur, cu doi meri sălbatici și cu un alt copăcel mai ciudat și nu tocmai aspectuos, dar care avea să se dovedească extrem de vivace și de rezistent în solul acela amestecat cu tot felul de resturi improprie dezvoltării oricărui arbore obișnuit...

Acum, după patru zeci de ani, părculețul arată altfel: mai întâi, au dispărut trandafirii, gazonul și o mare parte a gardului viu, apărând în loc câteva mici chioșcuri alimentare improvizate pe latura dinspre bulevardul redenumit Calea București, doar copacii au rămas cât de cât întregi, iar dintre ei, cel mai viguros este ULMUL, devenit unul dintre cei mai maiestuoși arbori din oraș...

Mult mai înalt și cu o coroană de trei-patru ori mai voluminoasă decât a teilor din vecinătate, ulmul nostru are o viață specială a lui, îngăduind și multor păsări să se aciueze printre ramurile sale, începând cu sticleții jucăuși din martie (când începe să și înflorească și să înverzească foarte rapid, fiind printre cei mai timpurii în această privință) și continuând cu niște guguștiuci cuminți și simpatici, care vin an de an ca să cuibărească la adăpostul oferit de acest copac generos prin înălțimea și prin desimea ramurilor sale. Anul acesta, însă, familia de guguștiuci a fost alungată mai întâi de niște coțofene, care le-au și mâncat prima serie de ouă și le-au distrus cuibul, iar la a doua lor încercare de a cuibări, au fost alungați de niște porumbei arboricoli, goniți la rândul lor de ciori, de corbi și de coțofene, aflate într-o concurență acerbă...

Am regretat sincer dispariția acelor păsări pașnice, la guguștiuci mă refer, doar că, după circa o lună în urma lor, au apărut o mulțime de grauri și de alte păsări de talie mai mică, iar în iunie am avut marea bucurie produsă de apariția unei privighetori, pe care nu am reușit să o văd, dar care m-a încântat apoi, noapte de noapte, cu cântecul ei minunat.

Așadar, nu știu dacă a fost vorba despre o pereche de privighetori care și-au îmbinat trilurile sau doar despre un exemplar izolat, glasul măiestru fiind unic atât ca număr de voci perceptibile cât și ca ondulație melodică, cert este însă faptul că

am ascultat acel tril divin noapte de noapte, o bună parte din vară, chiar dacă păstrarea ferestrei deschise era mai mult decât dificilă și de neplăcută din cauza motocicliștilor teribiliști ce își ambalau motoarele la maximum în intersecțiile din apropiere. Și, totuși, acel cântec al privighetorii de lângă fereastra mea m-a captivat și mi-a produs o sublimă și inegalabilă plăcere, la fel și o incredibilă satisfacție lăuntrică, așa cum numai tainica natură ne mai poate oferi...

Oameni buni, nu mai tăiați copacii și numai distrugeți pădurile! Acolo este viață adevărată și profundă, e însăși viața noastră, iar dreptul acesta universal și legitim merită și trebuie apărat cu tot ce mai depinde încă de noi!...

22 noiembrie 2023

Note:

1). Acum, la acest sfârșit de toamnă, în ulmul meu au reapărut sticleții, semn clar al unui nou ciclu continuator al vieții, o perpetuare vitală firească și de care ar trebui să devenim și noi, oamenii, mult mai responsabili și mult mai conștienți de îndatoririle care ne revin pentru salvarea a tot ce mai înseamnă încă natură, asigurând și generațiilor viitoare dreptul legitim de a trăi curat...

2). Iunie 2024: A reînceput concertul nocturn al privighetorilor... Da, se pare că sunt două, ce își îmbină și mai armonios trilurile...

ZIDUL

Remarcasem acel zid fără început și fără sfârșit încă din prima zi în care fuseserăm aduși să lucrăm în localitatea aceea modestă și destul de slab populată, dar și răvășită și alcătuită din pâlcuri de case risipite printre mici livezi și printre resturile pădurii ce înstăpânise cândva ambele maluri ale văii, pentru ca rarele și îngustele câmpuri cu dovleci ascunși printre tulpinile firave de porumb ori trifoiștile de pe marginea șoselei paralele cu râul să justifice într-un fel întrebările referitoare la sursele de hrană și la motivele localnicilor de a se crampona totuși să își ducă mai departe traiul singuratic pe acele meleaguri atât de austere și parcă uitate de timp și de Dumnezeu...

Deja îmi făcusem gânduri de plecare și să restitui avansul primit de la brigadier, fiindu-mi clar că nu voi avea prea multe motive să îmi pierd încă o vară și poate și toamna următoare prin noi coclauri, departe de lume... I-am și spus-o, chiar de a doua zi, iar omul mi-a mai promis niște bani în plus, cu condiția să nu le spun celorlalti despre înțelegerea noastră și cerându-mi să mai rămân un timp, până când îmi va găsi și îmi va aduce un înlocuitor...

Și priveam în fiecare dimineață de la distanță prin geamul din spate al atelierului mobil la zidul acela ciudat, al cărui rost nu îl înțelegeam, doar că, în momentul în care ne apropiam oarecum de el, drumul cotea brusc sub formă de ac de păr, astfel că și zidul dispărea subit din câmpul meu vizual...

Fiindcă, în cabină, locurile de lângă șofer erau ocupate de brigadier și de șeful de echipă, iar la întoarcerea de pe munte

era deja aproape întuneric și nu puteam vedea mare lucru, mi-am propus să vin duminică singur sau cu vreun coleg și să încerc să mă lămuresc ce e cu zidul acela al nimănui, dorința devenindu-mi și mai arzătoare după ce am zărit suspendată pe vârful cornișei o cupă de excavator, ce mi-a stârnit și mai aprig curiozitatea, însoțită și de o oarecare teamă că s-ar putea ca cineva să fi decis să demoleze zidul înainte să apuc să aflu și eu despre ce era vorba...

Și astfel, am pornit foarte de dimineată împreună cu vechiul meu coleg și bun prieten Petrică, pregătiți ca pentru o adevărată expediție, cu hrană rece și cu o lampă de încălzit alimentele, echipați cu bocanci de munte și cu îmbrăcăminte și subțire, dar și mai groasă și luând cu noi și un târnăcop, pe care eu l-am folosit și ca pe un toiag de drumetrie, dar și două lanterne, având de gând să ne continuăm cercetările, dacă ar fi fost nevoie, chiar și după lăsarea nopții... Am luat-o cam la întâmplare, căutând să scurtăm drumul, iar când am ajuns în apropiere de destinație, am făcut și „marea” descoperire: zidul nu era singular, așa cum bănuisem de la distanță, ci erau, de fapt, trei ziduri, construite sub formă de triunghi ascuțitunghic, două laturi având aproximativ o sută cincizeci de metri lungime fiecare, iar latura scurtă, de numai 30-40 de metri, cuprindea și o ușă metalică, masivă, cu două canaturi și înaltă de peste trei metri și care părea parcă și mai sobră și mai solidă din cauza celor două lacăte uriașe ce blocau accesul oricărui neavenit...

Am mai ocolit încă o dată întreaga clădire și, fiindcă nu avea nici măcar o singură fereastră pe unde am fi putut încerca să privim sau să pătrundem, am urcat pe gâtul de girafă al excavatorului lăsat suspendat pe povârnișul clădirii în pantă, sperând să descoperim o posibilă intrare prin acoperiș... Și, într-adevăr, erau niște deschideri ce păreau de aerisire, doar că, pentru a coborî, am fi avut nevoie și de niște frânghii, la care nu ne-am gândit la plecarea din tabără... Ne-am reîntors mai la marginea unuia dintre zidurile lungi, unde acoperișul fusese desprins pe suprafața a circa cincizeci de centimetri și am încercat să lovim cu târnăcopul, căutând să facem și aici o deschidere în plafon, ce ne-ar fi permis să coborâm, cumva, pe lângă perete...

Nici astfel nu se putea, sau, mai bine zis, nu ne-am fi putut urca din nou pe acoperiș pentru a ne întoarce la cămin, așa că am lăsat investigația pentru duminica următoare, după ce am căutat să privim totuși în interior, luminând cu lanternele și sporindu-ne și mai mult curiozitatea... A încercat Petrică să coboare folosind târnăcopul ca pe un piolet, dar a revenit și el repede la suprafață, afișând pe chip o spaimă teribilă, dar fără să mai articuleze niciun cuvânt... Ceva deosebit e sigur că se afla înăuntru, căci nu construia cineva o asemenea clădire specială, postată la capăt de lume, închisă peste tot și încuiată cu acele lacăte mari, dacă în interior nu s-ar fi petrecut sau ascuns nimic important!...

*

M-am redescoperit, într-o dimineață de vară, stând pe o bancă, undeva, într-o stațiune de munte și având lângă mine o pungă din material plastic, ce conținea un pachetel de halva cu cacao, un covrig mâncat pe jumătate și o sticlă de apă plată din care băusem deja, dar cine eram și unde mă aflam habar nu aveam... M-am gândit că sunt cazat prin apropiere, dar nu reușeam să înțeleg de ce nu știam cine sunt și nici cum ajunsesem pe-acolo... Nu mă durea nimic și nici nu mă resimțeam în vreun fel, pricepusem însă că eram amnezic și că ceva deosebit mi se întâmplase... Mi-am privit mâinile și păreau întregi, ba aveam chiar și un ceas, nu foarte scump, probabil, dar, ca aspect, destul de tentant pentru cineva care l-ar fi vrut și care ar fi putut profita de momentele mele de absență de mai devreme... «Dar cine eram și de ce ședeam singur pe banca aceea lăaturalnică?... .. Că s-a întâmplat ceva cu mine e mai mult decât clar, iar acum, cum aș putea afla cine sunt, fără niciun reper și fără să găsesc pe cineva care să mă fi cunoscut dinainte?... Și unde să întreb?... Sau pe cine să întreb?... Heei, situația este, într-adevăr, încurcată!»...

M-am ridicat și am început să cercetez încet și atent împrejurimile, cu speranța că voi găsi o clădire sau altceva cunoscut, care să îmi îndrepte pașii într-o direcție anume... Și am tot bănănit timp de peste o oră, până când mi s-a părut că

mai trecusem pe acolo și că sunt pe drumul cel bun... Am ajuns la o pensiune și, după câteva momente de ezitare, m-am adresat unei doamne ce purta ecuson și care părea că face parte din personalul pensiunii:

– Sărut-măinile!... Mă iertați că vă întreb... Întrebarea mea s-ar putea să sune prosteste, dar n-am încotro și trebuie să v-o pun: M-ați mai văzut, pe aici, zilele acestea?

– Cum, adică?

– Doamnă, iertați-mă, n-am habar cine sunt și nici cum am ajuns prin zonă, am impresia însă că am mai fost, totuși, recent, pe aici și încerc să găsesc un detaliu oarecare de care să mă agăț pentru a mă putea regăsi, în primul rând, pe mine... Știu că sună complicat și că pare greu de crezut, dar...

– Cum vă numiți?

– Păi, asta e problema, că nu știu nici cine sunt, nici câți ani am, nici de unde am venit și nici cum am ajuns în localitatea dumneavoastră sau când...

– Dar bănuți că ați fost cazat la noi?...

– Așa cred... Am senzația că am mai trecut pe aici, dar nimic altceva...

– Ați fost singur sau împreună cu altcineva?

– Nu înțelegeți că nu știu?

– Și, în cazul acesta, cum vreți să vă ajut?

– Mă gândeam că poate mă recunoaște cineva dintre cei care m-au mai văzut pe aici... Sună aiurea și poate părea o nebunie ce vă cer, dar nu am altă soluție sau nu îmi dau seama cum ar trebui procedat...

– N-aveți prin buzunare vreo cheie sau altceva ce ne-ar putea dovedi că ați mai fost la noi?...

– N-am, Doamnă, n-am nici acte, n-am nici bani, sunt cum nu se poate mai aiurea... sau mai dezorientat... Nu știu nici măcar de unde sunt, ca să mă gândesc la o posibilă întoarcere acasă...

– Da, totu-i, într-adevăr, aiurea!... Și cum să vă ajut?... Doar să telefoniez la poliție și să vă preia cei de acolo...

– Păi, tocmai asta n-aș vrea... Mi se pare ultima opțiune... Dacă eu nu știu cine sunt, ei de unde să știe?... Mai mă trezesc și dus cine știe pe unde sau internat în vreun spital de boli mintale!... De-asta și spun că situația e încurcată rău și că nu pot

afla adevărul decât cercetând totul din aproape în aproape sau sperând că voi întâlni pe cineva care mă cunoaște și, asta, cât mai repede sau cât mai curând!... Vă dați seama?... Sunt un om fără identitate, iar pocinogul ăsta nu îmi poate aduce decât noi necazuri, multe și neștiute...

– Da, e totul pe dos și nici eu nu știu ce trebuie făcut... Hai să verificăm numele înregistrate la recepție în ultimele zile și, poate, recitindu-le, vă descoperiți și pe dumneavoastră!...

– Ar fi o idee, dar nu cred că mă ajută dacă nu-mi știu numele... Dar să încercăm, totuși!...

După reluarea și a doua oară a căutărilor prin evidențele pensiunii din ultima săptămână, situația era neschimbată:

– Domnule, tot ce a depins de mine am încercat... Ce facem mai departe?...

– Nu știu... Repet, e totul pe dos, iar situația pare fără ieșire...

– Spuneți că nu mai aveți nici bani, așa că devine problematic și cu eventuala cazare la noi mai departe...

– Da, așa e și, din păcate, aveți dreptate... Deși, ceva bani, cred că am avut în cursul dimineții, o dovadă în acest sens fiind micile cumpărături pe care le-am găsit în punga din plastic de lângă mine...

– Chiar nu știu ce să vă sfătuiesc... Deocamdată, o să vă ajut să serviți aici masa de seară, vă vom lăsa să dormiți tot aici și peste noapte, dar mâine, dacă situația e aceeași, vom anunța la poliție, așa cum prevede și regulamentul în cazurile neclare sau cu probleme de identitate a turiștilor sau a călătorilor... De acord?... Mai mult nu pot să fac, mă voi consulta și cu colega care mă va schimba diseară, dar v-am spus deja, situația e complicată și nu aș vrea să risc nimic imputabil mie și, cine știe, să vă fac chiar eu rău fără să vreau sau, tocmai dintr-o bunăvoință greșit înțeleasă ori cu consecințe ulterior regretabile...

– Așa facem, doamnă... Și vă mulțumesc din inimă pentru înțelegere și pentru ajutor!

– Să sperăm că se va lăsa doar cu mulțumiri și nu îmi voi pierde serviciul!...

– Și cui i-am mulțumit, dacă nu vă supărați?... Ecusonul este întors și nu știu cu cine am vorbit...

- Ileana Popa, dar nu cred că are prea mare importanță...
- Ba are!... Sunteți prima persoană pe care o cunosc sau al cărei nume îl conștientizez...
- Cu ce vă ocupați, domnule?...
- Hm!... Nu v-am spus că habar n-am cine sunt și nici ce se întâmplă cu mine sau de ce mă aflu aici?...
- Ba da, dar m-am gândit că, poate v-ați mai revenit sau v-ați reamintit ceva între timp...
- Nu, doamnă, sunt la fel de năuc și de dezorientat ca și până acum...
- Mergeți să vă spălați pe mâini, iar apoi, mergeți să serviți masa! În curând, va sosi și colega mea din tura de noapte și îi voi spune și ei ce am stabilit în legătură cu dumneavoastră... Sper că o voi convinge să nu anunțe imediat poliția și, poate, până mâine, se mai clarifică sau se mai îndreaptă ceva...

După ce am terminat de mâncat, m-am întors la recepție să mă conving dacă până atunci extrem de binevoitoarea Doamnă Popa nu s-a răzgândit cumva, lăsându-se influențată de colega ei și să fi decis să anunțe poliția ca să vină să mă ridice, doar că noua recepționeră, Doamna Maria Sima, avea să-mi producă cea mai mare surpriză:

- Nu sunteți Domnul Dreja Mihai și ați venit ieri cu soția, iar apoi v-ați întors la Târgoviște, chemat de rude fiindcă v-a murit o verișoară?...

– Nu știu ce să vă spun... Despre ce soție vorbiți?... Cum se numește și unde este?

- Dreja Maria... Și s-a întors și dumneaei la Târgoviște după ce a aflat aseară că nu ajunseseți la destinație și că nimeni nu știa unde sunteți, iar partea ciudată a acestei întâmplări ar fi că nici vestea legată de decesul verișoarei nu ar fi fost una reală...

– V-a lăsat vreun număr de telefon?

- Să văd dacă a rămas în memoria telefonului meu!... Aici, avem înregistrat numărul dumneavoastră de telefon, seria și numărul de buletin sau ale cărții de identitate, adresa de acasă și vârsta... Să caut și vă spun imediat!... Da, iată-l!...

După ce mi-a oferit aparatul cu apelul format, am luat telefonul din mâna recepționerei, dar mi-am dat seama imediat că nu știam cum s-ar fi convenit să îi vorbesc persoanei cu care

urma să iau legătura telefonic, în fond, pentru mine, cel de acum, o necunoscută...

– Alo, sărut-mâna, Maria!... Sunt... sau așa mi s-a spus... Mihai Dreja, soțul tău...

– Mihai, unde ești?... Am venit, după tine, la Târgoviște, nu te-am găsit și am rămas să te aștept acasă...

– Ce verișoară a murit?

– N-a murit nicio verișoară... A fost doar o coincidență de nume, cineva tot de la ei din sat și, de aici, toată tevatura... Înțeleg că te-ai întors în stațiune... Cu ce bani, căci borseta și portofelul le-am găsit în lucrurile rămase la mine?...

– Am impresia că nici nu am plecat și că va trebui să te întorci și tu... Îți explic totul când ajungi... Te rog să vii!

– Vin cu primul tren... Dar va trebui să mă aștepti la gară fiindcă voi avea și bagajele mele, dar și pe ale tale!...

– Cât mai avem din sejur?

– Cum, naiba, nu știi?!... N-am stat nici măcar o zi... sau o noapte acolo...

– Vino, te rog!... Țsta ne-a fost norocul anul acesta... O luăm de la capăt... Sărut-mâna!...

I-am înapoiat telefonul recepționerei, iar după ce i-am mulțumit, am adăugat:

– Hei, când va afla și de restul necazurilor!... Și totuși, fiindcă ați zis că ați înregistrat în registru, vă rog să îmi ziceți și mie ce vârsta am!

– Patruzeci și doi de ani...

– Aveți înregistrată și vârsta soției mele?... Dacă tot nu știu cum arată, măcar să știu la ce să mă aștept!...

– Doamna are treizeci și opt de ani... Și arată chiar bine!...

– Să dea Domnul!... Numai să nu mă fac eu de râs cu comportamentul și cu golurile mele de memorie din momentul de față... Dar ce să mai zic?... O voi trece și p-asta!...

– Așa este... Să vă ajute Dumnezeu și să vă reveniți!...

– Vă mulțumesc, Doamnă Popa!... M-ați ajutat într-un moment cheie, iar Doamna Sima n-a făcut decât să vă întregească gestul mărinimos... Să vă dea Dumnezeu sănătate, viață lungă și înțelegere în familii!... Sărut-mâinile... și chiar mă întreb dacă voi reuși vreodată să mă revanșez cum se cuvine

pentru tot ce ați făcut pentru mine... Acum, principala problemă pe care o mai am este cum îmi voi recunoaște soția, mâine, în gară, când va coborî din tren... Ha!... S-ar putea să trec pe lângă ea, căutând-o pe alta, așa cum mi-o imaginez eu!...

– Așezați-vă mai la vedere și așteptați ca primul gest sau chemare să vină din partea dumneaei!

– Așa am să fac... De altfel, nici nu am încotro!... Și iar mă simt dator să vă mulțumesc, deși, deocamdată, tot dumneavoastră va trebui să mă ajutați în continuare, după ce va veni... nevastă-mea...

– În ce sens?

– O să vă rog, ori de câte ori veți avea ocazia, să o întrebați câte ceva despre mine și să îmi spuneți și mie ce aflați, fiindcă mie îmi va fi greu să îi spun de la început despre amnezia de care sufăr...

– Ba eu cred că e mai bine să îi spuneți de la început totul, Domnule Dreja... Ce rost are să vă ascundeți tocmai de dânsa?... Cine v-ar putea ajuta mai bine în cazul bolii dumneavoastră?... Și așa veți avea mari dificultăți de readaptare, iar neadevărurile nu pot decât să vă îndepărteze și mai mult sau chiar să vă distrugă relația...

– Da, Doamnă Popa, știu că minciuna poate strica totul, dar cum să îi recunosc de la început că nu știu nimic despre ea și despre relațiile dintre noi, iar apoi...

– Fiți sigur că își va da seama curând că nu sunteți în regulă și că sunteți bolnav, ori, cine ar fi mai în măsură decât dumneaei să vă înțeleagă și să vă ajute?!

– Bineînțeles că îi voi spune totul, dar treptat, ca să nu se sperie sau să mă ducă pe la cine știe ce doctori, care să se joace cu mintea și cu creierul meu... Îi voi spune, dar întrebați-o măcar cu ce mă ocup, ce lucrez, unde anume, chestii din astea care pentru dumneavoastră nu prea contează, dar mie mi-ar putea readuce în memorie unele episoade din viață și ar putea constitui un imbold pentru a-mi reaminti mai multe și sper, ca astfel, să îmi revină treptat întreaga memorie...

– Vă vom ajuta atât cât va depinde de noi, dar soluția cea mai bună de a depăși dificultatea momentului nu o puteți găsi decât tot împreună cu doamna... Mai gândiți-vă la ce e de făcut

și când mergeți la culcare, noaptea e un sfetnic bun și, poate, vă va veni și ideea cea mai bună!...

- Sărut-mâinile, să vă dea Dumnezeu sănătate!
- La fel vă dorim și noi... Noapte bună!...

*

Am aflat și unde era gara, dincolo de podul de peste râu, ascunsă după niște pâlcuri de copaci, de pomi și de case și am mers s-o întâmpin pe nevastă-mea, iar marea mea șansă a fost că nu a coborât lume multă, iar majoritatea era alcătuită din persoane mai în vârstă, astfel că revederea cu Maria, soția mea, a avut loc fără incidente... I-am luat bagajele mai voluminoase, iar ea a păstrat doar un troler mic, pe care l-a tras în urma ei cu mare ușurință... La un moment dat, m-am simțit dator să-i vorbesc, dar, în același timp, trăgeam și cu coada ochiului deoarece pe individă aceasta o percepeam încă la fel ca și pe o persoană străină și, cum nu aveam practic nicio tangență palpabilă și nici un punct de vedere comun, am încercat să creez o minimă bază de discuții:

- Ce e pe-acasă?
- Ce să fie?... I-am lăsat din nou cheile de la casă și de la acareturi lui Silviu, ca să poată avea grijă de gospodărie cât timp lipsim noi...
- Care Silviu?
- Cum, care Silviu?... Fratele meu... Nu am procedat la fel ori de câte ori am fost cu toții plecați de acasă?...
- Ba da... El este bine?
- De ce să nu fie?
- Întrebam și eu, așa... Și copiii?...
- Ai lui sau ai noștri?
- Și unii și alții...
- Ce e cu tine?... Știi bine, doar, că ai noștri sunt în tabăra aia de informatică de la Sinaia, iar ai lui s-ar putea să se întoarcă în țară în a doua jumătate a lunii august...

M-a privit ceva mai atent, apoi m-a luat la chestionat:

- Ce s-a întâmplat cu tine? Te uiți la mine ca și cum m-ai vedea pentru prima oară, iar de vorbit, îmi vorbești doar ca să

treacă timpul și ca și cum nu am avea nimic în comun sau de discutat... Repet întrebarea: Ce e cu tine?... Și mai zi-mi și unde ai umblat astea două zile și, mai ales, ce a însemnat tot cercul ăla cu înmormântarea Vioricăi, care doar nu mi-a bătut obrazul pentru gluma nesărată pe care ai răspândit-o prin sat...

– Nu te-am mințit cu nimic, dar, mai bine, discutăm cum trebuie după ce intrăm în pensiune... Deja am ajuns, aș vrea să fac și un nou duș și să mă schimb de hainele astea transpirate și pline de praf... Iar apoi, discutăm pe-ndelete, așa cum vrei tu și așa cum aș vrea și eu... Dar dă-mi voie să îmi adun mai întâi gândurile!...

*

M-am lăsat potopit de jetul puternic și fierbinte, dar și gândurile m-au asaltat aproape instantaneu: «Oare câți copii am?... Doi, trei?... Fete, băieți... sau și și?... Voi afla, probabil, foarte curând... Dar de ce prezența Mariei nu mă bucură absolut deloc... Nu arată deloc rău, dimpotrivă și presupun că am simțit cândva ceva profund pentru ea, din moment ce suntem împreună și mai avem și copii... Și totuși, ceva a intervenit brusc, poate am primit vreo lovitură la cap, de care nu știu, altfel nu-mi explic detașarea mea absolută față de tot și de toate... Să fie vorba despre vreo boală?... Dar la ce medic să mă duc fără să risc să devin cobaiul lui... sau al lor și să mă transforme în legumă și să nu îmi mai revin niciodată?... Da, îi voi spune Mariei ce se întâmplă cu mine, dar va trebui să o conving și pe ea că e mult mai sigur să așteptăm o schimbare oricât de mică, înainte să mă duc să mă consulte vreun doctor»...

Am simțit că a intrat cineva, peste mine, în baie... Era ea... Am întors capul și am încercat să îmi apăr pudoarea, cel puțin acoperindu-mi o parte a corpului cu palmele:

- Ce dorești?
- Am venit să te spăl pe spate...
- Nu mai e nevoie... Mulțumesc!... Sunt aproape gata să ies...
- De obicei, nu reacționei așa...
- Dar cum?

Ea tace și se retrage în cameră... M-am îmbrăcat sumar și am ajuns lângă șifonier, cu intenția de a-mi continua echiparea... Am întrebat-o prudent:

– ...Cum reacționez, de obicei?

M-a privit din nou, zâmbindu-mi trist:

– Spune-mi ce e cu tine! De ce ești schimbat?

– Ce ți se pare schimbat la mine?

– Totul... Te comporți absolut diferit...

– ...Și, totuși, cum reacționez înainte, când veneai să mă speli pe spate?

– Nu mai are importanță... Dacă nu îți mai amintești, nu mai contează... Îmbracă-te și pregătește-te să mergem la masă!...

– Mai este până când mergem la masă... Zi-mi, te rog, de ce spui că m-am schimbat?

– Fiindcă te comporți altfel, incomparabil cu cel dinainte...

– Adică?

– ...Erai tandru... Mă îmbrățișai și mă sărutai ori de câte ori rămâneam singuri... Ca să spun doar atât!...

Mi-am lăsat privirea în jos, recunoscându-mi, într-un fel, vina, apoi am întrebat-o încă ezitând:

– Iar atunci când veneai să mă speli pe spinare?...

– Chiar nu știi?... Nu pot să cred... Era ca un consemn al nostru... Dar nu pot să-ți zic...

– Păi, vezi, că și tu ai rețineri?... Dar dacă tot ai început, zi-mi până la capăt!

– De ce-mi faci asta? Ce rost are să discutăm asemenea intimități pe care le știm amândoi la fel de bine?...

– Aici e problema, că eu nu-mi mai amintesc absolut nimic din ce s-a întâmplat până ieri, la prânz...

– Nu pot să cred...

– Ba să crezi! Habar n-am cine sunt și ce se întâmplă cu mine, nu-mi amintesc nici despre tine, nici despre copii, nu mai știu nici măcar unde locuim sau cu ce m-am ocupat vreodată...

– Cum e posibil?...

– E foarte posibil!... Nu știu nimic și, cu atât mai puțin, despre noi sau despre relația noastră...

– Înseamnă că trebuie să mergi urgent la un doctor...

– Nu încă!... Cred că am nevoie de o perioadă de readaptare

treptată, în care, dacă zici că am fost atât de apropiați sufletește, tu m-ai putea ajuta să-mi revin...

S-a apropiat de mine și m-a privit fix în ochi, apoi mi-a mângâiat obrazul, începând să plângă ușor și repetându-mi întrebarea de mai devreme:

– Cum e posibil?...

Am simțit dorința să o cuprind în brațe și să o sărut, mai întâi pe frunte, iar apoi, acoperindu-i buzele. Am mângâiat-o la rândul meu, după care am decis să îi mărturisesc totul:

– Nu știi ce s-a întâmplat, nici unde am fost două zile și nici motivul sau cauza acestor schimbări. Îmi dau seama că ceva nu e în regulă și că mă comport aberant, așa că te rog să o luăm din aproape în aproape și să încercăm să ajungem din nou la ceea ce ne-a legat sau... încă ne leagă... Mai vorbește-mi despre noi!... Orice consideri că face parte din viața mea... și a noastră, orice crezi că ar putea să îmi reamintească trecutul sau să îmi ofere un reper de întoarcere la prezent!...

Am luat-o de mână și ne-am așezat pe marginea patului, i-am păstrat mâna în mâinile mele, privindu-ne ochi în ochi și așteptând apoi, câteva clipe, ideea aptă să ne coordoneze cursul discuției. I-am zis, analizându-i în același timp chipul frumos și care, în mod sigur, altă dată mi-a plăcut sau l-am adorat:

– Îmi dai voie să te mai sărut o dată?

A încuviințat din priviri și ne-am apropiat fețele, doar că ea încă plângea... Am strâns-o puternic la piept și mi-am coborât buzele de pe chip, pe gât și pe umerii ei, rămași goi în urma mișcărilor mele rapide și pline de patimă... Ea m-a oprit:

– Stai!... Nu așa!... S-o luăm încet, chiar dacă suntem soț și soție de aproape cincisprezece ani!... Ai zis că nu mă mai simți la fel și că revenirea la ce a fost va trebui să o facem treptat... Eu te consider același, dar tu...

– Am înțeles că ne-am iubit mereu... și fierbinte, de fiecare dată și cred că aceasta-i și calea de a ne întoarce mai ușor la ce a fost... Suntem soț și soție și așa vom rămâne, astfel că n-avem voie să lăsăm să pătrundă nimic artificial între noi... Tu nu crezi că suntem datori să ne comportăm ca întotdeauna, ca și cum nu a intervenit nimic între noi?...

– Nu știu... Și, în fond, nu știu dacă sexul contează sau dacă

el ne ajută să...

I-am acoperit gura cu un nou sărut, nelăsând-o să mai rostească niciun singur cuvânt. I-am mai zis doar atât:

– Taci și hai să lăsăm sentimentele și chemările trupurilor să vorbească!...

Ne-am iubit pățimaș și, într-un fel, plini de recunoștință pentru șansa pe care ne-a oferit-o viața sau soarta de a fi din nou împreună... Puțin mai târziu, ne-am dus și la masă, apoi am revenit în cameră, bucurându-ne iar că ne-am regăsit... Spre sfârșitul după-amiezii, am mers și pe malul râului, unde, îmbrățișați, am încercat să reconstituim o parte a trecutului meu și al nostru:

– Spune-mi, Maria!... ..Sau te numeam altfel?...

– Maria mi-ai zis întotdeauna... Ai spus că e numele Fecioarei și că nu mi l-ai schimonosi cu diminutive ori cu derivate, tocmai din respect pentru spiritul credinței creștine...

– Deci, sunt un credincios...

– Și eu... Dar nu suntem habotnici, doar creștini ortodocși, ce respectă cultura și tradițiile strămoșești...

– Zi-mi despre copii!... Câți avem, ce vârstă au, unde și cum învață și tot ce mai socotești tu că mi-ar mai putea folosi sau să-mi stârnească aducerile aminte ori dorința de viață!...

– Avem doi copii, băiat și fată, gemeni, dăruți de bunul Dumnezeu după niște tratamente mai speciale, denumite inseminare in vivo sau fertilizare in vitro... Știi ce înseamnă asta?

– Explică-mi, ca să fiu sigur!

– E o metodă prin care se asigură fertilizarea cu succes, spermatozoizii masculului donator fiind însămânțați direct în uterul viitoareii mame... Dar sunt ai noștri, ai mei și ai tăi și ne și seamănă în egală măsură, fetița, mai mult cu tine, iar băiatul cu mine, iar iubirea pentru ei ne-a oferit și nouă un sens și un rost în viață și, bineînțeles, motivul temeinic de a trăi...

– Ce vârstă au, unde învață, cu ce rezultate?... Zi-mi!

– Unsprezece ani, sunt născuți pe 12 mai 2007, elevi în clasa a cincea la una dintre școlile bune din Târgoviște, olimpici la matematică și interesați de calculatoare... copii buni și avem toate motivele să fim mândri de ei...

- Tu cu ce te ocupi?
- Sunt profesoară de fizică la școala unde învață și copiii...
- Iar eu?
- Și tu ai terminat fizica și ai lucrat un timp în învățământ, așa ne-am și cunoscut, doar că tu te-ai reprofilat și recalificat pe mai multe meserii tehnice și lucrezi... sau lucrei într-o formație de intervenție din cadrul Enel, specializat în montarea, întreținerea și depanarea liniilor și stațiilor de înaltă tensiune, meserii mult mai bănoase decât cea de profesor, dar care prezintă sau prezenta și dezavantajul absențelor mai îndelungate de acasă pe parcursul sezonului cald...
- Și de ce vorbești și la timpul trecut?
- Fiindcă anul acesta, pe la jumătatea lunii iunie și tu și Petrică, prietenul și colegul tău de serviciu, v-ați dat demisia de la fostul loc de muncă, tu te-ai întors după ceva timp, însă nu și Petrică, acesta îmbolnăvindându-se foarte grav... Tu mi-ai zis, pe atunci, că boala i s-ar fi tras de la o spaimă teribilă pe care ați tras-o, de fapt, amândoi, doar că el s-a resimțit mai puternic...
- Ți-am zis și din ce cauză sau ce s-a-ntâmplat?
- Nu, dar dacă tot ți-am vorbit despre el, îți voi spune întregul adevăr până la capăt și, cine știe, informația în sine te-ar putea ajuta...
- Ce informație?
- ...Petrică nu și-a mai revenit din boala de care a suferit, ba pot să îți spun că s-a stins și a fost înmormântat chiar în ziua în care tu aflasei că urma să fie înmormântată verișoara ta Viorica... cea care nu murise... Pare totul pe dos și amestecat într-un bâlci total, născut din dezordine și prelungit prin dezordine... și uitare...
- Nu mi-l amintesc nici pe acest Petrică... Oare de ce a fost nevoie să îmi uit tot trecutul?
- Nu știu nici eu, dar vom afla!... Trebuie să aflăm, ca să ne recăpătăm trecutul, prezentul, discernământul și dreptul la o viață normală...
- Să sperăm că așa va fi... Mai zi-mi despre copii, despre noi!...
- Copii sunt frumoși și cuminți și deștepți, puii noștri și, ca la orice părinte, ai mei mi se par cei mai reușiți, cei mai buni,

cei mai grozavi...

Figura i se deschide într-un zâmbet cald și îi citesc pe chip satisfacția de împlinire ca mamă, dar și zâmbetul i se stinge rapid, poate tot datorită noii sale preocupări legate de starea amnezică prin care trec... În mod sigur, n-are cum să îi placă sau să îi convină faptul că nu mi-i amintesc pe copii... Probabil că tot din cauza memoriei mele nesigure simte și o oarecare jenă că mi-a cedat, deși se consideră aceeași soție până la capăt și indiferent dacă îmi voi mai reveni sau nu...

Mă înfurii și eu, în sinea mea, de situația penibilă în care mă găsesc și în care o includ și pe ea, chinuind-o, poate, mai mult decât mi-aș fi dorit sau imaginat vreodată...

– Maria, hai să întrerupem discuția asta searbădă și hai, mai bine să facem o plimbare ușoară, mână în mână sau braț la braț, pe marginea râului și să uităm un timp de problemele noastre!...

– Da... Ai dreptate... Hai să avem răbdare cu toate!...

Am luat-o de mână, iar după câțiva pași, am simțit nevoia... sau plăcerea să o trag mai aproape de mine și să o sărut parcă și mai pasional...

*

A doua zi, dimineata, am hotărât să mergem la un spa cu wellnes, unde să ne relaxăm și să facem recuperări fizice și psihice, urmate de bazin și de saună, pentru ca în zilele următoare să completăm cu masaje, plus plimbările zilnice pe marginea râului, înainte și după mesele de prânz și de seară... Deja o simțeam din nou pe Maria că face parte din viața mea, așa că și speranțele mele într-o înzdrăvenire rapidă și deplină continuau să crească, iar după ceva timp am început să îi adresez noi întrebări legate de trecut, dar doar în măsura în care mai puteam adăuga unele lămuriri la chestiunile deja discutate, restul lăsând să-l clarificăm și, eventual, să-l mai îndreptăm, după întoarcerea acasă:

– Ia spune-mi, la serviciu cum m-am întors și cum i-am convins pe șefii de acolo să mă reprimească?

– De fapt, nici nu te-au reangajat încă, urmând să te prezinți abia după întoarcerea din această vacanță... Aveam locurile

reținute din iarnă, așa că totul a decurs conform programării mai vechi...

– Și nu e sigur dacă mă vor mai primi la vechiul serviciu?

– Ba cred că da, dar probabil că vor să te mai țină nițel în șah, ca învățătură de minte... Ai plecat de la ei cu oarecare scandal, dar ești meseriaș bun, policalificat și polivalent și au nevoie de oameni ca tine, așa că nu cred că vei avea mari probleme la întoarcere...

– Ba cred că da!... Chiar foarte mari!... Așa cum sunt acum, nu-mi amintesc nimic nici din meserie...

– Posibil... Și mai sunt doar opt zile până când îți vei relua serviciul... Și tot în răstimpul acesta ar trebui să îți revină și memoria...

– Întreaga memorie... și în orice privință... Copiii când se întorc acasă din tabără?...

– Măine. Îi găsim acasă...

– Să sperăm că mă va ajuta și prezența lor, poate și casa și ce mai avem pe acolo... Ziceai de fratele tău că urma să aibă grijă de păsări și de micile noastre animale. Ce animale și ce fel de păsări avem?

– Ha!... Câțiva iepuri și câțiva purceluși de Guineea, tot pentru copii, iar păsările îți plăceau și ție și probabil că îți vor plăcea în continuare... Păsări avem mai multe, de toate felurile...

– Înseamnă că și curtea e mare...

– Și curtea și casa... Sunt moștenire de la bunicii și de la părinții tăi, doar că noi le-am reamenajat și le-am modernizat mai mereu în ultimii ani...

– Bunicii și părinții mei mai trăiesc?... Dar ai tăi?...

– Bunicii nu mai sunt, dar părinții trăiesc... Toți patru, iar după nașterea copiilor noștri, s-au mutat împreună în vechiul nostru apartament cu trei camere...

– Înseamnă că se înțeleg bine...

– Foarte bine. Iar bunele relații dintre noi doi i-au determinat și pe ei să se ajute și să găsească de fiecare dată motive de conlucrare și de bună înțelegere...

– Așadar, una peste alta, toate funcționează bine și există toate premisele să ne redobândim echilibrul firesc al familiei...

– Da, trebuie să avem doar răbdare, credință în Bunul

Dumnezeu și să nu ne pierdem speranțele... Dar tot va trebui să mergi și la doctor... Nu știi nici când și nici de ce sau cum ți-ai pierdut memoria, așa că nu putem ignora niciuna dintre cauzele apariției bolii sau posibilitățile de tratare...

– Bine!... Mai discutăm... Și chiar tu ai zis că e nevoie și de răbdare, deci nu mă voi grăbi să iau prea curând o decizie...

– De ce ți-e teamă de medici?... Ei au metode de tratament despre care noi n-avem habar și nu doar că vrem, dar suntem și obligați să apelăm la sprijinul lor...

– Obligați?... De cine?

– Cum de cine? De copiii și de părinții noștri, față de care suntem datori să ne ocupăm, fiind în deplinătatea facultăților fizice, psihice și nervoase...

– Da... Ai dreptate... Vom face tot ce trebuie și tot ce va fi necesar ca să revenim la normal... Pentru copii, pentru părinți și pentru noi... Cum de nu m-am gândit la acest aspect?...

– Fiindcă ești încă la fel de confuz și nu mai ai acele repere de a mai gândi lucid...

– Hai să ne întoarcem mai devreme acasă, în aceeași zi cu copiii și, astfel, să îmi regăsesc sau să îmi reclădesc mai rapid și reperele de care se pare că am atât de mare nevoie!...

*

Am ajuns acasă a doua zi după prânz... Într-adevăr, aveam o casă mare, cu parter și etaj, destul de elegantă, precum și o curte chiar foarte mare, cu pomi și cu flori, cu un solar pentru legume și cu tot felul de acareturi și de amenajări pentru păsări și animale domestice, iar când Maria mi-a spus că majoritatea construcțiilor și cam tot ce era pe acolo fusese realizat de mine, ajutat uneori de Silviu, m-am simțit și mai surprins, întrucât chiar nu mă credeam în stare de atât de diversificate manopere... Am tăcut și am mai dat încă o roată prin casă, pentru ca la coborâre, să o găsesc pe Maria vorbind la telefon cu fratele ei, pe care îl anunța de întoarcerea noastră din concediu și cerându-i să ne viziteze mai spre seară, împreună cu Anișoara, soția lui...

Am mers apoi, alături de Maria, pentru cumpărături, la supermarketul din apropiere și pot să spun că nici despre tot ce

am văzut acolo nu îmi aminteam nimic, iar la întoarcerea acasă, mi s-a părut firesc să îmi întreb soția dacă nu am sau am avut și eu un telefon ca al ei sau ca al celor cu care ne-am întâlnit și care îl manevrau de zor:

– Ba da... Erai chiar un pasionat, iar când ai dispărut, aveai cu tine un aparat performant, de ultimă generație...

– Nu-mi amintesc nici asta și nici ce s-a întâmplat cu telefonul ori unde l-am pierdut... Nu-mi amintesc și, într-un fel, chiar mă bucur că nu am devenit dependent, așa cum păreau mulți dintre oamenii cu care ne-am întâlnit azi...

– Erai pasionat, dar nu dependent... Îl foloseai, dar nu în mod excesiv, așa cum se întâmplă cu foarte mulți dintre tinerii de azi...

– Și nu mai am altul?...

– Ba da... Îl ai pe cel vechi, pe primul, păstrat ca amintire, dar și copiii au unele mult mai moderne decât acel telefon...

– Să mi-l arăți!...

– E chiar aici, în sertarul de la scriu... ... Iată-l!... Îți place?... Până îți vei lua altul, pune-l la încărcat!...

– Ba chiar îmi place ăsta...

– Nu ți-l amintești?

– Nu... Învață-mă să îl deschid și să îl manevrez!

– Îl lăsăm puțin la încărcat, iar apoi îți explic... Nu e greu de folosit...

– Nimic nu mai știu din trecut... Copiii, zici că au telefoane performante?...

– Da... Și sunt experți... Le manevrează mai bine ca mine... Ba chiar și laptopul...

– Ce este laptopul?

– Este un calculator de dimensiuni mai mici, cu ajutorul căruia poți comunica în diferite sisteme, te ajută să socializezi, să culegi informații din orice domeniu și să analizezi o gamă largă de date comparative, să reconstitui imagini și situații ori localizări de detaliu și de ansamblu, să instalezi programe educative simple ori complicate, să desenezi și să pictezi ori să reproduci creațiile altora, la fel și să editezi sau să tipărești texte de orice fel... E e un aparat foarte practic și cu multiple întrebuințări...

– Nu-mi dau seama ce spui... E clar că nu mai știu mare lucru și că va trebui să reiau totul sau să învăț multe lucruri de la început...

– E bine, totuși, că vorbești și că scrii și că nu ți-ai pierdut aceste deprinderi... Așa, cred că sunt șanse mult mai mari să-ți revii...

– Da... Probabil că blocajul meu mental nu e total și am impresia că pot să-mi păstrez intactă și speranța de înzdrăvenire...

– Așa să fie, iar după ce vor reveni și copiii, cred că totul va reintra foarte curând în normal...

– De abia aștept să îi văd... De fapt, să-i cunosc...

– Trebuie să apară...

– Îi lași să vină singuri de la gară?...

– Nu vin singuri... Sunt cu Lidia, prietena și colega mea, profesoara lor de informatică și de logistică și care locuiește imediat după colț... Ai s-o cunoști, căci, sigur, va veni să ni-i predea întregi și nevătămați...

– Sînt tare curios să îmi revăd copiii... Să îi văd cum arată...

– Ai grijă și cum te porți cu ei!...

– Bineînțeles, nu trebuie să observe că ceva nu e în regulă cu mine, iar pe tine te rog să m-ajuti dacă observi că gafez sau că nu știu ce să le răspund...

– Voi avea grijă, dar e foarte posibil să fie nevoie să le spunem și lor întregul adevăr...

*

Copiii mi s-au părut minunați, am fost nevoit să le recunosc și lor că am unele probleme de sănătate, ba chiar și modul în care am discutat cu ei m-a convins că trebuie să merg neapărat la doctor... Și m-am dus, însoțit de Maria, mai întâi la vărul ei, Septimiu Stoica, vechi și reputat medic târgoviștean, iar prin intermediul lui am ajuns la Doctorul Gheorghe Simionescu, considerat cel mai capabil medic psihiatru din Dâmbovița, reîntors la Târgoviște după pensionare și după mulți ani lucrați în Italia, la o clinică, din ce am înțeles, foarte vestită printre specialiști... M-am prezentat în fața lui cu destul de mare

încredere, dar și cu o bună parte din reținerea mea cea veche în privința tacticilor medicilor care lucrează cu creierile pacienților:

– Domnule Doctor, vă rog să mă ajutați, dacă puteți și, la fel, vă rog să nu faceți experiențe pe mine cu tratamente de care nu știți foarte sigur!

– Încercăm să facem tot ce trebuie și îți promit că nu voi forța dacă mă simt depășit... De acord?

– De acord...

– De acord să încercăm să facem tot ceea ce depinde de mine?...

– Mă-ntoarceți cu vorba, iar în starea în care mă aflu, nu am siguranța că voi reacționa sau mă voi exprima coerent sau cum trebuie...

– Doctorul Stoica mi-a zis că ești un individ de toată isprava și pe care se poate conta... Iar eu voi conta pe inteligența și pe educația dumitale intelectuală, așa cum și dumneata poți conta pe bunăvoința și pe priceperea mea...

– Îmi vorbiți tot cu vorbe întoarse și tare mi-e teamă că, neînțelegându-le, s-ar putea să renunț...

– Atunci, hai să spunem lucrurilor pe nume!... Ai o amnezie cu cauză total necunoscută, iar dacă nu îi știm cauza, nici tratamentul nu va fi lesnicios... Voi face niște investigații ceva mai complexe și voi încerca și unele metode aparent bizare, dar îți promit încă o dată că, dacă nu e de mine, mă voi opri și te voi trimite la altcineva... Mai cunosc pe la București niște foști colegi de-ai mei, de asemenea specialiști cu rezultate formidabile, dar hai să încercăm mai întâi aici!...

– Bine, Domnule Doctor! Mi se pare un angajament corect și tind să merg în continuare pe mâna dumneavoastră...

*

Omul m-a supus la tot felul de probe, de investigații, atât metode clasice, cât și computerizate, iar după primirea rezultatelor de la tomografie, mi-a spus:

– Tinere, creierul îți este sănătos și normal, așa că va trebui să căutăm cauzele uitării în altă parte... Dar unde?... Zi-mi orice

ți s-a întâmplat deosebit în ultimele săptămâni sau luni, orice crezi că ți-ar fi putut modifica percepția față de lume și față de viață, de oameni, de rude, de colegi, de oricine ți-a fost în tot acest răstimp prin preajmă!... Doamnă, la fel și dumneavoastră ne puteți ajuta, amintindu-vă și prezentându-ne și nouă evenimentele din trecutul recent al Domnului Dreja sau al familiei dumneavoastră ce i-ar fi putut influența percepția față de lumea înconjurătoare!...

– Domnule Doctor, tocmai aici este marea noastră problemă... sau dilemă... Boala soțului meu a debutat brusc și s-a manifestat foarte repede... sau, de la început, prin amnezie totală... Merseserăm la băi cu o programare făcută, provizoriu, încă din iarnă și, chiar după primele ore de la sosire, soțul meu a ieșit din pensiune și a dispărut timp de două zile, nu știu unde a fost sau de ce a revenit abia a doua zi... Între timp, am primit un telefon prin care mi s-a transmis că o verișoară a lui murise și urma să fie înmormântată a doua zi, eu am revenit la Târgoviște, iar aici am aflat că nu era vorba despre verișoara lui, ci despre o altă persoană, care purta același nume, dar tot în ziua aceea a fost înmormântat și un fost bun prieten și fost coleg de serviciu cu el, o devălmășie de întâmplări întreruptă de un telefon primit de la recepția pensiunii la care fuseserăm cazați, prin care am reluat legătura cu soțul meu, iar eu m-am reîntors în ziua următoare pentru a ne continua concediul, doar că, după reîntâlnirea cu Mihai, am aflat și despre problemele lui de memorie, chiar și pe mine acceptându-mă, într-un târziu, ca posibilă soție, decât m-a recunoscut cine sunt...

– Da, este un amalgam de situații și care nu ne ajută cu nimic, ba chiar și decesul acelui coleg de serviciu al Domnului Dreja poate fi considerat o piedică în aflarea întregului adevăr... Cu familia mortului în ce relații vă aflați?

Am privit înspre Maria și i-am sugerat prin mișcarea capului să continue tot ea, dacă poate oferi vreun indiciu util, iar ea s-a conformat, dar tot într-un mod ezitant:

– Eram destul de apropiati... Și eu mă înțelegeam bine cu Silvia, soția lui, doar că de data aceasta mi s-a părut mai binevenit pentru toți să nu apar și eu la înmormântare și să îi amplific durerea, așa că am preferat să mă ascund, iar atunci

când m-aș fi revăzut cu ea să mă scuz că nu am știut de evenimentul funest și să-i prezint niște condoleanțe tardive... ..E trist, e neprietenos sau neomenesc gestul meu, dar așa am gândit că-i mai bine, pe moment, pentru noi toți... După ce am aflat și despre boala lui Mihai, chiar m-am felicitat pentru alegerea făcută... Și, pe urmă, cu ce ar fi putut ajuta Silvia la lămurirea cauzelor bolii lui Mihai?... Nu știu, nu cred că...

– Ba orice informație poate fi utilă, așa că, pentru fișa de caz, i-am notat numele și acestei soții a prietenului și colegului soțului dumneavoastră... Am înțeles de la Doctorul Stoica, de la Septimiu, că Domnul Dreja pleacă și lipsește perioade îndelungate de acasă pentru serviciu, așa că o să reluăm legătura și cu tovarășii lui de muncă, inclusiv cu soția colegului între timp decedat...

– Eu știu ce să mai zic?... O să ne bazăm mai departe pe metodele dumneavoastră... De fapt, nici nu prea avem de ales...

– Așa facem!... Doamnă, ba chiar amândoi, luați legătura cu acea Silvia și vedeți ce vă spune și ea! Orice informație poate deveni un capăt de fir, de care să ne putem lega...

Deja mi se păruse cam lung dialogul, obositor și fără obiect, așa că am socotit oportun să le propun să concluzionăm:

– Așa facem, Domnule Doctor... Dar dacă nu aflăm nimic nici de la Silvia, cum procedăm? E nevoie neapărat să știm cauzele de îmbolnăvire? Nu contează că îi știm manifestările și efectele și să începem tratamentul de refacere?

– Să refacem ce?... N-ai înțeles că, din punct de vedere fizic și fiziologic ești sănătos și normal și că, doar aflând cauzele... adevăratele cauze ale bolii, te pot trata fără riscuri de complicații sau de recidive?... Cu boala mintală nu e de joacă și nici eu nu-mi permit să greșesc... Iar dacă nu aflăm ce s-a-ntâmplat cu Domnul Dreja înainte să își piardă memoria, mai există niște metode pe care le-aș folosi doar ca ultimă alternativă... Am înțeles și că în relațiile dumneavoastră de familie nu a intervenit nimic deosebit, așa că și posibilele cauze de îmbolnăvire trebuie căutate ceva mai departe, eventual, în anturajul din afara familiei al Domnului Dreja, la serviciu sau printre prietenii ocazionali... Părerea mea e să luați legătura și cu această Silvia, vedeți ce puteti afla de la ea, iar săptămâna viitoare vom stabili un nou

plan de acțiune pe baza tuturor datelor pe care le vom deține când ne revedem...

*

Reîntorși acasă, am deschis telefonul și am căutat în agendă, dar numele lui Petrică nu figura și am întrebat-o pe Maria:

– Tu ai numărul de telefon al lui Petrică sau al Silviei?
– Vezi la Spînu!... Așa-i ziceai mai de fiecare dată și e posibil să îl fi înregistrat astfel...

– Da, Spînu este... Telefonezi tu?... Mi-e teamă să nu vorbesc ceva greșit... Spune-i că o deranjăm doar câteva minute, că nu stăm mult!...

– Se vede că nu o mai știi pe Silvia... Telefoniez eu...

*

Silviei i-am dus niște flori, pentru ea, dar însoțite de regretul că am aflat de decesul lui Petrică târziu, fiindcă am fost plecați în stațiune...

– V-am telefonat pe numărul lui Mihai, dar mi-a răspuns doar robotul că abonatul nu poate fi contactat...

– Cam așa s-a și întâmplat... De altfel, acesta este și unul dintre motivele pentru care am ajuns azi la tine...

– Ce vrei să spui?

– Chiar în perioada în care l-ai căutat telefonic, Mihai a dispărut, nu știm unde, între timp și-a pierdut sau i s-a furat telefonul, iar la întoarcere, după două zile, când ne-am reîntâlnit, am aflat că nu mai știa nimic despre noi și nici despre el și că uitase absolut totul legat de trecutul apropiat, dar și de cel mai îndepărtat... Nu știa de copii, de părinți și de bunici, nu-și mai amintea nici de voi și de nimeni, nu știa nici măcar ce și unde lucrase, ce mai, era complet altul și nici acum, după două săptămâni după revenirea acasă nu e în apele lui... Ne-a acceptat pe mine și pe copii, dar face încă mari eforturi să se reobișnuiască cu noi, încercăm să îl menajăm, dar și să îl ajutăm să își redobândească memoria și comportamentul firesc... Iar ca să fiu sinceră până la capăt, îți recunosc că am fost trimiși la tine

de psihiatrul care încearcă să îl trateze, doar că și acela e rezervat și nu îndrăznește să se ocupe de el mai aprofundat până când nu descoperă adevăratele cauze ale amneziei care l-a transformat pe Mihai, mai ales că investigațiile clinice și examinările computerizate de diagnosticare nu indică vreo boală care să fi justificat această pierdere bruscă și atât de accentuată a memoriei...

– Înseamnă că ceva s-a întâmplat și cu el, la fel ca și în cazul lui Petrică, doar că boala lor s-a manifestat diferit...

– Ce vrei să spui?

– Petrică, înainte să cadă la pat, avea frecvente coșmaruri, se trezea plin de transpirație, gemând sau bolborosind cuvinte de neînțeles, apoi, mai târziu, după ce își revenea din crize, spunea că nu își mai reamintește nimic, nici visul și nici spaima prin care trecuse... L-am ascultat ceva mai atent când aveau loc crizele, dar nici atunci nu înțelegeam mare lucru... Îi cerea lui Mihai să îl scoată cât mai repede de acolo sau îi cerea tânăcopul ca să se poată ridica ori îi porunca să nu se uite și să nu încerce să coboare și el de pe zid...

Am înțeles că ați fost amândoi undeva împreună și că ați încercat să pătrundeți într-o clădire coborând prin plafon... Petrică ar fi intrat primul, dar ceva l-a speriat și ar fi vrut să revină rapid la suprafață, cerându-ți și ție să nu mai privești înăuntru... Tu ai vreo amintire în genul acesta?...

– Nu, dar dacă el tot amintea și de mine, nu e niciun dubiu că am fost împreună... Acum mai trebuie să aflăm unde și cu ce ocazie, dar asta înseamnă să iau legătura și cu alți tovarăși de muncă și să le recunosc că și eu am fost afectat de ceva cu acel prilej...

Maria intervine precipitat și caută să mă convingă:

– Ba chiar cred că e bine să iei legătura cu ei. Poți afla dacă și ei au pățit ceva asemănător sau, cel puțin, unde ați fost, tu și Petrică, de v-ați întors bolnavi...

Își întoarce privirea spre Silvia, apoi o întreabă:

– Ceilalți colegi de echipă au fost la înmormântare?

– Da... Cei mai mulți, da... Și șefii și alții din trust, de la alte compartimente...

– Eu de colegii de echipă întreb... S-a mai plâns vreunul de

probleme de sănătate sau de memorie?

– Nu știu... Îți dai seama că în momentele acelea nu îmi ardea de discuții... Toți erau afectați de decesul lui Petre, iar eu și copiii eram preocupați doar de năpasta care ne căzuse pe cap...

Am revenit și eu în discuție, până atunci părându-mi-se mult mai firesc să le las pe ele să vorbească:

– Petrică a stat mult timp la pat?... Bolnav, vreau să zic...

– Cam o lună și jumătate a durat totul... Spre deosebire de tine, care ți-ai dat demisia, el voia să se întoarcă la lucru, fiindcă aveam datorii...

O podidește plânsul și rostește înverșunat printre lacrimi:

– Datoriile au rămas aceleași, dar nu mai are cine să le plătească... Moartea lui Petre ne-a lovit ca un trăsnet nimicitor!...

Maria s-a mutat lângă ea și a luat-o de mână, grăbindu-se să dea un alt curs discuției:

– Liniștește-te, Silvia! Știu că ți-e greu și îți va fi în continuare greu, dar tot tu va trebui să rezolvi toate aceste probleme... Pensie pentru copii ai obținut?

– Da... Mi-au promis... Urmează să mi-o vireze zilele următoare... Dar nu se compară!...

– Nu se compară, dar e totuși un ajutor care va conta... Treptat, vă veți adapta, copiii sunt mari, te vor ajuta și ei, vă vom ajuta și noi, ca prieteni, probabil și alții... Îmi dau seama că e greu și cumplit în același timp, dar și moartea face parte, până la urmă, din viață... și mai știu și că nu putem gândi în momentul de față la fel, fiind în ipostaze absolut diferite...

– Lasă, Maria, compătimirile și încurajările formale!... Nu de așa ceva am nevoie... Zi-mi, mai bine, cum v-aș putea ajuta eu sau pentru ce ați venit la mine, problemele voastre fiind mult mai de actualitate!

M-am simțit dator să-i răspund eu și, încă, foarte repede, fiindu-mi clar că Silvia era mult prea supărată și mult prea afectată de situația ei și a copiilor ei, ca să nu mai vorbesc despre disconfortul ei vizibil de a mai discuta prea mult timp în gol și fără un subiect concret:

– Nu vrem să te mai reținem... Ești într-o stare sufletească așa cum nu i-aș mai dori nimănui, așa că o să te mai rog doar să îmi dai o listă cu numele și numerele de telefon ale foștilor mei

colegi de echipă, eventual să menționezi și fiecare ce lucra, care era șeful, astfel încât să pot să îi abordez fără griji sau temeri prea mari că voi fi refuzat, fiindcă n-am încă de gând să le spun că și eu am probleme după deplasarea în care s-a îmbolnăvit Petrică... Vreau să aflu, în primul rând, unde am fost trimiși atunci și ce anume ne-ar fi putut provoca starea vădit anormală cu care și eu și Petrică ne-am întors de acolo... Totodată, în aceste condiții, o să te rog și pe tine, dacă îi întâlnești sau dacă vorbești întâmplător cu vreunul dintre ei, să nu le spui încă nimic despre boala mea sau ce te-am rugat în legătură cu motivele pentru care aș vrea să rămân încă în expectativă... Poate că, la un moment dat, dacă va fi nevoie, le voi recunoaște chiar eu totul, dar până atunci, sper să aflu eu de la ei ceea ce mă interesează, fiindcă, de conținutul informațiilor obținute de la ei este posibil să depindă și șansele mele de vindecare... Mă înțelegeți?...

– Am înțeles și îți voi păstra secretul până la capăt...

– Mă ierți că ți-am vorbit atât de mult!... Probabil că m-am și repetat, nu mai am coerența gândirii și fluența vorbirii, încerc să compensez prin insistență, chiar și cu riscul de a deveni agasant... Profit de ocazie pentru a-i cere iertare și Mariei din același motiv... Sper să îmi revin odată cu recăpătarea memoriei, dar până atunci mai am de luptat, fie chiar și numai cu mine, pentru a nu deveni mult mai vulnerabil decât o impune situația în care mă aflu...

– Ți-am zis deja că te-am înțeles și nu mai e cazul să te scuzi... Îți voi da toate informațiile de care dispun și pe care le voi culege, îți doresc să te refaci cât mai repede și te rog doar să îmi comunic și mie dacă vei găsi ceva care să justifice și boala lui Petrică...

A plăns din nou, așa că ni s-a părut și nouă binevenit să ne luăm rămas bun și să plecăm cât mai repede...

Pe drumul de întoarcere acasă, Maria m-a întrebat sincer nedumerită:

– De ce te-ai arătat în fața Silviei atât de dezorientat și că ai dificultăți de vorbire și grave lacune... probleme de memorie mai mari decât în realitate?...

– Așa am simțit pe moment... Am vrut să îi las impresia că

și eu sunt cu adevărat suferind și că am probleme serioase... Ei îi murise bărbatul, după o boală necunoscută și necruțătoare, în timp ce eu mă văitam că am lacune de memorie, așa cum le-ai zis tu, dar dovedind, în rest, o sănătate de fier... Așa am gândit pe moment, să îi dau impresia... să îi sugerez că și problemele mele de sănătate sunt cu adevărat serioase...

– Da, acum, chiar constat că sunt...

– La ce te referi sau ce vrei să zici?

– Am observat și eu că ai tendința reală să repeți sau să reformulezi aceeași idee în mai multe feluri, ori, pe tine, chiar te deranja un asemenea defect repetitiv la alte persoane...

– Adică, tu crezi că e vorba de o problemă reală?

– Așa mi se pare și cred că trebuie să îi spunem și Doctorului Simionescu despre această schimbare de comportament în ceea ce te privește...

– Îi spunem... Deocamdată, însă, trebuie să aflăm unde am fost cu Petrică Spînu și ce anume ne-ar fi putut provoca, lui teama, crizele și coșmarurile repetate, iar mie, pierderile de memorie...

*

După ce am discutat cu toți colegii și după ce am aflat de la ei că doar eu și Petrică ne-am separat de grup, ei rămânând și duminica aceea la cămin ca să se spele și să se odihnească, dar și că am revenit la Târgoviște cu toții și că, abia apoi, eu mi-am dat demisia și m-am certat cu șefii, iar Petrică s-a îmbolnăvit grav și a căzut la pat... I-am relatat și doctorului așa zisele noutăți, iar după ce a stat o clipă pe gânduri, a rostit calm:

– Va trebui să mergem până acolo și să vedem despre ce este vorba... Situația nu s-a schimbat cu nimic, doar că am primit un indiciu de unde să începem căutările...

Și, însoțit de Maria, de Doctorul Simionescu și de Silviu, cumnatul meu, am ajuns în localitatea aceea izolată de munte, unde am descoperit și clădirea aceea lungă, sub formă de triunghi ascuțitundic, din nou am găsit totul încuiat zdravăn, așa că am luat legătura cu cei de acolo, mai întâi cu primarul, iar la sugestia lui, cu preotul satului, un bătrân extrem de evlavios și

cu alură de călugăr... I-am povestit totul... Și despre boala și despre moartea neașteptată a lui Petrică și despre amnezia mea, ambele survenite după ce am încercat să pătrundem prin acoperiș în clădirea aceea fără ferestre și cu uși zăvorâte... A dat din cap, și-a făcut semnul crucii, iar apoi a spus doar atât:

– Nu trebuia...

– Ce nu trebuia, părinte?... Să încercăm să vedem ce era înăuntru?

– Acela e un loc blestemat și ai luat blestemul și asupra voastră... De ce n-ai întrebat mai întâi ce este acolo?...

– Și ce este acolo, părinte?

– Nu e nevoie să vă spun mai mult... E loc blestemat, ferecat și interzis lumii de peste două sute de ani...

Doctorului i s-a părut firesc să insiste:

– Și chiar nu ne puteți spune motivul? Insistăm din considerente umanitare și medicale, poate aflăm cauza îmbolnăvirii unor oameni și căile de a-l salva cel puțin pe unul dintre ei...

– ...Acolo au fost închise vrăjitoarele, afurisite și lăsate să moară de foame și de sete, supravegheate de la oarecare distanță, zi și noapte, ca să nu scape vreuna...

Am simțit nevoia să preiau eu chestionarea preotului:

– Și știți că există acel blestem și că oricine va pătrunde sau va privi în înăuntru va fi la rândul lui blestemat?... Păi, dacă-i așa, de ce nu ați pus niște afișe sau panouri de avertizare?... Locul e izolat, n-am știut de ce să ne ferim și ne-am expus și eu și colegul meu, fără absolut nicio grijă sau teamă, nepăsători și naivi ca ultimii idioți...

– Tocmai ca să nu stârnim curiozitatea trecătorilor... Ba chiar și excavatoristului adus pentru scoaterea și pentru înlocuirea acoperișului pe unele porțiuni i-am cerut să nu privească sau să pătrundă înăuntru, dar acum mi-e clar că și el a încercat ceva nepermis, căci a murit încă de a doua zi după angajare, aparent, în urma unui infarct miocardic...

– Părinte, aș vrea să mai merg din nou până acolo ca să văd încă o dată acea clădire de la oarecare distanță... Nu mai știu cum era și nici ce am văzut acolo, dar din ce spuneți și dumneavoastră, sunt tot mai convins că tot de acolo ni s-a tras

mie și lui Petrică, acel coleg cu care am fost împreună și care a murit... Ce ziceți, Domnule Doctor, e bine ce zic sau ce vreau să fac?

– Nu ne încurcă prea tare... În plus, și eu am devenit curios să văd clădirea aceea veche... sau ce este... Să îi cerem voie și părintelui, iar dacă e de acord, să ne însoțească și domnia sa, având asupra-i tămâie, aiazmă, crucea folosită la sfințiri, lumânări și tot ce mai trebuie...

– Ce ziceți, părinte?... Mergeți cu noi?

– În mod sigur, nu! Se pare că nu ați înțeles ce v-am spus... Acela e loc blestemat, poate și bântuit, plin de spirite malefice în stadiu latent, în care cei de azi nu au ce să caute. Localnicii cunosc legenda de câteva generații și sunt educați de mici să nu se apropie de acele locuri și, cum, din afară, vine foarte rar cineva, probabilitatea ca vreun străin să ajungă la mormântul vrăjitoarelor este extraordinar de mică...

– Păi, chiar dumneavoastră ați recunoscut că a mai murit recent un excavatorist, astfel că, doar în ultimele săptămâni, au murit din această cauză cel puțin două persoane de care știu și eu...

– Fiindcă ați profanat acel mormânt amplasat pe un povârniș foarte accidentat tocmai pentru a nu fi accesibil oricui...

– Vina noastră e reală, dar nu mai mică decât a celor de aici, care nu ne-au împiedicat să ajungem acolo...

– Da, vina poate fi împărțită... Voi discuta și cu primarul să împrejmuiim zona cu un gard din sârmă ghimpată, dar mă tem că dumneata și cei doi care au plătit deja cu viața să nu fi deranjat și să fi trezit spiritele vrăjitoarelor, iar ele să iasă și să se reîntrepeze în corpuri de fete și de copii nevinovați... De asemenea, cine știe ce alte fenomene și forțe ascunse ați declanșat și, odată cu ele, răul, manifestat în cele mai neașteptate feluri și forme...

– Și nu pot fi oprite?

– Cum?

– Cum a zis Domnul Doctor... Cu slujbe, cu tămâie și cu aiazmă, cu lumânări și invocându-l pe Dumnezeu, cu semnul crucii desenat pe ziduri, cu troițe construite în apropiere, lângă fiecare latură a fostului mormânt al vrăjitoarelor... Nu știu,

dumneavoastră ar trebui să știți mult mai bine...

– Da, ar fi o idee... Voi chema și preoții din satele vecine și, ca să fim siguri că nu vom dezlănțui cine știe ce alte forțe și fenomene obscure, aș propune să facem mai întâi o slujbă din Moliftele Sfântului Vasile, care s-ar putea să îi ajute și bolnavului nostru, iar pentru mai multă siguranță în toate, aș zice să ne însoțească și altcineva... polițiști sau jandarmi, care să împiedice mulțimea să se apropie... Nu e ușor ce îmi cereți și nici nu sunt sigur că nu vom declanșa tocmai noi spiritele malefice, adormite în acel sanctuar păgân... Mă voi consulta și cu preoții din parohiile învecinate, dar va trebui să cer și permisiunea de la Protoierie sau, poate, chiar de la Episcopie... Păstrăm legătura telefonic, iar peste o săptămână, dacă primesc aprobările, ne întâlnim și cu dumneavoastră aici... Eu zic că așa e cel mai bine, ca să nu facem greșeli pe care să nu le mai putem repara...

– Dar până atunci, nu puteți să îi faceți acum lui Mihai acea slujbă cu Moliftele Sfântului Vasile?... Probele medicale la care l-am supus mi-au dovedit că nu are modificări neurologice de niciun fel și am impresia că boala lui s-ar putea datora celui blestem... El, probabil, doar și-a aruncat privirea de la distanță, fără să încerce să pătrundă în clădire... Hai să încercăm, dacă tot am ajuns până la dumneavoastră, iar dacă va mai fi nevoie, să îi repetați slujba, împreună cu celelalte canoane când adunați și ceilalți preoți ca să vă ajute...

– De unde știm noi ce a făcut Domnul Mihai când a mai fost la mormintele vrăjitoarelor?

– Ce vreți să spuneți?

– Să nu fie și dânsul un purtător al duhurilor negre...

– Cu atât mi se pare mai oportun să nu mai amânați... Hai s-o facem!... Vă plătesc chiar acum pentru slujbă...

– O facem... Veniți cu mine la biserică!...

Pentru prima oară de când am venit a vorbit și Maria:

– Părinte, stați o clipă!...

– Ce s-a-ntâmplat?

– Ce aveți de gând cu soțul meu?... Dacă este cuprins sau acaparat de duhuri malefice, îl exorcizați?

Preotul a rămas puțin pe gânduri, apoi s-a interesat:

– Nu știu... Nu cred... Are un comportament anormal?... Aude voci?...

– Nu... Doar că nu își amintește nimic din trecutul lui și al nostru...

– Atunci, să sperăm că nu va fi nevoie de alte rugăciuni speciale!... Hai să pătrundem liniștiți în biserică și să ne rugăm împreună!...

Și am intrat. Ne-am așezat în jurul mesei de oficiere, iar după ce ne-a oferit câte o lumânare groasă, aprinsă și după ce a intonat câteva pasaje liturgice, preotul ne-a cerut să îngenunchem cu toții...

După scurt timp, se auzeau numai vocea melodioasă a preotului și sfârâitul intermitent al lumânărilor cu flăcări pâlpâinde, iar după noi incantații pe care nu le-am mai înțeles, am simțit cum pierd legătura cu tot ce ne înconjoară... N-am mai simțit nimic și am aflat mai târziu, de la Maria, că aș fi căzut, împreună cu preotul, într-un fel de transă timp de mai multe minute, în care am tremurat și am rostit sunete și cuvinte neinteligibile, după care cred că mi-am revenit... Într-adevăr, la ieșirea din biserică, i-am văzut altfel și pe preot și pe doctor, iar pe Maria am perceput-o așa cum o știussem întotdeauna, iubita mea și sufletul meu pereche...

Mă simțeam fericit și, bineînțeles, altul, cel dinainte... Le mulțumeam tuturor în neștire, îmbrățișându-i și plângând în brațele fiecăruia ca un copil.

La ieșire, în fața bisericii, m-am așezat din nou în genunchi, m-am închinat și am sărutat pământul... Mi s-a părut firesc să privesc spre cer și spre soare, venerându-le cu ochii în lacrimi și cuprins de o bucurie lăuntrică, fără margini... Era bucuria regăsirii cu mine și cu trecutul meu și al familiei mele... Am pornit cu pas avântat, înaintea tuturor spre mașină, strigându-le ca să fiu auzit:

– Plățiți-i preotului după merit și hai să mergem acasă!

14.03. 2024

BLOCUL CU TREI INTRĂRI

Traversasem în mare grabă trecerea de pietoni din dreptul fostei intrări a elevilor de la Colegiul Ion Majorescu, ocolind la fel de grăbit acel copac rămas în mijlocul trotuarului și pornind cu pași avântați înspre piață, motiv pentru care am observat cu oarecare întârziere niște vechi cunoștințe pe care am încercat să le salut fugitiv și să îmi continui drumul în aceeași tentativă furibundă de a rezolva cât mai rapid cu cumpărăturile și de a mă reîntoarce imediat acasă, unde mă așteptau și alte obligații urgente... Numai că, una dintre vechile cunoștințe m-a oprit, vorbindu-mi pe un ton categoric:

- Stai puțin!... Unde alergi așa?
- La piață și sunt cam presat de timp...
- Profesorul e acasă?
- Care profesor?
- Frankovici...
- Nu știu, doamnă... V-am mai zis... Dacă nu vă răspunde la interfon, cereți-i numărul de telefon ca să îl puteți anunța că doriți să-l vedeți, să-i vorbiți!...
- Păi, nici la telefon nu răspunde... D-aia am și apelat la tine de fiecare dată când am vrut să ajungem la el și te-am rugat să ne ajuți, la fel ca și acum...
- Ce să vă mai zic?... Acum, am foarte multă treabă, dar dacă nu reușiți să pătrundeți în bloc fără mine, așteptați-mă până când mă întorc și voi încerca să iau legătura cu dânsul... Eu, cu dumnealui, sunt într-o relație mai puțin apropiată decât dumneavoastră, iar când îi sun la ușă nu se arată deloc încântat că mă vede... Am locuit cândva pe aceeași stradă și cu el și cu

dumneavoastră, dar atât!... Faptul că sunt în continuare vecin cu dânsul și la bloc nu ne-a apropiat ca relație... Așteptați-mă să mă întorc din piață și vă voi ajuta să ajungeți lângă apartamentul său, însă restul vă privește!... Cereți-i numărul de telefon, iar data viitoare luați legătura direct!...

– Te-ai făcut rău și ai devenit înfumurat și ciudat!... Ce ți-am cerut așa de extraordinar sau de complicat încât să te arăți atât de ofuscat?...

– Nu m-ați înțeles... De fapt, înțelegeți ce vreți!... Încercați să luați legătura la interfon și poate vă răspunde sau așteptați să deschidă altcineva ușa și să vă permită să intrați la Domnul Francovici, iar dacă nu reușiți să pătrundeți, așteptați până când mă întorc și vă duc eu!... Dar cereți-i numărul de telefon și păstrați legătura direct cu dânsul, dacă aveți motive să mențineți relația!...

– Păi, i l-am mai cerut, dar de fiecare dată trage de timp, iar apoi se face că uită...

– Așa rămâne: intrați, bine, nu reușiți, așteptați-mă până când mă întorc!...

Le-am mai aruncat o privire fugară, apoi le-am salutat printr-o scurtă înclinare a capului și am pornit înspre piață... «Băi, ce tupeu pe ele și, în special, pe bătrână!... Mă deranjează de fiecare dată pe mine ca să îl menajeze pe moș!... Chiar m-au înfuriat, coțofenele naibii!... „Așa e când te bagi în lături, te mănâncă porcii!”... Da, am copilărit cu una dintre ele și îi ziceam maică-sii sărut-mâna fiindcă așa fusesem educat să salut toate femeile de vârste mai mari, dar niciodată nu mi-a inspirat nici cea mai mică undă de respect... Dimpotrivă!... Iar acum, cu atât mai puțin, chiar dacă erau îmbrăcate toate trei în doliu după decesul fostului lor soț, tată și bunic... Și ce o fi fost în capul lor când au hotărât să își confecționeze acele „uniforme” aproape identice și din același material strălucitor, ba chiar izbitor și supărător pentru ochi?... Cine știe de unde au procurat pânza sau ce impresie s-au gândit că produc îmbrăcându-se toate trei la fel!?... Ele au fost niște ciudate întotdeauna, nu eu!... Bătrâna de acum, care nu a lucrat nicăieri niciodată, a venit la Giurgiu, de undeva, de la țară, la începutul anilor șaptezeci împreună cu soțul ei, viitor muncitor pe unul dintre șantierelor industriale recent

deschise, precum și cu fiica lor, pe atunci în etate de circa treisprezece ani, căci a intrat la scurt timp la unul dintre liceele din oraș... Nici cu ea nu am avut prea mari tangențe, cu toate că eram de vârste apropiate, ne salutam de câte ori ne reîntâlneam întâmplător pe stradă și cam atât... După niște ani, s-a căsătorit și a avut o fiică, dar a divorțat, între timp, eu m-am mutat de pe strada unde ele au rămas în continuare, cam o dată cu mine s-a mutat în același bloc și „vecinul” Lazăr Francovici, dar care se pare că a păstrat legături apropiate cu bătrâna, cea care ar dori să reia relația cu „Domnul Profesor Frankovici”... Ce profesor a fost asta nu știu, căci eu l-am cunoscut doar ca brancardier la spitalul vechi al orașului, iar mai târziu, știu că a lucrat pe post de casier la o cooperativă meșteșugărească, dar dacă el s-a prezentat și ca fost profesor, probabil că o fi fost ceva adevărat și în această privință, însă cu mine nu a discutat niciodată prea aprofundat... Chiar nu m-a interesat și, cum am mai zis, nu am fost vreodată apropiați, continuarea vecinătății noastre și la bloc fiind o simplă întâmplare, rezumându-ne de fiecare dată doar la banalele saluturi convenționale atunci când ne întâlneam față în față, fără alte mari tangențe...

Chiar m-a surprins când a venit într-o zi la mine și mi-a propus să-i susțin inițiativa de a ține permanent încuiată cea de a treia ușă de la intrarea în bloc, de fapt, o ușă intermediară între intrarea principală și casa scării și a liftului... Bineînțeles că nu am fost de acord, iar partea și mai năstrușnică și mai deranjantă pentru mine a constatat în faptul că, după ce a fost refuzat și de ceilalți locatari, a raspândit zvonul că ideea fusese a mea și că el o preluase doar ca să mă ajute pe mine... Nu i-am vorbit o vreme, dar l-am iertat totuși, cu prilejul unei ședințe de bloc, în care și-a recunoscut vina și în fața celorlalți locatari prezenți, după care am reluat schimburile de saluturi ocazionale, însă doar atât, relațiile dintre noi rămânând în continuare distante și reci...

A mai venit încă o dată la mine, cerându-mi să confirm în fața câtorva vecini ascendența lui libaneză... Știam, într-adevăr, că avea o fiică stabilită prin căsătorie în Liban, dar mi s-a părut lipsit de sens să fac o asemenea afirmație nu doar greu credibilă ori necontrolabilă, dar, pe moment, mi s-a părut că vrea să mintă sau să ascundă ceva nu tocmai cinstit... E adevărat că, pe

vremuri, când eu eram copil, iar el se mutase de curând cu chirie pe strada noastră și când îl cunoscusem sub numele „Domnul Lăzărică”, un apelativ tipic românesc, ba chiar și el vorbea fără accent, așa că îl asimilasem ca pe un român get-beget, nici experiența mea de viață neoferindu-mi vreun indiciu să îl percep ca pe un individ de altă naționalitate, apoi, când devenisem adolescent și după ce am zărit la poștaş o scrisoare sosită, ce e drept, din Liban și care îi era adresată vecinului, să îl rog să îmi dea mie plicul și timbrul ce însoțise scrisoarea... Mi le-a dăruit, dar doar după ce m-a corvodit întreaga vară, cerându-mi să îi cumpăr pâine sau îi umplu sifoanele... Îmi amintesc și acum acel plic maroniu și lucios, destinat lui Francovics Lazer (deci, Lazer!...), motiv pentru care l-am și bănuat pentru prima oară că nu ar fi tocmai român... L-am suspectat mai târziu ca fiind de origine evreiască, dar să fi fost libanez nu mi-aș fi imaginat vreodată și nici nu aș fi admis ca posibil... Mai spusese, cândva, unora dintre vehii vecini de pe stradă că ar fi avut origini sârbe sau bosniace, dar toate aceste tentative în van de a i se pierde urma m-au determinat să gândesc că „Domnu’ Lăzărică” (alias Francovici Lazăr sau Frankovici Lazar ori Frankovics Lazer) nu era tocmai „curat”, din moment ce se tot străduia să își ascundă trecutul... Acum, după patru decenii, acest om continuă cu teribilismele puerile și mă mai implică și pe mine în comoditățile și în bizareriile lui, așa că, de obicei, încerc să îl evit...

Am mai tras puțin de timp înainte de a reveni din piață cu speranța că tipele nu m-au mai așteptat, fie fiindcă au reușit deja să pătrundă, fie că au renunțat să mai ajungă la Francovici... Dar n-a fost așa, cele trei îndoliate erau proțăpite în fața intrării în bloc, înarmate cu cea mai acerbă răbdare. M-am arătat și eu, într-un fel, mirat de situație, chit că era exact cea previzibilă:

– Nu v-a răspuns?...

– Nu răspunde la nimeni... Cred că ne-a văzut pe geam sau de la balcon, căci n-a vrut să ne răspundă... Du-ne la ușă la el și vom bate până s-o satura de gălăgia pe care o vom face...

– Poate că nu e acasă...

– E sigur acasă... Astăzi e zi de pensie, iar poștaşul ar cam trebui să ajungă... E rudă cu noi și am vorbit cu el încă de ieri... Hai, du-ne la ușă la el!

– Păi, dacă intrați împreună cu poștașul, ce nevoie mai aveți de mine?...

De data aceasta a vorbit Stela:

– Avem nevoie și te rugăm să ne ajuți!... Data trecută, adică în urmă cu o lună, când ne-a văzut, ne-a închis ușa în nas, n-a mai răspuns nici poștașului, iar pensia și-a ridicat-o a doua zi de la poștă...

– Și de ce crezi că, acum și în prezența mea, va reacționa altfel?

– De tine se jenează și nici nu vrea să se afle în bloc de problemele noastre...

– Ce probleme?...

– Îți zic altă dată... Uite că vine poștașul!... Ajută-ne, te rog!...

Am intrat în bloc împreună cu ele și cu poștașul, iar în răstimpul în care el a mers să vireze pensiile câtorva bătrâni de la etajele superioare, eu am mers să las acasă cumpărăturile aduse de la piață și, de parcă nu fusesem suficient de surescitat de pretențiile fostelor mele vecine, m-a mai luat și nevastă-mea la rost:

– Unde ai mai stat până acum?... Nu te-am rugat să te întorci repede de la piață ca să mă pot încadra în timp cu treburile?

– Scuză-mă, m-am străduit, doar că m-au reținut tipele alea îndoliate care vin uneori la bătrânul Francovici, iar ăla nu dorește să le primească...

– Și ce vor de la tine?

– Să le ajut să pătrundă în bloc și să ajungă la el...

– Te legi la cap fără să te doară!... Păi, dacă nu vrea să le primească, înseamnă că are el un motiv... Ce te-a apucat să intervii pentru ele, tocmai tu, care ești atent să nu deranjezi niciodată pe nimeni?...

– Le-am zis deja să mă lase în pace și că nu mă mai bag...

– Și, atunci, de ce te mai duci?

– E ultima oară, iar dacă voi reuși să vorbesc și cu „Taica Lazăr”, le voi cere tuturor să își reglementeze raporturile sau să se viziteze ori să se caute și fără intermediari... Femeilor le-am zis deja... Urc până la bătrân și încerc să revin repede...

– Chiar te rog, fiindcă am nevoie să mă mai ajuți cu ceva!...

Și am ajuns la ușa lui chiar în momentul în care îi deschisese poștașului și voia să o închidă imediat la loc ca să le evite pe tipe... I-am strigat:

– Domnule Francovici, așteptați-mă și pe mine, căci vreau să vă spun câteva chestii!...

– Nu, nu!... N-am timp acum, reveniți altă dată!...

M-am repezit la ușă și am blocat-o cu piciorul în poziția întredeschisă:

– Domnule, nu vă mai bateți joc de oameni, clarificați-vă treburile, fiindcă nimeni altcineva nu e obligat sau dator să stea după dumneavoastră!...

– Scoate, domne, piciorul și lasă-mă în pace!... Ce, vrei să chem poliția fiindcă îmi violezi intimitatea?

– Nu, domnule, nu voi forța ușa, dar înțelege-mă că nu îmi convine deloc să stau la dispoziția voastră, fiindcă voi nu sunteți în stare să vă clarificați relațiile...

A redeschis ușa astfel încât să ne putem vedea față în față, iar apoi m-a întrebat:

– Ți-au spus despre ce e vorba?

– Nu și nici nu mă interesează... Ceea ce vreau este să nu mai fiu deranjat, mai ales că nu am nicio obligație nici față de dumneata și nici față de ele... Așa că, vă rog să vă lămuriți ce doriți fiecare de la fiecare dintre dumneavoastră și să nu mai facem altădată scandal pe holul blocului!...

A deschis ușa complet, făcându-ne semn tuturor să intrăm, apoi a vorbit, adresându-mi-se mai întâi mie:

– E ultima oară când vă mai deschid... Nu știu ce ai dumneata de câștigat din afacerea asta, dar crede-mă că eu n-am nevoie de nimic de la nimeni!

– Te cred... Dar rămân la părerea că e preferabil pentru toată lumea să lămuriți lucrurile, ca niște adulți cu mintea întreagă...

Bătrânul merge la chiuveta de la bucătărie, bea puțină apă, apoi ne invită în sufragerie ca să stăm de vorbă... O privește pătrunzător pe Coana Elvira, cea mai în vârstă dintre cele trei îndoliate, apoi o întreabă pe un ton distant:

– Ce vreți de la mine?... Mi-ai zis cândva că nu ai nicio pretenție de la mine și că doar să păstrez secretul ca să nu-ți stric căminul... Am tăcut, acum ce mai vrei?

Bătrâna își apleacă privirea și se abține cu greu să nu riposteze, îi face semn poștaşului că poate pleca, apoi i se adresează lui Francovici:

– Amărătule, când te gândești că noi venisem să îți oferim ajutorul...

Își întoarce privirea spre mine cu intenția să mă lămurească și, eventual, să îmi dau o idee sau un sfat în legătură cu modul în care ar fi fost mai bine să procedeze:

– Domnule Pîrvu, te cunosc de când erai copil, de când te jucai cu fi-mea și cu alții ca voi pe stradă, iar acum ne ești martor și poate și ajutor pentru a lua hotărârea cea mai bună... După ce mi-a murit soțul și am scăpat, într-un fel, de păcatul ce l-am purtat toată viața, ca pe o piatră de moară legată de gât, am vorbit și cu fetele, adică cu Stela și cu Cristina, să îl aducem alături de noi pe tatăl adevărat al Stelei, de acum și el bătrân și singur... Mă înțelegi?

– Ce trebuie să înțeleg și ce sfat așteptați de la mine?

– De fapt, nu vreau niciun sfat, aș fi vrut să îmi spui doar dacă socotești și dumneata că e bine sau nu e bine ce mi-am pus eu în minte să fac...

– Mai precis?...

Femeia mă privește încă o dată în ochi, apoi își reia destăinuirea îndelung amânată:

– N-ai înțeles că Stela e fata lui și că, în amintirea altor vremuri, am vrea să îl luăm pe profesor să locuiască cu noi, să îl îngrijim și să fim împreună pentru ultimii ani ai vieții?

I-am răspuns, mai mult într-o doară, nedorind să mă mai implic foarte tare:

– Acum pricep întreaga situație, rămân însă la fel de nedumerit în privința faptului că voi nu reușiți să vă înțelegeți și mai ales de ce dumnealui vă evită, după ce peste patruzeci de ani nu l-ați deranjat cu nimic niciodată...

– Fiindcă i-e teamă să nu venim cu pretenții... Ori, noi nu îi cerem nimic și nici nu vrem ceva de la el, avere sau apartamentul acesta, ci doar să reluăm o relație normală, ca oamenii, iar dacă va dori să lase ceva la fată sau la nepoată, asta doar când s-o apropia de capătul vieții... Până atunci, tot noi ne-am obliga să îl ajutăm și să îl ținem acasă la noi, cu de toate...

– I-ați mai făcut această propunere până în prezent?
– Nu, căci nu ne-a lăsat să îi spunem ce vrem, s-a ascuns și s-a ferit de noi ca dracul de tămâie...

– Ei, atunci, vă las să discutați pe-ndelete și să vă puneți de acord în orice privință, din partea mea vă rog să primiți toate urările de bine și de bună înțelegere, plus rugămintea să nu mai apelați în niciun fel la mine în lunile următoare!...

M-am ridicat să plec, însă bătrânul Francovici mi-a tăiat calea:

– Stai, nu mă lăsa singur cu ele!... Ce garanție am eu că doar asta vor de la mine?... Mai stai numai atât cât să își ia un angajament ferm față de mine!

– De ce?... De unde și până unde am eu obligații față de oricare dintre voi?... Să mă trezesc chemat pe la tribunale în cazul în care vă despărțiți sau nu vă mai înțelegeți?...

Se ridică și Stela, căutând să mă convingă:

– Nu vom face ceva oficial, așa că nu ai motive de temere că te vom chema prin instanțe... Am vrut să fii doar de față ca să știe și altcineva din afară care ne-au fost intențiile... Ori, tu ne cunoști cel mai bine...

N-am știut ce să mai zic, dar știindu-mă așteptat și acasă, am încuviințat, îndemnându-i să stabilească termenii înțelegerii, iar Stela a preluat controlul discuției:

– Ca să fie totul clar, repet pe scurt datele problemei, pe care le-am aflat și eu în totalitate doar cu o lună și jumătate în urmă, adică după parastasul de șase luni al celui pe care l-am considerat toată viața tată... Așadar, am aflat că tata Lazăr a cunoscut-o pe mama în anii de după război, cu prilejul campaniei de alfabetizare în masă, el fiind „domn profesor”, iar ea, „eleva silitoare”... Nu mai contează cum, cert e faptul că, în urma relației lor mai mult sau mai puțin școlare, am apărut eu, iar tatăl care m-a crescut a fost convins toată viața că maică-mea i-a fost permanent fidelă... Dar iată că inima ei a rămas tot timpul la marea ei iubire, pentru el s-a mutat și la Giurgiu, ba au ajuns să locuiască și pe aceeași stradă, unde ai stat și tu cândva, dar ce a fost important pentru ei l-a constituit faptul că s-au întâlnit pe ascuns mulți ani și după aia... Cred că n-are rost să mai spun alte lucruri, mama l-a iubit mereu, iar acum socotește nimerit să

înceapă și o relație adevărată, chit că în prezent ar mai fi doar niște bătrâni care să își unească ultimele zile... Eu, una, care sunt divorțată de câțiva ani, i-am înțeles dorința, iar fiică-mea, care e și ea despărțită de bărbat, s-a arătat de acord să-l aducem pe tata Lazăr să își petreacă bătrânețea alături de noi... Eu nu cred că există gest mai creștinesc ca acesta, iar mâna întinsă a împăcării și a ajutorului reciproc oferit de mama și apoi și de noi mi se pare doar o dovadă de bună voință și de omenie... Aș vrea ca tatăl meu natural să înțeleagă că nu e o obligație pe care i-o impunem, ci doar o propunere de conviețuire pașnică, pornită din tot sufletul, în primul rând pentru maică-mea, cea care s-a amăgit toată viața, trăind permanent cu sufletul înecat în păcat și în minciună... Pentru mine, mi-e egal dacă el va dori să vină la noi sau nu, dar pentru maică-mea cred că ar fi ultima speranță în viață... Înțelegeți ce vreau să spun?

Presat de timp, am încercat să le impulsionez și eu hotărârea, chit că nu mă interesa absolut deloc deznodământul „dramei” lor familiale:

– Ia zi, Domnu’ Lăzărică, cum ți se pare oferta de „conviețuire pașnică” venită din partea acestor femei?

Bătrânul mi-a răspuns pe un ton ironic, nu foarte îndepărtat de detașarea cu care îi pusesem și eu întrebarea:

– Ce să zic, tată?... Aici nu mai am pe nimeni, fiică-mea din Liban nu mai știu pe unde și dacă mai este, acolo fiind acum război, așa că, mai bine, să-mi spună cu ce trebuie să contribui eu la această „reîntregire a familiei” și ce îmi pot oferi ele în schimb pentru a mă convinge să rămân în continuare alături de ele...

Am recunoscut pe jidanul din el, dispus să își negocieze gheșeful pentru un profit cât mai substanțial și mai sigur... I-am și zis:

– Măi, nene, pentru mine contează mai puțin cum îți asiguri dumneata viitorul, îți sugerez totuși să fii cinstit și deschis sufletește deoarece nu cred că vei mai găsi pe cineva dispus să se mai pună cu totul la dispoziția dumatăle... Gândește-te bine, lasă deoparte capriciile și acceptă cu tot sufletul deschiderea sufletească a acestor femei!... Eu, unul, n-am mai auzit până acum despre o asemenea ofertă plină de omenie, dar și pe dumnealor

le rog să nu îți pună prea multe condiții, ci să lase ca relațiile dintre voi să se așeze treptat, având în vedere faptul că nici dumneata și nici dânsule nu aveți, cu adevărat, nevoie unul de celălalt... Cântăriți-vă atent opțiunile, punând în balanță plusurile și minusurile acestei înțelegeri!... Sunteți oameni maturi, vă cunoșteți bine și necesitățile și veniturile, așa că nu vă grăbiți nici în privința deciziei asumate!... Rămâneți cu bine și aștept vești bune din ambele părți! Sărut-măinile, doamnelor, sănătate și numai bine, Domnule Lăzărică!...

După ce mi-am luat la revedere, am coborât imediat la mine acasă, azăr pe treabă și decis să scap cât mai iute de corvoada promisă de nevastă-mea, doar că ea de abia aștepta să mă chestioneze:

– Ce ați stabilit?

– Eu?... Nimic, Doamne ferește!... Sper însă să ajungă la o minimă înțelegere, să își vadă de treburile lor și să mă lase, în sfârșit, în pace...

– Adică, vrei să te cred că tu nu ai nicio tangentă cu niciuna dintre aceste persoane, ci că ele apelează la tine ca la bunul creștin samaritean, dispus să ajute pe toată lumea?... Hai să fim serioși!...

– Știu că pare greu de crezut, dar crede-mă că am căzut la mijloc doar datorită unui complex de împrejurări... Singura mea legătură cu acești oameni este că am locuit, cândva, pe aceeași stradă și nimic mai mult... Și am mai păstrat oarecum legătura cu trecutul și ca urmare a mutării lui Francovici în același bloc cu noi...

– Și vrei să te cred?... Oferă-mi un singur motiv sau argument temeinic sau, cel puțin, o explicație plauzibilă pentru solicitudinea cu care le răspunzi de fiecare dată!... Ce legătură ascunsă este între tine și Stela, dar de care știe și maică-sa?...

– Ești liberă să crezi ce vrei... Tot ce pot să-ți mai spun e faptul că, în timp ce Francovici locuia deja la noi pe stradă, în gazdă la cineva, familia Stelei, pe care n-am știut niciodată cum s-a numit sau cum se numește fiecare după căsătoriile pe care le-a avut, a locuit întotdeauna la aceeași veche adresă... Cât timp am fost copii, fiind de vârste diferite, de sex diferit și învățând la școli și apoi la licee diferite, am fost ca și inexistenți unul

pentru celălalt, ea fiind cu grupul ei de fete, eu cu băieții mei, cu handbal, cu volei, cu fotbal, cu baschet sau cu plajă și cu înot, astfel că nu am reprezentat niciodată nimic important unul pentru celălalt. Pe urmă, eu am plecat pentru continuarea studiilor la București și apoi în armată, iar ea, fiind și cu doi ani mai mare, între timp s-a căsătorit, așa că sper să fi priceput, în sfârșit, că n-am avut nici în clin, nici în mână cu ea sau cu familia ei... N-am știut nici când s-a căsătorit, nici cu cine, nici când a rămas gravidă și așa mai departe, i-am zărit mai apoi pe stradă, când eram împreună cu tine pe ea și pe soțul ei, i-am salutat în virtutea vechii vecinătăți și cu asta basta... Cu suspiciunile tale nefondate, aproape că nici nu mai îmi vine să îți povestesc ce chestiuni formidabile am aflat azi despre ei... Așa că, zi-mi, mai bine, ce treburi mai ai cu mine, fiindcă vreau să mă liniștesc, în sfârșit, după întreaga tevatură a acestei dimineți!...

– Ei, bravos!... Și ai impresia că, dacă te arăți ofensat, nu te voi mai suspecta de anumite relații dubioase cu Stela?...

– Crezi ce vrei!... Și ca să închei definitiv această discuție, îți mai spun doar că Stela a descoperit abia la vârsta de patruzeci și patru de ani că tatăl ei natural este Francovici, iar partea pe care n-am reușit să o înțeleg absolut deloc constă în insistența total nejustificată a Coanei Profira de a-l invita pe bătrânul Francovici să locuiască împreună cu ele, în contextul în care individul se lasă rugat și nici nu are de gând să își asume vreo responsabilitate în cadrul acestui aranjament...

– Și ce te interesează pe tine cum își pregătesc alții viitorul?

– Chiar nu mă interesează, iar cu asta sper că am pus punct oricărei discuții pe această temă.

06. 04. 2024

O AMINTIRE MAI MULT DECÂT STRANIE

Aveam numai zece ani când, împreună cu prietenul meu Tudorel Rădulescu, pătrunsesem pe Strada Argeș din Giurgiu (oare câți și-o mai amintesc?...), cu intenția de a ajunge în curtea Liceului Ion Majorescu, unde urma să ne întâlnim și cu alți puștani, pentru a încinge o partidă de fotbal...

Devenise deja un obicei ca, pe parcursul vacanțelor din sezonul cald, să intrăm clandestin în curtea acelui liceu încuiat pe perioadele de întrerupere a cursurilor școlare, strecurându-ne printre tijele din fier masiv ale gardului, iar apoi luam în stăpânire întreaga curte interioară și, feriți de privirile indiscrete, ne zbenguiam nestingheriți și jucam orice, handbal, baschet și, preponderent, fotbal și nici nu vă imaginați cât de încântați și cât de fericiți puteam fi, astfel că singura noastră masă era cel mai ades cina, după care adormeam buștean până a doua zi dimineața, când, fie reveneam în curtea liceului, fie mergeam la pescuit ori la plajă, ori ajungeam pe Velodrom sau pe Valea lui Gheorghiță, alte locuri deosebite în care ne simțeam formidabil și, de care, iar ne despărțeam cu greu, timpul neajungându-ne niciodată...

Hei, așa cum începusem să povestesc, eram pe la începutul vacanței de vară a anului 1964 și pornisem împreună cu prietenul Tudorel spre curtea liceului unde urma să ne reîntâlnim și cu alți copii din cartier și înaintam agale pe liniștita și cocheta stradă Argeș, care pornea din Strada Vasile Alecsandri, în continuarea străzii Mihail Sadoveanu, ajungând pe Strada București, vizavi de intrarea elevilor în incinta Liceului Ion

Majorescu, când, undeva, în stânga noastră, s-a deschis o poartă străjuită de un gard foarte înalt și foarte lung, construit din scânduri dese și care nu permiteau să privești în interior, în cadrul căreia și-a făcut apariția o femeie în etate, invitându-ne să pătrundem în acea curte imensă și plină de vegetație crescută în voie, aproape sălbatic, străbătută de o potecă ce traversa întreaga curte și, împinși de curiozitate, am dat curs invitației, ajungând la intrarea din spate a unei vechi case tencuite „în strop”, de culoarea cenușii, a cărei fațadă principală se situa pe Strada Vasile Alecsandri, în imediata vecinătate a casei Inginerului Ionescu, director pe atunci al Școlii Profesionale de Construcții...

Deși cuprinși și de o oarecare teamă, am pătruns, pe sub o arcadă largă, pe o terasă și apoi pe un hol ce se continua cu o încăpere foarte mare, probabil, fosta sufragerie, acum, însă, foarte precar mobilată și care nu conținea decât câteva scaune cu spătar, nefurniruite și confecționate dintr-un lemn simplu, doar geluit, la fel ca și masa lungă, acoperită parțial cu coli de hârtie albă și cu ziare, situată în centrul camerei și în capul căreia era așezat un bătrân pleșuv și cu gura mascată de o mustață bogată, spicată și neîngrijită, un individ longilin, dar și foarte slăbit fizic, cu privirea pierdută, extrem de abătut și care nu a reacționat în niciun fel la intrarea noastră... Ne-a frapat dezordinea acelei încăperi, populată de șase sau șapte iepuri de casă, de câteva perechi de găinușe și de cocoșei turcești, alături de vreo zece perechi de porumbei de ornament, de diferite rase și divers colorați, majoritatea moțați, gulerați și codați, lăsați să bănănăie și să zboare liber, oriunde doreau sau în căutarea resturilor de hrană, plasate anume în mai multe locuri, ca să le fie la îndemână și să le stimuleze deplasarea sau zborul, iar, ceva mai târziu, aveam să aflăm și cauzele sau „rostul” acelei harababuri generale intenționate chiar de la doamna care ne invitase și care se străduia să ne zâmbească încurajator, pentru ca apoi să ne invite să ne jucăm, dacă vrem, cu vietățile din jurul nostru, care se dovedeau pașnice și absolut nepăsătoare de prezența noastră... Am schimbat priviri fugare cu amicul meu, iar după ce mi-a reamintit că eram deja așteptați în curtea liceului, am căutat să ne retragem cât mai discret... Am mângâiat

în treacăt un iepuraș aflat în apropiere, am admirat vocal acele păsări deosebit de frumoase, am mulțumit doamnei pentru invitație și pentru frumoasa surpriză, exprimându-ne, de fapt, dorința de a ne retrage. Numai că, imediat după ce am ieșit din casă, doamna ne-a întrebat cum ne numim, s-a prezentat și dumneaei (Emilia¹ Brăileanu), apoi s-a străduit să ne convingă fie să mai rămânem atunci, fie să revenim și în zilele următoare întrucât soțul domniei sale, de mai mult timp bolnav, ar fi avut nevoie de prezența noastră și de jocul nostru copilăresc în apropiere pentru a se reînsănătoși... (Am înțeles ceva mai târziu că bătrânul suferise o depresie majoră, foarte puternică, iar doamna care îl îngrijea, soția sa, după cum ni se prezentase, căutase să îi schimbe starea de spirit distrăgându-l cu acele vietăți agreabile, iar acum, spera ca, prin jocul nostru prin preajmă, să grăbească vindecarea și recuperarea bolnavului sau, cel puțin, să îi redea într-o oarecare măsură dorința de a viața)...

Nu știu cum s-a simțit sau ce a gândit Tudorel în acele momente, cert este însă faptul că nu a vrut să mă mai însoțească și astfel am dat curs de unul singur acelei invitații de a-i ține uneori companie bătrânului, iar revenirile mele în acea casă total neobișnuită se pare că l-au ajutat: câteva zile mai târziu, omul m-a privit oarecum curios și relaxat, apoi mi-a adresat câteva vorbe, pentru ca după alte câteva zile chiar să-mi zâmbească, spre marea bucurie a doamnei și, de ce să nu recunosc și a mea, având, de fapt, confirmarea că strădaniile și speranțele soției sale nu fuseseră zadarnice...

La scurt timp, au dispărut din încăpere și iepurașii și porumbeii, iar mai apoi și cocoșeii și găinușele turcești și totul s-a încheiat în momentul în care doamna mi-a oferit niște bani, iar insistența ei, plus condiționarea de a nu povesti nimănui vreodată ce văzusem în acea casă m-au speriat, pur și simplu, însă tot ce aș mai putea să adug în legătură cu acel episod bizar al copilăriei mele ar fi faptul că omul posomorât fusese vizitat de câteva ori și cu mine de față de un domn ceva mai tânăr decât el, dar, având, de asemenea, o vârstă înaintată și mai ales faptul că, din discuția lor, am înțeles că gazda noastră fusese cândva ministru... M-am simțit oarecum bulversat de acel refuz neașteptat al doamnei și mi-am întrerupt vizitele în lunile

următoare, iar, spre toamnă, când am încercat să revin, interesat să aflu cum se mai simțea bătrânul, nu mi-a mai răspuns nimeni la sonerie, astfel că și accesul meu în curtea aceea cu vegetație luxuriantă, ca de junglă și în casa aceea mizeră și sumbră, dar cândva ospitalieră, s-a încheiat pentru totdeauna...

Și au trecut anii, iar apoi, treptat, s-au adăugat și întâmplările care mi-au stârnit nedumeriri și mai mari... Mai întâi, după vreo doi ani, am revăzut-o în curtea lor, dar pe latura dinspre Strada Vasile Alecsandri, pe Doamna Brăileanu, care nu s-a mai arătat bucuroasă nici că mă revede și nici după ce am întrebat-o despre „domnul acela în vârstă pentru care mă chemase cândva să-l dispun prin prezență”, răspunzându-mi trist și scurt că soțul dumneai se stinsese cu câteva luni în urmă... M-am întristat și eu pe moment și chiar am regretat abordarea acelei femei cândva vesele sau care doar simula veselia, în strădania ei continuă de a-i reda bătrânului dorința de a trăi și speranța într-o revenire deplină după boala ce îl dezechilibrase și îl trimisese, parcă, într-o altă lume...

Aproape că dădusem uitării acele evenimente sau, oricum, nu mă mai preocupaseră în vreun fel, când, spre sfârșitul anului școlar 1969-1970, primul meu an de liceu, am avut o mare surpriză, când, după ultima oră de curs cu domnia sa, profesorul de istorie Nicolae Miclescu m-a chemat să îmi vorbească separat de restul clasei, adresându-mi niște cuvinte care m-au pus pe gânduri și m-au tulburat o lungă perioadă de timp:

– Îți mulțumesc că nu m-ai denunțat și sper că nici nu ai să o faci vreodată!...

L-am privit uluit, neavând habar la ce se referea, dar i-am înțeles apoi, imediat, atât sensul cuvintelor, cât și motivele neîncrederii sale:

– Nu ești acel copil care venea uneori la Profesorul Brăileanu, de pe Strada Argeș?

– Ba da...

Și am realizat instantaneu că dumnealui era vizitatorul ocazional al bătrânului bolnav, dar nu îmi trecuse niciodată prin minte să amintesc cuiva despre acele amintiri tulburi și deloc agreabile și nici despre vizitele pe care Profesorul Miclescu i le făcuse în prezența mea acelui bolnav, plecat cu mintea departe...

L-am asigurat că voi păstra în continuare tăcerea în ceea ce îl privește, însă semnificația profundă a acelui secret aveam să o deslușesc mult mai târziu și tot datorită influenței și curiozității pe care mi-o stârnise involuntar același distins și venerabil Profesor Nicolae Miclescu...

Adevărul este că, până la acea discuție tainică și purtată abia șoptit cu Profesorul Miclescu, ca și până în momentul în care dumnealui îmi ceruse să păstrez secretul vizitelor pe care le făcuse în trecut Familiei Brăileanu nu mă gândisem că acele vizite ar fi constituit ceva nepermis ori periculos ori defăimător pentru cineva, astfel că, fiind foarte tânăr și mai ales copleșit de tonul său grav și de avertizările sale repetate precipitat, m-am grăbit să îi dau asigurări că nu îl voi deconspira vreodată, lipsindu-mi totuși cutezanța de a-l întreba de ce îmi cerea să păstrez acea tăcere complice... Ne-am despărțit fără alte cuvinte, doar că întreaga vacanță de vară a anului 1970 m-am tot frământat, concepând și diferite scenarii legate de maniera în care s-ar fi convenit să îl abordez pe Profesorul Miclescu cu prilejul proximei noastre revederi, astfel încât să îmi destăinuie secretul Profesorului Brăileanu, de care nu auzisem vreodată ceva concret și nici ce anume îl determinase pe bătrânul bolnav să se izoleze de lume, în acea casă devenită și ea una sordidă. Numai că, pentru Profesorul Miclescu, anul 1969-1970 fusese ultimul de activitate didactică, iar după pensionare, se mutase la fiica sa, la București, astfel că nu am mai avut ocazia să îl mai întâlnesc vreodată și nici să-i vorbesc... Am primit însă ulterior o serie de informații interesante legate de trecutul și de personalitatea sa, care m-au făcut să regret și mai puternic lipsa mea de curaj de a-i fi vorbit atunci când am avut prilejul și să îi fi cerut acele clarificări apte să mă lămurească în mai multe privințe, redându-mi, totodată, liniștea sufletească, precum și teribila satisfacție că eu, un puștan oarecare, avusesem ocazia să cunosc îndeaproape acel om unic și extrem de valoros ca domnia sa, ba chiar și pe acel fost ministru. Dintre noutățile deosebite aflate mai târziu, cel mai interesant mi s-a părut faptul că Profesorul Nicolae Miclescu, ce se trăgea dintr-o potentă și onorabilă familie boierească, fusese absolvent al Universității de la Sorbona și chiar m-a mirat încă din primul moment faptul

că, având asemenea studii înalte și asemenea origini sociale extraordinare se rezumase să profeseze atâția ani doar ca simplu profesor de istorie la un modest liceu de provincie, fie el și renumitul și vechiul lăcaș de învățământ și de cultură „Ion Majorescu”...

Și au mai trecut mulți ani, în care, printre noile mele preocupări și deprinderi, pot aminti și pasiunea dobândită între timp pentru istorie și pentru istoriografie, uneori căutând prin arhive și prin documentele desecretizate și date publicității după anul 1989 precizări legate de tot ce a însemnat perioada istorică interbelică, postbelică și premergătoare epocii ceaușiste, cu speranța că voi reuși să îmi formez o părere cât mai apropiată de realitățile acelor vremuri, încercând totodată să fac puțină lumină și în cazul lui Traian Brăileanu, pe care îl cunoscusem totuși personal, dar despre care nu știusem ani la rând mai nimic, cu toate că îi recunoscusem chipul inconfundabil în câteva fotografii ce însoțeau o serie de materiale referitoare la activitatea sa universitară polivalentă și complexă și din care aflasem sau înțelesesem că fusese un distins intelectual, dar și un personaj istoric aparte.

Și, pornind de la acele căutări personale, am tot citit, extinzându-mi aria de referință și alimentându-mi curiozitatea și acea pasiune neostoită timp de vreo trei decenii cu sute de cărți de beletristică și de istorie pură ce conțineau referiri la prima jumătate a secolului XX, studiind și tot felul de documente originale, reconstituiri după microfilme ori stenograme detaliate ale celor mai renumite procese juridice ale vremii sau ale discuțiilor participanților la dezbateri ce vizau pregătirea ori desfășurarea unor evenimente ce aveau să marcheze evoluția situației politice românești dinainte și de după cel de al doilea război mondial, iar acum, când mă pot socoti cât de cât un inițiat și un deținător al unor adevăruri istorice nu tocmai larg accesibile, pot exprima și o concluzie destul de șocantă pentru cineva mai puțin pasionat de istorie sau nu tocmai atent la veridicitatea mesajelor istorice vehiculate prin mass-media: istoriografii, adică specialiștii autorizați și însărcinați oficial să prezinte corect istoria epocii analizate și prezentate public, nu respectă întotdeauna adevărul istoric,

căzând pradă unor dezinformări subordonate propagandistic sau denaturând cu bună știință acuratețea informațiilor furnizate public, escamotând adevărul din considerente partinice sau, pur și simplu, din necunoașterea efectivă a diferitelor evenimente istorice ori a semnificației lor profunde. Altfel nu îmi explic tumultul de afirmații lejere, unele incluse în false lucrări de specialitate sau puzderia de idei contradictorii și de reinterpretări tendențioase lansate prin intermediul unor posturi de televiziune amatoare de senzațional, cu ajutorul unor indivizi dubioși, care, sub „reclama” unor diplome obținute la reputele centre universitare din străinătate, propagă nonșalant date și evenimente neverificate sau neautentificate documentar, lăsând impresia deținerii unor alte documente decât cele emise și atestate sub egida Academiei Române. N-am reușit să înțeleg niciodată la ce poate folosi falsificarea, răstălmăcirea sau trunchierea adevărului istoric și recunosc că m-am simțit dezamăgit și debusolat ori de câte ori am constatat din partea pseudoistoricilor superficialități interpretative sau neconcordanțe flagrante, în loc să se procedeze la rectificări autorizate și la propagarea variantelor istorice corecte, oneste și complete, întemeiate pe documentare științifică autentică. Și încă ceva: am găsit inclusiv unele recunoașteri ale unor istoriografi cu privire la modificarea intenționată a unor date cronologice ori de identitate ale unor personalități chiar de către unele oficialități ale vremii, sub justificarea protejării temporare a anumitor indivizi, din considerente de siguranță națională sau, pur și simplu, ca urmare a unor intervenții speciale în favorea anumitor persoane din partea unor protectori particulari suspuși, dar care nu au mai revenit asupra acurateții informației istorice propagate...

Revenind la personalitatea Profesorului Traian Brăileanu, dați-mi voie să vă redau ce am aflat din mai multe surse despre domnia sa, sub rezerva sau suspiciunea probabilității ca finalul biografiei sale să fi fost în realitate altul...

Născut la 14 septembrie 1882 la Bâlca, Suceava, în Bucovina aflată pe vremea aceea sub autoritate habsburgică, și-a făcut studiile liceale la Rădăuți, continuate la Facultatea de Filozofie din Cernăuți, devenind ulterior profesor la Liceul „Aron

Pumnul” și Doctor Magna Cum Laudae al Universității din Cernăuți (1909), apoi și doctor în litere al aceleiași Universități din Cernăuți, dar și membru al Academiei de Științe Politice de pe lângă Columbia University din New York(...).

Între anii 1909 și 1914 a lucrat ca interpret pentru limba germană în cadrul Legației Române de la Viena, răstimp în care a urmat și noi studii de filozofie, precum și de drept la universitatea vieneză, după care a participat la primul război mondial ca ofițer al armatei austriece, dar, fiind rănit pe teritoriul Cehiei, a fost retras de pe front, apoi a revenit cu regimentul său la Liov și din nou la Viena, pentru ca în anul 1919, după încheierea războiului, să decline oferta de a deveni profesor de filozofie în cadrul Universității din Viena, preferând să revină „acasă”, la Universitatea din Cernăuți, capitala Bucovinei de Nord, reintrată în componența administrativă și teritorială a Regatului României. Apoi, între anii 1920-1940 și-a ridicat continuu prestația universitară, devenind și decan al Facultății de Sociologie, de Politică și de Istorie a Filozofiei VII, perioadă în care, atât majoritatea cadrelor didactice, cât și studenții universității cernăuțene îl numeau Socrate, apreciindu-i sincer calitățile pedagogice și cunoștințele de înalt nivel academic, prezentate de fiecare dată într-un mod superelevat. Treptat, a dobândit și o reputație internațională ca filozof și ca sociolog contemporan de renume, fiind apreciat la nivel european drept „Teoreticianul fundamentării metafizice a sociologiei”. Doar că, paralel cu activitatea universitară, a devenit extrem de activ și pe tărâm politic, remarcându-se alături de personalitățile care au pus bazele României Mari, cum erau Mareșalul Averescu sau Nicolae Iorga, dar tot din elan patriotic a comis și marea greșală de a adera la formațiunea politică extremistă și naționalistă de dreapta „Legiunea Arhanghelului Mihail”, acceptând funcția de membru al Senatului Legionar încă de la constituirea aceluia for de conducere în anul 1929. În anul 1933, pentru meritele sale pedagogice și pentru activitatea sa didactică exemplară a fost decorat de Regele Carol al II-lea cu Ordinul „Steaua României” în grad de Comandor al Coroanei României, iar în anul 1937 a fost ales Senator al României, în circumscripția Rădăuți, din partea Partidului Totul Pentru Țară, denumirea din acea

campanie electorală a Legiunii Arhanghelului Mihail, pentru ca, începând cu data de 14 septembrie 1940 (coincidență cu ziua sa de naștere...) și până la 21 ianuarie 1941 să dețină funcția de Ministru Secretar de Stat la Ministerul Educației, Culturii și Artelor din cel de al doilea Guvern Ion Antonescu, patru luni extrem de agitate din Istoria României, încheiate cu înăbușirea în sânge a Rebeliunii Legionare și cu desființarea Statului Național Legionar, evenimente nefaste soldate și cu eșecul carierei politice a lui Traian Brăileanu. I se oferă posibilitatea de a părăsi România, alături de alți importanți demnitari legionari, refuză, considerându-se nevinovat, dar este închis și cercetat timp de șase luni în celulele Serviciului Secret de la Malmaison și apoi judecat într-un proces intentat legionarilor ce putuseră fi prinși și încarcerați. (Pentru o prezentare cât mai corectă și mai completă, adaug următoarele precizări: în scurtul său mandat ministerial, Traian Brăileanu a promovat concepțiile europene ale vremii privind ridicarea nivelului intelectual și de pregătire al profesorilor universitari, care să fie aleși doar pe criterii de meritocrație reală și efectivă, precum și o referire la caracterul și la comportamentul său absolut remarcabile, demonstrate și cu prilejul cercetărilor la care a fost supus, fiind socotit drept un mentor și un model, atât de acuzați, cât și de avocații apărării, care s-ar fi strâns în jurul său pentru consultanță juridică, surprinzând și prin răspunsul oferit unuia dintre judecători, care, după ce s-ar fi exprimat defăimător la adresa bisericii și a credinței celor arestați, i s-ar fi adresat și lui Brăileanu pe un ton zeflemitor: „Dar dumneata ce cauți aici?”..., la care Profesorul Brăileanu ar fi răspuns, improvizând un discurs prin care își manifesta dezamăgirea că fusese asimilat cu inițiatorii rebeliunii legionare: „Am făcut o comparație. Mie rușine să v-o spun. Unii elevi (ai mei) îmi spuneau Socrate. Socrate era un mare filozof grec care s-a străduit să îi învețe adevărul pe compatrioții lui. Totuși, atenienii l-au condamnat la moarte. Nu înseamnă că mă compar cu el, dar cam asta e și situația mea”...

Așadar, neputând fi acuzat de participare la rebeliune și la atrocitățile comise de legionari în perioada în care aceștia fuseseră la guvernare, Traian Brăileanu a fost achitat în urma

procesului derulat pe parcursul anului 1943 și repus în libertate, dar a fost rearestat în anul 1946 și învinuit de regimul comunist pentru „dezastrul țării” și condamnat la muncă silnică pe viață...

Istoriografia consemnează că ar fi fost asasinat în chip bestial prin exterminare fizică la 10 iulie 1947 (vezi, însă, notele 2 și 3!)...

NOTE ȘI CÂTEVA OBSERVAȚII DE ORDIN PERSONAL:

1). În unele materiale, soția lui Traian Brăileanu fiurează cu prenumele Emilia, în altele, cu prenumele Ecaterina, având numele de fată Silion.

2). Nu este greu de imaginat ce impact a avut asupra mea informația potrivit căreia Profesorul Traian Brăileanu, cel pe care îl asociasem cu bătrânul pe care îl întâlnisem în anul 1964 în casa aceea izolată de la Giurgiu fusese asasinat și înmormântat în anul 1947... În această situație, ce fost ministru și ce fost profesor universitar cunoscusem eu și de ce se temuse Profesorul Nicolae Miclescu să nu îl dau în vileag, dacă acel bătrân nu era un rău famat și nu era suspectat sau supravegheat de Securitate?...

Și am căutat noi materiale, astfel că am mai făcut o descoperire notabilă și anume că același Profesor Universitar și fost Ministru Secretar de Stat Traian Brăileanu figurează în înscrisurile oficiale și cu o a doua dată a decesului, 3 octombrie 1947, menționată și pe crucea familiei sale din Cimitirul Sfânta Vineri din București, neconcordanță ce mi-a provocat o nouă serie de nedumeriri: De ce acest om figurează cu două date ale decesului? Cum se explică distanțarea acelor date înregistrate oficial la aproape patru luni una de cealaltă? Nu cumva data decesului de 3 octombrie 1947 aparține altcuiva, posibil celui bărbat ce apare nenominalizat pe același modest monument mortuar al familiei Brăileanu din Cimitirul Sfânta Vineri?... Și mi-am reamintit alte câteva biografii modificate de către istoriografi din considerente de siguranță națională ori din ordinul vreunei personalități politice de rang superior, așa cum s-a întâmplat și cu fostul șef al Serviciului Secret de Informații al Armatei Române din perioada celui de al II-lea Razboi Mondial, Eugen Cristescu, care,

după ce fusese condamnat la moarte în lotul criminalilor de război din anturajul Mareșalului Ion Antonescu, achitat de prima pedeapsă și condamnat apoi la muncă silnică pe viață, dar care, la intervenția ministrului de justiție comunist Lucrețiu Patrășcanu a fost pus tacit în libertate, iar după ce a figurat oficial ca decedat în anul 1950, a mai fost întâlnit sau zărit în diverse locuri, în țară și în străinătate, până prin anul 1960...

3). *În sprijinul supoziției mele potrivit căreia și Profesorul Brăileanu ar fi putut beneficia de un tratament preferențial și care l-ar fi putut ajuta să supraviețuiască până în anii '60 vine și asemănarea fizică a soției sale (așa cum apare fotografiată și pe crucea de pe mormânt) cu doamna întâlnită de mine la Giurgiu și care mi s-a prezentat ca Emilia Brăileanu... Bineînțeles că m-aș fi putut înșela în aprecieri și m-aș fi putut lăsa impresionat și influențat în imaginația mea de copil de o serie de povestiri și de întâmplări obscure, dar sunt tentat să socotesc drept veridice și acele indicii și secvențe memorialistice indubitabile, ce mă determină să accept ca posibilă și varianta conform căreia sfârșitul Profesorului Traian Brăileanu să fi fost în realitate altul, cel cunoscut de mine și de câțiva dintre apropiații săi...*

PANGLICA ALBĂSTRUIE

Era a doua oară când ajunsesem, fără să îmi dau seama cum, la un promontoriu ce îmi oferea o perspectivă fantastică și o imagine unică a unei construcții greu de închipuit și de localizat, distanța fiind mult prea mare... Totodată, zăream în apropiere, undeva, chiar în spatele meu, câteva clădiri oarecum cunoscute, cel puțin ca model și ca destinație utilitară și care îmi aminteau, într-un fel, de vechile cămine studentești, dar și de unele blocuri de locuit cubice, cu doar patru etaje și care nu îmi plăcuseră, de fapt, niciodată. Îmi ofereau totuși o oarecare siguranță și un plus de încredere în propriile mele forțe, chiar și fără absolut nicio justificare concretă... Mă simțeam însă bine și așteptam și ideea sau întâmplarea aptă să mă scoată din starea de nedumerire în care încă mă aflam. Nu pricepeam ce era cu blocul acela imens, cu format bizar, oarecum ondulat, ce se zărea atât de departe și căruia nu reușeam să îi găsesc nicio logică, nici ca dimensiuni, nici ca linie arhitectonică și nici ca amplasament, părându-mi-se exagerat de lung, o construcție megalomanică, în mod sigur și foarte scumpă, cu extremitățile mult mai înalte decât zona centrală, iar iluminarea sa strălucitoare și vizibilă de la o asemenea distanță constituia parcă prin ea însăși un avertisment că întreg acel perimetru se cuvenea a fi ocolit... «Oare ce putea fi?»... Deja mă gândeam ca în seara următoare să vin pregătit cu lanterne și cu încălțăminte de călătorie, ba chiar și să iau pe cineva cu mine, care să mă ajute în caz de nevoie, deoarece, așa cum vedeam eu, clădirea aceea șerpuindă și aflată la foarte mare distanță, în mod sigur ascundea ceva special dincolo de zidurile sale albastre... Și m-am răsucit în loc, căutând să găsesc mai

întâi, înainte de lăsarea întunericului, drumul de întoarcere înspre zona în care bănuiam că se afla și partea de oraș din care ajunsesem pe acel promontoriu separat de prăpastia ce ascundea privirii mele calea de acces spre imensa clădire azurie.

Din ce pășeam mai atent și mai curios, cu atât simțeam că mă îndepărtez de locurile știute, astfel că, după câteva minute, habar nu mai aveam încotro urma să înaintez... Am profitat de ultimele raze ale soarelui pentru a mă reorienta cât de cât, dar, în loc să mă lămuresc încotro ar fi trebuit să mă deplasez, m-am trezit în vecinătatea unei construcții înalte și acoperite în întregime cu vegetație, pe care, din ce o priveam mai atent, cu atât mai puțin îi înțelegeam rostul ori scopul predestinat... Semăna deja cu o curbură de munte, lipsită total de ferestre, astfel că ideea că ar fi putut fi vorba despre o clădire civilă începea să mă părăsească, lăsând loc convingerii că mă aflu în preajma unui fost fort, mascat sub aspectul unui mal de pământ oarecare... Nu mai știam încotro urma să mă îndrept, așa că m-am retras câțiva pași, încercând să disting partea cea mai de sus a clădirii, doar că îmbinarea de plante ce acoperise până la o anumită înălțime construcția începuse să emită multiple scintilații alternative și intermitente, urmate de o serie de treceri succesive prin diferite nuanțe de verde, cu irizații roșii, galbene și portocalii, ce au preluat apoi nuanța cerului întunecat, motiv pentru care am și încercat să părăsesc cât mai curând acel spațiu misterios și nesigur, fiind cuprins deja și de o oarecare teamă, ce mi-a grăbit pasul...

Și am pornit spre vest, cu speranța că voi profita cât mai mult de lumina solară, aflată, oricum în scădere, însă, treptat, am pierdut orice legătură cu tot ce mă înconjurase ceva mai devreme... «Unde să merg?... Și până când?... Noaptea se va lăsa în curând și, indiferent ce voi întâlni, pădure sau stâncă liberă, pericolul rămâne același, la fel și riscurile pe care mi le-aș asuma înaintând spre nicăieri prin întuneric... Și totuși, ce să fac?... Să rămân pe loc sau să merg fără orizont e cam același lucru... Dar dacă nu merg, risc să fiu atacat de animalele nopții, iar dacă merg în necunoscut, risc să mă rățesc, fără șanse prea mari să găsesc vreun refugiu... Deci, ce fac?»...

Am stat pe loc câteva minute, gândindu-mă în privința

deciziei pe care urma să o iau, iar apoi mi-am reluat mersul... Încotro?... Nu știam încă, știam doar că instinctul mă îndemna să merg mai departe... Și am tot mers pe terenul vălurit, printre copaci, sub razele de lună, până când am ajuns pe un drum adevărat, bănuiam eu, forestier și am început să urc panta aceea șerpuită sperând că voi descoperi totuși o cabană sau un adăpost oarecare, dar negăsind nimic, am hotărât să mă opresc pentru a-mi conserva forțele...

Deocamdată, nu îmi era frig, dar eram conștient că, după înstăpânirea nopții, aerul va fi tot mai rece și bineînțeles că și eu urma să mă resimt... Așa că am decis mai întâi să mă odihnesc și să îmi reiau mersul când mă va birui frigul... Și din nou am realizat situația deloc roză în care mă aflu. N-aveam niciun reper și nici măcar o minimă speranță că, dacă îmi voi relua deplasarea, voi descoperi un minim indiciu în legătură cu ce aș avea de făcut... Întunericul nopții devenea din ce în ce mai intens, astfel că mi-am pus din nou întrebarea: mă opresc sau continui să merg în necunoscut?...

M-am așezat lângă un copac mai solid și am hotărât să aștept venirea zorilor... Am reușit să și adorm câteva ore, fiind trezit de pașii a două persoane cu fețe întunecate, bărbat și femeie, care au trecut prin apropiere... I-am întrebat unde se duc, dar m-au privit urât, refuzând să-mi răspundă...

M-am ridicat și am revenit pe presupusul drum forestier cu intenția de a urca în continuare cu speranța că voi descoperi, în sfârșit, direcția corectă spre „panglica albăstruie”, clădirea aceea imensă și care mă captivase într-un asemenea hal încât pornisem în căutarea ei fără să am cea mai vagă idee cum aș fi putut să ajung acolo... Mă gândeam în acelasi timp că, dacă nu voi găsi vreo altă clădire pe traseu sau pe cineva care să îmi ofere orice informație despre locurile în care mă aflu, riscam să mă rătăcesc și mai rău, dar și că, în cazul în care nu aș fi întâlnit pe nimeni și aș fi ajuns totuși în vârful șarpantei, aș fi coborât pe panta dinspre versantul opus al muntelui sau al dealului urcat până atunci, continuându-mi căutările, în primul rând pentru a afla cel puțin numele localității din care pornisem sau al regiunii în care reușisem să mă rătăcesc...

Și mi-am reluat mersul la pas și, tot urcând avântat, am auzit

un vuiet amplu, ca de rezervor uriaș, gol, aflat în zbor și nu mică mi-a fost mirarea când am zărit undeva, în lateral, o benă de betonieră rostogolindu-se și coborând mai departe, în mare viteză, la vale, exact pe acel drum posibil forestier, pe care tocmai mă pregăteam să revin pentru a-mi continua deplasarea... Am răsuflat ușurat că nu m-am aflat pe traiectoria acelei cuve imense, nutrind totuși și o nouă speranță în privința descoperirii unui colț de civilizație de unde să pot afla pe unde am ajuns, însă, așa cum aveam să mă conving în scurt timp, chiar și betoniera pe care aveam să o găsesc ceva mai sus pe munte fusese abandonată de foarte multă vreme, motiv pentru care și începuse să se dezintegreze, să se desprindă în bucăți și să cadă, bucată cu bucată, în virtutea atracției gravitaționale și a diferențelor de înălțime... Dar mi-am continuat drumul, începându-mi apoi și coborârea pe cealaltă parte a versantului urcat seara și în cele câteva ore din noapte în care am tot sperat să descind într-o comunitate oricât de mică...

Și am ajuns într-un cătun nu mai puțin izolat, dar care mi-a oferit totuși ocazia să aflu că pătrunsesem clandestin în Ucraina și că eram pasibil de a fi acuzat de trecere frauduloasă a frontierei de stat, iar partea și mai absurdă a situației neașteptate și neobișnuite în care mă aflu o constituia însuși faptul că nu dețineam niciun act de identitate sau vreun alt document care să îmi justifice prezența în zonă și, cum nu știam nici limbile ucraineană ori rusă, iar la încercările mele de a comunica în limbile română, engleză, franceză ori germană nu a reacționat nimeni, am început să improvizez într-un amestec de aduceri aminte bulgaro-sârbe învățate în câteva scurte excursii, care, în loc să mă ajute, mai rău m-au băgat în colimatorul „anchetatorilor”, deloc dispuși să cheme pe cineva de la consulat ori din partea altor autorități românești... Mi-ara și sete, mi-era și foame, eram și murdar, transpirat și mai mult decât obosit, astfel că îmi lipseau și voința, dar și puterea să mă apăr sau să mă disculp de acuzele lor și, din ce mă simțeam mai confuz și mai lipsit de prezență de spirit, parcă și mai intens percepeam cum îmi sporeau vulnerabilitatea și incapacitatea unui minim efort pentru a ieși din impas...

Și m-au dus la un pichet de grăniceri din apropiere, însă

nimeni nu voia să mă ia în seamă, lipsa cunoștințelor mele de limba ucraineană sau rusă dovedindu-se în final cel mai mare inconvenient, devenit, treptat, un sever handicap... Realizam că trebuie să fac ceva pentru a redobândi într-un fel controlul asupra situației, dar deja începusem să cedez, simțindu-mă incapabil să mai reacționez...

M-au încuiat într-o cameră și mi-au zis să aștept!... Pe cine, nu știam și, cu atât mai puțin, cât va dura așteptarea... Am aflat însă chiar de a doua zi că mulți dintre grănicerii ucraineni vorbeau bine românește, detaliu ce mi-a sporit brusc și încrederea că voi reuși să mă fac înțeles și că, implicit, voi găsi și o cale de a ajunge la cineva mai isteț și dispus să mă asculte... M-am înșelat însă și în această privință, căci nu limba vorbită de mine constituia marele impediment, ci lipsa de bunăvoință a interlocutorilor mei... Toți cei care mi s-au adresat, mai mici sau mai mari în grad, îmi aduceau aceleași acuze, iar când încercam să mă dezvinovățesc, îmi spuneau simplu că mint și, indiferent dacă mă loveau sau nu, se arătau convinși că fac spionaj... pentru alții, fără să îmi zică însă și la cine se referă... Nimerisem cum nu se putea mai rău, iar speranțele mele de a purta un dialog coerent și de minim bun simț se loveau de același și același refuz obtuz de a fi reprezentat de un avocat român, completat cu ordinul la fel de insistent de a recunoaște „pentru cine lucrez”... «Unde dai și unde crapă!... Unde am plecat eu și unde am ajuns!?»...

După o nouă solicitare de a primi asistență juridică din partea unui avocat român, am fost trimis înapoi în celulă, cerându-mi-se din nou, dar pe un ton și mai categoric să aștept acolo până când urma să mă hotărâsc să le recunosc adevărul!...

Eram conștient că mă aflu într-o situație teribil de complicată, însă, după două zile în care m-au ținut absolut izolat, mi-au dat să beau apă și să mănânc niște chestii nu tocmai comestibile, iar după alte două zile de tratament aproape normal și civilizat, am fost anunțat că sunt liber și că voi fi condus la granița ucraineano-română... Mă simțeam încă bulversat, dar și extrem de bucuros de perspectiva eliberării și a reîntoarcerii acasă... Doar că am fost luat din nou la întrebări, de data aceasta de autoritățile de la noi:

– Cum am ajuns în Ucraina fără acte și, mai ales, în ce scop? Care e adevărul legat de relațiile mele cu ei?... Pentru cine lucrez de fapt și cum se explică faptul că ucrainenii mi-au dat drumul atât de ușor?... Ce angajament mi-am asumat față de ei?...

Eu nu știam mai nimic din ce se întâmplase cu mine, nici prea bine cine eram sau cum ajunsese în nordul țării fără cineva din familie sau, cel puțin, cunoscut... Nu reușeam să îmi reamintesc nici unde descoperisem clădirea aceea ca o panglică albăstruie și pe care mi-am dorit să o găsesc, nici promontoriul de pe care am privit spre ea înainte de a porni să o caut în nopțe, ca să nu mai vorbesc de rătăcirea aceea bezmetică prin păduri și coclauri nestrăbătute aproape de nimeni... Mă simțeam în continuare complet dezorientat, cu o senzație ciudată, asemănătoare revenirii după niște frisoane puternice alternate cu pusee de stare febrilă sau după un coșmar îndelungat ori adeseori repetat, ce îmi vlăguiseră trupul și mintea.

La fel de interesant mi s-a părut apoi faptul că și grănicerii români mi-au dat drumul foarte curând, la doar câteva ore după ce le fusesem predat... M-au întrebat mai întâi dacă ucrainenii îmi făcuseră vreo injecție și, fiindcă nu îmi aminteam așa ceva și fiindcă le spusese că rătăcisem mai multe ore prin pădure și văzându-mă și ei rănit pe mâini, pe frunte și pe picioare, mi-au sugerat să accept să fiu vaccinat antitetanic... Am fost de acord, ba chiar încântat de grija, de bunăvoința și de solitudinea lor, însă, abia după ce am ajuns acasă, am primit de la amicul meu, care îmi era și medic de familie, o serie de explicații legate de tot ce mi se întâmplase în zilele dinainte...

Ce aflasem eu până când am mers la el era doar faptul că participasem la un simpozion internațional consacrat tradițiilor maramureșene și organizat la Sighetul Marmăției, un orașel de care îmi aminteam vag, poate și datorită ospitalității exagerate cu care fuseserăm întâmpinați și în care horinca, așa cum numesc maramureșenii palinca, avusese un loc și un rol foarte important... Revenit la Sighet, am reluat legătura și cu alți foști participanți la simpozion, ce se arătaseră și ei extrem de impresionați de primirea și de atenția deosebită ce ne fusese acordată de gazde, dar tot de la ei am aflat mai apoi că eu și cu doi clujeni, soț și soție, ne desprinsesem de grup și pătrunsesem

în pădurea din vecinătatea orașului pentru unele necesități firești, stimulate, probabil, tot de elixirul de prune consumat în exces... Clujenii se întorseseră deja acasă încă din urmă cu patru zile, eu ce mai bănănisem aiurea, ajungând, în final, dincolo de graniță, pe un traseu nu numai dificil de abordat chiar și cu o hartă în mână, dar și greu de imaginat că cineva s-ar fi încumetat să îl parcurgă fără echipament de munte corespunzător...

Am înțeles mai târziu că, pe lângă alcool, la starea mea euforică, ca și la avântul și la curajul meu nebun contribuiseră și niște substanțe mai speciale, ce îmi fuseseră introduse alături de băutură în pahar. Avusesem totuși șansa că organismul meu, neobișnuit cu alcoolul și cu drogurile, reacționase ca un scut împotriva toxinelor pe care le eliminase într-un timp relativ scurt, așa explicându-se și halucinațiile acelea, din primele ore, cu clădirea albăstruie, ce putea fi doar cursul râului Tisa, care serpuia în apropiere. Doar așa îmi explicam brambureala din mintea mea, nu îmi erau însă foarte clare motivele pentru care fusesem lăsat brusc să plec, atât de grănicerii ucraineni, cât și de cei români și nici de ce îi apucase peăștia grija să mă vaccineze antitetanic...

După ce am redevenit liber și după ce am fost ajutat să mă întorc la Sighet, de unde mi-am recuperat trolerul cu bagaje și documentele de identitate, am fost condus și la aeroportul din Baia Mare și primit apoi la București de Ioana, fosta mea iubită, singura persoană pe care au găsit-o menționată cu număr de telefon prin bagajele mele... Încă nu aveam habar de nimic și, abia după ce am fost preluat la Aeroportul Băneasa din București de aceeași Ioana, am reușit să reconstitui câte ceva legat de propria mea persoană... În primul rând, am aflat cine eram cu adevărat, cum și de ce ajunseseam tocmai în nordul țării și, așa cum aveam să mă lămuresc ceva mai târziu, chiar și dincolo de graniță... Îi ascultam pe toți cei care mă încurajau, aduși tot de Ioana să mă ajute să îmi revin și foarte greu reușisem să recunosc în vreun fel pe vreunul dintre ei sau ceea ce încercase fiecare să îmi reamintească din propriul meu trecut...

Știam deja că aveam treizeci și doi de ani, că eram economist la o firmă privată, că nu eram căsătorit și că locuiam singur, dar și că avusesem o relație de mai mulți ani cu această Ioana, cea

care se străduia și acum să mă ajute, cu toate că rupsesem relația definitiv în urma cu peste șase luni... Am mai înțeles că așa fi cochetat și cu literatura și că așa fi obținut un premiu pentru creație la un concurs organizat chiar la Sighetul Marmăției și că acela ar fi fost și adevăratul motiv pentru care așa fi ajuns tocmai la capătul lumii, organizatorii asigurându-mi transportul dus-întors, precum și cazarea și masa, iar principalele considerente pentru care le-aș fi acceptat invitația ar fi fost starea mea confuzională și apatia cvasipermanentă, precum și intenția de a-mi regăsi echilibrul pierdut în urma despărțirii de aceeași Ioana... După ce am revăzut-o, în primul moment, avusesem sentimentul că această femeie nu mi-ar fi putut stârni interesul vreodată, acceptasem totuși și ideea că relația dintre noi ar fi fost posibilă fiindcă mi-o spuneau alții, inclusiv George, despre care înțelesesem că mi-ar fi fost cel mai sincer și mai bun prieten, coleg de serviciu și cu mine și cu ea, la fel mi-a mai spus apoi și Dinu, un alt prieten, dar și vecinul și medicul meu de familie...

După ce lucrurile s-au mai așezat și am reușit să mă reculeg cât de cât și să mă readaptez în primul rând în propria mea locuință, iar apoi să îmi recunosc și o parte dintre vechile preocupări și tabieturi, aveam încă suficiente goluri de memorie și încă mă mai căutam... Înțelesesem de la Doctorul Dinu că fusesem mult timp și de mai multe ori drogat și cu toate că, așa cum am mai spus, organismul meu reacționase de fiecare dată favorabil, înlăturând o mare parte a toxinelor, aveam nevoie și de un tratament specific, astfel că, pentru eficientizare, mi s-a recoltat și un set complex de analize în scopul identificării diferitelor substanțe toxice la care fusesem expus. Nu mai conta cum sau cine mă „otrăvise”, ci, așa cum îmi tot repeta și Dinu, mai întâi trebuia să aflăm efectiv substanțele „vinovate”, pentru a i se aplica fiecareia antidotul potrivit și pentru a mă dezintoxica integral... Doar că, atunci când a sosit cu rezultatele analizelor, Dinu m-a abordat pe un ton inchizitorial:

- De când ai început să te droghezi și cu ce?
- De ce îmi vorbești pe tonul ăsta?
- Fiindcă numai dacă știu întreg adevărul te pot ajuta să scapi din necaz... Zi-mi ce rahaturi ai luat, cât și de când, la fel și de unde ți le-ai procurat!

– Te referi la droguri?

– Nu mă lua cu eschive ieftine!... Analizele spun clar că ai luat cel puțin patru substanțe majore, unele la care nu are acces oricine, ca să nu mai vorbesc despre riscurile la care te expui consumându-le în continuare, dincolo de dependență, care înseamnă distrugerea ireversibilă a celulei nervoase sau despre toxicitatea acelor substanțe care afectează toate organele, declanșând boală după boală, unele incurabile... Cine, naiba, te-a îndemnat sau te-a învățat să te droghezi?... Tu nu îți dai seama ce înseamnă?

– Băi, îmi dau seama ce-mi spui, dar crede-mă că eu, singur, nu m-am drogat niciodată, în schimb, săptămâna cealaltă, când am fost la Sighet, am trecut prin niște stări confuzionale aiurea, iar acum, după ce mi-ai spus, îmi explic și brambureala din mintea mea, până când am revenit la București... Știi doar cum am fost recuperat și adus acasă și ce mare noroc am avut cu acel bilet cu numărul de telefon al Ioanei, pe care mi l-au găsit polițiștii în bagaje...

– Știi asta?

– Acum, da și cred că mi-am revenit în cele mai multe privințe, știu și cine sunt și cine ești și cine a fost Ioana pentru mine, știu oarecum și de ce ne-am despărțit, am luat singur legătura și cu maică-mea, la fel și cu soră-mea și cumnatul meu, pe care nu îi mai întâlnisem de vreo doi ani, știu și de ce am ajuns la Sighet, adică motivele pentru care am acceptat să merg acolo, nu știu însă cine m-a drogat și mai ales scopul pentru care cineva a dorit să mă nenorocească și să devin dependent de narcotice... La analize, ce substanțe mi-au ieșit?... Zi-mi-le pe rând și poate îmi zici ceva și despre pericolozitatea fiecăreia...

– Ce să-ți mai zic?... Toate sunt periculoase și cu urmări și cu efecte deosebit de grave... Ce mă contrariază pe mine este faptul că printre ele sunt și unele scoase din uz fiindcă, la cea mică eroare de dozare, se pot solda cu decesul brusc al drogatului, motiv pentru care sunt eliberate sau folosite cu mare precauție... Tu ai idee când și cine te-a injectat?

– Da... Dar mi s-a spus că mă vaccinează antitetanic fiindcă aveam mai multe răni și escoriații pe membre și pe față...

– Doar atât?

- Doar atât...
- Nu cred... Ai fost înțepat de cel puțin două ori, când ți-au administrat pentotal și scopolamină, care nu se administrează împreună... Ai idee când?...
- Nu-mi amintesc...
- Tocmai că acele droguri sunt pentru aducere aminte. Se mai numesc și serul adevărului... Pentotalul mai este folosit doar pentru uz veterinar, fiind interzis pentru oameni printr-o convenție internațională tocmai datorită riscului pe care îl incumbă dozarea greșită la administrare... Se mai combină cu etanol, care îi amplifică efectul ca stimul sau în scop recompensatoriu, în timpul ultimului război mondial fiind administrat soldaților trimiși în misiuni fără întoarcere... Ai consumat și alcool în perioada aceea?...
- Nu cred... În schimb, am băut zdravăn în prima zi în care am ajuns la Sighet... M-am lăsat ispitit și din cauza stării de deprimare în care mă aflam după despărțirea de Ioana și tot despărțirea de ea m-a determinat să accept acea deplasare la capătul lumii, unde, altfel, nu m-aș fi dus niciodată...
- Atunci, în prima zi, ai avut grețuri, ai vomat, după care, ai exagerat din nou cu alcoolul și cu alimentația?...
- Asta nu știu... Îmi amintesc doar că m-am trezit undeva, departe, pe un promontoriu, de unde am zărit o clădire fantastică, ce degaja o luminozitate albastră, cu nuanțe multiple, ca un cristal, iar când am pornit înspre ea, m-am rătăcit și am bănănit o noapte întreagă și a doua zi, ajungând dincolo, în Ucraina... Acolo mi-am revenit de sub efectul substanțelor halucinogene, după două zile mi-au dat să mănânc pentru prima oară, iar după alte două zile m-au predat grănicerilor români ca pe un rătăcit oarecare... N-aveam acte și adevărul este că habar nu aveam cum ajunseseam tocmai acolo... Apoi, grănicerii români, mi-au dat și ei drumul rapid, ba chiar m-au dus la organizatorii simpozionului literar, care mă declaraseră dispărut și anunțaseră toate autoritățile din zonă... Restul îl știi, am revenit la București, unde, treptat, mi-am recuperat întreaga capacitate de readaptare și de gândire... Însă, în alea patru-cinci zile în care am cutreierat prin munți și am fost reținut la pichet de ucraineni, mi-e clar că am fost sub efectul unor droguri, poate

chiar și a acelui pentotal rezultat la analize, de care vorbeai...

– Ai fost agitat, ai delirat sau ai fost cuprins de melancolie sau de o stare de tensiune inexplicabilă?

– Posibil... Ți-am zis: m-am comportat aberant câteva zile, regăsindu-mi autocontrolul deplin abia după revenirea la București...

– În analizele tale au decelat și hidromorfon cu scopolamină. Și asta e periculos în privința dozei administrate... Dar dacă spui că te-au eliberat foarte repede și grănicerii ucraineni și cei români, presupun că și unii și alții ți-au administrat substanțe psihoactive ca să te determine să spui adevărul legat de tine și de intențiile sau de scopurile pentru care ajunsesei în zonele lor de interes... S-au convins că nu minți și ți-au dat drumul...

– Da, de scopolamină citisem și eu în cărțile despre război, ca substanță injectabilă folosită la interogarea agenților secreți capturați...

– Mai e folosită și ca hipnotic, ca ușor sedativ și ca antiemetic... D-aia te-am și întrebat dacă ai avut grețuri sau dacă ai vomat... Se mai manifestă și prin abulie, în sensul că, după o astfel de doză, ești lipsit de voință și accepți orice colaborare, doar să fi lăsat în pace și singur...

– Am înțeles... Cam așa s-a și întâmplat... Ai zis că mi-au găsit patru droguri... Care sunt celelalte și ce efecte sau consecințe au?

– Dextroamfetamina, folosită ca ameliorator al performanțelor atletice și cognitive, iar a patra substanță psihoactivă este metadona, un substitut de prevenire a dependenței de narcotice... Așadar, te-au ajutat și să nu intri în sevraj, utilizând metadona și ca blocant al efectelor drogurilor dinainte... N-ai simțit niciodată nevoia să iei alte droguri?...

– Nu, domnule!... Ți-am zis doar că nu am mai folosit niciodată și chiar m-am ferit să mă las tentat vreodată de așa ceva...

– Și totuși, te-au drogat și alții, până când să ajungi la grăniceri. Oare cine și în ce scop?...

– Asta n-am de unde să știu... Zi-mi, mai bine, dacă mai e nevoie de vreun tratament prin care să elimin cât mai rapid toxinele din organism!...

– Eu zic să o lăsăm așa!... Vei mai lua câteva zile metadonă, câte una pe zi, nu mai mult, vom repeta analizele prin testare rapidă și, în funcție de rezultate, continuăm sau diversificăm tratamentul... Dar dacă zici că te simți bine și că te porți normal, speranțele să îți revii deplin sunt mari și fără tratamente sofisticate... Și chiar nu vrei să afli ce s-a întâmplat cu tine sau cum ai ajuns să te droghezi?... Sau cine și ce a vrut de la tine nu te-ar interesa?

– Bă, sincer să fiu, nu foarte tare... Sau nu acum... Te-ai gândit la ceva special?... Crezi că ajută?...

– Am un fost coleg, bun prieten și acum, psihiatru și specialist renumit în hipnoză... Ei, ăsta te-ar putea supune unui experiment de memorie regresivă, cu ajutorul căruia ți-ai putea aminti și povesti apoi totul...

– Cu ajutorul hipnozei?

– Exact... Ai afla tot ce s-a întâmplat în răstimpul petrecut la Sighet și în Ucraina, fără să îți fie afectat creierul câtuși de puțin... Ți-am zis, este expert și te-ai lămurii în privința a tot ce s-a întâmplat cu tine în perioada aceea...

– Am impresia că tu ești mai curios decât mine... Nu, Dinule, îmi ajunge ce am pățit și chiar nu vreau să îmi reîmprospătez amintirile sau stările prin care am trecut. Ajută-mă cu tratamentul de dezintoxicare și să îmi revin cât mai rapid la cel dinainte!... Îți mulțumesc deja pentru tot ce ai făcut pentru mine și sper că îmi vei oferi prilejul să mă revanșez cât mai curând pentru serviciul făcut!...

– Deci, nu vrei?...

– Nu vreau, ba chiar mi-aș dori să uit totul, ca și cum nu mi s-a întâmplat așa ceva niciodată... Mulțumesc, Dinule, transmite-i sărutările mele de mâini și cele mai bune gânduri Simonei!

– Și tu, Ioanei!

– Glumești... Cu Ioana s-a terminat totul...

– Îți spun eu că nu s-a terminat... Sunteți făcuți unul pentru celălalt, așa cum nu am mai văzut la alte cupluri... Și, crede-mă că știu ce spun!... Caut-o și încearcă să refaceți relația!...

– Bine, îți mulțumesc și pentru sfat, dar, deocamdată, e bine așa cum e... Doamne Ajută și te aștept cu vești bune...

- Sănătate, dar reține că la refacerea ta deplină poate contribui și Ioana!...
- Bine, domnule, am înțeles... Numai bine!

WEEKEND PLĂCUT!

Era pe vremea în care abia fusese introdusă și la noi, după modelul occidental, săptămâna redusă de lucru, redenumită apoi, din comoditate, S.R.L., fără nicio legătură cu ceea ce avea să devină mai târziu prescurtarea de la „societate cu răspundere limitată”, varianta cu săptămâna redusă de lucru ne mai fiind amintită în prezent de nimeni, făcând deja parte din normalitate. Însă, pentru noi, cei de atunci, sâmbăta aceea liberă primită o dată la două săptămâni era ceva cu adevărat nou și căutam să profităm de pe urma ei cât mai din plin...

Ei, într-o astfel de sâmbătă liberă, de care nu beneficiam toți o dată, am plecat neînsoțit la socrii mei pentru a le duce unele alimente și unele obiecte trebuincioase, mai greu accesibile chiar și în orașe și, cu atât mai puțin, în magazinele sătești... Trecusem mai înainte și pe la cumnatul meu, care locuia în primul sat dinaintea comunei de care aparținea și satul socrilor mei, situat pe aceeași șosea, dar, negăsindu-l acasă, am amânat întrevederea pentru la întoarcere... Bucuria revederii cu socrii s-a dovedit foarte scurtă din pricina telefonului primit de la cumnată-mea, care mă ruga să trec pe la stadionul comunal, de unde să îi aduc și ei copiii acasă, întru-cât soțul ei drag a fost adus acasă cu greu de către doi vecini și nu mai era în stare să se deplaseze...

Le-am promis socrilor că revin repede, netrecându-mi în acele momente prin minte ce avea să urmeze... Și am ajuns la terenul de fotbal pentru a-mi prelua nepoții, unde m-a întâmpinat vărul aceleiași cumnate, tratându-mă cu o deferență neobișnuită și cu un entuziasm la fel de ieșit din comun:

– Băi, frate, mi te-a adus Dumnezeu!... Dezbracă-te, apoi echipează-te și încălzește-te rapid, căci trebuie să începă meciul!

– Eu?... De unde și pînă unde?

– Păi, nu ești legitimat la noi?

– Ba da, dar n-am mai jucat fotbal de peste doi ani, iar cu condiția fizică sînt la pămînt...

– N-are nimic!... Să fii la număr!... Cu turburelul ăsta, n-au venit decît șase oameni și nu putem să începem doar cu atât... Adversarii au deja opt oameni, iar dacă nu intrăm pe teren cu minimum șapte jucători, pierdem cu trei la zero și sîntem pe teren propriu... O să intru să joc chiar și eu...

Mi-am amintit instantaneu contextul în care fusesem legitimat la acea echipă sătească doar cu numele, înscrisă în campionat de vărul soției mele mai mult dintr-o ambiție personală și dintr-o inspirație de moment... Ne adunasem pe teren câteva rude și cunoscuți de-ai lui, după două zile și noaptea dintre ele în care ne îmbuibase cu de toate la botezul fiicei lui, Feldioara, mult dorită de părinți, printre cele trei perechi de nași numărându-ne și noi, Violeta și cu mine... Aveam aproape douăzeci și opt de ani pe atunci, mai jucam fotbal uneori cu colegii, mai mult pentru socializare și cu gândul la berile ce ne așteptau deja puse la rece... N-am fost niciodată un bun fotbalist, în prima mea tinerețe cochetasem oarecum cu baschetul și cu voleiul, iar la fotbal ajunseseam cu totul ocazional și fără prea multă tragere de inimă, pentru ca acum, pretenția lui Horia să mă surprindă total... Am încercat să mă scuz invocând din nou lipsa mea de pregătire fizică din ultimii ani, precum și criza de timp în care mă aflam, dar insistențele repetate ale lui Horia m-au convins și iată-mă purtând pentru prima oară echipamentul oficial al echipei la care fusesem legitimat mai mult în glumă... Am simulat niște exerciții de încălzire, în timpul cărora trăgeam cu ochiul la coechipieri și la adversari, iar după ce am constatat că erau unii chiar mai deformați sau mai bătrâni decât mine, am început să prind oarece curaj și m-am apropiat de Horia întrebându-l pe ce post va trebui să joc, iar el mi-a răspuns simplu:

– Rămâi pe lîngă mine, să mă ajuți!... Eu voi juca fundaș

central și voi mai urca și în atac dacă va fi nevoie...

Nu eram foarte sigur că voi face față acelor sarcini, ba și terenul mi se părea mai mare decât oricare altul pe care mai jucasem, așa că începusem deja să mă gândesc la un eșec „garantat”, regretând parcă și mai abitir decizia luată, însă loc de întoarcere nu mai era... Și a început meciul...

Îmi era clar că, fără o tactică anume de joc, șansele mele de a mă adapta rapid erau ca și nule, ca să nu mai vorbesc de inconvenientul că pe unii dintre „coechipieri” nu îi cunoșteam nici măcar ca persoane... Mă simțeam absolut depășit de situație și iar regretam graba cu care acceptasem solicitarea lui Horia de a intra să joc... Priveam și spre el, dar și spre cei doi nepoți, aflați pe marginea terenului și care aveau să țină minte în ce hal aveam să mă fac de râs, mai ales că ei câștigaseră meciul de juniori, iar cei din grupul lor ne încurajau de zor, cerându-ne insistent să le repetăm performanța...

Odată cu trecerea timpului și constatând că nici adversarii nu erau mai grozavi, am început să ne mișcăm mai dezinvolt, ba chiar și eu am devenit mai puțin temător și am avansat mai spre mijlocul terenului, reușind și o interceptie soldată cu o pasă de gol, pentru ca, după pauză, să repet figura, iar spre finalul partidei să reușesc inclusiv performanța marcării celui de al patrulea gol al echipei noastre... Așadar, meciul s-a încheiat nesperat de bine, cu mult peste așteptările celor mai mulți dintre noi, însă marile complicații abia apoi au urmat. De ce?... ...Toți sătenii prezenți la meci, cei mai mulți dintre ei deja aghesmuiți ca să întregască atmosfera, nu ne-au mai lăsat să plecăm până când nu ne îmbunătățeam și noi, jucătorii, starea de spirit, cel puțin la nivelul lor... Și au început să ne îmbie cu ploști și cu damigene mai mari sau mai mici, numai câțiva fiind veniți doar cu câte o singură sticlă din elixirele acelei toamne... Am mers la Horia și i-am cerut să intervină în favoarea mea, încercând să invoc atât obligația de a-i duce pe nepoți acasă, cât și pe aceea de a mă întoarce la casa socrilor, așa cum promisesem încă de la plecarea spre terenul de fotbal, în urmă cu peste două ore... Însă Horia era parcă și mai înverșunat decât consătenii lui, sugerându-mi să îi aduc și pe bătrâni la bufetul din centrul comunal, ba chiar să îi telefonez și Violetei să vină pentru a

sărbători marele eveniment împreună... Și, până la urmă, cam așa s-a întâmplat, victoria noastră fiind onorată cu pui în mujdei, cu rațe pe varză și cu niște curcani tineri roțiți la proțap, dintre care, unul plus o damingeană de țuică și alta și mai pântecoasă, cu vin rozaliu din anul trecut, fiindu-mi introduse în portbagaj, pentru ca apoi, printre inimoasele propuneri venite din partea sătenilor, una să vizeze chiar mutarea mea cu serviciul în comună la ei, ca să nu mai vorbesc despre promisiunea de a fi inclus în consiliul comunal... Am fost nevoit să cedez insistențelor din ziua aceea, am chemat-o și pe nevastă-mea, omul fără de care nici nu aș fi ajuns vreodată în comunitatea aceea de oameni parcă mai pătimiși ca oriunde... În restul acelei după-amieze și în noaptea care a urmat, la cheful nostru s-au perindat trei trupe de lăutari aduși din satele și din comunele învecinate, astfel că nici eu și nici altcineva dintre rudele Violetei nu am fost lăsați să ne retragem până la finalul acelei petreceri de pomină ...

Bineînțeles că nu aveam cum să dau curs invitației de a-mi schimba domiciliul la țară, cert a fost însă faptul că, de atunci, mi-am tot rărit vizitele în comuna socrilor mei și nici fotbal pe un teren mare nu am mai jucat...

FRÖHLICHE WEIHNACHTEN ! (Crăciun fericit!)

Pe Otto Driemer îl cunoscusem într-un weekend petrecut pe litoralul românesc... Îl remarcasem încă din tren, intersectându-ne întâmplător privirile, însă am intrat în vorbă abia după ce ne-am redescoperit în fața recepției aceuiași hotel din Mamaia... Tot întâmpalarea a făcut să primim și două camere single vecine, astfel că și invitarea la masa mea cu prilejul cinei, când l-am zărit intrând în restaurant, mi s-a părut un gest cât se poate de firesc... Și el venise să se relaxeze și să schimbe aerul fierbinte al Bucureștiului cu briza mării și șoselele încinse cu bătaia valurilor... După masă, i-am propus o plimbare pe faleză și pe digul din apropiere, pentru ca seara să ne-o continuăm într-un club... Omul a fost întrutotul de acord, cu condiția să achite consumația el... În final, după tergiversarea acestui capitol, a acceptat să plătim „nemțește”, până și intrarea suportând-o în mod egal, însă întreaga înțelegere s-a dat peste cap în momentul în care lui Otto i-a venit ideea să invite la masa noastră două tinere românce, ce păreau, așa cum s-au și dovedit foarte curând, un fel de „cliente permanente” ale localului... De altfel, au și recunoscut de la început că sunt dornice de o aventură cu cetățeni străini și că pe Otto îl „vânaseră” încă de când am apărut, fiindu-le clar că un individ ca el, foarte înalt, blond și cu ochi albaștri constituia o țintă ce nu trebuia ratată... După ce a aflat că sunt român, una dintre ele a încercat să mă atragă de partea lor și să mă convingă să le ajut să îl „lucreze pe neamț”...

M-am grăbit să le spun că „omul” n-are nici prea mulți bani și nici alte mari valori asupra lui, așa că, ori să se mulțumească doar cu o mică petrecere oarecare, ori să își găsească alți mușterii mai pricopsiți sau dispuși să cheltuie mai mult în seara aceea... L-am avertizat imediat și pe Otto de intențiile tipelor și i-am mai zis și că mă retrag dacă el avea de gând să continue combinația cu ele, iar după ce mi-a mulțumit scurt pentru atenționare, mi-a spus că a venit pe litoral special pentru o relație întâmplătoare și că e dornic să profite neapărat de ocazie, asumându-și orice posibile riscuri, inclusiv niște bani cheltuiți în plus pentru dame, dar și pentru mine, ca participant la ce avea să urmeze...

I-am zis că eu eram mai ponderat de felul meu, neobișnuit cu asemenea improvizații și nici amator de relații cu persoane necunoscute, însă Otto mi-a râs în față, sugerându-mi prin gestică și prin detașare totală că nu se teme, afirmând apoi că se simte atras de una dintre „madame” și că are de gând să meargă până la capăt, indiferent de intențiile mele cu cealaltă...

Treptat, am intrat și eu în jocul lor, tipele mi-au zis și ele că erau de acord doar să se distreze și să fie „plătite doar în funcție de prestație”, renunțând să-l mai „jupoaie pe malung, mai ales că e și drăguț și, poate și un tip de treabă”... Partea mai rea a intervenit după ce băuseră mai mult fiecare, iar înțelegerea nu mai era la fel de ușoară, mai ales în limba engleză, pe care tipele nu o cunoșteau tocmai bine, așa că am fost nevoit să fac și pe interpretul într-o conjunctură deloc simplă și nu mereu agreabilă... Deja regretam combinația în care intrasem și chiar începusem să mă tem că totul se putea termina prost... Nu știam nici ce era în mintea lui Otto și nici cum reacționa când se îmbăta foarte tare, la fel mă temeam și de cele două tipe, care se arătaseră prea ușor dispuse să rămână cu noi și pentru niște sume nu foarte mari, atitudine versatilă ce putea masca și o posibilă diversiune prin care Otto să fie implicat în cine știe ce situație dubioasă... L-am și întrebat:

– Chiar nu îți dai seama de posibilele riscuri sau complicații ale acestei escapade mărunte?... Mie, femeile astea nu îmi inspiră pic de încredere, ca să nu mai vorbesc și de temerile legate de sănătatea și de igiena lor corporală... Gândește-te bine

ce ai de gând să faci mai departe deoarece eu am de gând să plec în curând!...

Însă Otto deja se îmbătase, cam suspect de repede pentru unul de dimensiunile lui... L-am îndemnat încă o dată să ne întoarcem la hotel, doar că el m-a refuzat categoric, anunțându-mă că rămâne... Am plecat cu inima strânsă, iar înainte de a părăsi localul, am cerut și părerea barmanului despre situație, precum și ajutorul în cazul în care străinul se va afla în dificultate, gândindu-mă și la varianta că tipele ar putea avea proxeneți ce pot interveni punându-l pe Otto într-o postură penibilă și cu consecințe incontolabile... Contrar îngrijorărilor mele, barmanul mi-a răspuns zâmbind zeflemitor și fără să își asume nicio răspundere:

– Dacă îți este prieten, rămâi cu el, dacă nu, lasă-l să se distreze cum vrea!...

– Omul e deja beat, îi și place una dintre femei și nu realizează posibilele pericole... Nu îl cunosc aproape deloc, e turist ca și mine și abia l-am întâlnit pentru prima oară... Mi-e teamă însă să nu pățească ceva...

Barmanul m-a privit în continuare amuzat și mi-a vorbit absolut degajat:

– Dacă ți-e teamă pentru viața lui și vrei să rămâi cu conștiința curată, mergi la poliție și spune-le lor despre îngrijorările tale!... Dar nu cred că te va lua cineva în seamă... Oamenii vin aici să se distreze, nu poți să trimiți câte un supraveghetor pentru fiecare individ beat sau combinat cu vreo curvă... Dar faci cum vrei... Eu zic să îți vezi liniștit de treburi și să nu te legi la cap fără să te doară!...

După ce am aflat pe unde era sediul poliției, am mers și i-am prezentat subofiterului de serviciu întreaga poveste, iar acesta a reacționat exact cum îmi zisese și barmanul, cu toate că l-am atenționat că era vorba despre un cetățean străin. Am insistat din nou, prezentându-i și posibilele riscuri pe care Otto și le-a asumat dintr-un impuls necontrolat, însă „omul legii”, nu foarte impresionat, mi-a sugerat în final să mă reîntorc în restaurant și să am grijă de Otto, iar în eventualitatea în care vor apărea și proxeneții fetelor, să iau legătura cu el telefonic, urmând să ne vină în ajutor în caz de nevoie...

Cu chiu, cu vai, am reușit să îl recuperez pe Otto și să îl conduc la hotel. L-am introdus în cameră, însoțit de recepționar și chiar eram curios să aflu cum va reacționa austriacul a doua zi, la trezire... Știam că nu aveam nici calitatea și nici dreptul să îi „modific” programul, dar, cel puțin, m-am asigurat că nu l-am lăsat singur și în incapacitatea de a se apăra de aventurierele acelea parșive și de indivizii aceia dubioși, care le „protejau din umbră”...

Partea „nostimă” a întâmplării a constat în faptul că nu l-am mai așteptat pe Otto, a doua zi, să se trezească, ci am pornit încă foarte de dimineată înspre București, după ce am fost anunțat telefonic despre o avarie produsă la o conductă din apartamentul meu aflat în construcție și nepreluat încă...

Eram convins, oricum, că relația mea cu austriacul deja se încheiase. Dar n-a fost așa... Îmi luase numărul de telefon de la recepția hotelului din Mamaia, iar după circa o lună, s-a decis să mă caute:

– Salut, domnule!... Ce faci?... Sunt Otto Driemer...

M-a surprins vorbindu-mi într-o română destul de curată, aproape fără accent. I-am răspuns încă temător să nu fie vorba despre o farsă din partea cuiva căruia îi povestisem întâmplător pățania...

– Bine fac... Mulțumitor... Dar chiar tu ești?

– Eu sunt... Privește pe ecranul telefonului, iar pentru confirmare, îl atașez în imagine și pe Silviu Stamate, polițistul care te-a ajutat să mă scoți din încurcătură în noaptea aceea de la Clubul Gaia din Mamaia...

– Mă bucur că sunteți bine și că vă aflați împreună...

– Și chiar nu ești curios să afli ce s-a întâmplat atunci?

– Acum, când vă văd împreună și când îmi vorbești românește, presupun că sunteți vechi colaboratori și că v-ați folosit de mine ca de cel mai mare naiv sau ca de ultimul tâmpit... Altceva, ce mai doriți să îmi spuneți?

– Că suntem veniți la București ca să te rugăm să ne ierți pentru weekend-ul de atunci stricat și că să te rugăm să ne oferi prilejul să ne putem revanșa pentru ajutorul pe care ni l-ai oferit...

– A, nu, mulțumesc!... Mi-ajunge deja experiența de data

trecută, care nu mi-a folosit absolut la nimic, dar m-a scos din ritm cel puțin două săptămâni...

– Hai, domnule, chiar atât de sensibil ești?...

– Nu e vorba despre sensibilitate, dar am genul și ritmul meu de viață, iar în acele două zile pentru care îmi propusesem să merg la mare pentru odihnă, n-am reușit decât să mă dau peste cap și să mă resimt mai mult decât după o săptămână de muncă intensă...

– Hei, cu atât mai mult ne simțim obligați să ne revanșăm față de tine... Și, uite cum facem!... Venim de vineri seara în București și îți stăm la dispoziție două zile, oriunde dorești și pe cheltuiala noastră... Ce zici?...

Nu stiu ce să zic?... Poate, o oră sau două, ne-am putea întâlni, undeva, la o masă, atât cât să ne revedem și să lămurim unele lucruri...

– E bine și așa... Vineri îți telefonez din nou ca să stabilim detaliile... Ai alte obligații pentru sâmbătă?...

– Chiar dacă am, le voi contramanda...

– Atunci, așa rămâne... Te caut vineri după-amiază sau seara...

*

Revederea cu cei doi polițiști nu mă încânta deloc, dar eram totuși curios să aflu ce mai voiau ăștia de la mine, iar faptul că m-au sunat direct pe skype sau pe videocall worldwide express, fără ca eu să fi fost conectat la acele sisteme de comunicare, m-a pus și mai serios pe gânduri...

Am dat curs invitației cu oarecare reținere și am încercat să păstrez un minim atu, propunându-le ca loc de întâlnire un pub din apropiere de locuința mea și pe al cărui patron îl cunoșteam destul de bine... N-au avut nimic de obiectat, astfel că sâmbătă seara, după ora 19, eram deja față în față la masa rezervată de mine pentru trei ore, chit că admisesem și probabilitatea ca ei să îmi propună să ne continuăm escapada și în altă parte.

Nu eram obișnuit cu întâlnirile prin restaurante, ba și alcool consumam extraordinar de rar, fără prea mare plăcere și neagreindu-i nici pe cei amatori de excese bahice, mai ales după

experiența de pomină de la simpozionul literar de la Sighet... De data aceasta, însă, mă simțeam dator să fac față situației, dar eram la fel de pregătit sufletește și să mă retrag dacă ceva nu avea să-mi convină... În fond, nu aveam nicio obligație față de ei și nici față de altcineva... Otto, însă, era pus pe distracție și m-a luat tare după ce i-am zis că nu mă aflu în cea mai grozavă dispoziție de a bea:

– Nu se poate, domnule, păi, atunci, de ce ne-am mai întâlnit?... Ți-am spus că suportăm noi totul, așa că nu ai motive să te eschivezi...

– Nu e vorba de eschivă, dar nefiind obișnuit cu alcoolul și nici foarte rezistent, mi s-a părut firesc să mă „prezint” așa cum sunt...

– Fii sigur că nici noi nu suntem mari băutori sau amatori să ne facem praf... Am vrut doar să onorăm momentul revederii și să discutăm relaxat, ca între vechi cunoștințe...

– Atunci, e bine!... În cazul acesta, știm fiecare pe ce picior stăm... Așadar, pentru ce anume ați dorit să ne reîntâlnim?

– Ți-am zis, doar... Dar de ce ne iei așa tare?... Am înțeles că nu ți-a convenit foarte tare postura în care ai fost pus data trecută, de aceea am și dorit să ne întâlnim ca să îți putem cere scuze și pentru a ne revanșa astfel încât să redevenim prieteni...

– Asta am înțeles, mai puțin motivul pentru care v-ați folosit de mine... Chiar nu vă puteați descurca și fără persoana mea?...

– Tu ne-ai oferit plusul de naturalețe și de credibilitate de care aveam nevoie pentru desfășurarea cu șanse reale și cu succes a acțiunii... Eram pe urmele lor, doar că unul ca tine, neimplicat și fără să aibă cunoștință de stratagema noastră ne putea asigura reușita și autodeconspirarea infractorilor și a protectorilor lor din poliție și nu numai... Era o rețea foarte extinsă și cu relații sus-puse chiar și printre notabilități...

– Hai să zicem că așa a fost, dar la fel cum l-ați adus pe Domnul Stamate și l-ați „postat” ca subofiter la circa de poliție din vecinatate, puteați mobiliza și pe altcineva, tot din sistem și nu ar mai fi fost nevoie de mine... În fine, să zicem că așa au stat lucrurile, dar până la „povestea” cu turistul austriac și cu amicul lui ocazional, așa cum m-am dovedit eu, chiar nu putea fi organizată o acțiune mai amplă și să îi fi săltat pe toți prin

câteva operațiuni conjugate?...

– Observ că intri în detalii... Te vom lămuri și de ce am procedat astfel, îți vom explica și de ce am dorit să reluăm legătura cu tine, dar hai, deocamdată, să comandăm chelnerului ce dorim fiecare, iar apoi putem discuta pe îndelete!... Citește meniul și alege orice ți se pare că te atrage!...

– Voi lua și eu ce comandați voi, însă, mai ușor cu băutura, preferând un singur pahar cu vin simplu, ceva mai târziu, în timpul mesei sau după masă...

– Hai, domnule, nu se poate!

– Ba se poate... Dacă nu mă lăsați așa cum sunt obișnuit, înseamnă că doriți altceva de la mine sau să nu mă simt bine...

– Și noi, care am crezut că ții la tăvăleală și aveam de gând să îți facem și o propunere de nerefuzat...

– Nu cred că se schimbă în vreun fel situația dacă mie îmi place să beau sau nu...

– Ba da, în anumite circumstanțe contează, dar și lipsa de rezistență la alcool sau la substanțe psiho-active poate fi antrenată sau contracarată metodic ori prin diferite tratamente premergătoare expunerii la acei factori realmente nocivi, superexcitanți sau inhibitori...

– Pentru ce mă pregătești, Otto?... Sau ce vrei să îmi spui?...

– Îți voi explica imediat totul... Nici eu nu vreau să lungim discuția mai mult decât ar fi necesar... Dar, mai întâi, hai să hotărâm ce dorim să ne aducă ospătarul... Am înțeles că trebuie să ne încadrăm într-un orar, așa că și noi vom căuta să ne conformăm cât mai bine în orice privință...

*

– Hei, în sfârșit, hai noroc, bine ne-am regăsit și să ne fie reîntâlnirea cu folos și cu spor!

– Hai noroc și să fim sănătoși!... Poftă mare!...

După circa un sfert de oră de conversații facile și neangajante, Otto a trecut treptat la întrebări cu caracter personal:

– Am onservat că te descurci foarte bine în limba engleză... Mai cunoști și vreo altă limbă străină?...

– Să înțeleg că intrăm în subiectul discuției pentru care m-ați invitat?

– Nu neapărat... Iar dacă ți se pare abordarea prea directă sau dacă ai nevoie de lămuriri suplimentare, poți să ne întrebi și tu orice te interesează... Așadar, ce alte limbi vorbești?

– Da... Observ că nu vrei să mă scapi din mână... Poate voi afla și motivul...

– Motivul e simplu și clar: ne-a plăcut caracterul și comportamentul tău și am vrea să te luăm la noi... Acesta este și motivul pentru care voiam să ne spui ce limbi vorbești... Iar dacă tot am intrat în temă, zi-ne și ce studii ai!...

După tot ce se întâmplase nu demult între noi, intenția lui de a mă chestiona mi s-a părut deplasată și am avut tendința să îi răspund ironic, ceva în genul „patru clase primare și școala de balet”, dar m-am răzgândit și am căutat să îmi păstrez seriozitatea, cel puțin până când aveam să aflu ce voiau cei doi de la mine...

– Sunt absolvent de A.S.E., vorbesc engleza și, prin natura profesiei, mă descurc binișor și în limba germană și mai știu și puțină franceză, dar nu la nivel de conversație elevată, înțeleg dialogurile purtate în limbile spaniolă și italiană...

– Zi-mi și ce vârstă ai și dacă ești căsătorit sau dacă ai o relație stabilă, iar dacă tot am ajuns la relații, zi-mi și ce rude ai și cum te înțelegi cu ele!...

– Chiar vorbești serios în privința ofertei legate de un nou loc de muncă?... De unde și până unde și de ce tocmai eu?

– Hm!... Te ții tare!... Treci la contraatac?...

– Nu, domnule, dar n-am niciun motiv să îmi schimb profesia sau locul de muncă, sunt mulțumit cu modul meu de viață și nici nu am aspirații mai mari, așa că nu pot fi nici foarte receptiv și nici încântat de propunerea voastră... Sunt obișnuit să trăiesc liber, adică fără obligații față de nimeni, așa că sunt mai mult ca sigur că vă voi declina oferta...

– Răspunde-ne, totuși, la întrebările dinainte și nu te grăbi cu refuzul!... Silviu, te rog să scoți carnetul și să notezi datele importante!...

– Să înțeleg că tu ești șeful sau cel desemnat să mă recruteze?...

– Nu... Silviu e șeful, dar misiunea trebuie să o îndeplinim împreună... Reiau întrebările sau le-ai reținut și poți deja să răspunzi?...

– Păi, dacă nu am de gând să dau curs propunerii voastre, ce nevoie mai aveți de datele mele personale?...

– Fiindcă sunt convins că ne vei accepta propunerea, ce mie mi se pare una de nerefuzat... Iar dacă chiar nu vei fi de acord, măcar să știm dacă te-ai fi încadrat în criteriile noastre de selecție...

– În fine... Am o mamă, care locuiește împreună cu sora mea, cu soțul ei și cu cei doi nepoți, iar eu nu sunt căsătorit și nici nu conviețuiesc cu cineva...

– Presupun că există sau că a existat totuși o personă în viața ta...

– Da, am avut câțiva ani o iubită, dar ne-am separat... mai mult din vina mea... cred...

Intervine și Silviu... Este pentru prima oară când participă efectiv la discuție:

– Nu ne-ai spus vârsta...

– Mai contează, dacă nu mă interesează propunerea voastră?

– Zi-o, ca să completăm toate rubricile!

– Sunt convins că v-ați interesat deja de numele meu întreg și de vârstă încă din momentul în care v-ați hotărât să mă recrutați... Figurau și în evidențele hotelului din Mamaia, unde l-am cunoscut și pe austriacul Otto Driemer, „Visătorul”, așa cum l-a numit una dintre tipele acostate în club, în seara aceea de pomină...

– Da, dar spunându-ne etatea reală, ai fi realizat mult mai lesne că ești și foarte aproape de limita de vârstă la care te-am mai putea integra în sistem...

– Am înțeles și asta... Am treizeci și trei de ani și repet: nu mă interesează un alt loc de muncă, indiferent de avantajele pe care le-ar comporta schimbarea... Și cu asta, am încheiat...

– Chiar nu te interesează pe cine reprezentăm?

– Bănuiesc deja, după cum s-a derulat acțiunea din seara aceea. Sunteți polițiști sub acoperire și, probabil, niște polițiști mai speciali...

– Exact, lucrăm pentru Interpol din partea statului român,

iar pe lângă salariile excepționale pe care le primim, avem și posibilitatea să călătorim și să vedem lumea fără să ne coste aproape nimic... Ia zi, chiar nu ți se pare nimic deosebit și cu adevărat atrăgător față de ceea ce faci în prezent?...

– Tentant, da, dar v-am mai spus deja, m-am obișnuit cu genul meu de viață și nici banii în plus nu mi se par foarte importanți... Deci, răspunsul meu rămâne același... Vă mulțumesc că v-ați gândit la mine și că m-am bucurat de aprecierea voastră, rămân însă pe vechea poziție...

– Ar mai fi și avantajul vârstei tinere de pensionare cu drepturi depline, corespunzătoare celor numai cincisprezece ani lucrați în sistem, reamintesc, cu niște venituri cu mult peste necesități și după pensionare... Îți mai lăsăm timp de gândire o lună, răstimp în care ai avea posibilitatea să te mai interesezi în legătură cu drepturile și cu obligațiile ce ți-ar reveni în cazul acceptului, după care ne vei da și răspunsul cuvenit, în deplină cunoștință de cauză... Nouă ne plăcuse în primul rând ca om, iar faptul că te-au preocupat situația și pericolele în care s-a aflat Otto și ai venit să ceri ajutorul pentru el din partea poliției, un asemenea simț civic și responsabil fiind deja o „floare rară” printre tinerii din ziua de azi... Mai ai timp de gândire o lună, iar dacă te hotărăști mai devreme, poți să ne suni la oricare dintre numerele de telefon pe care ți le vom lăsa... Eu sper că ai să ne telefonezi în curând...

– Vă mulțumesc pentru încrederea acordată, dar tind să rămân pe poziția de acum...

Otto revine și el în discuție, pe un ton relaxat:

– Oricum, vom păstra legătura, socotindu-te un om valoros și de caracter... Doamne ajută și să ne revedem sănătoși!...

*

Nu i-am căutat, iar când mi-au telefonat ei, le-am declinat pentru ultima oară oferta... Oricât de binevoitori și de îndatoritori s-au arătat în relația cu mine, am considerat că nu sunt capabil pentru o muncă ascunsă de ochii lumii, ca să spun doar atât... Ne-am luat rămas bun și ne-am făcut urări de sănătate și de prosperitate pentru viitor, iar eu consideram relația cu ei

încheiată definitiv, însă, spre finele lunii noiembrie, Otto Driemer m-a surprins cu o nouă propunere, fără nicio legătură cu raporturile noastre anterioare:

– Ia zi-mi, ți-ai făcut vreun program pentru vacanța de sărbători?

– Te referi la perioada Crăciunului sau și după?...

– Poți să îți iei concediu între 20 decembrie și 3 sau 4 ianuarie?... Anul ăsta, liberele cad bine și n-ar fi vorba decât de cinci zile lucrătoare în tot acest interval... În rest, sunt zile legale libere pentru toți salariații și la noi și la voi...

– Aș mai avea câteva zile de concediu neefectuat, dar, de obicei, sărbătorile le petrec la București, cu niște prieteni și colegi de serviciu... Voi ai să îmi propui ceva special?

– Da. Vreau să te invit în Austria și să îi cunoști pe ai mei...

– Vine și Silviu?

– S-ar putea... Nu l-am invitat încă... E în funcție și de răspunsul tău...

– Și unde ar fi invitația?

– La Zirl...

– Nu știu unde e asta...

– În apropiere de Innsbruck... În zona Tirolului...

– Tu chiar ești austriac?... Cum de vorbești atât de bine românește?...

– La origine, sunt din Sibiu, dar familia mea a emigrat în Austria în anul 1992... Ceva mai târziu, mi-am reglat și problema dublei cetățenii... Presupun că ai înțeles de ce, dacă nu, îți voi explica cu ocazia revederii... Ce zici, ți-ar surâde un astfel de concediu?

– Nu știu ce să spun... M-ai luat total pe nepregătite...

– Ai alte obligații în perioada aceea?

– N-am nicio obligație, dar nici să ajung în Austria nu mi-a trecut prin cap și nici nu mi-e chiar la îndemână... Pe urmă, nici să schiez nu știu prea bine, ori Innsbruckul, iarna, asta înseamnă, nu-i așa?...

– Se învață...

– Poate, dar cum să merg eu la ai tăi?... În ce calitate?...

– În calitate de prieten și ca să îmi oferi posibilitatea să mă revanșez pentru ajutorul pe care mi l-ai dat, cândva, la nevoie...

– Te-am ajutat omenеște, fiindcă așa mi s-a părut normal, pe moment, așa că nu e nevoie de nicio revanșă, cum ți-am mai spus deja...

– Mi-ai salvat viața absolut dezinteresat, iar eu mă simt în continuare dator față de tine...

– Bine, domnule, mai vorbim... Mă interesez la serviciu dacă nu au nevoie de mine în acele două săptămâni și, în funcție de ce îmi spun șefii, îți voi da și răspunsul... Păstrăm legătura...

– Sper că nu mă păcălești... Îți promit c-o să merite...

– În câteva zile te sun ca să îți dau răspunsul... Salut!

– Numai bine!...

*

Să îmi iau concediul în perioada sărbătorilor de sfârșit de an nu mi-ar fi creat mari probleme, mi-aș fi putut lichida lucrările de predat mai devreme, iar în primele zile ale anului următor, oricum, nu se intră prea puternic în activitate și, totuși, invitația lui Otto era departe de a-mi surâde... Deja mă gândeam la o formulă de refuz care să nu îl jignească și nici pe mine să nu mă pună într-o nouă postură penibilă... Recunosc că intervenea și teama de necunoscut, atât în privința acelei călătorii, cât și în privința adevăratelor intenții ale lui Otto în legătură cu mine, fiindcă îmi venea greu să cred că era interesat doar de o simplă revanșă amicală, așa cum susținea permanent... În mod sigur puneă și altceva la cale, poate chiar o nouă tentativă de a mă convinge să intru în poliție sau în interpol... Bănuiam că încerca să mă ademenească într-un mod mai subtil sau poate că avea chiar o misiune de acest gen și pe care se simțea încă dator să o ducă la îndeplinire... ...«În fond, nu aș avea de ce să mă tem, iar dacă va persevera pe ideea recrutării, mă voi retrage fără alte discuții și mă voi întoarce îndată la București, chit că îmi voi rata efectiv sărbătorile»...

*

După câteva zile, m-am trezit cu Otto la mine la ușă, neanunțat și punându-mă în fața faptului împlinit:

– Gata, domnule, am rezervat și biletele de avion, plecăm pe 20 decembrie, dimineața, iar la prânz pornim spre Innsbruck... Am discutat și acolo, totul e pregătit, fratele și surorile mele deja ne așteaptă nerăbdători...

– Vine și Silviu cu noi?

– Putem spune și astfel... Ne întâlnim acolo...

– Observ că pui la cale totul... În ce scop, mă rog?... Încă nu am cerut concediu fiindcă nu sunt nici foarte sigur că îl voi obține...

– Glumești?... Am pregătit totul, inclusiv pe Huber și pe Anne, fratele meu și sora mea mai mare, care vin special de la Salzburg ca să te cunoască, iar scopul este unul singur și deja foarte clar enunțat: să petrecem împreună și cu familia mea sărbătorile, după obiceiurile tradiționale locale... Ți dai seama că nu mai pot da înapoi și că nici tu nu mai ai variante...

– Bine, domnule... Sper să mi se aprobe concediul... Și mai sper și să nu regret sau să mi se reproșeze vreodată această desprindere intempestivă de vechiul meu grup de colegi și коле, pe care nu l-am mai părăsit niciodată...

*

La ora 11 și 45 de minute, după aproape patru ore de zbor cu escală în Viena, am aterizat pe Aeroportul Kranebitten din Innsbruck, de unde am fost preluați rapid de Huber, fratele lui Otto, astfel că nu am reușit să văd mare lucru din vestita stațiune alpină austriacă sau tiroleză și transportați imediat la Zirl, localitatea în care se stabiliseră cei din Familia Driemer după emigrare... Huber m-a surprins prin dimensiunile lui speciale, incomparabile chiar și cu ale lui Otto, care și el se putea mândri cu o statură cu mult peste medie, motiv pentru care scaunul șoferului, pe care era așezat uriașul, fusese împins până lângă bancheta din spate... Din același motiv, pentru a mi se oferi mie o vizibilitate cât mai bună, am fost așezat în dreapta lui, Otto ocupând locul din spatele meu...

Într-adevăr, peisajul era formidabil, Munții Alpi acoperiți integral cu zăpadă creând o imagine și o atmosferă de basm...

Odată ajunși la Zirl, am fost întâmpinați de Grette, sora mai

mică a celor doi frați austrieци cu origini sibiene, ea fiind și adevărata gazdă, ce avea să își asume și întregul tapaj al Crăciunului pe care urma să îl petrecem împreună, mai ales că a doua zi își anunțase sosirea și Silviu, un alt musafir adus pe capul Grettei de Otto... Am scos din bagaje modestele daruri simbolice pe care le adusesem pentru fiecare viitor companion, doar că, atunci când le-am înșirat pe masa din living, am aflat că părinții lui Otto și ai fraților săi rămăseseră la Salzburg și nu participau la această întrevedere, anume pentru concretizarea adevăratelor motive sau cauze ale invitării mele și ale lui Silviu... Grette m-a primit dezinvolt, justificându-și apoi și entuziasmul:

– Bine ai venit!... Nici nu știi cât mă bucur că ai ajuns înaintea celuiilalt!

– Cine era celălalt?

– Silviu...

– A!... L-ai cunoscut deja?

– Într-un fel, da... Am discutat pe Skype, la insistențele lui Otto...

– Și ce trebuie să înțeleg din afirmația ta?...

– Că mi-ai plăcut mai mult decât el... Din toate punctele de vedere, iar până mâine, când va sosi el, vom avea posibilitatea să ne cunoaștem și noi doi mai îndeaproape, dar și să îi pot spune că m-am atașat deja de tine, în cazul în care și el m-ar dori tot pe mine... Sper însă să o placă pe Anne și, în felul acesta, totul s-ar regla de la sine...

– Formidabil! Chiar atât de departe mergi cu gândul sau îți bați joc de mine?

– Te surprinde sinceritatea mea?...

– Dacă nu este vorba despre vreo glumă pusă la cale de tine și de Otto, cum aş putea interpreta o asemenea declarație?

– Nu ți-a povestit Otto despre obiceiurile locului din preajma sau din perioada Crăciunului?

– Nu...

– Nu ți-a spus nici de ce v-a invitat pe amândoi aici în perioada aceasta a anului?

– Ca să sărbătorim Crăciunul după obicei tirolez și alături de rudele lui...

– Atât?
– Atât!...
– Înseamnă că nu ți-a spus esențialul...
– Ce trebuia să îmi mai spună?
– Am amintit de obiceiurile locului... Unul dintre ele, cu totul specific, prevede ca cei necăsătoriți să își aleagă parteneri de viață... De altfel, acesta e principalul motiv pentru care l-am rugat pe Otto să vă aducă...

– Nici Anne nu e căsătorită?

– Nici Anne, nici Huber și nici Otto, iar decizia de a pune capăt singurătăților noastre am luat-o împreună... Otto mi-a vorbit despre tine și despre caracterul tău deosebit, însă a intervenit pe fir și Silviu, așa că am preluat inițiativa în ceea ce te privește...

– Anne vine și ea azi sau mâine?

– Anne e venită deja, întârzie la o prietenă, dar trebuie să apară...

– Ei, atunci, să o așteptăm și pe ea!...

– De ce?...

După ce l-am privit contrariat pe Otto, neputând fi de acord cu asemenea combinații pe care le consideram jenante și inadmisibile pentru un om normal, am încercat să mă justific într-o oarecare măsură și în fața Grettei, chit că, în realitate, încercam să trag de timp pentru a găsi o soluție de eschivă sau de retragere cât mai rezonabilă din acest labirint insidios și fără orizont:

– Din moment ce am venit să petrecem sărbătorile împreună, dar și în calitate de parteneri cu viitoare obligații matrimoniale perpetue, mi se pare firesc ca măcar dintre voi două să am posibilitatea să o aleg pe cea care mi se pare mai potrivită pentru mine...

– Vrei să spui că nu te atrag?

– Ba cum să nu, dar dacă sora ta arată și mai bine și voi avea sentimente puternice și pentru ea, cum voi proceda ca să nu supăr pe niciuna dintre voi?

– Nu va fi cazul... Anne este mai mare ca tine și ca vârstă și ca înălțime și nu întâmplător te-am păstrat pentru mine... Eu am doar douăzeci și opt de ani, arăt mult mai bine ca ea și am și o

afacere proprie destul de profitabilă...

M-am simțit oarecum bulversat, dar am căutat să par amuzat:

– Să înțeleg că e vorba de ceva cu adevărat serios?... Zi-mi, Otto, care-i poanta?... Chiar nu e vorba de o glumă?...

– Ce să-ți zic?... Tradiția există, cu adevărat, dar trăim în secolul douăzeci și unu, tu vii din altă parte, din altă cultură și cu altă educație, așa că nu te poate obliga nimeni la ceva ce nu îți convine... Dar ai posibilitatea să alegi sau să optezi ori să refuzi oricare dintre oferte... Gândește-te, cântărește avantajele, inclusiv pe cel al cetățeniei austriece, dar asta nu înseamnă că nu o poți refuza pe Grette, dar și că ai posibilitatea de a face o înțelegere reciproc avantajoasă și în deplină cunoștință de cauză sub orice aspect... Poți chiar și să negociezi...

– Asta-i culmea!... De ce nu mi-ai spus nimic înainte?... Cel puțin în avionul cu care am ajuns la Innsbruck... Și ce să negociez?... Asta ar însemna să mă las atrás în capcana voastră...

– Nu e nicio capcană!... E vorba despre o înțelegere civilizată și pragmatică, între oameni civilizați, practici și cu simțul răspunderii...

– Vrei să zici că și tu sau Huber vă veți angaja în niște relații cu niște dame în sau pentru perioada imediat următoare?

– Da... Pentru așa ceva am venit...

– Și nu le cunoașteți încă pe individe?... Care-i jocul... sau în ce constă înțelegerea, căci nici voi nu sunteți la prima tinerețe?... Sau, de ce tocmai acum?...

– Stai, nu te aprinde și nu te grăbi să refuzi!

– Nu mi-ai răspuns...

– Da... Și noi ne vom alege consoartele...

– Pentru cât timp?

– Nu știu... Până la sfârșitul Crăciunului sau până la sfârșitul vieții... Depinde de cum ne vom înțelege cu ele, de cum ne vom complăce în compania lor sau dacă vom fi compatibili...

– Măi, tu glumești?... Chiar există acest obicei?... Cum de n-am aflat de așa ceva până acum?

– Fiindcă e vorba de o taină tradițională ascunsă și perpetuată tacit, peste veacuri, printre cei din Tirol...

Huber, tipul omului calm, stăpân pe sine, dar și interiorizat

și nici foarte vorbăreț, zâmbește căutându-și cuvintele, apoi rostește pe un ton oarecum jenat, întrerupându-l pe Otto:

– De ce nu îi spui domnului de asemenea tradiției noastre cu tradiția lor, din iulie, cand tinerii moți și crișeni se întâlnesc anume pe Muntele Găina?

– Ce tradiție?... Nu știu... Zi-ne tu!

– Nu tu ne-ai zis?... De la voi o știu...

Grette vine în ajutorul fraților ei, adresându-mi-se însă preponderent mie:

– Anne ne-a spus-o, dar o pot reproduce și eu... Da, tradiția tiroleză în privința alegerii partenerilor de viață nu diferă ca fond și ca principii sau ca specific Târgului de Fete de pe Muntele Găina, de la voi și care datează, de asemenea, de secole... Nici despre ce se întâmplă acolo nu ai auzit?...

– Ba da, dar nu știu prea multe... Știu că e un obicei vechi, o tradiție locală prin care transilvănenii evitau posibilele căsătorii între rude...

– Exact... În fiecare an, în luna iulie, în cea mai apropiată duminică de Sfântul Ilie, pe Muntele Găina are loc un târg de mărfuri de tot felul, dar cu același prilej, bărbății tineri, buni de înșurat și sosiți din vreo optzeci de sate

din jurul Munților Bihorului și, mai de departe, din alte zone din Apuseni, vin acolo și pentru a-și alege și cumpăra viitoarea mireasă, dar asta nu înseamnă că acei tineri nu puteau contracta o căsătorie în oricare altă perioadă a anului ori oriunde în altă parte... Se perpetuează însă tradiția, considerându-se că nunțile convenite pe Muntele Găina sunt mai trainice, poartă și noroc mirilor, iar copiii rezultați prin evitarea fenomenului de consanghinolență ies sănătoși, mai frumoși și mai viguroși, asemănători acelor plaiuri apusene, unde au loc și întrunirile și târgurile lor...

– Am înțeles și îi mulțumesc Grettei pentru aceste informații ce țin de folclorul românesc... Rămân însă la întrebările mele, adresate lui Otto și la care aș fi mult mai interesat să primesc un răspuns concludent... Voi, adică tu și Hubert, v-ați cunoscut deja pretendentele?... Și cum, naiba, puteți fi de acord cu o căsătorie fără să știți mare lucru despre persoana de care urmează să vă legați existențele?... Sau cum se explică faptul că ați ajuns toți

până la vârstele astea destul de înaintate fără să fi avut o relație serioasă până acum?... Nu, nu pot să înțeleg... Și, oricum, cu orice risc, eu nu pot fi de acord cu un asemenea compromis...

– Ba da... După ce vei înțelege și după ce te vei obișnui cu ideea, vei fi de acord...

– Observ că încerci continuu să mă aburești... Răspunde-mi sincer!... Repet: voi, adică tu și Hubert, vă veți combina cu cineva în zilele următoare și, dacă da, pentru cât timp?...

– Ți-am zis... Pentru săptămâna asta sau pentru tot restul vieții, în funcție de calitățile și de averea, de așa zisa zestre a femeilor ce ne vor fi prezentate...

– Le știți cine sunt?

– Eu, nu încă, dar pentru Hubert s-a oferit Inge Mürren, cea la care este plecată Anne încă de dimineață... E posibil să aducă pe cineva și pentru mine, iar dacă nu, voi căuta pe cineva prin oraș...

– Măi, Otto, vrei să spui că voi vă schimbați partenererele în fiecare an, cu prilejul Crăciunului?

– Nu neapărat... Uite, Grette, care se numește după fostul ei soț Schulzer și Margarete, cu prenumele ei întreg, a mai fost căsătorită șapte ani, dar a divorțat, iar acum este liberă... Așa am aflat și noi, ceilalți, despre această tradiție a căsătoriilor temporare ori de probă, Grette nedorind să ne spună până anul trecut despre ele... Nici eu și nici Anne sau Hubert nu am fost căsătoriți oficial niciodată, dar, iată că am fi dispuși și noi să o facem!...

– Fără să știți nimic despre acele persoane, fără să aveți habar despre calitatea lor umană, despre caracterul, despre nivelul de educație și de cultură, despre apucăturile sau despre maniile posibile ale individului sau ale individei cu care vă cuplați?... Întreb pentru a nu știu câta oară, fiindcă mi-e greu să cred că un asemenea aranjament arbitrar poate fi posibil... Nu, mie mi se pare o glumă stupidă și nu pot să cred că niște oameni inteligenți, responsabili și cu simțul realității pot accepta asemenea aranjamente lipsite de orice noimă și de orice perspectivă temeinică...

– Ți-am zis că, dacă nu îți convine, după săptămâna de probă, te poți retrage, în schimb, dacă Grette se va dovedi femeia

potrivită, nu ai decât de câștigat: o soție frumoasă și o bună gospodină, o afacere la cheie, cetățenia austriacă, intrarea în familia noastră și, de aici, alte și alte multiple avantaje colaterale...

– Cum, adică?... La voi, sentimentele nu contează?

– Ba cum să nu?... Doar că sentimentele devin mult mai profunde și din ce în ce mai solide după ce descoperi în partenerul tău persoana de care aveai nevoie... Din ce știu eu, tu nu mai ai o relație stabilă, iar Grette este exact femeia care îți trebuie... Privește-o puțin și spune-mi ce defecte îi găsești!...

– Măi, ce-mi ceri?!... Cum aș putea să mă refer la Grette în prezența ei?...

– Simplu... Îți place sau nu-ți place, o vrei sau nu o vrei...

– Să zicem că îmi place, dar cum procedez dacă, până la sfârșitul Crăciunului descopăr o altă persoană mult mai atrăgătoare?

– În situația asta am fost eu cu un an în urmă...

– Și?...

– O iei pe aceea sau rămâi în continuare singur, ca să nu o superi pe niciuna... Ești liber să faci exact cum vrei... Sper însă că Grette te va convinge că ai făcut alegerea cea mai bună... Testează-o cum vrei și cum crezi că te poți lămuri mai bine!...

Am rămas pe gânduri, căutând totuși un tâlc deslușit la toată această poveste... Mi-am reamintit de tentativa aceluiași Otto de a mă racola în poliție fluturându-mi perspectiva unei activități de maximă importanță în cadrul Interpolului, așa că și propunerea sau aranjamentul de căsătorie cu Grette putea face parte din același scenariu colportor sau prin care dorea să mă aibe la mână... «Oare în ce scop?»... Am privit înspre Grette... «He... Arată, într-adevăr, bine și pare atrasă și ea sincer de mine... N-aș avea ce pierde... În afară de faptul că aș înșela-o pe Ioana cu altă femeie, ce s-ar schimba?... Da, îmi e greu să o fac, dar și relația cu Ioana nu mai e ce-a fost, ne-am separat deja de aproape o jumătate de an, iar tentativele de împăcare mi-au fost respinse de fiecare dată... Da, Ioana este deja de domeniul trecutului»...

A urmat cina servită „în familie” alături de Grette, de sora și de frații ei, plus Inge Mürren, cea sortită lui Huber, iar atmosfera

a devenit din ce în ce mai destinsă, mai ales după câteva cupe de șampanie și de vin, astfel că am ajuns și în dormitorul și în patul Grettei, cea care mi-a demonstrat din plin calitățile și pricepera ei de femeie...

A doua zi, a venit și Silviu, care s-a conformat fără nicio opoziție rolului de „ginere” primit în sânul Familiei Driemer, preluând-o pe Anne fără absolut niciun comentariu... N-am încercat să aflu nimic de la el, fiind convins deja că, oricare ar fi situația reală, nu îmi va împărtăși adevărul, relațiile lui cu Otto fiind, oricum, mai profunde și mai ascunse, așa că nu îmi rămânea decât să mă descurc și să caut singur o soluție pentru a desluși necunoscutele acelei săptămâni oricum bune...

Trebuie să recunosc că Grette se comporta ireproșabil, iar ca să mă convingă că era persoana potrivită pentru mine în orice privință și că are deplină încredere în mine, chiar după prima noapte petrecută împreună, s-a arătat dispusă să treacă pe numele meu și casa și pensiunea și automobilul personal și furgoneta pentru aprovizionare... Bineînțeles că m-am arătat încântat de propunere, dar mi-am manifestat și rezerva de a nu mă angrena încă într-o relație de lungă durată, iar ea s-a arătat dornică să spunem tuturor lucrurilor pe nume:

– Ce se întâmplă?... Nu sunt pe gustul tău sau aștepti să apară o altă partidă mai bună, așa cum sugera ca posibilă alternativă Otto?

– Nu îți găsesc vreun cusur, dimpotrivă, pari în regulă din orice punct de vedere, dar nu mă grăbesc să trag concluzii... Nu sunt hotărât încă să îmi părăsesc țara și familia, toți ai mei sunt în România, plus serviciul din țară, care mie îmi place, la fel și colegii mei de acolo...

– Te gândești și la iubita de acolo?... Era atât de frumoasă?...

– Nu mai aveam o iubită... Doar prieteni și prietene, printre care și ea...

– De ce v-ați despărțit?

– Hm!... Nu a vrut să ne căsătorim... Dar nu fiindcă nu mă iubea, ci tocmai fiindcă socotea că mă iubea mai mult decât era necesar sau permis într-o căsătorie convențională...

– Nu înțeleg...

– Nici eu nu am înțeles... Apoi, am avut un accident, după

care tot ea m-a ajutat să-mi revin, apoi, treptat, odată cu trecerea timpului, am mers fiecare pe drumul lui, separându-ne...

– Deci, ești liber!... Fără obligații...

– Teoretic, da...

– Dar o mai iubești...

– Știu că am iubit-o foarte mult cândva, dar după acel accident, n-am mai simțit nimic deosebit pentru ea... Am fost și amnezic un timp, așa că nu mai sunt nici foarte sigur de sentimentele mele față de Ioana...

Grette a venit lângă mine, mi-a mângâiat obrazul și m-a privit insistent în ochi:

– Eu cum îți par?... Crezi că aș mai putea determina pe cineva să facă o pasiune pentru mine?

– Ești frumoasă... Incomparabil mai frumoasă ca Anne, care nu este nici foarte feminină... Mi-ai oferit clipe foarte plăcute și pe care nu le voi uita ușor...

– Înțeleg că n-ai de gând să rămâi...

– Nu știu... Nu cred... Dar nu tu ești de vină, n-am ce să îți reproșez...

– Și totuși, ce te împiedică să rămâi?... Să știi că mie îmi placi foarte mult și sunt deja convinsă că mi-ai fi putut oferi tot ce mi-aș fi dorit de la un bărbat... Și îți spun toate astea nu ca să îți schimb decizia legată de mine, ci fiindcă asta simt... Ce zici, chiar dacă nu vom rămâne împreună, nu ne-am putea reîntâlni de câteva ori pe an, ori aici, ori în România?...

– De ce nu?... Dacă nu vom avea alte obligații...

– Hei, atunci înseamnă că mai pot spera și că, până la urmă, te-ai putea răzgândi și, într-un final, vom fi definitiv împreună...

Adevărul este că, în acele momente mă simțeam foarte apropiat de ea sufletește și trupește și că acea apropiere subită îmi provoca o extraordinară plăcere lăuntrică, motiv pentru care am și îmbrățișat-o și am sărutat-o cuprins de un fior autentic, după care am luat-o cu totul în brațe și am dus-o înapoi în dormitorul devenit încă o dată al nostru...

Zilele următoare și, în special la mese, ne-am reîntâlnit cu toții și pot să afirm că m-am simțit de fiecare dată bine și chiar începusem să mă felicit pentru inspirația de a fi dat curs invitației lui Otto și, implicit, a Grettei... Așa cum constatasem

deja, Grette se comporta impecabil, natural, fără nimic ostentativ sau forțat și nici ei ca femeie nu reușeam să îi găesc vreun cusur... Începuse să îmi placă și stilul ei direct de abordare în orice privință, iar faptul că era brunetă și cu ochi albaștri și nu semăna nici cu Anne și nici cu Inge îmi producea încă o plăcere în plus, ce îmi sporea permanent buna dispoziție, dar și satisfacția și orgoliul meu de mascul... «Da, chiar dacă ne vom reîntâlni doar sporadic, relația cu Grette se cuvine a fi păstrată și cultivată cu cea mai mare atenție!»...

*

În dimineața celei de a doua zile de Crăciun m-am trezit singur, fără Grette, care plecase, probabil, la pensiunea situată la vreo sută de metri, în interior, înspre munte... Am căutat-o prin casă, n-am găsit-o și m-am întors în patul imens și curat, lăfăindu-mă în continuare până la reîntoarcerea ei... «Grette?... Oare chiar mă place... sau ce dorește cu adevărat de la mine?... ...Să urmeze și ea planul lui Otto?... Nu e exclus, mai ales că el nu s-a cuplat până acum cu nicio femeie... Chiar să fie reală acea „tradiție tiroleză”?... ...Oricum, Grette s-a priceput să mă încante și să mă cucerească... să mă îmbrobodească, de fapt, cu farmecele ei... E foarte frumoasă, știe și ce vrea de la viață, dar m-a acaparat mult prea repede ca să nu fie vorba și despre altceva... ...Cum, naiba, de m-a găsit tocmai pe mine și cum se explică această pasiune formidabilă și subită pentru persoana mea?... N-are cum să fie îndrăgostită de mine sau să nu mai fi întâlnit vreun alt bărbat mai viguros decât mine, așa cum a afirmat și în fața celorlalți la masa de aseară... Adevărul este că îmi place teribil de ea, cu toate că îmi amintește constant de Ioana, același ten deschis și curat, același păr foarte ondulat, aceiași ochi albaștri, senini, doar trupul și bustul le are mai pline, dar și aceste diferențe mă atrag la ea, chit că Ioanei tocmai ochii rotunzi, sânii mici și suplețea adolescentină îi ofereau acel farmec aparte... Însă Grette, pe lângă calitățile ei fizice și de gospodină desăvârșită venea în relația noastră și cu dorința căsătoriei, adică exact ceea ce Ioana îmi refuzase de fiecare dată... Da!... ...Dar acesta era un detaliu pe care nu îl

comentasem cu nimeni, așa că nici Otto și nici Grette sau altcineva din noul grup nu avea cunoștință... Probabil că, pur și simplu, Grette voia cu adevărat să se cupleze cu mine... Sau cu altcineva, deoarece, doar din întâmplare ajunsese și eu printre ei sau alături de ei în preajma Crăciunului... ..Ce chestie?!... Da, bineînțeles, Otto nu avea de unde să știe adevăratul motiv al despărțirii mele de Ioana... Sau, mai știi, luase legătura cu ea și aflase din sursă directă de toate animozitățile și disensiunile dintre mine și fosta mea iubită... ..Și din nou apare aceeași întrebare: ce urmărește Otto, ba chiar și Grette, în final, de la mine?»...

*

Până când să reapară Grette, am primit vizita neașteptată a lui Otto:

- Mergi cu mine?
- Unde?
- Prin oraș...
- Să căutăm alesele?... Eu mi-am găsit-o...
- Nu neapărat... Vizitam localitatea, îți arătam locurile, iar după-amiază, poate mergeam cu toții să schiem... Mi-ai zis că nu te pricepi și că ai dori să încerci...
- Am schiat și eu, mai în tinerețe, dar nu la un nivel extraordinar...
- Schiatul e ca mersul pe bicicletă, nu se uită sau se reinvață ușor...
- Mergem, domnule... Presupun că voi sunteți mult mai familiarizați cu sporturile de iarnă...
- Nici eu n-am mai schiat în ultimii ani...
- Dar Huber și surorile voastre?...
- Nu știu exact... Probabil că ei au schiat mult mai frecvent...
- Mergem, domnule... Chiar mă gândeam cum să îmi mai umplu timpul...
- Păi, mai ai timp liber?... Nu ești ocupat cu Grette?...
- Grette e o femeie echilibrată și bănuiesc că își cunoaște și adevăratele interese: nu mă presează și nu mă perturbă cu nimic...

- Ce vrei să spui?
- Că e o femeie în firea ei și cu simțul măsurii...
- Să înțeleg că îți place?
- Foarte mult...
- Și veți continua relația?
- În multe privințe, da...
- Adică, nu rămâneți împreună?
- Deocamdată, nu, dar vom păstra legătura... De fapt, nu ne-am definit și definitivat relația, urmează să ne mai cântărim opțiunile... Silviu și Huber ce au de gând?...
- Nu i-ai văzut?... Huber încă mai oscilează, însă Silviu e hotărât... O place pe Anne și se pare că și ea gândește la fel...
- Bravo lor!... Să fie într-un ceas bun, le doresc fericire!...
- Stai, că nici la ei nu e ceva definitiv... Profită de perioada de probă, iar decizia o iau la sfârșitul lunii decembrie sau în prima zi din ianuarie... Grette, am înțeles că n-ar mai vrea să amâne...
- În ce sens?
- Că te place și că n-ar mai vrea să-ți dea drumul... N-a zis-o și aseară, de față cu toți?...
- Nu-mi amintesc...
- N-a zis-o direct, dar a lăsat să se înțeleagă... Mie mi-a spus că nu te forțează și că și-ar dori ca inițiativa să îți aparțină...
- Tocmai echilibrul, răbdarea și bunul simț apreciasem la ea, așa că sper că nu mă va aborda în continuare altfel...
- Da, mai aveți timp pentru a lua cea mai bună decizie pentru amândoi...
- Așa este... Sunt gata, îți stau la dispoziție și putem să mergem...

*

Am trecut și pe la pensiunea Grettei, o afacere cu adevărat importantă și mult prea bine pusă la punct ca să renunțe ușor la ea, așa că, mai mult ca sigur, mi-ar respinge propunerea să vină cu mine definitiv în România... Cam așa gândeam după ce vizitasem întregul stabiliment alături de Otto și, apoi, chiar de Grette, „surprinsă teribil de plăcut de apariția noastră”:

– Ați venit să mă luați acasă?
– Nu, doar la o mică plimbare, dacă ești dispusă să ne însoțești...

– Numai noi trei?
– Ceilalți sunt ocupați unul cu celălalt, așa că nu am îndrăznit să îi deranjăm cu o propunere de acest gen...

– Și unde doriți să mă invitați?
– Noi ne-am propus doar o scurtă plimbare prin împrejurimi, dar dacă tu, ca om al locului, vii cu o propunere concretă, te vom urma oriunde, pe munte, undeva unde știi că există o pârtie mai lină și mai lungă...

– În cazul acesta, vă propun altceva: fiindcă eu mai am destule treburi pe aici, cred că n-ar fi rău să vă continuați plimbarea în doi până la prânz, când vă aștept să servim masa, pentru ca seara să ne-o petrecem din nou acasă, împreună cu ceilalți, iar deplasarea pe munte și schiatul să le amânăm pentru poimăine, când o parte dintre turiști vor pleca... Dar, bineînțeles, că, la schi, puteți să vă duceți și fără mine, dacă nu aveți răbdare alte două zile...

Intervine și Otto, încercând să pară spiritual:

– Dacă până atunci nu ne vom schimba partenerele...

I-am respins gluma, străduindu-mă să înlătur orice altă discuție în gol:

– La mine nu e cazul și bănuiesc că nici Grette nu se va răzgândi... Așadar, cel puțin în privința mea, sunt absolut de acord cu programul propus de Grette...

Revine Otto, arătându-se mai mult decât amuzat:

– Am exagerat intenționat... Am observat deja că sunteți topiți unul după celălalt... Să fie cu noroc și casă de piatră!

– Mulțumim pentru urări și să sperăm că se va termina bine și pentru noi și pentru frații voștri!... Doamne ajută!...

*

Adevărul e că m-am simțit extraordinar de bine în compania Grettei și cu greu am decis să renunț la ea și să mă reîntorc acasă. Am stabilit să ne revedem periodic, așa cum convenisem deja, fie în Austria, fie în România, iar această variantă mi s-a părut

destul de mulțumitoare, cel puțin pentru perioada imediat următoare. E adevărat că, în seara dinaintea plecării, mai mult din curiozitate și pentru a respecta întreg ritualul, am participat și eu la plimbarea aceea de grup prin mijlocul orașului, întâlnind și unele femei frumoase pornite în căutarea ultimului ales înainte de încheierea perioadei tradiționale de definitivare a relațiilor matrimoniale, iar singura schimbare a parteneriei sau a partenerului de care am aflat, a fost înlocuirea de către Silviu a Annei Driemer cu Inge Mürren, iar, aparent, nimeni nu s-a supărat...

«Așadar, tradiția există, iar unii dintre participanții la evenimente s-au folosit de toate aranjamentele convențional acceptate în cadrul acestor jocuri sociale, fără supărare și fără resentimente, gândindu-se, probabil și la o nouă șansă pe care o vor primi în ultima decadă a lunii decembrie a anului următor, dacă nu cumva își vor descoperi între timp partenerul îndelung căutat în oricare altă zi lăsată de la Dumnezeu... ...În definitiv, chiar și varianta de relație convenită de mine cu Grette se încadrează în același tipic al atracției universale, manifestată și între indivizi, aflați în aceeași continuă căutare a celeilalte jumătăți a întregului pe care ni-l dorim toată viața să îl alcătuim pentru a fi fericiți și mulțumiți că trăim... ...Iar dacă, la un moment dat, nu vom mai dori să ne reîntâlnim, ne vom vedea fiecare de drumul său, păstrând numai amintirile și clipele plăcute pe care am reușit să ni le oferim în momentele profunde și intime... ...Da, e, în fond, același gen de relație neconvențională pe care mi-a propus-o cândva și Ioana, fără obligații de lungă durată și întemeiată exclusiv pe iubire curată și pe respect reciproc... De acum, e clar că și viața mea va merge cam la fel mai departe, doar că va trebui să mă împart, un timp, la două femei... Oricum, ele sunt mult mai multe decât bărbații și e bine că avem de unde să alegem pentru a ne simți împliniți»...

SCHIMB DE DAME, ATENUAT PRIN ROCADĂ

Pe Iulia o cunoscusem încă din perioada liceului, mi se păruse o tânără cu înfățișare plăcută, însă nu o frumusețe, așa cum o considerau cei mai mulți dintre colegii mei și nu mi-aș fi imaginat pe vremea aceea că ar fi putut interveni vreodată ceva între noi. Ne mai revăzuserăm ocazional, pe la sfârșituri de săptămână sau în vacanțe, când reveneam în orașul natal, pentru ca, la un revelion petrecut întâmplător împreună, alături de alți cunoscuți și prieteni, să mă las atras de avansurile și de jocurile ei, pentru ca la sfârșitul petrecerii să îmi fac până la capăt datoria de băiat bine crescut și să o conduc până acasă, schimbând la despărțire numerele de telefon...

Pentru mine, a urmat sesiunea de examene și nu m-am grăbit să o caut, dar mai apoi, după ce am reîntâlnit-o pe stradă și mi-a reproșat lipsa de inițiativă și distanțarea subită, mai de rușine, mai de plăcere sau din lipsă de altă preocupare ori de inspirație, i-am telefonat, iar ceva mai târziu, pe timpul vacanțelor care au urmat, am început să ne revedem tot mai des, până când am dat curs invitației ei de a-i cunoaște părinții, deși îmi era clar că îmi asumam astfel și niște angajamente cu bătaie mai lungă și pe care nu mă simțeam tocmai capabil să le respect...

Când eram student deja în anul al treilea, mi-a cerut să o ajut să intre la Politehnică, într-un-cât accesul la medicină, așa cum sperase, nu-i mai era la îndemână... Și a intrat cu o medie bunicică, doar că nu a reușit să ducă primul an de facultate până la capăt... S-a retras de la cursuri și, pentru a-și justifica

ramânerea în continuare în București, s-a apucat de muzică ușoară, încercând să se remarce sub îndrumarea Cameliei Dăscălescu, a lui Mișu Iancu, Aurel Giroveanu, Florentin Delmar și probabil și a altor mentori mai puțin cunoscuți... Nici cu muzica neavând mari reușite și recunoscându-și limitele, s-a reîntors la părinți, acasă, cu intenția de a încerca la o altă facultate sau la o școală tehnică, iar dacă nu va izbuti nici în această ultimă încercare, să își ia un serviciu oarecare, printr-o relație, în oraș... E drept că ne mai revedeam uneori și căutam să o încurajez pentru a depăși mai ușor faza critică pe care o traversa, dar asta neînsemnând că eram foarte preocupat de situația ei... Până într-o zi, când a venit la mine acasă și, fiind singuri, am trecut într-o altă fază a relației noastre, pe care am început, apoi, să o percep mult mai responsabil...

Repetând genul acela de întâlniri intime și cu finalizare concretă, treptat, am luat în calcul și perspectiva căsătoriei, mai mult din considerație pentru statutul ei social incert, decât ca preocupare imediată pentru mine, mai ales că următorii ani până la terminarea facultății și după primirea repartiției cine știe pe unde, aveam să merg și în armată, alte șase luni în care nu se putea pune problema unei vieți de familie... Și totuși, nu puteam rămâne indiferent față de ce se va întâmpla în perioada următoare cu ea și, implicit, cu relația noastră, astfel că, vrând, nevrând, adică, nu foarte convins că asta s-ar fi cuvenit să fac, i-am zis că îmi asum relația dintre noi, dacă și ea consideră că varianta logodnei o avantajează...

– Ce înțelegi prin logodnă, m-a întrebat?

– O formă de recunoaștere a relației și un angajament din partea mea... și a noastră... pentru viitor... Eu, încă un an și jumătate, cel puțin, n-am nicio siguranță că îți voi fi alături, iar în cazul unei repartiții mai îndepărtate, nu te pot obliga să vii după mine, prin cine știe ce coclauri... În schimb, ar fi vorba despre o minimă garanție în privința faptului că, după ce mă „așez”, să vin să te iau ca să trăim împreună...

– Și ce se întâmplă dacă, în acești doi ani de care vorbești, după ce vei ajunge la post, nu vei reuși să obții negație și va trebui să rămii acolo toată stagiatura și să stăm separați patru-cinci ani sau mai mulți?... Eu ce va trebui să fac, să te aștept

toată tinerețea, fără să am nici măcar siguranța că te vei reîntoarce la mine?...

– Și, în cazul acesta, ce îmi propui?

– Să ne căsătorim încă dinainte de repartitie și de armată și, în felul acesta, vei beneficia și de o repartitie mai bună și de posibilitatea de a face armata undeva, mai aproape, iar apoi, aș veni cu tine încă de la început și mi-aș lua și eu un loc de muncă alături de al tău...

– Ești sigură că asta vrei?... Eu, ca inginer constructor, pot fi repartizat oriunde, pe orice șantier din țara aceasta... Ce faci dacă voi primi un post la Cuca Măcăii, departe de civilizație, printre noroaie și nevoit să locuiesc în baracă, cel puțin pentru perioada de început?...

– Păi, ce, tu ești deținut?... Vei fi absolvent de facultate, nu un condamnat la o pedeapsă privativă de libertate... Șantiere de construcții sînt peste tot, de tot felul, chiar și aici, lîngă noi și au nevoie de oameni calificați... În mod sigur se va găsi ceva mulțumitor și pentru tine... Sau vrei să dai înapoi și cauți pretexte de despărțire?...

– Hei, fir-ar să fie!... Cum poți să te gîndești la așa ceva?

– Fiindcă nu ai fi nici primul și nici ultimul inginer stagiar care își schimbă locul de muncă... Mai avem și noi relații și cunoștințe care să ne ajute, așa că nu-mi arunca tot felul de fantasmagorii pe care nici tu nu le crezi!...

– Bun!... Zi-mi ce vrei de la mine sau cum crezi că e mai bine să procedăm?

– Mergem mai departe, neoficial, iar, pe parcurs, decidem ce urmează să facem...

– Fără logodnă?...

– Nu cred că logodna schimbă situația foarte mult...

– Perfect!... Sînt absolut de acord și, cine știe, poate tocmai incertitudinea s-ar putea să ne consolideze relația... Sau, la fel de bine, putem porni fiecare pe alt drum, dacă se ivește vreo oportunitate...

– Bați înapoi?...

– Cum, adică?

– Încerci să te retragi?

– Doamne ferește!... Propunerea de logodnă te avantaja în

primul rînd pe tine, dar dacă vrei libertate, bineînțeles că nu mă pot opune... Te las să te mai gîndești și aștept în continuare să îmi spui, nu peste mult timp, ce ai hotărît...

*

Până la urmă, eu nu pierdeam nimic, ba chiar mă simțeam absolvit de orice răspundere, înșurătoarea nefiind în cazul meu una dintre priorități... Îi oferisem tot sprijinul și susținerea morală pentru următorii ani, acum nu excludeam probabilitatea ca și ea să dea înapoi sau să își fi schimbat aspirațiile și perspectivele, socotindu-mă, poate, o partidă nu tocmai reușită... «În definitiv, e alegerea ei, eu i-am oferit tot concursul de fiecare dată și nu îmi va putea reproșa niciodată nimic»...

*

Am reîntîlnit-o abia în următoarea toamnă, după vreo optsprezece luni de la acea discuție în care încercasem să ajungem la un minim acord privind viitorul relației noastre... Eu eram deja în armată și venisem acasă într-o scurtă permisie... M-a sărutat fugar pe obraz, chit că eram îmbrăcat în civil, iar după primele schimburi de informații și de amabilități, am aflat că tînăra începuse niște cursuri de cosmeticiană la o școală postliceală din București... Am felicitat-o, încercând să mă manifest ca și cum m-aș fi bucurat sincer pentru ea, am mai schimbat câteva generalități, însă n-am îndrăznit să îi propun să ne revedem ca în perioada în care fusesem foarte apropiați, amintind, oarecum, în treacăt, că la mine acasă nu mai era posibil să ne mai întîlnim din cauza mamei, care era în concediu... Nici ea nu a insistat asupra subiectului, poate din jenă, sau fiindcă și ea voia să se eschiveze, cert este faptul că am reluat legătura abia peste o lună și jumătate, când m-a invitat la ea pentru a petrece sărbătorile Crăciunului împreună, însă eu i-am declinat oferta, motivând că le-am promis deja alor mei că voi rămîne cu ei...

- Și nu pot să vin si eu?
- Cum dorești... Dacă n-ai alte obligații, sînt convins că s-

ar bucura... Maică-mea și așa îmi tot reproșează că sînt iar singur și îmi tot cere să reiau legătura cu tine...

– Și, în cazul acesta, de ce nu ești de acord?

– Nu știu prea bine... M-am conformat sugestiei tale să nu ne grăbim și să ne readaptăm în funcție de oportunitățile pe care ni le va rezerva viitorul...

– Vin la tine de sărbători sau, cel puțin, în perioada în care vei rămîne și tu acasă, iar apoi vom reveni fiecare la programul și la problemele sale de fiecare zi... Nu e bine?...

– Fără nicio obligație, în continuare?

– Exact... Sau așa cum convenisem cîndva, ne adaptăm din mers la situație...

– Așa facem!...

N-am fost deloc inspirat acceptându-i propunerea, lăsându-mă pradă imaginației și voinței ei ascunse în spatele unor cuvinte aparent naive...

Înspre finalul mesei din prima zi de Crăciun, entuziasmată de prezența Iuliei în casa noastră, dar și în viața mea, maică-mea s-a lansat în niște comentarii facile referitoare la statutul meu social prezent și viitor, influențată probabil și de situația fratelui meu mai mare, care tocmai se despărțise definitiv și dezamăgit total de prietenă, iar într-o posibilă relație a lui de familie nu își mai punea nicio speranță:

– Nici nu știți cât mă bucur că ați venit împreună și că fiul meu mi-a prezentat-o pe prietena lui, care este o fată frumoasă și care sper că îl va convinge foarte curînd că următorul vostru pas important în viață îl constituie căsătoria...

M-am grăbit să nu le las nici pe una nici pe cealaltă să se hazardeze cu cine știe ce afirmații nepotrivite sau care să îmi creeze mie niște obligații în plus:

– Ho, ho, aveți răbdare!... Mai am și armată de făcut, plus stagiatura la Galați, nu știu nici dacă voi reuși să revin prea curînd la Brăila și nici Iuliei nu îi cunosc adevăratele intenții după ce își va termina școala, așa că e mult prea devreme să ne gîndim ce va fi peste doi sau peste trei ani, în care se pot schimba multe...

– De ce zici așa, Galațiu-i aproape, e oraș foarte mare și care vă poate asigura la amîndoi frumoase perspective sau, cum

ziceai și tu, cine știe ce vă poate rezerva viitorul?...

– E adevărat, viitorul ne poate rezerva orice, la fel de adevărat este și faptul că Galațiul este aproape, acesta fiind și motivul pentru care l-am ales la repartitie, cum la fel de adevărat este și faptul că Șantierul Combinatului Siderurgic de la Galați îmi oferă largi posibilități de promovare și de afirmare în plan profesional... Dar acolo totul este la început, mai durează pînă cînd voi reuși să mă remarc, la fel și pînă cînd voi primi o locuință bună, în care să pot să îmi aduc și viitoarea soție... Nu știm ce va fi încă și hai să ne întoarcem la sărbătoarea de azi, cînd sîntem împreună cu toții și ne putem bucura de acest moment liniștit, relaxant și plăcut!...

– Și cine te oprește să îți sporești bucuria, alegîndu-ți și un viitor fericit?...

– Nu mă oprește nimeni, ba chiar pot visa la orice, însă eu cred că nu trebuie să sărim peste etape, ca să nu greșim...

Maică-mea o întrebă și pe Iulia în legătură cu planurile ei de viitor, iar tînăra îi răspunse, la început cu oarecare prudență, așteptînd, de fapt, să observe poziția maică-mii, eventual și pe a lui taică-miu, dacă urma să intervină și el în discuție:

– Nu am stabilit nimic deocamdată, termin școala abia la anul, voi păstra legătura cu Dan și vom hotărî împreună ce avem de făcut...

– Și totuși, chiar nu v-ați făcut niște planuri comune de viitor?...

– Nu... M-am conformat dorinței lui Dan și așteptăm mai întîi să se așeze după ce primește efectiv postul, poate și locuința...

Știam că gîndește altfel și că vrea doar să lase impresia că îmi respectă deciziile, iar nesinceritatea și tupeul ei perfid chiar m-au înfuriat... M-am ridicat în picioare și am rostit pe un ton poruncitor:

– Te rog să te îmbraci, ca să te conduc acasă!...

– De ce?...

– Cred că nici eu și, cu atît mai puțin părinții mei, nu merităm să te comporti cu atîta ipocrizie...

– Eu?...

– Te-am rugat să te îmbraci și să mergem...

– Păi, nu?... ..Am vrut doar să... Nu... M-ai înțeles greșit... sau eu nu m-am exprimat cum trebuie... Am vrut să se înțeleagă că sînt dispusă să te aștept cît va fi nevoie, pînă cînd reușești să pregătești totul pentru a mă primi și pe mine, pentru a ne putea începe viața de familie în condiții cît de cît decente și civilizate... Nu asta mi-ai spus?... Și apoi, cum crezi că aș mai fi de acord să renunț la relația dintre noi după ce ne-am început viața intimă?...

Am tăcut și mi-am privit fugitiv și pe rînd amîndoi părinții, am înghițit în sec, încercînd să mă abțin de la o reacție și mai năvalnică, însă, pînă cînd să reușesc să mă reculeg, maică-mea preluase deja noul conținut al discuției:

– Cum așa?... Ați trecut deja la viața de cuplu, iar acum îi nesocotiți importanța?... Chiar nu vă gîndiți la cîte se pot întîmpla dacă nu aveți grijă de evoluția relației voastre?... Chiar nu vă dați seama cît de ușor puteți cădea în abatere și rata totul?... „Doamne ferește-ne de ce-i rău și de ispitele depărtării!”...

M-am uitat din nou la tata, însă el privea departe, în gol, ca și cum nici nu ar fi fost prezent la discuție... Cam așa se comporta mai mereu în ultimii ani, mai ales după ce ieșise la pensie, dar și după ce fratele meu plecase la București după prietena lui, iar acolo se despărțiseră definitiv, pornind fiecare pe alt drum... L-am întrebat totuși, într-un fel și pentru a-i pondera maică-mii elanul de a mă acuza tot pe mine pentru lipsa de atașament pe care i-o datoram Iuliei:

– Tu ce părere ai, tată?... Nu e mai bine să mă duc mai întîi singur și să pregătesc sosirea Iuliei cît mai bine?

– Ba da, așa e bine... Iar dacă intervine ceva pînă atunci, abia vă veți da seama despre adevărata voastră relație... dacă mai merită să o continuați sau nu...

Cînd l-a auzit, maică-mea a sărit ca arsă:

– Ce vrei să spui?... Nu amînările și nehotărîrea i-au făcut pe Sergiu și pe Tinela să se despartă?...

– Ba, dimpotrivă, i-au ajutat să își dea seama că nu erau potriviți unul cu celălalt, iar asta, înainte de a fi făcut vreun copil și să își fi distrus amîndoi viețile, ba poate și viitorul acelui copil nevinovat și care ar fi rămas pe drumuri...

– Ce ți-a venit?... Ești mai prăpăstios ca o țată și bați cîmpii mai rău ca niciodată... Cît ai băut pînă cînd ne-am așezat la masă?...

– Ha, ha, ha!... Atît cît să prind suficient curaj și să te confrunt pe tine și să spun lucrurilor pe nume fără teama că o să îmi faci scandal sau capul calendar... Este exact curajul care mi-a lipsit atunci cînd nu trebuia să te cer de nevastă...

– Ai înnebunit?... Ce vrei să demonstrezi cu asta?

– Nimic altceva decît ceea ce am înțeles și eu la un moment dat: căsătoria este cel mai crud și mai crunt angajament pe care și-l asumă un bărbat... Acoperit cu miere la început, plin de venin în anii următori... Iar copiii, la fel: drăgălași și neștiutori la început, generatori de obligații fără de sfîrșit după ce încep să devină conștienți că fiecare are propria lui personalitate și propriile aspirații, iar tu, ca părinte, devii tot mai bătrîn, inutil și apoi, povară pentru toți cei din jur... Cam la asta se rezumă viața așa-zis de familie, așa că, Dane, ba chiar și dumneata, Domnișoară Iulia, gîndiți-vă bine ce urmează să alegeți!... Jugul căsniciei sau libertatea deplină, a vieții fără obligații față de nimeni și de niciun fel...

Am zămbit, bineînțeles, deși filozofia lui taică-miu mi se păruse realistă, obiectivă și plină de pragmatism, astfel că, în prima fază, m-am rezumat să reamintesc, plin de entuziasm, vechiul proverb latin: „In vino veritas”!...

Mi-amintesc că, atunci, pentru prima oară, am simțit nevoia sau plăcerea să beau ceva care să mă ardă pe gât și, anume, tărie... Am reumplut paharele fiecăruia dintre cei așezați la masă, chit că nu mai aveam decît vin, le-am propus să ciocnim din nou, simbolic, iar pe al meu l-am dat peste cap dintr-o singură mișcare și mi l-am umplut iar... Dar n-am mai băut... I-am privit pe părinți ca să le observ eventualele reacții la gestul meu absolut neobișnuit, iar Iuliei i-am repetat îndemnul întrebare:

– Cum facem?... Îți îmbraci paltonul și te conduc acasă sau rămîi în noaptea asta la mine... mai bine zis, în camera mea?... Ai de ales: viața și dragostea liberă, împreună cu mine, o perioadă oarecare, nu știm cît... sau mai corect spus, atît cît ne vom simți amîndoi bine, sau aștepți pe altcineva pentru o relație convențională, continuă și stabilă, denumită căsătorie?...

Citeam stupefacția pe fețele maică-mii și a Iuliei, dar, în același timp, percepeam și sentimentul libertății depline, așa cum o proclamase taică-miu puțin mai devreme... «Cum de nu mi-am dat seama pînă atunci că am alternative și că alegerea, în fond, îmi aparține?... Probabil, fiindcă am fost îndoctrinat cu șabloane de conviețuire, ideea căsătoriei fiindu-mi indusă prin educație și infiltrată în subconștient încă din anii copilăriei... Dar acum mi-era clar că aveam și varianta relației de plăcere și fără obligații, numai să reușesc să o conving și pe Iulia de avantajele acestui mod de viață neangajant!... ..Dar, oare, e chiar bine?... Ideea căsătoriei este veche de cînd lumea, pînă la urmă, dovada încrederii totale și a iubirii fără margini pe care i-o poți dărui doar unei anumite femei... E bine să preiau fabulațiile lui taică-miu... concluziile unei vieți ratate?... ..Da... Și eu sînt confuz și probabil că e de vină și neobișnuința cu alcoolul... Azi am băut mai mult ca oricînd, dar nu mă simt afectat, ci, ha, doar ceva mai lucid... Nu... Nu e bine să hotărăsc ceva acum și nici Iuliei nu pot să îi pretind să îmi dea un răspuns... Nu îi mai zic nimic, voi fi însă atent la vorbele și la gesturile ei de orice fel... Da, deocamdată, nu trebuie să forțez lucrurile... Am încercat să fac uitată întrebarea pe care i-o adresasem cu câteva minute mai devreme, am cuprins-o după umeri și am sărutat-o scurt, apoi i-am anunțat și pe ea și pe părinții mei că, probabil, nu voi mai consuma alcool niciodată... În felul acesta încercam să îi dau și lui taică-miu de înțeles că nu mai sunt sigur că îi voi urma sfatul...

*

Cert este faptul că am făcut greșeala și m-am căsătorit... Cu Iulia sau cu oricare altă femeie, aveam să mă conving că era vorba despre același gen de relații, iar de acest adevăr aveam să-mi aduc aminte mai mereu, vreme de aproape douăzeci de ani... Ce se întîmplase între timp?... O viață anostă și derulată într-o inerție rutinară, cu opt-zece ore de lucru zilnic, uneori chiar și mai mult, cu întoarcerea la fel de cotidiană acasă, „alături de familie”, o familie care, treptat, n-a mai cuprins-o decât pe Iulia... După stagiatură, revenisem în Brăila, mă

căsătorisem la insistențele Iuliei și ale maică-mii, „așa cum cereau conveniențele sociale”, însă, poate și datorită absenței copiilor proprii, devenisem deja ca un robot, condus sau coordonat de automatisme de tot felul și lipsit apoi de minime sentimente față de tot ce mă înconjură... Până într-o zi, când am fost abordat de o tipă, ce mi s-a prezentat ca fiind soția șefului Iuliei, de la Cooperatie...

Cum spuneam, trecuseră aproape două decenii de la căsătorie (mai exact, nouăsprezece ani și opt luni), rămăsesem ca și singur pe lume (cu toate că eram însoțit), doar la București mai schimbam urări telefonice de Paște și în preajma Crăciunului sau a Anului Nou cu fratele meu, dacă nu cumva interveneau obligațiile de serviciu, fie în cazul meu, dar mai ales în cazul lui, care, de obicei, la astfel de evenimente, accepta să facă gărzi cu nemiluita și în locul colegilor cu viață de familie organizată... «Ce soartă ridicolă avusese Sergiu!... După ce se remarcase tot timpul ca un elev și ca un student eminent, a capotat în viața de familie și s-a lăsat afectat mai mult decât a meritat întreaga situație de micimea sufletească, de parșivenia și de orgoliul femeii iubite... S-a dedicat apoi meseriei de medic și pacienților săi, dar, în rest, trăiește extrem de modest și de retras, rupt de evoluția firească a societății»...

Cam la fel devenisem și eu, îmi făcusem din muncă principala preocupare, iar gândurile îmi erau canalizate preponderent pe chestiunile de serviciu, motiv pentru care preferam să circul mai mult pe jos ori de câte ori aveam la dispoziție câteva minute libere, la fel și distanțele de acasă la șantierele unde lucram și înapoi mi se părea firesc să le parcurg tot pe jos, așa că și autoturismul îl foloseam foarte rar, bucurându-mă de natură, de figurile oamenilor întâlniți, ba chiar și de străzi și de construcțiile noi, la ridicarea cărora participasem și eu și, de ce nu, de verdeața copacilor, de scuarurile cu flori, de vară, de lumina soarelui sau de cerul senin... Într-o astfel de după-amiază însorită, când reveneam gânditor înspre casă, am fost oprit pe stradă de o doamnă suplă, înăltuță, drăguță, elegantă și destul de bine întreținută, care, după ce s-a asigurat că eram chiar soțul Iuliei, m-a invitat să luăm loc pe o bancă din apropiere fiindcă am avea lucruri importante de

discutat:

– Domnule Inginer Ionescu, eu sînt Daria Avramescu, soția lui Costică... a lui Constantin Cezar Avramescu, președintele Cooperativei Meșteșugărești și pentru Servicii către Populație „Dunacoop”, de care aparține și cabinetul de cosmetică unde lucrează soția dumneavoastră... Ei, aflați că... Pot să îți spun Dan... pe numele mic, avînd în vedere faptul că avem de rezolvat o problemă comună, care nu se poate discuta folosind formule protocolare?...

Am acceptat printr-o ușoară înclinare a capului, urmată și de o confirmare verbală, dar care dovedea că nu interpretasem cum s-ar fi convenit îndemnul ei de a simplifica dialogul:

– Desigur, dacă socotiți că vă ajută...

– Hm, se pare că n-ai prins întregul sens al vorbelor mele!... Iartă-mă că insist, dar tocmai asta voiam să evidențiez: apropierea inerentă ce se va instala rapid între noi ca urmare a unor decizii importante pe care vom fi nevoiți să le luăm împreună ne va obliga să vorbim fără ocolișuri, așa că te rog să îmi spui pe nume și să îmi vorbești sincer și direct, fără inutilele și greoaiele formule de politețe... De acord?

– N-am nimic împotriva...

– Ei, Dane, află că soții noștri sînt amanți de ceva vreme, atît de amanți încît nici nu se mai jenează de nimeni... Am fost informată și eu, i-am urmărit, iar după ce m-am convins de realitate și i-am reproșat-o soțului meu, el a recunoscut după un mic scandal, la finalul căruia m-a și atenționat că, dacă nu îmi convine situația, sînt liberă să plec...

– Nu aveți copii?

– Nu... La început nu i-am vrut, iar apoi nu s-a mai putut... Știu că nici voi nu aveți, așa că, din punctul acesta de vedere, nu sînt probleme...

– Probleme față de ce?

– N-ai înțeles?... Ca să putem divorța și noi și ei și să ne continuăm viețile după cum dorim fiecare...

– Cum adică?... Îmi sugerați... îmi sugerezi să divorțez și eu?...

Ea m-a privit ușor contrariată și neîncrezătoare, iar apoi a punctat:

– Am impresia că tot n-ai înțeles încă la ce mă refer sau că ești încă șocat de vestea primită și reacționezi în continuare deconcentrat și absolut detașat... Fiindcă nu pot să cred că poți rămâne indiferent...

– Într-un fel, sînt surprins, e adevărat, iar în cazul în care aveți dreptate...

– „Ai dreptate”!...

– ...în cazul în care ai dreptate, n-aș fi nici primul și nici ultimul ajuns într-o asemenea situație, pe care am și prevăzut-o și am admis-o ca posibilă la un moment dat, răcirea relației mele cu Iulia din ultimii ani putînd avea și un asemenea deznodămînt...

– Și chiar nu îți pasă?... Renunți la tot ce ai realizat într-o viață întreagă și pleci?

– Nu... Eu nu plec... Dacă ceea ce îmi spui este adevărat, ea pleacă... Am avut inspirația să renunț la apartamentul de la bloc și m-am reîntors în casa părintească, așa că mare lucru nu am avea de împărțit în caz de divorț... Probabil că o voi despăgubi în vreun fel, dacă justiția îmi va pretinde partajul, dar dacă despărțirea va fi din vina ei, presupun că nici obligațiile privind despăgubirea nu au cum să fie prea mari...

Tipa a zâmbit scurt și ușor ezitant, manifestându-și la rîndul ei surprinderea și indignarea față de superficialitatea mea relaxată:

– Atît de conciliant ești întotdeauna?... Scuză-mă că insist, dar să nu-mi spui că ești dispus să o lași liberă și nepedepsită!...

– Fii sigură că nu mă complac și nici nu m-am obișnuit cu gîndul despărțirii, dar, cum ți-am zis, în străfundurile mele eram pregătit și pentru o posibilă despărțire... De Iulia nu mă mai leagă nimic, locuim în continuare împreună în baza aceluia act de căsătorie, în rest văzîndu-ne fiecare de viața lui, așa cum și convenisem cîndva, înainte de căsătorie... În ultimii șapte sau opt ani, am respectat cu strictețe cina de sîmbătă și prînzul de duminică, atunci cînd nu eram obligat să lipsesc de acasă și mai mergeam împreună și în concediu, toamna tîrziu sau iarna, fiindcă la noi, în sezonul cald se lucrează cel mai intens... În ultimii doi ani m-am mai echilibrat și stau ceva mai mult timp pe acasă, dar asta se întîmplă doar fiindcă nu mai am muncă de

șantier, ci doar de coordonare de la distanță sau prin ședințe de lucru ținute la trust...

Am observat-o pe tipă cum se frământă în continuare, nemulțumită de reacția mea mult prea calmă la vestea primită și față de situația în sine, pentru ca apoi să mă întrebe pe un ton de revoltă:

- Și tu chiar nu simți dorința să te răzbuni?...
- Pe cine?... Pe Iulia și pe soțul tău?
- Exact!...
- Sînt aproape convins că ceea ce mi-ai spus corespunde adevărului... Îi voi cere și ei părerea, iar apoi voi lua o decizie...
- Vrei să spui că ești dispus să o ierți?...
- Nu... Sau nu știu încă... Depinde și de discuția pe care o voi purta cu ea... Dacă dorește să îi redau libertatea, o va avea... Ți-am zis deja că am și eu partea mea de vină pentru deteriorarea relațiilor dintre noi... Dar, deocamdată, nu știu... Să-mi dai numărul de telefon ca să îți pot transmite ce am hotărît!...
- Și chiar n-ai de gînd să te răzbuni dacă afli că informația de la mine e reală și corectă?...
- Cui și la ce ar mai putea folosi răzbunarea sau cu ce s-ar îmbunătăți situația dacă ne răzbunăm în vreun fel?... Poate doar dacă... Dar mi-e jenă să îți spun la ce m-am gândit...
- La ce te-ai gândit?...
- Nu... Nu... Asta ar însemna să...
- Zi pînă la capăt!... Adică, ei fac ce fac, iar tu te jenezi să spui fie doar și ce îți trece prin minte la supărare, ca să te descarci nervos?...

M-a privit în ochi, complice, așteptând în continuare să îi răspund, am privit-o și eu de sus până jos și, plăcându-mi ce văd, am îndrăznit să îmi duc gîndul pînă la capăt:

- Nu știu dacă e momentul s-o spun, dar singura răzbunare posibilă și pe care o socotesc ca și cea mai potrivită și cu adevărat satisfăcătoare și pentru noi doi cred că ar fi... să le plătim cu aceeași monedă...

Din nou și-a aplecat privirea, nu știu dacă a fost vorba despre o primă reacție la propunerea mea indecentă sau ca semn că la același gen de răzbunare se gîndise și ea încă de la început... Cu pleoapele coborâte, avea, într-adevăr, niște arcade înalte și niște

ochi teribil de frumos conturați, ba chiar și celelalte trăsături ale chipului ei mi s-au părut formidabile, ca să nu mai vorbesc de trup și de lungimea picioarelor, care m-au îndemnat să mă întreb ce găsisese special soțul ei la Iulia, cea care adăugase și niște kilograme în plus și își pierduse și din tonicitatea musculară... Ce e drept, și Iulia era încă destul de atrăgătoare, avea nurii ei și ochii aceia verzi și vioi ce stârneau instinctele primare ale oricărui bărbat, nu însă și pe ale mele, care îi cunoscusem și caracterul versatil, ipocrit, profitor și mârșav... După câteva clipe în care, probabil, îmi cântărise rapid propunerea, Daria și-a ridicat ușor privirea, lăsând să îi scape un zâmbet relaxat și plăcut:

– Și, pînă la urmă, de ce nu, dacă tot ne-au pus în fața faptului împlinit?... Așa facem... Procedăm în stil mafiot: „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!”...

– Aceasta formă de răzbunare este, de fapt, Legea Talionului, care e de origine evreiască, dar îmi place cum gîndești... Dă-mi numărul de telefon și îți promit că te voi suna imediat după ce voi lămuri lucrurile cu Iulia!...

*

După despărțirea de Daria, mi s-a părut pe dos să mă duc acasă și am hoinărit pe străzi pînă la ora douăzeci și unu fără câteva minute, când am hotărât să merg să o iau pe Iulia de la cabinet... Nu mai fusesem pe acolo de foarte mulți ani, nici nu mai știam prea bine cum arătau încăperile componente, așa că surpriza a fost la fel de mare nu doar pentru mine, dar și pentru ea și pentru „șeful venit în inspecție”... Erau așezați la oarecare distanță unul de celălalt așa că nu puteau fi suspecțați de nimic, deși orice s-ar fi putut întâmpla mai devreme... M-am arătat încântat că aveam ocazia să îl cunosc personal pe Domnul Avramescu, într-o clipă chiar în ziua aceea avusesem prilejul să discut cu cineva despre dînsul:

– Cu cine, m-a întrebat el pe un ton mirat fariseic...

– Cu soția dumneavoastră... Nici pe dumneaei nu o cunoscusem pînă azi, dar ca să vezi cît de mică e lumea și ce surprize îți poate oferi viața!

– Cum ați cunoscut-o?
– Nici nu cred că mai contează... O să vă povestesc altă dată, acum am venit să îmi iau soția acasă...

Iulia m-a întrebat la rândul ei contrariată:

– Dar ce ți-a venit?... N-ai mai făcut așa ceva de ani de zile...
– Și când am greșit?... Atunci când nu veneam sau acum, c-am venit?

– Vrei să îmi spui ceva anume?...

– Da, dacă nu-ți cer prea mult, însă nu pot să discut așa ceva de față și cu alte persoane... Mă scuzați, Domnule Președinte, dar asta-i situația... Mai există și unele mici discuții care nu pot fi purtate cu martori... Nu credeți?...

– Așa e și am să mă retrag... Bună seara!...

– Bună seara!...

Imediat după plecarea lui și după ce am părăsit cabinetul, am pornit cu pas relaxat alături de Iulia, însă nu i-am permis să se apropie foarte tare de mine... A încercat să mă ia de braț, iar apoi să îmi prindă mâna, dar am refuzat-o de fiecare dată... M-a întrebat:

– Ce e, ce s-a întâmplat?

– Știi tu că s-a întâmplat ceva?... Atunci, spune-mi și mie!

– Păi, tocmai asta e, că nu știu ce s-a întâmplat și nici de ce ai venit să mă conduci acasă după atîția ani în care n-ai mai făcut-o... Zi-mi despre ce e vorba!...

– Discutăm acasă, mai e puțin și ajungem imediat...

După ce am pătruns în curte, Iulia a grăbit pasul și a intrat precipitat în casă, temându-se că am s-o lovesc... Am ajuns-o din urmă, încercând s-o calmez:

– Nu te speria de mine, nu te-am lovit niciodată, nu te voi lovi nici acum!... De ce te ferești?... Te știi vinovată cu ceva?...

– De când știi de?...

– Că mă înșeli?... Doar azi am aflat, dar bănuiam de mai mult timp... Presupun că ai făcut-o și ceva mai devreme... Sau și în privința asta mă înșeli?...

– De ce îți bați joc de mine?

– Nici vorbă!... Ești liberă să pleci chiar și acum... Poți să îi telefonezi individului să vină să te ia la el, dacă te mai dorește și acum, când ești complet liberă...

– Mai bine, lovește-mă, decît să faci pe bunul și pe superiorul cu mine!...

– Nu te lovesc, doamnă!... Ți-am mai zis ceva mai devreme și mă cunoști foarte bine... Te rog, în schimb, să îți strângi lucrurile și să te duci ori la el ori la maică-ta, eu, deja, nu te mai suport... Poți să iei și toate bijuteriile, chiar dacă cele mai multe sînt de la mama sau cumpărate de mine, poți să iei și toți banii lichizi din casă, dar, odată plecată, aici nu te mai întorci!...

– Dane, iartă-mă!... Știu că am greșit cumplit și nu aveam voie să greșesc...

– N-ai greșit, ai făcut-o cu bună știință... Ai ajuns la vîrsta la care poți să discerni între bine și rău, așa că nu mă obliga tot pe mine să găsesc vreo justificare pentru faptele tale!... Nu-ți pretind nimic altceva decît să nu mă mai cauți... Mi-ai înșelat încrederea, nu mai suport nici măcar să continui această discuție cu tine, deja nu mai însemni nimic pentru mine...

– A, deci ai și tu pe altcineva și profiți de ocazie ca să scapi de mine...

– Nici vorbă!... Pînă astăzi te-am respectat și nu te-am înșelat nici măcar cu gîndul... Probabil că îmi voi găsi și eu pe cineva, e firesc, dar nu de mine e vorba în ipostaza de față... Uite, eu plec de acasă în această noapte, dar te rog să nu te mai găsesc aici mîine după-amiază, cînd mă întorc... Ne-am înțeles?...

– Chiar nu poți să mă ierți?...

– Nu o mai iau de la început... Oricum, nu încerca să te umilești sau să plîngi, fiindcă nu mă îndupleci nici cu lacrimi, nici cu rugăminți de iertare!... Du-te, cu Dumnezeu, unde vrei și lasă-mă în pace!...

*

Noaptea aceea am dormit la trust, pe o canapea pe care ne mai odihneam uneori, cînd făceam ofițer de serviciu... Nu îmi imaginasem vreodată că o voi folosi și pentru o noapte întreagă și tocmai eu, care nu mai rămăsesem acolo peste noapte de aproape un deceniu... Mi-am propus să mă odihnesc, încercînd să fac abstracție de frământările mele de peste zi și de situația ingrată în care mă aflu, doar că, deși nu mă mai simțeam

vinovat absolut cu nimic, nu am reușit să adorm decât pe la ora cinci dimineața... Îmi reproșam propriile mele greșeli și distanțarea treptată de Iulia, dar și discuția cu taică-miu de la masa de Crăciun din urmă cu peste două decenii, când bătrânul m-a atenționat să nu mă însor cu Iulia, pe care o „citise” deja că nu era femeia potrivită pentru mine... Acum, faptul era consumat, iar eu îmi ratasem practic viața, chit că, sub aspect social și profesional, urcasem niște trepte nu tocmai la îndemâna oricui... «Și totuși, chiar dacă pasul greșit l-a făcut Iulia, nu eram mai puțin vinovat pentru eșuarea vieții noastre de familie... Da, lipsa copiilor m-a dezarmat, iar treptat, am simțit-o și pe ea tot mai mult ca pe o străină... ...Dar n-are rost să mai caut vinovați, ce-a fost a fost, viața merge mai departe... poate și alături de Daria, dacă și ea va socoti că merită să ne acordăm reciproc o nouă șansă la normalitate»...

*

Dariei i-am telefonat încă de a doua zi, dar reîntâlnirea cu ea a avut loc abia după o lună și jumătate, când înaintasem deja acțiunea de divorț... Între timp, plecase și ea de acasă, mutându-se la o colegă și lăsându-i locul Iuliei... Nu mi-am îngăduit să îi cer amănunte legate de retragerea ei ori de modul în care se instalase Iulia, cert a fost însă faptul că m-am grăbit să o invit pe Daria în oraș, la masă, pentru ca, după alte câteva zile, să îi propun să se mute la mine... Au urmat divorțurile, încheiate fără mari obligații pentru nimeni, astfel că totul s-a reșezat treptat, așa cum presupusesem și atunci, la prima noastră discuție... Nu știu ce s-ar mai cuveni să spun despre acea fază de început a relației mele cu Daria, poate doar să remarc faptul că ne înțelegeam tot mai bine, complăcându-ne unul în compania celuilalt și completându-ne în cele mai multe privințe... Chiar mă felicitam sau îi mulțumeam Cerului pentru șansa de a o cunoaște și de a fi împreună... Am căutat să îi fiu mai tot timpul prin preajmă, evitând sincopile și tendințele rutinare care îmi distruseseră cândva căsnicia... Mă puteam declara fericit, mulțumit și împlinit suflându-mă alături de ea, socotindu-mă chiar un tip norocos... Nu îndrăzneam însă să îmi oficializez relația,

chiar dacă mă gândeam uneori și la statutul incert al femeii de lângă mine, care putea rămâne fără un acoperiș deasupra capului și fără vreun drept efectiv de urmaș în cazul morții mele subite în perioada imediat următoare... Dar am tot amânat și, astfel, după doi ani și ceva de conviețuire fără cusur și în care Daria se comportase impecabil, mi s-a părut firesc să aduc în discuție și posibila ei dorință de a ne căsători legitim:

– Ce preferi, căsătoria oficială cu mine sau un testament prin care să te declar unicul meu moștenitor, fiindcă nu mai am practic pe nimeni?... Ar mai fi fratele meu, dar el a renunțat deja la orice pretenție la succesiune, cedîndu-mi totul prin act notarial... Așadar, te rog să te gîndești și să îmi spui cît mai curînd cum dorești să reglementăm și problema aceasta!...

– Prin căsătorie, dar nu mă grăbesc... Sau poți să faci și testamentul acela, dacă tu nu mai dorești o nouă căsătorie legalizată... Cum vrei, eu sînt de acord cu oricare variantă...

*

Și au mai trecut niște ani, trăiți tihnit, frumos, fără excese și într-o armonie deplină... Ajunsesem la vârsta de cincizeci și cinci de ani, după ce devenisem acționar principal al trustului de construcții pe care îl condusesem o bună perioadă și ca director plin, înainte de privatizare... Daria își obținuse prin examene toate gradele didactice ca profesor de biologie, se dovedise și o bună gospodină, oferindu-mi mereu și mereu noi dovezi că soarta ținuse cu mine, reamenajase și casa și curtea, determinându-mă astfel și pe mine să îmi petrec mai mult timp pe-acasă... Între timp, luasem în gazdă o nepoată a Dariei, Irina, pe care am îndrăgit-o treptat, adoptînd-o și legal, dar mai ales sufletește... La început, fusese eleva Dariei, iar după ce ajunsese în clasa a douăsprezecea, se pregătea intens pentru medicină și deja ne propusesem să o susținem în continuare cu tot ce ar fi depins de noi... Era un copil bun, cu o situație familială precară, așa că, pe de o parte, noi ne consideram marea ei șansă și ajutorul de care avea nevoie pentru a evolua fericit, dar și pe ea, posibila noastră speranță de sprijin la anii bătrîneții... Așadar, începusem să ne pregătim mental inclusiv pentru vârsta a treia,

mai ales că Daria mai avea numai doi ani până la pensie... Ne străduiam, totuși, să trăim frumos și acești ultimi ani, căutând să ne păstrăm echilibrul și numele bun în societate...

Continuam să mă autofelicitez pentru inspirația de a-mi fi împreunat destinul cu al Dariei, o femeie formidabilă și cu un caracter nemaipomenit, pot să spun că era și un exemplar feminin reușit, chiar și în pofida primelor riduri și ale primelor suvițe de păr argintiu ce îi înnobilau chipul... «Da, recunosc că mă îndrăgostisem de Daria, chiar dacă asemenea declarații nu mai cadrează cu vârsta și cu poziția mea socială... Dar, în fond, să iubești este cel mai frumos și mai curat sentiment!»...

Și, totuși, fericirea mi s-a curmat brusc, printr-un lanț de împrejurări care nu ar fi trebuit să ne afecteze nici pe mine și nici pe ea... Mi-e greu să explic cum s-a produs acel fenomen regresiv insolit, tocmai fiindcă nu mai aveam nicio legătură cu cei doi implicați în acel accident nedorit pentru nimeni și, în niciun caz, pentru ei... Știu că mi-e greu să îmi aleg cuvintele, dar va trebui să spun lucrurilor pe nume... ...Fostul soț al Dariei, împreună cu fosta mea soție au murit într-un accident auto, undeva, într-o curbă abordată greșit pe Valea Oltului... Culmea a fost că, de recuperarea și apoi de înmormântarea cadavrelor am fost nevoiți să ne ocupăm tot noi, cele câteva rude ale celor doi decedați eschivându-se într-un mod total detașat, invocând fie starea de sănătate a mamei Iuliei, fie situația financiară a foștilor socrii ai Dariei... Ne-am asumat totuși și acea postură illogică și neintrată în uzanțe, cert este însă faptul că, la câteva zile după acea înhumare, Daria nu s-a mai întors la mine, rămânând în fostul ei domiciliu conjugal din urmă cu cincisprezece ani...

Deși surprins de decizie, la început am fost de acord, bănuind și un șoc sau o altă percepție deformată ce i-ar fi putut tulbura mintea, însă, după mai multe tentative de a o readuce acasă la mine și rămase fără efect, mă simțeam deja depășit de situație, astfel că am ajuns să cer consiliere de la un psiholog... Nu m-a ajutat cu nimic, astfel că m-am văzut nevoit să o tot caut, fie la școală, fie la noua-vechea ei locuință și doar într-un târziu am aflat și adevăratul motiv pentru care Daria refuza reluarea relației cu mine: se considera vinovată de tragedia celor doi, care

nu s-ar mai fi produs dacă ea, Daria, nu mi-ar fi făcut cunoscută infidelitatea lor, oferindu-i în felul acesta soțului ei cale liberă spre „relația la lumină și fără opreliști cu Iulia”... Am încercat să-i explic și i-am tot repetat zile la rând că ea nu poartă absolut nicio vină și că nici eu nu pot fi acuzat în vreun fel de sfârșitul nefericit al foștilor noștri soți...

Am revenit și în lunile următoare, în toate zilele în care ea avea ore, încercând să-i conving și colegii de serviciu, ba chiar și pe directorul școlii că trebuie ajutată, renunțând mai apoi să mai intru în școală, temându-mă să nu îi fac eu însumi rău, reamintind chiar prin vizitele mele insistente, dar și infructuoase că Daria nu mai e stăpână pe propriul ei discernământ...

Ce puteam să mai fac?... O așteptam mai mereu când ieșea de la cursuri, îi duceam flori și parfumuri fine și o rugam să îmi permită să o conduc până acasă... Uneori simulam că am greșit traseul și apoi încercam s-o conving să revină acasă la mine, dar ea mă refuza de fiecare dată, indiferent cum o abordam... Am încercat din nou să o duc la un psiholog, m-a refuzat categoric și mă simțeam total dezarmat: o pierdusem pe Daria, iar creierul ei părea ireversibil zdruncinat sau blocat pe o idee absolut aberantă...

Nu știi dacă am reușit să redau situația fără ieșire în care mă aflam, cert era însă faptul că, după atâtea luni de muncă de lămurire în zadar și de refuzuri continue, nu mă mai simțeam capabil să lupt pentru a-i schimba Dariei percepția realității și comportamentul... Am continuat să o aștept când ieșea de la școală, am intrat de mai multe ori și în cancelarie, înfruntând ironiile și hlizelile unora dintre colegii ei, de care nici nu mai țineam cont, ba am primit și compătimirile uneia dintre profesoare ce se tot interpunea, urmărind, de fapt, așa cum avea să și recunoască, la un moment dat, că este interesată să aibă o relație cu mine... Mi-amintesc că am refuzat-o pe un ton voit respingător, adoptând și un limbaj extrem de vulgar, doar că individa s-a arătat superîncântată de riposta mea, repetându-mi cu impertinență că mă dorește și că nu are de gând să renunțe la mine... Eram descumpănit și cu atât mai mult o regretam pe Daria, precum și deviaționismul ei comportamental, nici nu prea mai știam cum să procedez mai departe, astfel că m-am dus iar

la directorul școlii, pe care l-am invitat la o discuție deschisă, ca între bărbați:

– Domnule, numai dumneata cred că mă mai poți ajuta...

– Cum?

– Participând și contribuind la o stratagemă la care sunt nevoit să recurg... Este nevoie, totuși, de o anumită abilitate și de un anumit tact, vreau să o pun pe Daria în legătură cu un psihiatru pe care mi l-a recomandat un fost coleg, a cărui soție a avut și ea niște afecțiuni psihice complicate și nu tocmai ușor de tratat...

– Și cum să te ajut?

– Daria nu mai vrea să vină vreodată la mine și nici pe mine nu dorește să mă primească acasă la ea, iar cu prilejul tatonărilor pe care le încerc pe stradă, refuză, de asemenea, orice înțelegere sau orice discuție referitoare la noi doi...

– Tot n-am înțeles cum v-aș putea ajuta eu...

– Vreau să facem în așa fel încât să îl aduc pe doctor aici și mă gândeam să improvizăm o inspecție ca din partea Ministerului Învățământului sosită dintr-un motiv oarecare, iar medicul, venit în locul inspectorului, să îi transmită niște sugestii în urma cărora ea să își schimbe atitudinea față de mine și față de relația dintre noi, relație care a funcționat timp de cincisprezece ani într-un mod exemplar, dar s-a-ncheiat lamentabil după moartea fostului ei soț... Nu cred că o mai interesează faptul că, odată cu el, a murit și fosta mea soție, se acuză numai pe sine pentru sfârșitul tragic al soțului ei, acel Cezar Avramescu care a înșelat-o cândva... Știu că totul poate părea un nonsens, dar nu mai văd o altă soluție de revenire la normal... Sper să mă ajutați fie doar și din considerație pentru Daria, o femeie cândva extrem de lucidă, de integră și de echilibrată, ce nu poate fi lăsată să cadă în abis sau în derizoriu tocmai acum, când se apropie de pensionare... Înțelegeți ce vreau să spun sau de ce mă cramponez de această ultimă șansă de a o recupera, în primul rând, pentru ea, ca om?...

– Te ajut, domnule... Păstrăm legătura... Și da, ai dreptate, cu cât mai repede, cu atât mai bine!... Cine știe cum poate involucra totul și mai grav, dacă nu se intervine la timp!...

*

A ieșit totul așa cum am prevăzut: Daria, sub pretextul unei discuții particulare pretinse cu subtilitate de „inspectorul școlar”, a acceptat să îl însoțească într-o sală goală de clasă, unde a fost supusă unor tehnici de memorie regresivă obținute în special prin hipnoză și chiar în seara aceea a fost de acord să ne întoarcem împreună la mine... și la noi acasă...

Acum, fiindcă totul s-a încheiat cu bine, îmi îngădui să povestesc și pățania sau surpriza pe care mi-a provocat-o colega aceea a ei cu frizură ridicolă și care, în timp ce Daria era consultată și tratată de medic, a venit la mine și m-a sărutat fără să mă avertizeze în vreun fel de intențiile ei, apoi m-a întrebat:

– Ce zici?... Eu sunt mult mai tânără și nici nu am problemele Dariei... Nu crezi că ar merita să încercăm să fim împreună?...

Îi simțisem mirosul și gustul infect de țigară, iar în timp ce îmi vorbea continua să emane același damf de fumător înveterat... I-am răspuns pe un ton absolut degajat:

– Mulțumesc pentru propunere, mă simt onorat, dar nu suport femeile care fumează...

– Păi, mă las, dacă așa vrei tu...

– Bine!... Încearcă, iar dacă reușești, mai stăm de vorbă!...

Am ieșit grăbit din școală și am așteptat-o pe Daria în apropiere de poartă, iar după ce m-a îmbrățișat și m-a sărutat, mi-a șoptit cu lacrimi în ochi:

– Știi ce mi-a spus doctorul că i-am recunoscut când m-a chestionat sub hipnoză?

– Crezi că mai contează?... Important este că ți-ai revenit și că suntem din nou împreună...

– Contează... Cel puțin, ca să înțelegi și tu până unde pot ajunge cu răutatea unele minți bolnave...

– Te ascult...

– Tot ce ni s-a întâmplat în ultimul timp s-a datorat ciocnirii efectelor unui șir de blesteme și de farmece făcute unor rude mai vechi ale noastre și care ne-au atins sau ne-au ajuns și pe noi... De pildă, fratele tău și prietena lui au avut cununiile legate și nu au reușit să se căsătorească sau să își păstreze relația, tatălui tău

i s-au făcut farmece să se însoare cu ea și să o iubească doar pe mama ta, Iulia și cu mine am fost blestemate să nu ne iubească soacrele și nici să nu facem copii și, astfel, să ni se stingă neamul, iar cele mai recente blesteme au condus la moartea Iuliei și a lui Cezar, ca și la îmbolnăvirea mea bruscă, urmată de deteriorarea relațiilor dintre noi doi...

– Asta ți-a spus doctorul?

– Nu... Eu i-am spus lui în timpul în care m-a ținut sub hipnoză... M-a înregistrat, iar după ce m-a trezit, m-a lăsat să îmi ascult propriile declarații...

– Păi, ce fel de doctor e ăsta?... E drept că mi l-a recomandat insistent Teo Alexe, un cunoscut căruia îi este și vechi bun prieten, dar mi se pare pe dos să îl cred în stare de așa ceva sau de asemenea practici cu substraturi diletantiste obscure...

– L-am întrebat și eu cum ar putea curma efectul acelor farmece și blesteme și mi-a răspuns: Simplu. Prin descântecele vrăjitoarelor evlavioase, practicante ale magiei albe și prin slujbele unor preoți cu har... Și mi-a mai sugerat să mergem și noi mai des la biserică...

– Da... Ce să mai zic?... Dar tot mi-e greu să cred că recomandările de acest gen vin din partea unui medic destul de în vârstă și cu reputația lui...

– Tocmai d-aia mi-a zis că nu se mai teme și nici nu se mai jenează să dea asemenea sfaturi și recomandări... Mi-a zis că el însuși a recurs la astfel de metode după ce, ani la rând, s-a străduit să-și trateze soția și fiica prin terapeutică exclusiv medicală...

– Interesant, dar tot mi se pare ciudat!...

– Eu deja l-am crezut și țin să-ți transmit că ne așteaptă la el ca să să te verifice și pe tine, iar apoi, să ne ajute să scăpăm definitiv și total de efectul blestemelor și al farmecelor ducându-ne pe amândoi, ba chiar și pe fratele tău acolo unde trebuie...

– Dacă n-aș fi observat urmările schimbării tale de comportament, aș fi fost tentat să cred că totul a fost doar o farsă pusă la cale de un individ șugubăț, acum, însă, tind să mă conformez acestor sfaturi fără absolut nicio rețineră... Dar, hai, deocamdată, acasă, fiindcă îmi este foarte dor de tine, cea dinainte!...

POVESTEA (RE)NUMITULUI PAUL CRAFT

Măi, fir-ar să fie de treabă!... Azi, parcă mai mult ca oricând, mi-aș fi dorit să mă fi numit simplu și nu cum a stabilit taică-miu, inspirat de cine știe ce deștept sau deștepți grandomani, înainte să meargă să mă înregistreze ca nou născut la biroul de evidență a populației: Kraft Honorius Victor Percival Xavier Olivier Xamax Ludwig Paul, în loc să mă numească la fel ca pe ceilalți membrii ai familiei, Costea, la care să fi adăgat un singur prenume, necesar pentru diferențierea firească a fiecăruia dintre noi... Nu s-a gândit în ce postură penibilă mă va pune atât prin înșiruirea atâtor prenume în cazul unei prezentări oficiale complete, cât și în cazul necesității, ca și acum, de a-mi restrânge întreaga nominalizare într-un spațiu strict limitat, în care urma să introduc și prenumele tatălui (Alexandru), ba chiar și eventuala poreclă sau pseudonim (Neamțu)... Devenise deja aproape o obișnuință pentru mine ca oricine îmi citea C.V.-ul, ori să se amuze copios de sumedenia de prenume pompoase, ori să decidă să nu îmi mai ia în seamă dosarul de prezentare socio-profesională, considerându-mă de la început un ciudat sau un infatuat.

Și ăștia de acum, dacă vor mai sta de vorbă cu mine, probabil că se pregătesc deja să mă ia peste picior sau, oricum, să mă analizeze ca pe un specimen extraterestru sau să mă trateze cu superioritate... M-au primit totuși și le zăresc pe față zâmbetul ironic, abia stăpânit. Unul dintre ei, un tip ceva mai în vârstă, ușor grizonat, mă abordează aparent binevoitor:

– Ia zi-ne, Domnule Kraft, ce nație ești dumneata de porți

trei, patru sau cinci feluri de nume și de prenume, unul mai extravagant decât celălalt?...

Am tăcut în prima clipă, așteptând să se stingă rumoarea produsă și în rândul celorlalți, încercând, apoi, să calmez spiritele:

– Român, giurgiuvean la origine, stabilit în București în ultimii zece ani...

– Român get-beget sau... ai fost adoptat?...

– Român sadea și vă pot explica și cum m-am pricopsit cu atâtea prenume de proveniență străină, unele dintre ele de-a dreptul ridicole și cu sonoritate plină de prețiozitate...

Omul profită de afirmația mea și își permite să râdă zeflemitor și complet degajat, ceilalți schimbă doar priviri mai mult sau mai puțin amuzate... Cel de al doilea bărbat preia „chestionarul”, indiferent la comentariile tendențioase ale celuiilalt:

– Explică-ne!

– Fiind primul lui copil și băiat, presupun că tatăl meu nu s-a dus tocmai treaz la ofițerul stării civile și am impresia că a fost însoțit și de câțiva amici, aflați în aceeași stare și care i-au sugerat și ei unele prenume mai rare pe la noi...

– Tatăl cum se numește?

– Costea Alexandru... Și el și maică-mea, la fel ca și fratele meu, au un singur prenume, tipic românesc... La mine, a avut acea inspirație bizară și necontrolată...

– Păi și ăia de la evidența populației cum au fost de acord cu înregistrarea acelei puzderii de nume, care mai de care mai zornăitor și mai neobișnuit?...

– Nu știu. Nu exclud însă probabilitatea ca și funcționarul care s-a ocupat de înscrișuri să fi făcut și el parte din anturajul bahic al lui taică-miu dinainte de înregistrarea oficială... Cine știe, tot el i-o fi dat și unele idei...

Omul se amuză și el câteva clipe de stupiditatea posturii în care mă găsesc, mai ponderat parcă decât primul, apoi devine conciliant și compătimitor:

– Da, e aiurea, iar dumneata vei suporta toată viața consecințele acelei nesăbuițe... De ce nu îți schimbi numele sau, macar, să reduci din ele?...

– Hm!... Până la vârsta de optsprezece ani n-am avut acest drept, iar în anii următori am avut de fiecare dată alte priorități, examene de admitere, semestriale, anuale și de absolvire, apoi, tot ce-a urmat după facultate m-a împiedicat să reacționez cum aș fi dorit... Dar chiar dacă situația în sine nu mi-a convenit niciodată, e vorba totuși despre datele mele de identitate la care n-am putut să renunț și în privința cărora a trebuit să mă conformez, contribuind eu însumi, în mod inerent și involuntar, la consolidarea acelui cerc vicios, fiindcă așa figurez în toate actele, la fel și pe diplomele adunate de-a lungul anilor și cu care am trecut dintr-o etapă în alta pe întreaga perioadă a pregătirii mele școlare și universitare... Ce să mai zic?... În faza următoare, sper să mă instalez pe un post stabil, care să îmi ofere și răgazul necesar să mă liniștesc, după care să pot să inițiez și demersurile de schimbare a numelui și prenumelor...

– Cum?

– Probabil, Costea Paul... Paul îmi zic deja mulți cunoscuți și prieteni, alții îmi zic „Neamțu”, dar Paul e un prenume internațional, destul de comun, singurul pe care l-a nimerit, cu adevărat, taică-miu, în momentul alegerii...

– Numele Kraft are vreo semnificație anume?

– Da. În germană, înseamnă forță, putere, tărie...

– Hei, dar te-a pricopsit tatăl dumitale!... Și până când vei reuși să îți schimbi datele de identitate, ce faci?... Căci nu poți să le lași așa?... Cum vei reuși să te descurci cu atâta puhoi de nume?...

Individul mă întrebase pe un ton vădit insinuant și doar aparent preocupat, iar pentru a para, mi s-a părut oportun să continui discuția arătându-mă la rândul-mi într-un fel amuzat de ridicolul situației atipice în care mă aflu:

– Îmi fac cărți de vizită, pe care să le ofer celor interesați...

– Da, e o soluție, dar ironiile vor fi poate și mai mari!... Totul sună pompos și, oricum, mai mult decât neobișnuit...

Intervine și o tipă brunetă, înaltă și cu picioare lungi, care, până atunci, doar a tăcut, fără să se lase antrenată în comentariile pe teme onomastice:

– Zi-ne ce știi să faci, dacă ai mai lucrat și unde, arată-ne orice recomandare sau orice înscris favorabil dumitale! Prezintă-

te cu ceea ce te caracterizează!

– Am absolvit Facultatea de Automatică la A.S.E., anul acesta mi-am luat masteratul pe același profil, până în prezent, am lucrat într-un grup de colegi specializați toți în programare, n-am recomandări speciale, dar cred că pot demonstra ce știu prin diverse probe de lucru la cel mai înalt nivel, fiind convins că pot face față și cerințelor firmei dumneavoastră...

– N-ar fi rău, remarcă scurt cea de a doua componentă a comisiei de examinare, o șatenă suplă, vioaie, drăguță, minionă și cochetă, încercând parcă să restabilească seriozitatea dialogului sau caracterul decent al unui interviu... Conformându-se, revine în discuție primul dintre interlocutori, cel care îmi sugerase să îmi schimb cât mai degrabă numele și prenumele:

– Să admitem că te pricepi!... Zi-ne, acum, ce pretenții salariale ai!?!...

– Despre bani, hai să vorbim după ce dau probele de lucru!...

– Bravo, domnule!... Îmi place că te simți bazat și că te ții tare, dar să știi că, la început, va fi o încadrare de probă, de verificare a aptitudinilor și a cunoștințelor duminale profesionale!...

– Da, știu... Două luni... Sper să fiți de acord să negociem deschis ambele variante... Oricum, vă avertizez că nu am de gând să cedez prea mult...

Cei patru amfitrioni se privesc din nou ușor amuzați. Tipa șatenă punctează:

– Cum stai cu viața personală?... Ai familie, copii, prietenă, alte obligații?!?... Fumezi, ai un anturaj de petreceri ori de jocuri, cum socializezi?...

– Nu beau și nu fumez, așa că nu am nici anturaje dubioase, nu am prietenă, nici nevastă, am avut doar câteva relații sporadice, mai joc uneori baschet cu niște prieteni și cam la atât se rezumă viața mea personală...

– Obligații față de vechea familie?...

– Doar recunoștința veșnică pe care le-o datorez părinților și un eventual ajutor frătesc pe care îl voi oferi în caz de nevoie...

– Așadar, ești liber și total dedicat profesiei?

– Bineînțeles, în timpul programului de lucru sunt dedicat total serviciului... Aș fi dispus să fac și ore suplimentare, plătite

corespunzător, dar nu mai mult de un total de zece ore lucrate zilnic și, acelea, doar în cursul săptămânii obișnuite de lucru și dacă ele sunt absolut necesare...

- Accepți asemenea condiții?... Semnăm contractul?
- Fără probe de lucru?!?...
- Nu!... După...
- O.K. ...

*

Și am început serviciul, pentru șase mii de lei lunar în primele două luni de probă, răstimp în care am căutat să mă adaptez cât mai bine din orice punct de vedere. Am reușit, într-adevăr, chiar să mă remarc, dându-mi însă constant toată silința, iar apoi, treptat, după așa-zisa angajare definitivă, m-am bucurat de aprecierea și de încrederea majorității colegilor și colegelor... Și, apropo de colege, tot treptat, am început să mă apropii de Sidonia Spătaru, șatena ce făcuse parte și din echipa ce mă interviewase și mă examinase înainte de angajare... Uneori, seara, după program și fiindcă venise toamna și se înnopta tot mai devreme, o conduceam până acasă, apoi am început să ne revedem și în week-end, legând o relație adevărată și oarecum și de perspectivă, cel puțin în intențiile ei, mie nearzându-mi încă de însurătoare...

Și, totuși, primul pas spre așa-zisa mea libertate de decizie în privința propriului meu viitor l-a constituit desprinderea de familie și mutarea cu chirie într-o garsonieră situată în vecinătatea serviciului, dar și în același bloc în care locuia și Sidonia... Și a sosit și momentul în care i-am cunoscut și pe părinții Sidoniei, niște oameni de toată isprava, mai ales tatăl ei, care, după ceva timp, s-a oferit să mă ajute inclusiv la preschimbarea numelui și prenumelor mele buclucașe... N-a mai fost însă nevoie, căci, odată cu depunerea actelor de căsătorie cu Sidonia, am rezolvat și vechea mea problemă onomastică: după ce am oscilat între preluarea numelui de familie al părinților mei (Costea) și cel de familie al Sidoniei (Spătaru), mi s-a părut, în final, mult mai firesc să îmi pastrez vechiul apelativ, cunoscut și folosit deja de prieteni, Paul Kraft, transcris

însă corespunzător ortografiei românești, astfel că și Sidonia a devenit Doamna Craft... ...Pe de altă parte, dacă mă gândesc bine, mi-e tot mai clar că semnificația din limba germană a cuvântului „kraft” (forță, putere) nu i s-ar fi potrivit Sidoniei absolut deloc... ...La fel ca și mie, de altfel, care n-am depășit niciodată șaptezeci și trei de kilograme, la o înălțime de un metru și șaptezeci și opt de centimetri și nici foarte musculos nu sunt...

LIFTIERUL

Notă: Această povestire a mai fost publicată în volumul „Preludiul Tăcerii”, aparut în anul 2018 în cadrul Colecției „Biblioteca Giurgiuveană” și cu sprijinul Editurii „Rotipo” din Iași.

Sunt tentat să o reproduc și în volumul de față pentru mesajul său antimilitarist, antitorționar și pacifist explicit, redevenit de actualitate, la fel ca și consacratul advertisement al lui George Santayana, atât de celebru și de frecvent repetat de analiștii politici și de iubitorii de pace de pretutindeni și, totuși, atât de des și de ușor ignorat de către conducătorii vremelnici ai omenirii: „Cei care uită greșelile istoriei sunt condamnați să le repete!”...

§§§

– Vasilis ? Unde este Vasilis?
– Iar n-a venit... N-a ajuns încă...
– Ia-auzi, tâmpitul!... Trimiteți-l repede pe Giorgios, fiindcă iar s-a blocat liftul la etajul șase! Apoi, spuneți-i să vină la mine!

În lift, puțin speriată, o tânără brunetă, îmbrăcată într-o rochie din satin, de culoarea perlei, vorbea încă la telefonul de urgență, montat în cabină:

– S-a rezolvat, tată. Da, a sosit Giorgios, portarul... E a doua oară când mi s-a întâmplat numai mie, azi... Noroc cu el... Bine,

tată, îl aduc îndată la tine...

La intrarea celor doi, directorul, care era și patronul hotelului, un individ de circa cincizeci de ani, un pic grăsuț, cu părul ondulat, dar și cu început de chelie, își ridică privirea dintr-un registru și i se adresează tânărului:

– Câți ani ai, Giorgios ?

– În octombrie împlinesc douăzeci și trei... Sunt născut în anul 1939...

– Ce școală ai ?

– În România, după terminarea liceului, izbutisem să intru la două facultăți, la drept și la științe economice, pe care intenționez să le urmez în paralel, dar nu am terminat decât primul an fiindcă mi-am pierdut și mama și a trebuit să renunț la studii... Am venit în Grecia cu chemare de la o rudă...

– Tu nu ești grec, nu-i așa?

– Nu... Sau... nu știu ce să spun... Depinde din ce unghi analizezi situația... Familia mea este de aromâni, la origine din Valea Pindului, ajunși în România între cele două războaie mondiale... În al doilea război a murit tata și ne-a crescut numai mama, pe mine și pe fratele meu mai mic, iar el este încă elev la un liceu militar, în România, așa că...

– Ai venit încoace singur... Da, cam știu povestea... Unchiul la care ai venit în Grecia ți-a spus că s-a îmbolnăvit sau că este grav bolnav și că nu mai poate să te ajute, iar tu te-ai angajat la noi ca să poți strânge niște bani și să te întorci în țara natală... De ce trebuie să te întorci?

– Acolo mai cunosc niște oameni care m-ar putea ajuta să îmi găsesc un loc de muncă ce mi-ar permite să îmi reiau și studiile... Aici sînt din nou frământări politice, iar eu am venit în Grecia într-o perioadă în care foarte mulți greci emigrează în România... Îmi dau seama că am greșit în mai multe privințe și mi se pare potrivit să mă întorc...

– Uite ce îți propun eu!... Observ că vorbești bine grecește, că ești destul de destoinic și că vrei să obții mai mult de la viață... Eu nu cred că mai ai nevoie de facultate și că poți urca rapid niște trepte în ierarhia acestui hotel sau în altă parte, fiindcă hoteluri mai mari sau mai mici sînt peste tot... Și, cine știe, poate, cîndva, vei avea propriul tău hotel...

– Da. Și aceasta poate fi o variantă de luat în seamă... Mi-ar surîde... Cu ce ar trebui să încep?

– N-ai vrea să încerci un timp ca liftier, în locul lui Vasilis ?

– Cît timp ?

– Începi să te tîrguiești ?

– Nu. Mă iertați! Dar eu aproape că am strîns banii pentru plecare și voiam să ajung acasă cel puțin cu o lună înainte de începerea anului universitar...

– Păi, n-ai zis mai înainte că ești de acord să rămîi să lucrezi în acest hotel?

– Ba da, dar nu ca portar și nici ca piccolo ori ca liftier, munci asemănătoare și lipsite de orice perspectivă...

– La mecanică te pricepi?

– Oarecum. Acasă, reparam biciclete și îmi mai băgam nasul prin motorul mașinii unui vecin mai în vîrstă, fost prieten cu tata...

– Carnet de șofer ai?

– Am avut încă din România și mi l-am autentificat și aici...

– Păi, atunci, facem altfel: aș putea să te trimit pe banii mei la un curs de electromecanici pentru ascensoare și pentru aparatură electrică în general, cam un an de zile durează, cel mult doi, nu știu sigur, iar după aceea ai putea întreține și repara tot felul de astfel de aparate, nu doar de la mine, dar și de la alții, dacă mai vrei, în timpul tău liber... Crezi că ți-ar conveni?

– Cum să nu... V-aș rămîne îndatorat pentru tot restul vieții...

– Să-mi aduci pașaportul ca să îți iau datele personale și să încep demersurile să te înscriu la școală...

– Am la mine permisul de ședere temporară în Grecia. Conține aceleași date personale și este scris cu caractere eline. Poftim!... Pașaportul l-am obținut foarte greu, printr-un fost coleg al tatălui meu... În România, nu oricine posedă așa ceva și îl țin mai întotdeauna în cameră, împreună cu diploma de bacalaureat... Permisul e singurul act pe care îl port asupra mea...

– ...George Sogu!?... Hm!... Cînd i-am auzit pe ceilalți spunându-ți Georgios, am crezut că ai un nume mai lung. Dar George?... Și, mai ales, Sogu!?...

– Oficial, mă numesc Șogu... I-am atras atenția funcționarului grec care mi-a înregistrat numele greșit și mi-a

zis că nu mai rectifică... Tatăl meu s-a numit Carașogu, mie, nu știu de ce mi l-au scurtat cei de la serviciul de evidență a populației din România, căci fratele meu se numește tot Carașogu... Dar asta este problema sau nedumerirea mea, nu atât de importantă, ca să vă intereseze...

– Am cunoscut și eu pe cineva Carașogu... Stavros se mai numea, poate că și el este rudă cu voi...

– Aici, în Atena?

– Da. Am fost cândva colegi de liceu...

– Nu știu nimic despre acel om... Poate fi vorba și despre o coincidență de nume...

– Lasă-l pe ăla acum! O să îl caut probabil altă dată și o să ne interesăm dacă are neamuri prin România, dar pînă atunci, să ne vedem de planurile și de treburile noastre! Acum, mergi la locul tău, mai deblochează și liftul dacă se mai strică, iar mâine sau poimîine te voi anunța ce am rezolvat în legătură cu școala. E bine?

– E foarte bine și vă mulțumesc din suflet, Domnule Director...

– Despre mulțumiri și recunoștință vom avea timp să vorbim altă dată. Acum, mergi la treabă!

– Eu, totuși, mă simt dator să vă mulțumesc și în prezent, pentru bunăvoință și pentru încrederea acordată...

Înainte să părăsească încăperea, tânărul privește înspre față cu intenția să o salute, cel puțin prin înclinarea capului, dar aceasta, lângă fereastră, se arată foarte interesată de un articol descoperit într-o revistă... Asta e... Îi va mulțumi și ei, poate, altă dată...

Se hotărăște să coboare pe scări pentru a rămâne mai mult timp singur și pentru a-și face puțină ordine în gânduri înainte de a ajunge în fața hotelului, unde va trebui să fie tot timpul atent la eventualii clienți, căroră să le iasă în întâmpinare... De ar scăpa mai repede de corvoada asta stupidă, la fel și de îmbrăcămintea aceea umilitoare, mai ridicolă decât cea a unui clovn!... Probabil că d-aia nu a vrut nici fiica patronului să privească spre el, acum, la plecare, chiar dacă a auzit că nici el nu va mai fi ultimul om din hotel... Dar ea cîți ani o avea și cu ce se ocupă?... După cum era îmbrăcată, nu pare să aibă o

preocupare anume, dar acum este vară, poate fi în vacanță... Dar ce mai contează? Poate fi orice... Oricum, fac parte din lumi diferite...

În schimb, în birou, problema se pune altfel, tatăl apostrofându-și fiica :

– Ai blocat liftul intenționat, nu-i așa? Tot tu l-ai îndepărtat și pe Vasilis, ca să mă determini să-i vorbesc personal... Bun. Ți-am făcut jocul. Ai auzit ce am discutat cu el și ce încerc să fac mai departe... Dar chiar vrei să te agăți de un nimeni?... Știu destui greci, cu stare, care te văd ca pe o bună partidă și care ți-ar putea oferi o situație demnă și sigură... Pentru ce l-ai ales tocmai pe acest băiat sărăntoc și al nimănui?... Nu zic că nu e arătos, dar n-are nimic și n-are pe nimeni... Unii dintre cunoscuții mei l-au văzut deja pe aici... Cum crezi că mă voi simți când îi voi auzi pe toți rîzînd că mi-am măritat fiica cu liftierul sau cu portarul hotelului?... Vor da drumul la tot felul de ironii și de zvonuri... Am și eu respectabilitatea mea, cîștigată în mulți ani, iar pe tine te-am ajutat să urmezi școala, liceul și facultatea de arte tocmai pentru a-ți asigura un prestigiu și un drum bun în viață...

– ...Îmi place dărzenia lui... și modul în care mă privește... sau cum nu mă privește, așa cum face cel mai adesea, căci mă salută în mod respectuos, dar fugitiv și își vede mai departe de treabă...

– Și ce ți se pare atît de deosebit în privirea lui, încât să-l dorești pentru tot restul vieții?... Înțeleg că ești la vîrsta la care te poți înflăcăra după o simplă privire, dar mai cred că ești și destul de matură încît să nu te lași impresionată foarte ușor și să nu uiți prin ce greutăți am trecut pînă cînd am ajuns să trăim cît de cît omenește, iar apoi, cît de târziu și cu ce eforturi am reușit să îți ofer ție ceea ce eu n-am avut...

– M-am gîndit și la acest aspect atunci cînd l-am ales pe el...

– Adică?

– De fapt, sînt mai multe aspecte...

– Atunci, zi-le pe rînd!

– Pe lîngă faptul că mă atrage într-un fel anume, m-am gîndit că nici noi nu prea avem rude și pe cineva care să ne ajute, apoi,

I-am urmărit și eu cînd mai mergeam să țin locul cuiva la recepție și am observat că este un băiat corect, serios, muncitor și prompt în tot ceea ce face, m-am interesat despre el și am aflat că este și foarte deștept, vorbește engleză, franceză și germană la fel de bine și știe să scrie și să citească bine și în limba greacă, pe care am înțeles că a învățat-o încă din România, de la bunicii lui care trăiesc într-un oraș de la Dunăre, numit Brăila, unde există o comunitate grecească destul de importantă, am mai aflat că socotește rapid și sigur, calculînd direct pe coloană, concomitent cu plus și cu minus, de sus până jos...

– Înțeleg că te-ai interesat de mai multe ori despre el... V-ați întîlnit vreodată și în afara hotelului ?

– Nu. Niciodată. Și m-am ferit să îi arăt vreodată că mă interesează cît de puțin, dar asta, probabil, fiindcă nici el n-a îndrăznit să îmi adreseze personal vreun cuvînt...

– Da... Pare lăudabil... În cazul acesta, chiar dacă nu este grec sadea, o să mă gîndesc și eu la el ca la un posibil viitor ginere și o să încerc să îl ajut, spre binele lui și spre binele nostru... Tu, fata mea, ești în ultimul an de studii, sînt sigur că vei absolvi cum trebuie și că îmi vei aduce o nouă mare bucurie... Mă gîndesc uneori cît s-ar fi bucurat și maică-ta dacă ar mai fi trăit...

Se ridică de la biroul masiv și vine și el la fereastră, îmbrățișându-și fiica cu gesturi stângace și stăpînindu-și lacrimile cu greu :

– Tu ești lumina ochilor mei, singurul sau principalul motiv pentru care mai trăiesc... Chiar dacă mă gîndisem la alt viitor pentru tine, cel puțin în privința viitorului tău soț, nu mă voi opune cu nimic alegerii tale, ci îți voi fi întotdeauna alături, ajutîndu-te cu tot ce pot ca să fii fericită...

– Îți mulțumesc, tată, pentru susținerea dumitale și îmi doresc să nu te întristez niciodată, să îți fiu mereu alături, pentru ca măcar bătrînețea să îți fie lipsită de griji...

– Și eu îți mulțumesc, draga mea... Nu mi-am imaginat că la vîrsta mea și, după cîte mi s-au întîmplat în viață, voi mai avea vreodată lacrimi în ochi. Și totuși, uite, plîng, fata mea!... Iartă-mă că, în loc de încurajări pentru tine, nu reușesc decît să îmi arăt slăbiciunile de om care simte că începe să îmbătrînească!...

– Nu te voi lăsa singur niciodată, tată. Tocmai de aceea, m-am gândit să îmi aleg un soț care să depindă în mai multe privințe de noi... Iar el, cred că își va păstra veșnică recunoștința pentru sprijinul dumitale în momentele lui de cumpănă...

– Oare să ne fie el cu adevărat recunoscător?... Adevărul este că nimic nu poate fi sigur... Noi suntem datori să încercăm...

*

După două zile, Dimitrios Stephanidis, patronul hotelului, l-a chemat iar pe George și l-a trimis cu un bilet peste doar două străzi să își completeze fișa medicală necesară înscrierii la școala de electromecanici. Fiind foarte aproape și pentru a nu fi nevoit să dezbrace și să reîmbrace de prea multe ori hainele cu prilejul consultațiilor și al examenelor medicale, s-a hotărât să ia pe el doar niște pantaloni scurți și un tricou, ambele albe ca spuma laptelui și a încălțat niște espadrile din cânepă, direct pe piciorul gol... Nu la fel de inspirat a fost când și-a luat cu el ceasul și mai ales când l-a lăsat în păstrare, împreună cu tricoul, unui individ ce părea că face parte din personalul serviciului de radiologie și care i-a spus că, în fața aparatului Röntgen trebuie să se prezinte cu bustul gol și fără metale asupra lui. Numai că, după revenirea în hol, individul dispăruse cu ceasul, lăsându-i tricoul agățat de mânerul clantei... George a ieșit imediat pe culoarul principal și a avut șansa să îl zărească pe hoț, a alergat după el pe scări până sus pe clădire, iar apoi pe o pasarelă ce ducea spre pavilionul vecin, l-a prins, însă acesta abandonase sau ascunsese ceasul pe undeva și nu își recunoștea furtul. După ce i-a dat câțiva pumni între coaste, George a aflat că individul lucra la prosectura spitalului și l-a dus până acolo cu mâna răsucită la spate, sperând să întâlnească vreun șef al acestuia, în fața căruia hoțul să își recunoască fapta, iar el să își recapete obiectul fără să mai apeleze la poliție și fără alt scandal... N-a fost așa... Individul nega cu înverșunare, în schimb, un alt muncitor de la prosectură a chemat chiar el poliția, acuzându-l pe făptaș de hoții repetate și de tot felul de șiretlicuri cu care păcălea pe toată lumea... La sosirea polițistului, George i-a spus că dorește doar să își recupereze ceasul și că nu îl interesează pedepsirea vinovatului,

numai că polițistul a refuzat să-l ajute, ba, mai mult, după ce a aflat că tânărul este doar rezident temporar în Grecia, l-a acuzat tot pe el de neglijență și de lipsă de probe în acuzațiile aduse acelui om învinovățit poate pe nedrept... George a încercat din răspuț să-l convingă pe polițist că spune adevărul, însă acesta i-a cerut din nou probe și, cu toată revolta tânărului nostru, „omul legii” a plecat fără să ia nici o măsură. Rămăși din nou singuri, George l-a apucat pe hoț de revere și, lovindu-l cu spatele de perete, i-a cerut iar să îi înapoieze ceasul. Hoțul, încurajat probabil și de neimplicarea polițistului, a început să strige disperat după ajutor, cât îl țineau plămânii, iar George, temându-se de un eveniment mai grav, i-a dat drumul escrocului și s-a întors la hotel, unde le-a povestit întreaga întâmplare lui Vasilis și lui Spiros, recepționarul atunci de serviciu, care l-a sfătuit să vorbească neapărat cu patronul, singurul care l-ar mai fi putut ajuta... Și fiindcă George nu îndrăznea să se adreseze patronului, Spiros a intervenit până la capăt...

Deși, nu foarte încântat de situație, Dimitrios Stephanidis a fost de acord să îl însoțească pe George la clinică. L-a trimis să se îmbrace cu ceva mai decent, apoi au încercat să clarifice lucrurile încă de la serviciul de radiologie, unde George își uitase și fișa medicală, în tentativa sa pripită de a-l descoperi imediat pe hoț. L-au chemat și pe muncitorul de la prosectură care anunțase poliția și care își acuzase colegul că înșelase și alte persoane, iar, în final, au ajuns la medicul șef al clinicii, care a recunoscut și el, la insistențele celorlalți, că, întradevăr, individul acela, care acum nu era de găsit, mai comisese fărădelegi, că era un alcoolic înrăit și că se deda la tot felul de fapte mărunte pentru a face rost de bani pentru băutură. George i-a spus medicului că își dă seama că hoțul a furat și de data aceasta tot din cleptomanie sau dintr-un motiv oarecare, poate mai puternic decât voința lui, că nu intenționează să îl reclame oficial la poliție, dar că nu putea renunța la acel ceas. Era vorba despre singura amintire de la tatăl său, mort pe front, un ceas din oțel simplu, doar aurit și deloc scump, dar care pentru el avea o valoare simbolică și sentimentală incomensurabilă, acela fiind și motivul pentru care el îl purta permanent și pentru care roagă să îi fie restituit la recepția hotelului Domnului Stephanidis

contra a două sute de dinari, adică, mai mult decât prețul din magazin al unui astfel de ceas nou... Medicul s-a arătat de acord, manifestându-și totodată mulțumirea pentru alegerea unui asemenea compromis omenos... Chiar a doua zi, ceasul a fost adus și lăsat la recepție de colegul hoțului, care a refuzat banii de răscumpărare invocând muștrările de conștiință ale celui alt după ce aflase că și George, la fel ca și el, își pierduse tatăl în cel de al doilea război mondial... Impresionat oarecum de deznodământ, după ce și-a finalizat și ridicat fișa medicală, George l-a căutat totuși pe individ pentru a-i lăsa niște bani și pentru a-i mulțumi pentru gestul de bunăvoință, însă omul a refuzat din nou categoric, exprimându-și regretul pentru faptele lui. Și-au strâns mâinile și s-au despărțit aproape prieteni, însă lui George tot nu-i venea să creadă că un grec cu apucături reprobabile poate fi și plin de compasiune pentru un semen al său, în fond, un necunoscut, care l-a mai și bruscăt de câteva ori zdravăn... E posibil ca și medicul șef să fi contribuit la schimbarea de atitudine a ciudatului său subaltern... Cum, nu mai contează, important era faptul că totul s-a rezolvat...

În a doua jumătate a lunii septembrie au început cursurile la școala tehnică, George locuia în continuare în aceeași cămăruță de la mansarda hotelului și, ori de câte ori dispunea de timp liber, căuta să fie util celor din hotel, făcând orice pentru a-și dovedi recunoștința și devotamentul față de binefăcătorul său. Și-a mai vizitat și unchiul bătrân, cel care îi trimisese chemarea oficială în Grecia și îl ajutase să ajungă totuși acolo, chit că nu a mai dorit să îl susțină în continuare, s-a bucurat că starea de sănătate a singurei lui rude din țara aceea străină s-a îmbunătățit, tot de la el a mai aflat și unele mici secrete de familie de pe vremea când și bunicii lui trăiseră în Grecia, i-a povestit și el ultimele noutăți pe care le știa în legătură cu maia, adică bunica lui și sora bătrânului, precum și despre fratele său, Veniamin, căruia îi ziceau Nikos sau Nico, acum absolvent al liceului militar și admis recent la Facultatea de Medicină Militară din București. I-a mai spus că era în dilemă dacă să se mai întoarcă sau nu în România, după ce a aflat de la un prieten cu care corespundea că șurubul s-a strâns din nou în privința ieșirii cetățenilor români în străinătate, iar dacă va rămâne în Grecia, probabil că va fi

nevoit să renunțe pentru totdeauna la studiile universitare, recunoscând totodată că nu știa ce va face în viitor, dar și că era convins că deciziile lui din următorii doi ani îi vor influența tot restul vieții, motiv pentru care a și început să își formeze și alte relații, printre colegi și printre cunoscuți ai colegilor săi, ba chiar și printre maiștrii și profesorii de la școală, care i-au apreciat și ei calitățile și dorința de a se pregăti permanent exemplar...

Așadar, treptat, lucrurile se îndreptau către normalitate...

Primul an de școală a trecut foarte repede, iar în vacanța de vară, George a avut marea surpriză de a fi printre puținii invitați ai patronului la sărbătorirea de către Anisia, fiica sa, a absolvirii facultății de arte plastice. A închiriat un costum și a mers cu un mare buchet de trandafiri, urându-i fetei mult noroc în viață și împlinirea tuturor dorințelor. Însă, adevărata surpriză a avut-o din partea fetei :

– Marea mea dorință s-a împlinit. Ești alături de mine, într-un moment de împliniri îndelung așteptate și de fericire adevărată...

La început, George n-a realizat întregul înțeles al vorbelor fetei, bănuind că bucuria din privirea ei se datorează pur și simplu satisfacției absolvirii și a deschiderii unor frumoase perspective ca viitor creator de artă profesionist... S-a integrat rapid în grupul de tineri și de tinere din preajma Anisiei, de asemenea absolvenți și absolvente ale aceleiași facultăți, însă, pe parcurs, a observat că fata refuza alte invitații la dans, preferându-l pe el, o situație destul de jenantă, pe care a încercat să o atenueze comandând orchestrei câteva melodii mai vioaie și destinate preponderent dansurilor de grup, apoi a părăsit de câteva ori încăperea sperând că fata va relua compania colegilor și colegelor ei. Întradevăr, la ultima revenire în salon, n-a mai fost la fel de insistentă în privința lui, dar ceva mai înainte de încheierea petrecerii l-a rugat să o aștepte ca să se întoarcă la hotel împreună... George nu știa cum să reacționeze, se simțea într-un fel manevrat, dar, în același timp, căuta să își explice atitudinea fetei și mai ales soluții pentru a nu se arăta nepolitic, încercând totodată evitarea asumării unor obligații pe care nu le-ar fi putut onora... S-a bucurat totuși că patronul s-a ocupat exclusiv de invitații de vârsta sa, cu ceilalți schimbând doar

saluturi scurte, protocolare și mulțumind pentru urările ocazionate de evenimentul festiv... Aproape de plecare, însă, i-a așteptat și el pe George și pe Anisia, propunându-le să se întoarcă împreună... acasă... cu același taxi... Lui George i s-au părut cam evidente aceste aluzii, a privit-o mult mai atent pe fată pentru a descoperi în comportamentul ei un tâlc oarecare, însă, până la final, s-a ocupat și ea față de toți invitații ca o adevărată gazdă, lăsându-l pe George în compania lui Spiros, acel recepționar care i-a intermediat întrevvedereea cu patronul atunci când i-a fost furat ceasul și de care s-a legat într-un fel sufletește, considerându-l ca făcând parte din micul său anturaj. La un moment dat, George i-a adresat lui Spiros întrebarea care îl frământase întreaga seară :

– Domnule, ai idee de ce, din tot personalul hotelului, am fost invitați numai noi doi?

După câteva clipe de tăcere, în care l-a privit cu oarecare detașare, recepționarul i-a răspuns, căzând ușor pe gânduri:

– Eu sunt una dintre puținele lor rude. Se pare că doar tu ai fost un invitat special...

– Ești rudă cu ei?

– Da... Mama Anisiei a fost sora mea, care a murit când fata avea numai opt ani... Probabil că o privește de acolo, de sus și se bucură... Și probabil că tot ea i-a vegheat și i-a purtat pașii în viață... Dar este vorba doar despre o dorință a noastră de a ne gândi la cei plecați dintre noi ca la niște ocrotitori pentru cei părăsiți prematur...

– N-am știut că sunteți rude... Așa că, numai eu am fost un intrus...

– Nu gândi așa! Din ce am văzut și am înțeles eu, se pare că nici tu nu mai ești un străin pentru ei... Dimpotrivă...

– La ce te referi?

– Am impresia că Anisia te-a ales, iar Dimitrios pare de acord să încurajeze această relație... Cred că ar fi un bun aranjament pentru toți, din care tu ai fi cel mai câștigat...

– Vrei să mă încurajezi sau să mă sugestionezi să accept ideea, nu știu însă dacă eu m-aș putea ridica vreodată la nivelul și la pretențiile lor... Nu m-am gândit niciodată la o asemenea combinație, iar până acum, pe Anisia nici n-am îndrăznit s-o

privesc... Dumneata ai discutat cu patronul ceva în sensul acesta?

– Nu. Chiar dacă îi sînt cumnat și ne întîlnim foarte des, nu îmi dezvăluie niciodată intimitățile lui. Dar, din ceea ce văd, este clar că tu faci parte din planurile lui... sau ale Anisieiei, iar el o susține... La cît este ea de frumoasă, cred că restul nici nu contează, chit că și din punct de vedere financiar ea constituie o partidă destul de atractivă...

– Și, totuși, de ce crezi că m-ar fi ales tocmai pe mine ?

– Ce faci? Aștepti să te laud și eu?... Probabil că au motivele lor, pe care urmează să le afli tot de la ei. Tu comportă-te la fel ca și pînă acum, fii mai atent cu fata și lasă lucrurile să continue pe același făgaș! Se pare că ești un tip norocos... Și merituos, dar și cu ceva noroc... Adaptează-te și la această situație nouă și vei culege și avantajele!... Acum, vorbind la modul concret, bănuiesc că Mitros te place și pentru ce știi să faci, a văzut că te implici și în aprovizionare și în evidența contabilă, că te pricepi la mai multe și mai cred că a contat pentru ei și faptul că ești și tu orfan și că experiențele voastre de viață vă pot ajuta să vă înțelegeți mai bine, să vă completați și să vă respectați reciproc. D-aia și spun că soarta te favorizează. Și tu și Anisia ați avut copilării grele și triste, acum este timpul ca soarta să vă surîdă...

– Așa cum le corelezi dumneata, totul pare să fie ca un joc al sorții...

– Asta și cred. Soarta vă pregătește pentru un viitor bun și vă va surîde mereu...

– Îți mulțumesc pentru încurajări, cu toate că nimeni nu poate prevedea soarta cuiva... Aș vrea să te mai întreb ceva...

– Întrebă-mă, iar dacă pot, îți voi răspunde!...

– Scuză-mă! De data aceasta, este o întrebare referitoare la dumneata... Spune-mi, te rog, ai o familie proprie ?

– De ce mă întrebi ?

– Fiindcă toată seara te-am văzut singur și alergând de colo colo, iar acum îți pierzi timpul alături de mine.

– Am și soție și doi copii, fată și băiat, sînt la masa din stînga, de lîngă intrare, dar i-am lăsat mai mult singuri, ca să îl ajut pe Dimitrios la obligațiile lui...

– Dumnealui te-a trimis lîngă mine ?

– Da. Acum, lîngă tine, iar mai devreme m-am ocupat de alte persoane...

– Și doamna, soția dumitale, a fost de acord?!?

– Întotdeauna e de acord cu ce ne cere Mitros. Pentru noi el este cea mai importantă persoană, stăpînul nostru... și nu doar fiindcă eu lucrez acum pentru el, așa a fost întotdeauna, recunoștința noastră față de familia lui făcînd parte din însăși existența noastră...

– Observ că și copiii dumitale sînt destul de mari... Au priviri luminoase și par să emane și ei aceleași simțăminte profunde de recunoștință și de respect... Tot față de Dimitrios Stephanidis?

– Și față de el și față de mine și față de mama lor... Băiatul are treisprezece ani, iar fata cincisprezece, sunt foarte dotați și sînt sigur că pentru formarea lor nu mai avem nevoie de sprijinul financiar al lui Mitros. Au obținut deja burse de stat prin meritele lor, sînt premiați, iar eu doar îi mai ghidez cînd e cazul sau cînd îmi mai cer ei părerea...

– Înseamnă că și dumneata ești un om norocos... Nu îmi rămîne decît să te felicit și să îți doresc sănătate pentru a fi alături de ei... Îmi îngădui însă să îți dau un sfat: lasă-i să își aleagă singuri profesiile, dumneata ajută-i doar să înțeleagă ceea ce vor!...

– Mie-mi spui? Asta doresc și eu, să fiu sănătos, ca să îi ajut atît cît depinde de mine. Și simt că voi fi sănătos și că le voi fi alături atîta timp cît vor avea nevoie de mine... Poate și după aceea, ca să mă bucur de realizările lor...

– Gîndești foarte bine. Ești un tip pozitiv și, în felul acesta, un sprijin pentru copiii dumitale... Soția gîndește la fel ?

– Hm... Hai să ți-o prezint și pe ea și să îmi cunoști și copiii! Vei vedea că, deși sînt un om modest, am motive să fiu fericit și să mă simt împlinit...

Discuția cu familia lui Spiros a fost scurtă, dar deosebit de plăcută. Oameni foarte deschiși, iar soția lui Spiros, Iris, o femeie drăguță, veselă și plină de bunăvoință:

– Chiar îmi doream să-l cunosc îndeaproape pe partenerul de dans al Anisieii. Formați o pereche destul de plăcută și, cu puțin exercițiu, cred că o să vă potriviți foarte bine...

– Vă mulțumesc, doamnă, însă, în privința dansului, am

rezervele mele. Dansez foarte rar, ultima oară, în urmă cu doi ani, nu știu când voi mai dansa iar, probabil că nu prea curînd, așa că șansele mele de progres la acest capitol sînt extrem de mici...

– Anisia ce zice? Ei îi plăcea foarte mult să danseze încă de mică... Pe atunci își dorea să devină balerină, apoi și-a descoperit alte talente, însă la plăcerea dansului nu se renunță ușor... Și mie îmi place să dansez, dar în seara aceasta Spiros a avut alte îndatoriri... N-am înțeles prea bine de ce a rămas foarte puțin timp alături de noi, mi-a zis încă de acasă că patronul i-a cerut să se ocupe de unii meseni și n-am avut încotro... Cînd este vorba despre obligațiile lui de serviciu, celelalte persoane sînt trecute pe un plan secundar...

– Da, așa este dumnealui... Dedicat serviciului și obligațiilor aferente...

– Îmi cer scuze pentru confuzie... Eu credeam că am fost invitați la petrecere. Cel puțin mie, Anisia asta mi-a spus la telefon. Dar aici, lucrurile s-au schimbat...

Intervine Spiros :

– Îmi ajunge critica. Mi-o însușesc. Îți promit că, cel târziu, săptămîna viitoare, vom merge doar noi doi la un restaurant, unde o să putem și dansa și să ne simțim bine.

– Așa să fie! Numai să nu intervină alte obligații față de nu știu cine...

– Dacă ți-am promis, știi bine că sînt un tip condițional...

– Am glumit. Tocmai fiindcă ești un om de cuvînt...

George se simte nevoit să le întrerupă discuția :

– Doamnă, mă bucur că ne-am întîlnit... Aș fi vrut să vorbim mai mult și să vă cunosc copiii, despre care am aflat numai lucruri bune, dar Domnul Stephanidis a privit de mai multe ori spre mine, toți musafirii au plecat și, mai mult ca sigur, este momentul să mă retrag și eu... Mă scuzați, sărut-mîinile și, poate, vom mai discuta și cu altă ocazie!...

– O, sigur că da. Sper să ne vizitezi în curînd, fie împreună cu Anisia, fie singur, în calitate de coleg al lui Spiros...

La urcarea în taxiul oprit chiar de el după ieșirea din restaurant, George s-a îndreptat spre ușa din dreapta șoferului, însă Stephanidis i-a cerut să se așeze în spate, alături de Anisia:

– Lasă-mă pe mine în față! Sîntem într-o zonă ceva mai întortochiată, iar dacă va fi cazul, îi voi putea indica șoferului traseul mai scurt...

– Da. Mulțumesc...

În semiîntinericul din interiorul mașinii, cei doi tineri schimbă priviri scurte, dar rămân distanțați unul de celălalt. La un moment dat, Anisia își apropie mâna de mâna lui, însă băiatul o apasă ușor peste degete și își retrage mâna în poală, încercând să îi sugereze că nu trebuie să mai continue. Fata zâmbește, rostind pe un ton moale :

– Tot nu m-ai înțeles? De ce îți este frică?

– ...Nu. Nu-mi este frică... Am înțeles unele lucruri, nu știu dacă e ceea ce trebuia să-nțeleg, dar bănuiesc că vom lămuri întreaga situație foarte curînd...

– Da. Când vom ajunge acasă... Azi ai pătruns în lumea noastră și mi-aș dori să apreciezi evenimentul în sine ca pe un nou început... Și pentru tine, dar și pentru noi...

– Atunci, vom discuta cînd vom ajunge acasă. Mai este destul de puțin de mers, așa că...

– Să am răbdare!...

Râde scurt și își întoarce privirea spre fereastră... George speră că n-a jignit-o prin gestul lui pripit, mult prea brutal și mult mai respingător decât și-ar fi dorit... Se gîndește dacă ar fi cazul să îi ceară scuze sau să reia în vreun fel discuția, îl privește în oglinda retrovizoare pe Stephanidis, îl vede îngândurat, așa că decide să păstreze tăcerea până la destinație...

Au ajuns. George coboară rapid din mașină și trece pe partea Anisiei, ajutînd-o și pe ea să coboare, Stephanidis plătește cursa și se atașează celor doi. Pășește relaxat pe caldarâmul din piatră cubică, apoi i se pare firesc să vorbească:

– A fost o zi mare pentru mine... A fost cea mai mare realizare a mea din ultimii douăzeci și doi de ani... Viața își urmează cursul. De acum, mi-aș dori să am numai bucurii...

– Așa vă doresc și eu, domnule.

– Într-un fel, multe pot depinde de tine... Și de tine!... Hai

să discutăm sus !

– Nu credeți că ar fi mai potrivit să discutăm mâine? Azi a fost o zi mare și pentru fiica dumneavoastră, foarte plină și pentru mine, iar noaptea s-ar putea să fie un sfetnic bun pentru toți...

– Nu ți-e teamă că mâine s-ar putea să gîndesc altfel și să îmi schimb dispoziția față de tine ?

– Nu, domnule. Sunt convins că gîndiți la fel de bine și azi și mâine, iar dacă este ceva de schimbat, sau dacă vă veți răzgîndi în legătură cu mine, înseamnă că nu veți regreta mai târziu decizia luată peste noapte...

– Ce faci? Te joci cu mine sau vrei să mă-ncerci? Hai să discutăm acum cîteva minute, îți voi lăsa timp de gîndire pentru răspuns, așa că nu ai nici un motiv să te temi. Îți vei alege singur destinul, eu îți propun doar o idee ce ne-ar putea avantaja pe toți trei... Nu te constrîng cu nimic, vom discuta liniștit și cinstit și ești liber să te retragi, dacă vrei...

– Iertați-mă, Domnule Stephanidis, n-am vrut să mă eschivez, am simțit însă nevoia unui mic răgaz, în care să îmi adun gîndurile. Surpriza și întreaga zi de azi m-au copleșit și m-au tulburat profund, am trăit niște evenimente teribile și nici nu îmi dau seama prea bine ce s-a întîmplat, dacă este ceva real sau doar o impresie... Acesta este și motivul pentru care v-am cerut îngăduința să mă retrag și să mă reculeg pînă mâine în camera mea...

– Vei avea la ce să te gîndești după încheierea discuției. Îți repet, nu te forțez cu nimic, iar decizia îți va aparține întru totul...

Era pentru prima oară când pătrundea în apartamentul lui Stephanidis. Știa că există, doar era pe același palier cu camerele personalului și bănuia că seamănă cu apartamentele de închiriat ale hotelului, în care a ajuns cu diferite ocazii, însă locuința patronului era foarte mare, conținea mobilier vechi, masiv și greu, ce părea că provenea dintr-o altă casă, adus și păstrat aici din considerente ceva mai aparte...

– Ia loc, băiatule!... Vrei să bei ceva? Acolo, te-am observat că nu prea ai băut nici măcar apă, deși cei din jurul tău nu s-au abținut de la nimic...

– Da, un pahar cu apă rece cred că îmi va prinde bine...

– Eu o să îmi torn și un coniac... Nici eu nu mi-am permis să beau acolo alcool... Doar am închinat de cîteva ori și am dus paharul la buze, simbolic... Tu, Anisia, vrei ceva anume?

– Tot apă o să beau, tată...

După umplerea paharelor, Stephanidis se așează și el pe fotoliul din dreptul lui George, îl privește scurt, apoi încearcă să vorbească metodic, ca la expunerea unui plan :

– Iată de ce ne-am gîndit la tine și care ar fi intențiile noastre de viitor !

Soarbe puțin din pahar, apoi continuă:

– Pentru mine, Anisia este de foarte mulți ani singurul scop de a trăi. A venit însă vremea să se desprindă de sub protecția mea și să meargă unde va voi, cum va voi și cu cine va voi să își trăiască propria ei viață. Mi-aș fi dorit să-mi rămînă pe mai departe alături, dar nu pot fi egoist. Cînd va dori, va fi liberă să plece...

– Nu, tată, nu vreau să plec. De aceea l-am și ales pe George, m-am gîndit că și el s-ar putea să dorească sau să fie de acord să rămînem cu tine...

– Da. Așa ai spus cîndva, dar nu știm ce ne oferă viața. Eu am luat în calcul și o eventuală despărțire, oricînd posibilă, dintr-un considerent oarecare...

– Îți repet, tată... Vreau să îți rămîn mereu alături, așa cum mi-ai fost și tu. Mi-ai spus că nu te vei mai căsători niciodată, nu mă ai decît pe mine, iar eu nu te pot părăsi...

– Fii sigură că și eu mi-aș dori să nu ne despărțim vreodată, dar trebuie să avem în vedere și varianta posibilei despărțiri... Viața este cel mai adesea imprevizibilă și ne poate da lovituri oricărui dintre noi.

– De ce te gîndești numai la rău? Sînt atîția oameni pe care i-am cunoscut și noi și care au avut o viață lipsită de întîmplări negative, de pierderea prematură a persoanelor dragi sau de falimente. De ce n-am putea trăi și noi fără probleme și fără grija zilei de mîine?

– Același lucru îmi doresc și eu și nu neg că avem șanse mari să o ducem și noi bine... Eu am însă niște experiențe triste de viață și poate că era mai bine dacă părăseam Grecia cînd eram tînăr...

– Tată, de soartă nu te poți ascunde...

– Dați-mi voie să vă spun la amândoi la ce m-am gândit!... Acum este destul de bine în Grecia, în schimb, românii trăiesc rău în țara lor... Au fost perioade în care s-a întâmplat invers și este foarte posibil ca situația să se schimbe din nou... Și aici sunt puternice tendințe de stânga, noroc cu Planul Marshal, care este condiționat de instalarea unei democrații autentice, dar, din câte îi cunosc eu pe greci, se vor sfădi din nou foarte tare, iar situația poate degenera...

– Și ce crezi că trebuie făcut? Nu vom fi nici primii, nici ultimii care se vor adapta vremurilor. Vom face și noi la fel ca și ceilalți...

– Iartă-mă!... George îți poate spune ce înseamnă comunismul... Totul este trecut la stat, iar oamenii sînt lipsiți de o serie de drepturi, de personalitate și de viitor. Cam așa s-ar putea întâmpla și la noi la un moment dat...

– Și ce ne propui ?

– Eu nu propun nimic. Încerc doar să vă prezint o situație nedorită, dar și șansa pe care v-o puteți asigura reciproc obținînd dubla cetățenie în urma căsătoriei încheiate între voi...

– Da. Pare o idee bună... Dacă nu mai este bine în Grecia, ne putem duce în România, dacă acolo vor fi condiții mai bune...

– Această ar fi varianta simplă, comodă... Obținerea cetățeniei elene i-ar asigura lui George drepturi depline aici...

– Și mie în țara lui. Dar tu? Tu ce o să faci?

– Teoretic, aș putea să vin și eu, ca părinte, dar la vîrsta mea, o asemenea dezrădăcinare mi-ar putea fi fatală... Nu o exclud cu totul, dar ar fi ultima opțiune... La voi mă gândesc... Deocamdată este bine aici, între timp pot apărea copiii, iar dacă situația o va cere, veți putea pleca pentru ei. Oriunde... În Anglia sau în Franța, în Statele Unite sau în Canada, oriunde...

– Domnule, îmi dați voie să vorbesc și eu ?

– Sigur că da. Chiar mă deranja faptul că discuția o purtam doar cu Anisia, ca și cum totul era deja aranjat sau nu ai fi fost de față... Spune-ne care este punctul tău de vedere !

– Domnule, cu toate că pentru mine Domnișoara Anisia era un fel de tabu și nu aș fi îndrăznit să sper vreodată la cea mai mică apropiere, mi-ați dat să înțeleg în această seară că

dumneavoastră m-ați ales mai demult, încropind și anumite planuri de viitor comun. Nu știu a cui a fost ideea, observ că sînteți amîndoi la fel de decîși în privința mea, eu mă simt încă destul de confuz, dar nu știu de ce, în același timp, am tendința să fiu de acord întrutotul cu această relație... Și nu din oportunism sau datorită avantajării mele directe în mai multe privințe, ci, pur și simplu, fiindcă așa simt acum. Normal, ar fi fost să cer explicații și argumente și un oarecare timp de gîndire, altcineva, în cazul meu, poate că s-ar fi interesat de o eventuală dotă sau de alt gen de aranjament de ordin financiar, eu simt că nu mă interesează absolut nimic din ce ne-ar putea oferi viitorul... Credeți-mă că, de obicei, sunt un tip calculat și îmi analizez cu mare atenție opțiunile și perspectivele, dar acum mă simt ca un anesteziat, îmi lipsește voința celei mai mici obiecții sau curiozități, iar o posibilă conviețuire cu Domnișoara Anisia a devenit și pentru mine un ideal minunat...

– Am bănuît că vei fi de acord. Cînd te-a ales Anisia, în urmă cu un an, nu m-am opus, am început să întrezăresc și eu unele motive temeinice ale alegerii ei, dar nu mi se păreau decisive. Între timp însă și eu și ea ne-am convins că ești alegerea potrivită în multe privințe și, într-adevăr, fiecare dintre noi și-a făcut anumite planuri de viitor. Așadar, dacă ești și tu de acord, nu ne rămîne decît să ne bucurăm împreună pentru gîndul cel bun...

*

În următoarele două luni, tinerii s-au reîntîlnit aproape zilnic, fie în Atena, fie în împrejurimi, între timp, George s-a ocupat doar de registre, de aprovizionare și de unele probleme organizatorice, ajutîndu-l sau înlocuindu-l în unele ocazii pe Stephanidis, care l-a prezentat tuturor ca om de încredere și ca viitor ginere, iar toamna a urmat și nunta, o nuntă nu foarte mare ca număr de invitați, dar plină de fast și onorată corespunzător de o serie de personalități ale vieții publice și artistice din Atena, cunoscuți ai Anisiei și ai tatălui ei. Din partea lui George nu a participat decît bătrînul său unchi, fratele bunicii, însoțit de încă o familie și de... amica lui, despre care George a aflat că sunt cu toții vechi prieteni ai bunicilor lui, din vremea în care locuiseră

împreună pe Valea Pindului, acum fiind elenizați complet... O clipă, George s-a gândit că același fenomen de absorbție îl va afecta și pe el, lipsa comunicării în limbile română și aromână, ca și renunțarea la tradiții și la obiceiurile de familie având consecințe insurmontabile... Dar cine știe ce-i va oferi și lui viitorul!?... Ori soarta, cum spunea Stephanidis... Se va mai întoarce vreodată în țara lui?...

Într-adevăr, următorii ani au fost frumoși, fericiți și cu multe împliniri, totul depășind cele mai optimiste așteptări ale lui George. Se simțea tot mai îndrăgostit de Anisia, iar ea îi împărtășea sentimentele, după un an de la căsătorie și-a reluat studiile în științe economice, pe care le-a încheiat cu brio, Anisia, pe lângă tablourile ei bine vândute, expuse inițial în propria galerie de artă, predă la un renumit liceu de artă plastică, locuiau într-un apartament din apropierea hotelului lui Stephanidis, de pe latura vestică a Străzii Ailou, iar marea bucurie le-a adus-o anul 1965, la începutul căruia li s-a născut primul fiu, Antonis Carașogu, ce primise numele și prenumele bunicului său patern... A fost dorința lui George, iar Anisia și Stephanidis au fost întrutotul de acord...

În anul 1968, la un an după instalarea „Regimului Coloneilor”, când a început teribilul exod al multor greci către România, George a revenit și el pentru prima oară în țara natală, mai mult din dorința de a-și revedea fratele și bunica, rămasă singură după moartea bunicului... Bunica, maia, cum îi spuneau ei încă de când erau copii, fusese adusă la București și luată în grijă de către Nico, fratele lui, care, deși mai avea aproape un an până la finalizarea studiilor de medicină, își asumase și această responsabilitate, iar George îl ajuta și el periodic cu bani și totul părea să evolueze spre bine...

Ajuns la București într-o joi dimineață, George s-a cazat la Grand Hotel de Boulevard, preferând acest stabiliment foarte vechi tocmai fiindcă i-a plăcut contrastul dintre denumire și dimensiunile mai modeste ale clădirii, datorită situării lui într-o zonă ce îl încântase întotdeauna, dintr-un soi de curiozitate deoarece nu intrase niciodată acolo, dar mai ales fiindcă a vrut să evite hotelurile Nord, Lido și Ambasador, laudate și recomandate insistent și de cei de la aeroport și de taximetristul

care l-a adus în centru.

După ce s-a dezbrăcat și a făcut un duș, a mers să mănânce ceva și apoi să se plimbe prin oraș pâna la ora de întâlnire cu Nico... A parcurs în dublu sens întreaga Cale a Victoriei și a dat o roată prin Cișmigiu, apoi a revenit la hotel pentru un nou duș și să își schimbe hainele și încălțăminte, iar la ora șaisprezece treizeci își îmbrățișa fratele în fața ceasului de la Universitate... Au cumpărat flori și mici daruri și, după aproape o oră, ciocăneau la mărunta fereastră a bunicii :

- O, băieții mamei, am trăit să vă văd din nou pe-amândoi...
- Sărut-mîna, maie. Bine te-am găsit...

Au urmat sărutările și lacrimile bătrânei, stăpânite cu greu. A așezat precipitat florile într-o vază și, cuprinsă încă de emoție, își strânge mâinile la piept, frământând o mică batistă, ce își pierduse orice formă :

– Nico, de ce nu mi-ai spus că vine Gelo? Nu te-ai gândit la inima mea?... Pe urmă, eu nu m-am pregătit cu nimic. Cu ce vă servesc ?

– Am adus noi prăjituri și șerbet și sirop de căpșuni, așa că liniștește-te și bucură-te de surpriză !

– Mă liniștesc, mamă. Și mă bucur. Mă bucur cum nu m-am mai bucurat de foarte mulți ani.

George o privește pe această femeie strașnică, trecută prin multe, bună și aprigă totodată, slăbită acum de anii săi plini de griji:

- Ce faci, maie, cum o duci și cum te mai simți ?
- Bine, mamă. Nu mă doare nimic. Doar că am rămas singură și povară pe capul fratelui tău... Dar tu, cum de-ai venit? N-ai adus și nevasta să o cunosc și eu ?

– Am venit doar pentru câteva zile, dar s-ar putea să revin și cu ea și cu micul Antonis, puiul nostru. Atunci, vom sta sigur mai mult și ne vom face un program pentru toți, vom merge și la Brăila, la mormîntul lui papu și oriunde vei mai dori dumneata să mergem... Uite, ți-am adus niște fotografii cu familia mea, cele mai multe sînt cu cel mic, dar mai apărem și noi prin ele, ba chiar și Unchiul Costa, fratele dumitale...

Bătrâna privește fotografiile și în timp ce le răsfirea cu mișcări fugare, nu se poate abține să nu îl întrebe din nou :

– Tu te-nțelegi bine cu nevasta ta ? De ce ai venit fără ea ?
– Cum să nu mă-nțeleg?... ..Maie, nu cred că există pe lume prea multe femei cu calitățile ei. E bună, e frumoasă, e spirituală și plină de voieșie, e înțeleaptă și inteligentă, e talentată în tot ceea ce face, e răbdătoare, este o mamă excepțională și, culmea, mă și iubește, ba îmi și spune că eu am fost marele ei noroc. Nu te mint, maie, ai s-o cunoști și ai să te convingi ce mare noroc am avut... Eu am fost cel norocos, nu ea!... Și cu Anisia și cu tatăl ei, un om care mi-a oferit totul și pe care îl respect și îl iubesc aproape la fel de mult ca pe tatăl meu, pentru omenia de care îmi dă dovadă...

– Să-l respecti, mamă, dacă este așa un om bun, iar dacă femeia ta te respectă și ține la tine, să ai grijă ca nu cumva să-i greșești! Sunt multe femei parșive și dornice să spargă casele la oameni, tu ești tânăr și sănătos, dar nu te lăsa ademenit în capcanele lor !...

– Nu înțelegi că o iubesc pe Anisia cum nu mi-am imaginat vreodată că se poate iubi, că nu îi găsesc cel mai mic cusur, ba, din contră, îmi dă tot timpul motive să o iubesc și mai mult?... Din punctul acesta de vedere, mă simt cu adevărat fericit, pentru mine nu există și nu va exista o altă femeie, indiferent de situație sau de ce ne va rezerva viitorul...

– Așa să vă ajute Dumnezeu! Să vă iubiți și să vă creșteți copiii cu dragoste, să îi ajutați să se înalțe și să fie la rîndul lor fericiti !...

– Sărut-mîna, maie! Îți mulțumesc pentru vorbele bune și sper că urările dumitale să se îplinească, la fel ca și gîndurile pe care le nutrești pentru noi. Și cred că trebuie să-ți mai spun ceva: Anisia este însărcinată din nou, abia în luna a treia, dar și din acest motiv, eu mă simt deja extrem de fericit...

– Să dea Domnul să fie copilul sănătos, să vă bucurați de amîndoi și să îi creșteți cinstit și frumos și cu dragoste de Dumnezeu !...

– Așa ne dorim și noi, maie. Să ne trăim viața curat și frumos, să nu supărăm pe nimeni și să fim lăsați și noi să ne împlinim fiecare vis... sub un senin curcubeu, cum zicea cineva... La fel îi doresc și lui Nico, să își găsească femeia care să îl ajute să se îplinească, o femeie cu același bun simț

natural, ca și soția mea... Ai vreo iubită, frățioare, sau, mai întâi, vrei să îți termini școala?

– Există o fată la care țin și la care am observat și eu dovezi de bun simț, este educată și de familie bună, doar că tatăl ei este foarte implicat în politica partidului comunist... Unii îmi zic că asta ar fi marea mea șansă, alții mă detestă și mă consideră profitor și carierist... Dar eu o iubesc sincer pe fată și cred că e ceea ce-mi trebuie, fără să mă intereseze protecția ce ar putea veni din partea tatălui ei...

– Cum se numește ?

– Marina... L-ai cunoscut pe tatăl ei. Este cel care te-a ajutat și pe tine cu pașaportul, fostul coleg al tatei și camarad de război...

– Domnul Mihai?... Am citit despre el că a fost recent la Atena pentru o discuție despre statutul în România al refugiaților greci... Omul acesta mi-a dovedit caracter și m-a ajutat fără cea mai mică pretenție, doar pentru mine, un nimeni, în fond, pe care putea să-l ignore...

– Acum i se zice „Tovarășul Ambasador” sau „Tovarășul Ministru Plenipotențiar Mihai”, dar și mie mi-a lăsat impresia unui adevărat domn. Pare făcut dintr-un altfel de aluat, se vede că este un individ educat și că face politică de stânga din convingere și nu din oportunism... Probabil că un drum asemănător ar fi urmat și tata dacă nu ar fi pierit pe front...

– Fata cu ce se ocupă ?

– Fata... este... ca o ironie paradoxală a tot ceea ce se întâmplă în anii aceștia în România... Are o predilecție aparte pentru limbi străine și, deși cunoștea foarte bine încă din liceu limbile engleză și franceză, fiindcă acestea erau timpurile și fiindcă mai era și fiica lui și trebuia să devină un exemplu public, a intrat prima la Maxim Gorki, cu intenția ca, pe lângă limba rusă, să urmeze și studii de drept în cadrul aceluiași institut. Numai că, din anul 1963, studiarea limbii ruse în România nu a mai fost obligatorie, astfel că a intrat la universitate, specializându-se în limbile engleză și franceză, iar acum este asistent universitar, însă la catedra de limba română a facultății de limba rusă... Speră și probabil că va reuși să se reorienteze foarte curînd... Mai face traduceri pentru unele edituri și participă la diverse discuții

politice internaționale în calitate de interpret... Cu cele patru limbi pentru care și-a luat atestat se descurcă destul de bine... Și nu exclude nici varianta de a intra în diplomatie, alături de taică-su, dar și de mine, după ce îmi voi termina facultatea... Eu, fiind student militar, i-am cam încurcat deocamdată planurile, mi-a zis că datorită mie a rămas să lucreze în continuare în țară și cred că mi-a dovedit astfel că ține și ea la mine...

– Și tu vrei să pleci, mamă, din țară ?

– Nu, maie. Eu sunt ofițer și mai sunt niște luni bune până când voi deveni și medic. Am însă un angajament ferm față de statul român, așa că voi fi tot timpul la ordin...

– He... Dar tot statul român îți poate da ordin să mergi pentru el afară, fie ca militar, fie cu alte treburi... Vrei să mă liniștești ca să nu mă supăr... O să mergi, mamă, dacă nu în străinătate, măcar din oraș în oraș... Eu știu ce înseamnă armata, am trecut prin războaie, am văzut și am înțeles multe... Voi vedeți-vă de viața voastră și chiar de îmi va fi uneori greu singură, îmi va ajuta Dumnezeu să îmi urmez drumul până la capăt... Am o pensie, mică, e adevărat, mai am și niște bani strinși și, atâta timp cât mă va ține sănătoasă, voi încerca să nu supăr pe nimeni... Vom găsi noi o cale pentru un sfârșit creștinesc... Eu nu vreau să vă încurc în vreun fel. Trăiți-vă viețile cum socotiți că-i mai bine, e rîndul vostru acum, eu mi-am cam încheiat rostul pe acest pământ... Mi-am făcut cîteva prietene mai tinere, dintre care o s-o aleg pe cea căreia îi voi lăsa casa în schimbul îngrijirii mele când va sosi clipa și voi porni pe ultimul drum...

– Lasă, maie, gîndurile astea pentru mai tîrziu! Ți-am zis că îți voi fi alături încă mulți ani...

– Mamă, eu v-am spus la ce m-am gîndit... Va veni și clipa aceea, pentru care sînt pregătită, doar e ceva firesc. Am ajuns la vîrsta la care nu mă mai tem de nimic și-mi dau seama că n-am voie să devin povara nimănui... Moartea poate veni mai tîrziu, dar poate veni și mîine. Am vorbit și despre ea ca despre un plan pentru viitor... Voi cu planurile voastre, eu, cu ale mele... Eu, la sfîrșitul vieții, voi, la început... Oricum, eu va trebui să plec, așa că aștept și momentul acela, să vină cînd va veni... Nu mai încercați să mă amăgiți cu vorbe, fiindcă știu că totul e scris și nu voi fi nici primul și nici ultimul pornit pe acel drum... De

fapt, îl urmău cu toții încă din clipa în care ne naștem, doar că unii l-am început mai devreme și ne apropiem de final... Dar vă spun că nu mă întristez, ci aștept sfârșitul cu încredere că va fi unul bun, mai bun decât al părinților voștri, care au plecat cu regretul că v-au părăsit... Eu nu vă voi părăsi, mă duc la ai mei, unde o să vă așteptăm și pe voi peste un număr de ani...

– Maie, sînt întru totul de acord cu ceea ce spui, dar acum am venit să ne bucurăm că încă trăim. Cum ți-am zis, sper să mă reîntorc peste câteva luni împreună cu Anisia și probabil și cu cel mic, iar săptămîna aceasta, cît voi rămîne în România, îți promit că te voi vizita aproape zilnic, dar nu mai vreau să vorbim despre morți. Să-i lăsăm să se odihnească în pace, iar noi să fim mulțumiți că sîntem din nou împreună! Zi-mi unde vrei să te duc mîine, poimîine sau răspoi_mîine, pentru că după aceea va trebui să mă ocup și de unele treburi care îmi vor lua timp!...

– Dar tu de ce ai venit, băiatule? Poți să îmi spui?

– Am venit să vă văd și să mă intersez cum este viața pe aici. În Grecia, acum sînt probleme, mulți greci emigrează deja, unii spre România... Eu nu aș vrea să renunțăm la poziția și la viața noastră de acolo, așa că am venit doar orientativ, pentru a putea lua o decizie în deplină cunoștință de cauză... Mai vreau să mă întîlnesc cu niște vechi cunoștințe, dar așa cum ți-am zis, tendința mea este să rămîn în continuare în Grecia și numai dacă situația se va agrava peste limitele suportabilității, să mă gîndesc și eu la plecare...

– Ai grijă, mamă și nu te grăbi! De sute de ani, neamul nostru se duce, revine și pleacă, peste tot în Balcani avem rude, dar pretutindeni puține, sîntem risipiți și încet, încet, ne vom pierde și, odată cu noi, va dispărea și vechiul neam armînesc. Noi suntem străini peste tot și niciodată acasă...

– Eu n-aș zice așa... Noi, ca familie, ne-am împuținat, e adevărat, dar populația armînească a crescut, își păstrează seva și se întinde în continuare, chiar dacă părem că vom fi asimilați. Avem un sînge puternic, ne impunem oriunde și sîntem rezistenți. Viața de munte și cea de fugari ne-au călit, iar inteligența mult peste medie ne ajută să ne adaptăm oriunde și să facem față oricăror situații...

– Tăria noastră stă în credință și în demnitate. Să nu uiți asta vreodată! Noi nu înșelăm pe nimeni, dar nici nu suportăm să fim înșelați. Nici măcar mințiți. Și, niciodată, batjocoriți. Noi, ca popor, n-am supărat pe nimeni, am fost buni supuși în țările în care ne-a purtat soarta și tot din demnitate și din dorința de a nu fi asupriți ne-am purtat straițele și opincile peste tot, în Balcani...

– De-ai noștri sînt peste tot, maie. Și în Urali și în Caucaz și în Egipt și în Orientul Mijlociu și în Moravia și în Elveția și în Ungaria și în Franța și dincolo de ocean, în Statele Unite, în Canada sau în Argentina... Cam peste tot, iar fostul Bizanț este plin de aromâni, care își păstrează tradițiile și limba...

– De-ar fi așa!... Uite, eu nici cu voi nu mai vorbesc armânește, vorbim în limba română fiindcă limba asta o folosim cel mai des. Voi, la școală, eu, la piață și printre vecini. Doar cînd merg la biserică și mai întîlnesc pe cineva dintre ai noștri, mai încerc uneori, dar și atunci observ că acele cuvinte au rămas puține și le folosim mai des tot pe cele românești... Dar, ia spune-mi! În Grecia va fi război? Război civil ?...

– Nu se știe cum vor evolua lucrurile... S-ar putea... La conducere este un guvern militar, democrația a fost suspendată, e criză politică, Regele Constantin și-a dat seama că a fost păcălit de un grup de colonei și de generali și se întrevăd semne că nici lui nu îi mai convine aranjamentul, chiar dacă acei militari s-au arătat public de partea sa... Situația este, într-adevăr, foarte încurcată, în țara democrației democrație nu mai există, legile sînt suspendate și înlocuite cu decrete, se iau tot felul de decizii, mai mult restrictive, iar oamenii sînt derutați și tot mai sever controlați în tot ceea ce fac. Nu se știe cît va dura, o parte dintre greci deja au plecat, unii în Italia, unii în România, alții în Anglia, în Statele Unite sau în Canada și tot ies mereu tot mai mulți, fie legal, fie clandestin și cer după aceea statut de refugiat...

– Tu ai venit legal?

– Eu am avantajul dublei cetățenii, menționată și de pașaportul grecesc. Cel românesc era oricum expirat, voi merge să-l predau la autorități și să îmi reglementez și aici încă o dată regimul dublei cetățenii, de aceea ți-am și propus să ne plimbăm mîine și poimîine, pentru ca apoi să mă pot ocupa de treburile

mele... Cam astea-s problemele noastre în Grecia, vom trece și peste ele... Să sperăm că și comunitatea internațională va interveni mai energic în favoarea democrației și, astfel, lucrurile vor reintra curînd în normal...

– Să dea Domnul, mamă. Eu nu mă pricep la politică, dar am petrecut multe în viață... Oamenii, cînd prind puterea, devin egoiști și răi, mințile li se îngustează, li se măresc orgoliile, iar apoi fac greșeli tot mai mari, pe care nu le mai pot repara, iar flăcările mîndriei, ale mîniei și ale războiului care s-ar putea să înceapă pot cuprinde totul, împotriva și spre paguba celor nevinovați...

– Nu cred că se va ajunge pînă acolo, deși, deocamdată, nu se întrevăd prea multe semne de împăcare... Ba mai sînt și unii care laudă instalarea conducerii militare, ca garant al ordinei și al disciplinei în țară. Bănuiesc că este vorba doar despre propagandă, nu cunosc foarte bine întreg adevărul fiindcă și eu și familia mea am căutat să ne ținem departe de evenimente și să ne vedem mai departe de viețile noastre și de preocupările noastre pașnice, de fiecare zi...

– Tot vei fi amestecat, mamă, oricît te vei feri tu sau familia ta...

– Sper să te înșeli, maie. Au trecut doi ani în care am reușit să rămîn în afara problemelor și a vieții politice și, cu ajutorul Celui de Sus, sper că vom izbuti să supraviețuim și să ne vedem de traiul nostru curat și cinstit...

– Să vă ajute Domnul, să vă deschidă mințile și să vă ferească de tot ce e rău! Iar tu, Nico, să vii cît de curînd și cu fata pe care ți-ai ales-o, ca s-o cunosc și eu!... V-ați ales femeii din afara armânismului și asta nu este deloc bine. Așa sună legea noastră străbună și, pînă la generația voastră, s-a respectat... De-asta spun eu că ne pierdem și că ne risipim...

– Ba pot să îți dau o veste bună. Și ea este pe jumătate armîncă, așa că nu mă îndepărtez foarte mult de tradiție...

– Maie, ca să fi liniștită, îți spun și eu că tata socru mi-a recunoscut că s-ar trage din aromâni... Sîngele armînesc rezistă și probabil că ne și simțim între noi și ne atragem cu un magnet nevăzut al simțirilor și al vieții, care ne ajută să ne regăsim printre străini...

– Abia aștept să o cunosc și pe femeia ta... Oricum, bucuria mea este aceeași, mai ales că mi-ai spus că te iubește, c-o iubești și că sunteți fericiți...

*

Cu toate că nu obișnuia să mănânce seara, dar fiindcă nu își cunoștea nici itinerariul și nici programul exact pentru următoarele zile, George s-a hotărât să rezerve o masă pentru cină la restaurantul hotelului, dând astfel curs vechii sale dorințe de a pătrunde în acea locație renumită, ce îi stârnise curiozitatea în primii ani ai tinereții sale, pe când era doar un student sărac, ce nu își îngăduise decât să privească spre interior de pe trotuarul din fața intrării vegheate de un portar cu eghileți, care demonstra prin întreaga sa atitudine că acolo pot intra doar cei cu dare serioasă de mână...

George era pe atunci extrem de impresionat de decorațiunile Bibliotecii Academiei, fostă Alcazar, aflată la parterul aceleiași clădiri și unde nu i se putea refuza accesul... Remarcă și aici picturile și ornamentele la fel de impresionante ale salonului și, încântat de măiestria tușelor, își reaminti și zvonul total nefondat potrivit căruia, la pictarea plafoanelor și a pereților lucrase însuși marele Luchian, informație pe care o contestase imediat deoarece știa sigur că, în anul 1873, inscripționat pe fațada hotelului, pictorul avea numai cinci ani... Se interesase apoi în detaliu și aflase că proiectul integral al clădirii aparținuse marelui arhitect Alexandru Orăscu, cel ce proiectase și corpul principal al Universității din București, precum și alte construcții monumentale, devenite de patrimoniu, ridicate în urmă cu un secol, în acei ani de maximă emancipare indusă de domnia înțeleaptă și vizionară a Regelui Carol I, considerat și de George drept un individ providențial și care s-a dovedit, în tot ceea ce a întreprins, un mare strateg, inițiatorul și realizatorul României moderne, un român mai român decât mulți alții, în pofida originilor sale germane... Sau poate că tocmai acele origini prusace, caracterul său măreț și plin de bun simț nativ și dezvoltat ulterior prin cultură, educația lui temeinică și polivalentă, inteligența fenomenală, voința puternică,

corectitudinea dusă până la sacrificiul de sine, demonstrată în repetate rânduri, ca și austeritatea și disciplina autoimpuse în orice ocazie au condus la acel destin unic și înălțător, atât pentru el, cât și pentru țara căreia i s-a dedicat trup și suflet timp de patruzeci și opt de ani... Nu mai puțin interesant, dar și dezamăgitor în același timp, i s-a părut și faptul că în cărțile de istorie comuniste nu se amintește mai nimic despre contribuția Regelui Carol I la propășirea țării, la libertatea și la prosperitatea populației datorate în mare măsură calităților acestui rege fără egal, pe cât de destoinic, de înțelept și de elevat, pe atât de devotat supușilor săi până în ultima clipă... Bineînțeles că nu a organizat și nu a realizat totul singur, dar a știut și a reușit să își aleagă sau să își formeze oamenii potriviți, pe care să îi coordoneze și cărora să le insufle din aspirațiile cugetului său... Un geniu politic și un om venerabil pentru tot ce a făcut, pe care cei de acum îl ascund cu iresponsabilitate într-o nișă umbrită a istoriei... Își reamintește de manualele vechi, primite pe ascuns de la Unchiul Marcu și pe care le citea cu nesaț, comparându-le cu interpretările istorice deformate propagandistic din manualele lui de liceu... Când s-a hotărât să emigreze, decizia i-a fost influențată și de acea propagandă deșănțată prin care sovieticii erau prezentați drept frați, adevărați tovarăși și salvatori ai poporului român, înțelesese expansionismul comunismului și dominația partidelor de stânga în întreaga lume de după război, dar nu putea accepta ideea umilitoare a adulării ocupanților, care acaparaseră deja totul, sub lozinci sforăitoare, lipsite de orice suport real... Și nu putea uita că tatăl lui pierise răpus pe frontul antisovietic, într-o luptă care încerca să prevină tocmai extinderea și la noi a acelui experiment social aberant... Acum, aflase de la amicii cu care corespunda că obediența servilă față de sovietici încetase, ba chiar se făceau unele eforturi vizibile de reinstaurare a spiritului și a specificului tradițional românesc, acestea fiind și motivele pentru care luase în calcul o posibilă întoarcere în România... Ar avea de ales între liniștea și revigorarea vieții economice și sociale de aici și militarismul și instabilitatea politică de la greci, parcă tot mai pregnantă în ultimii ani... Oare de ce repetă omenirea aceleași greșeli?... N-a fost de ajuns al doilea război mondial?... N-a fost de ajuns

războiul civil din anii 1948-1949 și foametea care a urmat ?... Cei care guvernează acum Grecia chiar nu se tem că vor fi pedepsiți pentru abuzurile lor?... Chiar nu pot realiza diferența dintre bine și rău?... Se pare că nu... Sau poate că tocmai teama de realitățile și de legile vieții firești să îi împingă în continuare spre greșeli și mai mari...

Ospătarul i-a adus comanda extrem de modestă și îl întreabă încă o dată, politicos, dacă mai așteaptă pe cineva. George i-a înțeles aluzia și îl asigură că nu va ține masa ocupată prea mult timp... Mestecă totuși încet, relaxat și soarbe arareori din paharul cu vin, pe care l-a cerut mai mult din jenă și ca să își justifice prezența alte câteva minute în restaurant, în replică la comportamentul plin de solitudine profesională exersată, dar și ironic, superior și voit distant al chelnerului... Reanalizează cu reală încântare plafonul și acei pereți minunați ai salonului, de o eleganță dusă la limita rafinamentului artistic... Probabil că nu va mai reveni vreodată în acea sală, deja a văzut ce îl interesa, așa că a cerut nota de plată, oferindu-i chelnerului nerăbdător satisfacția de a-și recupera masa în așteptarea unor clienți serioși. I-a lăsat acestuia un bacșiș aproape egal cu costul consumației, omul s-a simțit dator să-și prezinte scuze pentru aroganță și l-a invitat apoi să revină oricând în restaurantul lor, eventual însoțit, mai ales că, după orele douăzeci și unu, au și orchestră... George s-a rezumat să zâmbească și a pornit degajat spre ieșire...

Se aude strigat cu apelativul folosit de unii dintre foștii săi colegi de la Drept:

– Ce faci, Șogunule, pleci înainte să înceapă programul artistic ?

Își întoarce privirea în direcția acelei voci puternice și nu își poate ascunde surpriza :

– A, Domnule Stănescu... Ce plăcere să vă revăd !...

– Ce faci, mă? Tot așa ai rămas?

– Cum, adică?

– Formalist în relații și politicos până la plictiseală... Deși eram colegi, nu mi te-ai adresat niciodată pe nume... La fel și lui Piticu și lui Grozavu, le vorbeai cu „domnule” chiar și când mergeam la vreo crîsmă, iar ei se înjurau ca la ușa cortului și

porcăiau pe toată lumea...

– Erați mai mari, cu armata făcută, eu, abia ieșit de pe băncile liceului...

– Da, mă, dar eram colegi și ne cunoșteam de mai multe luni, cu bune și cu rele... E adevărat, tu umblai mai puțin cu noi, te duceai și la A.S.E., apoi am aflat că ai avut mari probleme și că ai renunțat la amîndouă facultățile... Păcat! La Drept erai printre cei mai buni din an și am înțeles că și dincolo te descurcai foarte bine... Ce ai făcut după aia ?

– Ce puteam să fac?... După ce m-am retras de la școală, m-au luat în armată, iar după armată...

– Ia loc și hai să-mi povestești pe-ndelete!...

– Scuză-mă, dar eu tocmai plecam... Mă bucură revederea cu tine, însă mîine am treabă încă de dimineață și nu aș vrea să întârzii... Depind de tren...

– Unde, naiba, pleci duminică, la prima oră? Ia, domne, loc! Cel puțin un sfert de oră! Nu poți să pleci așa, aiurea, după ce nu ne-am mai văzut de aproape zece ani...

– Opt ani și jumătate...

– Nu e tot aia? Ia loc și spune-mi cît mai multe despre tine!...

Face semn chelerului, iar acesta, același care îl servise pe George mai devreme, se prezintă prompt să preia comanda :

– Spuneți, vă rog !

Stănescu i se adresează mai întâi lui George :

– Comandă orice dorești! Ești invitatul meu...

– Scuză-mă, dar eu deja am mâncat, am băut și un pahar cu vin, așa că nu mai doresc nimic.

– Un pahar de vin tot mai bei cu mine...

Își întoarce privirea spre chelner :

– Te rog să ne aduci o sticlă cu vin din care a băut dînsul, iar mie îmi aduci și o friptură mai slabă, în sînge, fără cartofi și fără pîine... Grăbește-te, te rog!...

George acceptă invitația și se așează pe scaunul din fața lui Stănescu:

– Nu stau mai mult de un pahar, ți-am zis că am băut deja unul, ceea ce pentru mine este deja mult... De obicei, eu nu mănînc și nici nu consum băuturi alcoolice seara...

– Păi, atunci, de ce ai mai venit la restaurant? Și tocmai aici,

unde sînt cam cele mai mari prețuri din București ?...

– Mi-am împlinit un vis... O curiozitate... I-am dat curs după foarte mulți ani. De fapt, acesta a fost și principalul motiv pentru care am preferat să stau la acest hotel...

– Hm... Aici stai?... Bravo, Domnule! Înseamnă că te ții bine pe picioare... Și care-i motivul, mă rog ?

– Sper că nu vei rîde de mine, iar dacă o vei face, nici nu mai contează... Voiam să admir acest salon... Auzisem despre el cînd mergeam alături, la Biblioteca Academiei, care are și ea niște decorațiuni extraordinare, însă pe atunci nu îmi permiteam o asemenea extravaganță... Acum, am revenit în București și am profitat de ocazie ca să vizitez și hotelul și restaurantul, într-adevăr capodopere arhitectonice și de pictură murală din secolul trecut...

– A, păi, să-ți ofer eu cîteva detalii, fiindcă mă pricep!... Și pe mine m-au impresionat și picturile și stucaturile din întregul stabiliment, adică, hotel, restaurant, librărie, așa că m-am interesat și am aflat mai multe din istoria acestei clădiri și a încăperilor sale mai importante...

– Te ascult...

– Bine, dar după aceea, o să te rog să îmi vorbești despre tine.

– Îți voi face și eu un mic rezumat despre mine, așa că grăbește-te și informează-mă în legătură cu clădirea aceasta și cu istoria ei!...

– Să știi că și eu am făcut o adevărată pasiune pentru această clădire și pot să îți spun că stau aici mai mult ca acasă...

– Păi, nu ziceai că e scump ?...

– Eu sînt legat, într-un fel, de tot ce este aici... Cazarea și masa mi le plătesc alții, sînt cheltuieli aferente muncii mele și locului meu de muncă, pe care le suportă altcineva... Profit și eu de micile avantaje ale postului meu, despre care s-ar putea să îți povestesc mai tîrziu, bineînțeles, dacă nu o să te mai grăbești foarte tare... Dar să revenim la istoricul clădirii!... Hotelul a fost construit de un om de afaceri francez, Jacques Herdan, între anii 1865 și 1871, o altă variantă spune că Hotelul Herdan ar fi fost inaugurat în anul 1873, înălțat după proiectul lui Alexandru Orăscu... Știi ce altă clădire vestită a mai proiectat

acest arhitect ?

– Da. Corpul principal al Universității din București, lateralele fiind înălțate în perioada interbelică, dar tot el a proiectat și Hotelul Carol din Constanța, Catedrala Mitropolitană din Iași, Planul de sistematizare a Bucureștilor, Biserica Domnița Bălașa, Faleza din Constanța și a restaurat și modernizat și Colegiul Sfântul Sava...

– Știam eu că ești băiat deștept... Ei, acest Herdan, pe lângă afacerea lui hotelieră, mai era și om de cultură, la parter exista o librărie încă de la început, se numea Alcalay, iar în saloane găzduia adeseori expoziții de artă, organiza vernisaje și lansări de carte, ce mai, era un tip erudit, care a avut contribuții majore la ridicarea nivelului cultural al Bucureștilor... Revenind la clădire, la picturi a folosit și studenți de la Belle Arte, plătindu-i destul de bine, iar dacă luăm în calcul dimensiunile pereților și plafoanelor și de aici și din restul cadrării, este clar că n-au fost puțini, iar interesul, până la urmă, a fost reciproc... Din ce am auzit și eu, aici ar fi lucrat și Theodor Aman, Ion Andreescu, Ștefan Luchian...

– Scuză-mă că te întrerup!... Aman, poate, ocazional sau coordonându-și studenții de la Belle Arte, dar Luchian nu avea cum...

– Ce faci? Vrei să mă contrazici? Nu te mai grăbești?

– Hm!... Iartă-mă, n-aș fi vrut să te contrazic, dar m-a frapat neconcordanța flagrantă și m-am simțit dator să vorbesc... Și față de data finalizării hotelului, dar și față de perioada mai dinainte... Luchian era născut în anul 1868, așa că, oricât de talentat și de dedicat ar fi fost picturii, chiar și numai în anul 1873, ar fi fost mult prea mic pentru a fi participat la o lucrare de asemenea amploare, fie și ca simplu ucenic sau pentru corvezi oarecare... Probabil că a fost vorba despre altcineva, nu de Luchian... Poate fi vorba de o confuzie a vreunui biograf, preluată neverificat și propagată apoi și de alți istorici de artă... Și eu auzisem cândva ceva asemănător...

– A fost și el...

– Poate, mai târziu, la vreo restaurare sau a expus la vreo expoziție organizată aici, dar la picturile dinainte de inaugurare nu prea avea cum să participe...

– Mă, tu ești sigur că nu te înșeli ?

– Nu știu eu prea mult despre pictură și despre pictori, în general, dar în privința lui Luchian nu cred că mă înșel. Motivul? A fost coleg cu Unchiul Marcu, vărul bunicului meu, la Colegiul Sfântul Sava, unde amândoi nu au urmat decît trei ani, fiecare retrăgîndu-se din diferite motive de ordin personal... Luchian a mers la Școala de Arte Frumoase, Unchiul Marcu n-a mai putut continua colegiul fiindcă s-a îmbolnăvit de tifos, ca mai mulți din familia lui... El a fost printre puținii supraviețuitori...

– Bă, poate n-a fost vorba de Ștefan Luchian!...

– Ba da... A fost coleg cu mai mulți oameni iluștri, cu Vintilă și Dinu Brătianu, cu Dumitru Stăncescu, marele folclorist, fost director al Teatrului Național și traducător din Andersen, Herbert Spuser și alții, a mai cunoscut o serie de personalități, cum ar fi Nicolae Minovici, părintele medicinei legale românești, care a trecut și el pe la Belle Arte, după care s-a dedicat medicinei, Mihai Rocco, inginerul care a înființat Gazeta Matematică sau Camil Petrescu - și ei foști elevi ai Colegiului Sfântul Sava în aceeași perioadă sau în perioade apropiate, dar și pe Alexandru Beldiman, fiu de boier, dar și împătimit gazetar antimonarhist, pe N.D. Cocea, Camil Ressu, Ion Teodorescu-Sion, Iosif Iser, era mîndru că i-a avut profesori pe Ion Heliade Rădulescu și pe Gheorghe Dem Teodorescu... Ceva mai tîrziu, i-a cunoscut și pe Artachino, pe Vermont, pe Stork și pe alți apropiați ai lui Luchian.

– Interesant ce îmi spui... Doar că romancierul Camil Petrescu a fost elev la Liceul Lazăr... Acolo am învățat și eu și măcar atîta știu și eu despre el...

– Hm... Camil Petrescu a fost mai întîi elev la Sfântul Sava și și-a încheiat studiile liceale la Gheorghe Lazăr, apoi a urmat cursurile Facultății de Filozofie și Litere a Universității din București, unde și-a luat licența cu magna cum laude, după care a mers ca profesor de liceu la Timișoara. A revenit în București și a publicat la Facla, unde l-a cunoscut îndeaproape și unchiul meu, apoi a participat ca ofițer la primul război mondial...

– Da, asta știu... Și-a expus experiența de război în romanul Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război...

– Așa e... Tot în război a rămas și surd pentru o lungă

perioadă de timp, apoi, după anul 1920, a participat la ședințele cenaclului Zburătorul și și l-a ales ca model spiritual pe același N.D. Cocea, devenit și erou de roman, Gelu Ruscanu din Jocul lelelor și apoi Ladima din romanul Patul lui Procust...

– Bă, da' știi multe!... Cu tine m-am apucat eu să discut istorie literară și despre pictură...

– Nu știi prea multe, însă despre ei am aflat și de la bunicul meu, care îl considera pe Unchiul Marcu un om extraordinar și care cunoscuse de-a lungul vieții sale mai multe personalități din diferite domenii...

– Cine a fost unchiul ăsta al tău ? Care era numele lui întreg?

– Marcu Arteni. În unele hîrtii rămase de la el am găsit și numele Marcu Artenie sau Marcos Artenis, dar numele lui oficial a fost Marcu Arteni... Era văr prin alianță cu bunicul meu, mai mare ca el cu aproape opt ani, dar s-au avut extraordinar, iar bunicul meu îl socotea mai apropiat ca pe un frate...

– Și el cum i-a cunoscut pe ăștia toți? Și pe Cocea și pe Beldiman și așa mai departe?...

– Păi ți-am zis... Cu unii a fost coleg de școală, cu ceilalți a lucrat sau s-a întâlnit în diferite situații, pe parcursul vieții...

– Ia-i pe rînd! Fă cîte un mic rezumat pentru fiecare, fiindcă nu vreau să te rețin mai mult decît trebuie, dar m-ai făcut curios...

– Ceea ce știu, știu mai mult de la bunicul și din scrisorile lor, rămase ca amintire...

– Zi-mi ce știi!

– Unchiu' Marcu a renunțat la școală la șaisprezece ani, adică în anul 1884, a încercat un an mai tîrziu să urmeze exemplul lui Luchian și al lui Nicolae Minovici și să meargă la Belle Arte, dar se pare că adevărata lui chemare pentru pictură și pentru arte a fost inferioară dragostei lui pentru frumos, la liceu nu s-a mai putut întoarce datorită situației familiale și din lipsă de bani, așa că s-a angajat ca zețar, devenind mai apoi meșter tipograf, corector, dar mai aduna și literele în spalt, după cum cereau necesitățile de moment ale publicației sau ale editurii la care lucra... A vrut să își reia studiile după cîțiva ani, a amînat, apoi s-a însurat și, treptat, a uitat de școală, deși bunicul îmi spunea că auzise de la mulți oameni mari că unchiul ar fi avut calități

excepționale în multe privințe... Dar poate că știi cum se întâmplă cu indivizii foarte deștepți, pricepuți la multe chiar și fără prea multă școală, iar în epoca lui cam asta conta...

– Bun... Dar ziceai că i-a cunoscut pe Beldiman, pe N.D. Cocea...

– Da. Și pe Constantin Mille și pe Arghezi și pe Candiano Popescu, prin intermediul căruia a avut acces și la Marghiloman și la I.G. Duca...

– Cum reușea? Zici că era un om simplu și cu o muncă destul de ascunsă de față văzută a artiștilor sau a scriitorilor...

– Așa e... Pe Beldiman l-a cunoscut când acesta a adus Adevărul la București, a lucrat acolo, pe Mille l-a cunoscut la Adevărul Literar și Artistic, unde Unchiul Marcu devenise un fel de tehnoredactor de azi, el se ocupa de tipărirea și de publicarea propriu-zisă, pe Sion și pe Iser i-a cunoscut la Facla, bineînțeles și pe N.D. Cocea l-a cunoscut tot acolo, dar mai făcea ceva... Se ocupa de organizarea de vernisaje și de amenajarea sălilor de expoziție... A început cu Luchian, apoi a continuat cu Dărăscu, Ressu, după aceea, cu Iser, Victor Vlad Delamarina și ceva mai târziu, după primul război mondial, cu Tonitza, Pallady, Petrașcu și alții... Îl preferau pe el fiindcă nu pretindea foarte mult și se pare că le purta și noroc la vânzări... Mai puțin lui Luchian, care nu a prea vândut în ultimii ani de viață...

– Da, așa știam și eu. A murit sărac, foarte bolnav și părăsit de toată lumea, marea lui glorie fiind, de altfel, postumă... I-a rămas vreun tablou de la el?

– Două, dăruite de artist în ultimul său an de viață, unchiul meu fiind printre pușinii care îl mai vizitau și îl ajutau să supraviețuiască, tot unchiul meu se pare că s-a ocupat și de înhumare și de îndeplinirea formalităților de înmormântare...

– Și cu restul tablourilor lui Luchian ce s-a întâmplat?

– S-a instituit o comisie de evaluare, s-au organizat și licitații cu expertize de autentificare și, încet, încet, pictorul a beneficiat de celebritatea de care nu a avut parte în timpul vieții...

– Cum așa, că doar era renumit ??!...

– Era, expunea des și mult, era apreciat de critici, dar nu reușea să vândă. De pildă, la expoziția din anul 1905, singurul

cumpărător al unui tablou al său a fost Grigorescu, care l-a ajutat astfel să își poată plăti chiria... Tot atunci, a mai donat un tablou Ateneului Român... După anul 1905 a pictat și a expus și mai mult, peisaje, flori, pasteluri de tot felul, precum și tablouri dedicate țăranimii răsculate și populației oropsite, în general... În fine, în anul 1908, mi se pare, unchiul l-a însoțit pe Luchian la Brebu, fiind invitați de Polina Cocea, Luchian să picteze, unchiul meu să-l ajute și să se ocupe de pictor. La fel, în vara anului 1909, au mers la Moinești, tot la invitația Familiei Cocea, unde a realizat o serie de peisaje extraordinare... În ultima parte a anului 1909, boala lui Luchian s-a agravat, iar în anii următori a fost ținut în fotoliu... Cei de azi știu că își lega pensulele de degete ca să poată picta, în special pasteluri, duse la o măiestrie inegalabilă. Florile lui i-au atras și renumele de pictor al florilor, al anemonelor, cu precădere... A urmat și scandalul cauzat de procesul intentat lui Luchian, cum că ar fi permis unor tineri să picteze cu numele său. Cu ocazia aceluși proces, unchiul meu și cu Tudor Arghezi l-au apărut și au reușit să îl salveze de pușcărie... Tot Arghezi i l-a adus în Strada Primăverii pe George Enescu ca să-i cînte la vioară... A fost un fel de rămas bun, căci după aceea, Luchian a fost lăsat să se stingă singur... În anul 1915, cu mâinile aproape paralizate, Luchian a terminat opt lucrări mai vechi, pe care le-a trimis la... Expoziția Artiștilor în Viață, unde, ca o ironie a sorții, i s-a conferit medalia clasa I... Unchiul meu l-a mai ajutat să corespundă cu Virgil Cioflec, fost director la Ministerul Culturii și mare colecționar de tablouri, cel care a strâns și cele mai multe opere ale lui Luchian, pe care, în anul 1930, le-a dăruit Muzeului de Artă din Cluj, sub denumirea de Pinacoteca Virgil Cioflec... Pe lângă pînzele lui Luchian, din colecție mai făceau parte o serie de piese valoroase ale lui Grigorescu și Aman, parcă. Oricum, cele mai multe pînze ale acelei colecții erau cele preluate de la Luchian, după dispariția acestuia în anul 1916...

– La fel de bine cunoști și biografiile altor pictori sau literați?...

– Mai știu câte ceva despre Ressu, care a fost și el aromân, despre Iser, despre Vermont... De fapt, despre ei m-am interesat după ce am citit că și Unchiul Marcu primise cîte două-trei pînze

de la fiecare. De la Iser avea și câteva dintre caricaturile originale publicate în Facla și în Adevărul, de pe vremea când au lucrat împreună. Mai primise niște caricaturi de la Nicoae Petrescu-Găină, pe care îl cunoscuse tot prin intermediul lui Luchian...

– Unde sunt aceste lucrări? Ce s-a-nîmplat cu bătrînul Artenie?

– Le-a vîndut în timpul celui de al doilea război mondial și după aceea, pe la Consignația, ca să se poată întreține. În ultimii ani de viață, rămînînd văduv, s-a retras la Brăila. De acolo veniserăm noi, așa că am avut trasee inverse... Eu l-am cunoscut foarte puțin, aproape deloc și eram prea mic ca să îmi dea prin cap să îl întreb sau să îi cer să îmi povestească despre personalitățile pe care le-a întîlnit... Ți-am zis, ceea ce știu am aflat de la Papu... adică de la bunicul meu... și din scrisorile lor, ce mi-au parvenit mai tîrziu... În rest, din ce am mai citit ocazional, din monografii, din pliante de la muzee și de la expozițiile de artă, dar nu se compară cu ce ar fi putut să îmi spună Unchiul Marcu... Gîndește-te că el a trăit istorie vie și a cunoscut personalități despre care noi, cei mai mulți, am auzit doar ca nume de străzi !...

– Dar, ia spune-mi! Unchiul ăsta al tău ce politică a făcut? Mi-ai zis că avea acces la Marghiloman sau la Duca, dar că lucra la Facla, la Curentul și la Adevărul, adică la ziare de stînga și antidinastice...

– N-a făcut politică de partid. El iubea viața și oamenii, era un tip jovial, dar și foarte sincer, modest și cînstit cu oricine... Asta l-a și costat, în final... El aprecia valorile umane, indiferent de poziția politică sau de situația socială ori de moment a individului, susținîndu-i pe cei aflați în impas și evitîndu-i ostentativ pe lingușitori și pe ipocriți... A încercat să rămînă demn și corect pînă la capăt...

– Ce a pățit ?

– A pățit el mai multe... Ți-am zis că era un tip adaptabil și descurcăreț în multe privințe... Ei, la schimbările politice de după cel de-al doilea război mondial nu s-a mai adaptat... Sau n-a mai vrut să lupte ori să se mintă... Era deja foarte bătrîn și i s-a părut firesc să își trăiască ultimii ani dezvăluind adevărul...

– La ce te referi ?

– Lui i s-a tras de la Procesul Lotului Doi al foștilor miniștri și secretari de stat antonescieni, la recurs, mi se pare, prin anul 1947 sau 1948, când a fost chemat ca martor împotriva lui Mircea Vulcănescu și a altora din același lot, iar el, în loc să-l acuze și să îl blameze pe Vulcănescu, l-a lăudat și l-a prezentat așa cum îl cunoscuse, ca mare sociolog și ca om de cultură, ca distins spiritualist și așa mai departe. Lui i s-a părut că, spunând adevărul, ajută la viitoarea sentință corectă, nici nu și-a imaginat ce întorsătură în viața lui îi va aduce acea depoziție neutră și care, practic, nici nu ar fi trebuit să conteze. Pe Vulcănescu îl cunoscuse ca simplu vecin de pe Strada Popa Soare, acolo unde locuise în copilărie și Ștefan Luchian, cu care a devenit apoi coleg de liceu și bun prieten pentru tot restul vieții... Observi? Sunt personaje și evenimente disparate în timp, dar care lui i-au influențat în mod deosebit percepția asupra lumii și drumul în viață... Și, ca să închei povestirea, referindu-mă la consecințele aberante ale aceluși proces injust și trucat în mod grosolan, ca atâtea altele pe atunci, pot să-ți mai zic că însuși Unchiul Marcu a fost declarat legionar și dușman al poporului... L-au hărțuit și în următorii trei ani, pînă când a pus mîinile pe piept... Degeaba au intervenit pentru el N.D. Cocea, Iser, Mihail Sorbu și alții, ce își făcuseră relații în noul regim, l-au persecutat și l-au chinuit pînă la epuizare totală...

– Cine l-a chinuit ?

– Am înțeles că cei de la Securitate... Tot ei l-au chestionat și pe Papu, adică pe bunicul meu, dar pe el l-au lăsat în pace... De altfel, nici el nu a mai trăit mult după aceea... Ți-am zis: acum regret că n-am știut să-i întreb despre trecutul lor tumultuos, petrecut pe diferite tărâmuri balcanice, despre farmecul special al vieții din perioada interbelică, despre aspirațiile și despre idealurile pașnice ale generației lor, despre oamenii deosebiți pe care i-au întîlnit și mai ales despre consecințele dezastruoase ale instalării regimului comunist în România, căci ceea ce au scris istoricii și autorii de literatură beletristică de după cel de al doilea război mondial nu prea a corespuns realității... Eu nu am nimerit decît niște texte penibile de propagandă absurdă și niște mistificări ordinare, menite să îi ajute sau să îi acopere pe vinovații ajunși fraudulos la putere...

Stănescu îl privește lung, zâmbeste o clipă, apoi îl întreabă contrariat :

– Mă, tu chiar nu îți dai seama ce vorbești și cu cine stai de vorbă ?...

– De ce? Am spus ceva nepotrivit?... Am vrut să scurtez totul, trăgînd și unele concluzii, ca să pot să plec, fiindcă mîine am treabă... Ți-am zis doar că nu îmi permit să rămîn foarte mult...

– Nu mai pleci nicăieri! În momentul ăsta ești arestat!

– Lasă gluma! Poimîine revin în București, iar seara ești invitatul meu... Trebuie să mă revanșez pentru tratația ta de azi...

– Ești în continuare invitatul meu. Nu știu cît va dura de data aceasta, dar trebuie să stăm serios de vorbă, deocamdată la mine, în biroul de sus. Ridică-te, te rog!

Tonul lui Stănescu este total schimbat. Privirea i-a devenit cenușie și pare transformat radical. Se ridică și trece în dreapta lui George :

– Te rog să fi rezonabil și să mă urmezi fără scandal! De tine depinde cît de lungă sau cît de scurtă va fi conversația din birou...

– Păi, cum și pentru ce să mă arestezi? Cu ce am greșit?

– Ai fluierat în biserică... Hai sus, fără să tulburăm atmosfera din restaurant!...

L-a urmat, dar deja simte că a pierdut controlul situației... Ce, naiba, l-a apucat să se destăinuie acestui individ care nu i-a plăcut niciodată și care i se păruse suspect și în perioada în care fuseseră colegi de facultate?... Era mult mai mare ca vîrstă, adeseori taciturn, vanitos, dublicitar și iscoditor prin intermediari și, probabil, că și atunci era un infiltrat al securității... .., Ei, acum, asta e!... Am greșit-o, să vedem ce se mai poate repara!..."

Au ajuns la o cameră cu număr de locuință, de la ultimul etaj al hotelului. Stănescu l-a împins ușor și a închis ușa cu grijă în urma lor. George s-a lămurit că este vorba despre o încăpere capitonată antifonic, inclusiv ușa fiind acoperită pe interior cu mai multe straturi de material izolant. În mijloc se află un birou, cu nelipsita lampă de intimidare, în apropiere, două scaune simple, iar pe una din laturi, un pat ca de cazarmă... Stănescu îi zâmbeste din nou, aparent concesiv :

– Ia zi-mi, domne, ce e cu tine în România? Stai jos și hai să vorbim ca între vechi cunoștințe !...

– Ești securist ?

– Păi, ce, credeai că mă ține cineva aici pe mîncare și pe băutură fiindcă sînt eu frumos? Da, domne, sînt căpitan de securitate... Ți-am răspuns cîstit, acum aștept aceeași sinceritate și din partea ta. Zi-mi de ce te-ai întors !

– Înțeleg că știi deja că m-am stabilit în străinătate...

– De-aia te-am și așteptat să apari în restaurant...

– Și dacă nu veneam la restaurant ?!... Dacă nu eram curios să văd cum arată salonul, nici că aș fi ajuns vreodată acolo...

– Te căutam la cameră sau te opream cînd treceai pe holul hotelului. Eu lucrez aici sub acoperire ca recepționar și am știut că ai venit încă de cînd te-ai înregistrat la recepție...

– Ce să mai zic?... ...Am venit să îmi revăd bunica și fratele după aproape opt ani de absență din țară... Relațiile dintre Grecia și România sunt normale, așa că m-am decis să revin pentru cîteva zile...

– Cîte ?

– Cel puțin șapte, maximum zece, dacă intervine ceva neprevăzut...

– Adică ?

– Orice... O vizită la cineva cunoscut, o plimbare prin țară, așa cum era prevăzut pentru mîine...

– Unde voiai să te duci mîine?

– Pe la Sinaia, să o plimbăm pe bunică-mea și ca să îi prezint fratele meu pe logodnica lui.

– Din cîte știam eu, frati-tu era student la medicină militară... Sau a terminat facultatea?...

– Anul acesta își dă examenul de diplomă. De aceea ne-am și propus să concentrăm totul într-o singură zi de duminică... Și cu mersul la Sinaia și cu prezentarea logodnicei, fiindcă timpul a devenit foarte prețios pentru el...

– Dacă te porți frumos, îi vom lăsa timp de învățat, dacă nu, îl vom chema pe la noi... Oricum, stabilirea ta în Grecia să știi că nu îl ajută deloc !...

– Eu am plecat legal, pe cînd el era elev la Liceul Militar, iar stabilirea mea în Grecia nu l-a împiedicat cu nimic să intre

la medicină militară...

– Asta era atunci, acum nu mai e la fel...

– De ce ?...

– Ce faci? Îmi pui întrebări? De acum încolo numai eu am dreptul să pun întrebări. Tu, doar să răspunzi. Înțelege ?

– Măi, omule, eu știu foarte bine că n-am încălcat nici o regulă. Am plecat și am revenit în țară absolut legal, avem dublă cetățenie și eu și nevastă-mea, am venit acum ca simplu turist și nu pricep de ce tocmai tu vrei să îmi faci probleme...

– Eu nu-ți fac probleme. Doar tu poți să-ți faci! Ți-am zis că evoluția discuției și a relației noastre depinde numai și numai de tine, de modul în care vrei să colaborezi...

– Să colaborez cu cine? Cu Securitatea?...

– Exact. Îmi vei spune exact care este situația în Grecia, iar mai apoi îmi vei transmite informații periodice de acolo.

– Eu? În primul rînd, că nu știu decât varianta oferită presei de guvernul de la Atena și nici acea poziție nu o cunosc prea bine. Nu m-a interesat. Înțelege? Am avut mult de lucru, abia mi-am terminat studiile la seral, avem copil mic și îmi ajut uneori soția, n-am avut timp să mă gîndesc la politică sau să analizez situația ori evoluția evenimentelor de acolo...

– Dar ai găsit timp să vii în România, ba chiar și timp de plimbare la Sinaia cu bunică-ta, cu frati-tu și cu gagică-sa... Bă, nu încerca să mă fentezi, că nu ține!!! Faci ca mine, e bine. Nu mă ascuți, ne certăm. Deocamdată, poți încă să alegi!...

– Te rog să mă crezi că nu m-a interesat și nu mă interesează politica, nici din Grecia, nici de aici și nici din altă parte a lumii... Nici pe mine și nici pe altcineva din familia mea... Întotdeauna!... Am fost loiali țării în care am trăit, ne-am făcut datoria oriunde am lucrat, dar politica am lăsat-o la alții... Este caracteristica neamului meu de macedo-români sau de aromâni, de vlahi sau de valahi sudici, de machedoni, de vlași, de megleno-români sau oricum ni se mai zice... Asta face parte din educația noastră și din felul nostru de-a fi... Pînă la urmă, așa am rezistat peste tot, prin corectitudine și prin seriozitate, prin muncă cinstită, prin neamestec în viața politică a statului în care trăim...

– Lasă, mă, că vă știu eu pe voi! Faceți pe cuminții, pe

devotații și pe conștiincioșii și, cînd aveți ocazia, călcați pe morminte...

– Dă-mi voie să îți amintesc cîțiva dintre ei, nu-i știu pe toți, bineînțeles, dar marea majoritate corespund acestui tipar: Constantin Stere, Pantelimon Halipa, Ion Luca Caragiale, George Vraca, Sextil Pușcariu, Emanoil Gojdu, Eftimie Murgu, Elie Carafoli, constructorul de avioane, Eugeniu Carada, fondatorul Băncii Naționale a României, Ion Eliade Rădulescu, Frații Papacostea, Frații Mina și Nicolae Minovici, medici de renume și creatori de artă, strîngători de comori culturale, redade poporului român, Dimitrie Gerota, alt medic renumit, Andrei Șaguna, mitropolitul, autor de carte școlară și creator de școli românești în Ardealul aflat atunci sub ocupație austro-ungară, bancherul Arsenie Papadima sau actorul Toma Caragiu, al cărui afiș l-am zărit chiar ieri pe Calea Victoriei... Și nu doar aici... Uite, Frații Manakia, care sînt printre pionierii filmului în Balcani, Herder von Karayan, marele compozitor și dirijor austriac, Giorgios Seferis și Odiseas Elutis, deținători ai Premiului Nobel pentru literatură în ani diferiți, diplomatul Gheorghe Sina, consulul grec la Viena, devenit ulterior magnat, bancher și baron și considerat ca fiind cel mai bogat austriac după Familia Rothschild, Sotirios Bulgaris, creatorul de parfumuri din Italia, renumit în întreaga lume, mi-am mai amintit de academicienii României Marcu Buzu și Gheorghe Simotta, marele arhitect, Doamne și cîți ar mai fi de reamintit pentru meritele lor!...

– Sigur că da... Și scriitorii Constantin Noica sau Constantin Gane și alții ca ei, care au făcut apologia mișcării legionare, propagîndu-le ideile aparent nobile și înălțătoare... Ba îți pot alcătui o listă întreagă cu aromâni „nevinovați” și binevoitori declarați, care au umplut România de sînge: capii legionari Constantin Papanace și Paul Craja sau... Gheorghe Alexianu și Constantin Maimuca, primul, guvernator al Transnistriei, celălalt, adjunct al comandantului Siguranței pe timpul Statului Național Legionar, criminali condamnați la moarte sau la muncă silnică pe viață... sau Alexandru Ghica, directorul Siguranței în aceeași perioadă, adică șeful lui Maimuca, amîndoi ajunși pe acele funcții fiindcă nu se implicau în politică, ci doar din

devotament față de statul român... Hai să fim serioși!... Pe urmă, Nicolae Malaxa, tot un nevinovat și un neimplicat politic, care, după ce a făcut parte din camarila lui Carol al doilea și și-a tras mari averi, a fugit și el puțin în S.U.A. și tot din devotament față de poporul român... Ziceai de Eftimie Murgu... Ăla unde a fost avocat și parlamentar? Nu cumva la Pesta? La fel și Emanoil Gojdu, alt mare avocat și apărător al românilor din Ardeal, unde a trăit? Nu cumva tot la Pesta? Și îți mai dau câțiva care au făcut politică, nu totdeauna pentru români sau pentru țările în care au trăit... A, uitasem de Octavian Goga... Și el patriot... și mare poet al sufletului asuprit al românilor... Doar escroci sentimentali sau financiari, ca și Iorgu Steriu, comerciant renumit, dar și viceprimar, ca și Ioan Ioanide, inițiator al „Frăției de Cruce”, legionar notoriu, arestat și de Antonescu și de comuniști... Ori Barbu Bellu, ăla care a fost ministru al culturii sau al justiției și a donat terenul pe care se află Cimitirul Bellu... Nici ăla nu a făcut politică?...

– A fost ministru și la cultură și la justiție, iar terenul l-a donat în baza unei inițiative a lui C.A. Rosetti de înființare a cimitirelor în afara orașelor, așa cum se proceda deja în țările civilizate... Și mai pot să îți spun că cele 15 hectare pe care a fost amenajat cimitirul nu au fost un teren viran, ci o livadă, unde creșteau chiar și portocali aclimatizați, așa că gestul său de a dona acel teren pentru comunitate mi se pare absolut lăudabil... Și știi cine a proiectat clopotnița și capela cimitirului?

– Nu...

– Același Alexandru Orăscu, autorul proiectului și pentru hotelul în care ne aflăm acum, iar pictura a fost realizată de Constantin Lecca, din câte știu eu, și el tot aromân, un extraordinar portretist și cel mai mare pictor de biserici din România, înlăturat din viața artistică tot de un aromân la origini, Theodor Aman...

– De Constantin Lecca am auzit și eu deoarece a lucrat împreună cu un strămoș de-al meu, Barbu Stănescu, și el un mare pictor de biserici... Acum nu știu dacă și Generalul Lecca și alți legionari cu același nume proveneau sau nu din aceeași familie... Au trăit, oricum, în perioade distanțate istoric...

– Presupun că te referi la generalii Aristide și Dimitrie Lecca.

Primul, născut și crescut în Muntenia, a luptat, remarcându-se în primul război mondial, cel de al doilea a fost moldovean, însă nu știu mai nimic despre faptele sale de luptă. Știu ceva mai multe despre Radu Lecca, cel care a jucat un rol deosbit în anii celui de al doilea război mondial... Inițial om de afaceri, apoi jurnalist și caricaturist și din nou afacerist în diferite domenii, prin relații suspuse și cu recomandări speciale venite de la Berlin, în anul 1942 a fost numit comisar general pentru probleme evreiești și director fără titlu al Centralei Evreilor din România în timpul guvernării lui Ion Antonescu, activități dezavuate postbelic și pentru care a fost condamnat la moarte în lotul criminalilor de război. Interesant mi s-a părut faptul că pedeapsa i-a fost comutată la muncă silnică pe viață în anul 1946, chiar în ziua programată pentru execuție... A luptat și el în primul război mondial, când a fost și rănit și a fost trecut în rezervă cu gradul de locotenent, însă evoluția lui în ierarhia militară n-a mai continuat... Mai știu că tatăl său s-a numit tot Dimitrie, dar între acesta și acei generali venerabili nu a existat o relație de rudenie, el fiind urmașul unui agă sosit în Țara Românească în timpul și ca ajutor al lui Mihai Viteazu. Am mai înțeles că tatăl lui Radu Lecca ar fi fost primar, deputat și senator liberal și că ar fi murit falit și din cauza acerbei sale implicări politice, motiv pentru care fiul său, Radu, ar fi avut constant o clară poziție antiliberală, condamnând deopotrivă și politica Partidului Național Țărănesc, atitudine de care s-ar fi folosit după instalarea regimului comunist... Ce i s-a mai întâmplat după condamnarea la închisoare din anul 1946 chiar nu mai știu... Nu exclud probabilitatea să fi fost eliberat pentru bună purtare, așa cum am citit recent că s-ar fi procedat în cazul altor criminali dovediți, condamnați la început la moarte pentru crime de război și cărora le-a fost comutată apoi pedeapsa la muncă silnică pe viață...

- Și știi ce i-a ajutat să scape sau să le fie reduse pedepsele?
- Din ce am înțeles, colaborarea cu autoritățile venite la putere după anul 1944...
- Păi, vezi că asta-i soluția?!... Colaborezi cu noi, iar noi te vom ajuta în orice problemă...
- Nu pot. În plus, ți-am zis că am treburile mele, poate

mărunte sau banale din punctul de vedere al altora, dar care pentru mine înseamnă totul... Apoi, nu îmi place politica, nici să o fac și nici măcar să discut despre așa ceva...

– Așa sînteți voi aromânii, spuneți că nu vă place politica, dar nu ratați nici un prilej de a ocupa o funcție sau o poziție importantă și care nu e posibilă decît prin implicare politică sau prin supunere față de mai marii vieții politice. De ce crezi că am amintit de Maimuca, de Goga sau de Alexandru Ghica ?

– Nu contest că unii dintre ei au făcut și politică, dar cei mai mulți au ocupat acele funcții pentru calitățile lor personale deosebite și după ce s-au dovedit demni de încrederea celor aflați la putere... Totul depinde, pînă la urmă, de mersul istoriei... Pentru un comportament identic, unii au fost considerați eroi și preamăriți pentru faptele lor, atunci cînd au participat la o acțiune încheiată cu bine și apreciată just de opinia publică, alții au fost desființați chiar și ca indivizi, condamnați, închiși și chiar lichidați pentru o poziție cu nimic diferită de a predecesorilor... Uite, acel Alexandru Ghica, șeful Siguranței și Polițiilor Statului Național Legionar între 14 septembrie 1940 și 3 februarie 1941, numit și destituit din funcție de același colonel și ulterior general Ion Antonescu, a fost arestat înainte de intrarea României în războiul antisovietic, dar fiindcă fusese coleg cu Corneliu Zelea Codreanu și membru fondator al Legiunii Arhanghelului Mihail, a executat 24 de ani de detenție grea... Observi cum lucrează istoria? Înlocuirea sa de pe funcție a avut loc cu circa trei săptămâni înainte de declanșarea rebeliunii legionare, nu a participat nici la războiul antisovietic, dar a fost reținut în detenție și de către comuniști, printre care se aflau și foști legionari... Și, totuși, cine a fost acest personaj, apreciat ca fiind un individ de calitate umană excepțională și de către amici și de către adversari?...

– Hm!... Nu cumva ai vrut să spui că Ion Antonescu a trecut în acei ani de la gradul de general la cel de mareșal?...

George nu-i înțelege jocul și nici motivul pentru care a fost întrerupt. Îl privește puțin derutat, își coboară privirea, apoi și-o fixează din nou, undeva deasupra frunții lui Stănescu. Din respect pentru adevăr, se angajează într-o scurtă explicație:

– Scuză-mă, dar pe 14 septembrie 1940, când a făcut mai

multe numiri importante în structura de conducere a Statului Național Legionar, printre care și pe cea a lui Alexandru Ghica, pe funcția de director al Siguranței și Poliției Legionare, Ion Antonescu era colonel, general autoproclamându-se pe data de 16 septembrie 1940, adică, la două zile după numirea lui Ghica. Prin urmare, la „debarcarea” lui Ghica și la arestarea acestuia și a ministrului de interne legionar Constantin Petrovicescu la 21 ianuarie 1941, ca și după înăbușirea revoltei legionare și după abrogarea Statului Național Legionar în data de 14 februarie 1941, Ion Antonescu era încă general... Pe funcția de mareșal s-a avansat și s-a autonumit tot singur, pe data de 22 august 1941, după încheierea campaniei de eliberare a Basarabiei și a Bucovinei de Nord și după adoptarea deciziei de continuare a războiului contra Uniunii Sovietice și dincole de Nistru, marea lui eroare politică și strategică...

– Măi, dă-o-n mă-sa de treabă! Și viața lui Antonescu o cunoști în detaliu? La ce, naiba, ți-a folosit?...

– Nu o cunosc chiar în detaliu... L-am studiat într-o oarecare măsură fiindcă m-a surprins destinul său absolut diferit de al Mareșalului Carl Gustav Emil Mannerheim, care a luat în Finlanda și în aceeași perioadă măsuri politice și militare foarte asemănătoare cu ale mareșalului Ion Antonescu, numai că, în timp ce ai noștri l-au arestat, l-au predat și l-au ținut în detenție la ruși, după care l-au declarat trădător și criminal de război și l-au executat pe Antonescu prin împușcare la Jilava, ascunzându-i-se rămășițele pămîntești, finlandezii l-au desemnat tot pe Mannerheim să negocieze tratatul de pace cu rușii după războiul pierdut, l-au lăsat să conducă Finlanda în continuare ca președinte, l-au declarat erou și i-au ridicat mai multe statui încă de cînd se afla în viață, iar data sa de naștere a fost declarată ca zi a armatei finlandeze. Diferența mi s-a părut colosală, ca să nu mai vorbesc de actualul stadiu de dezvoltare al Finlandei, de relațiile sale politice și comerciale extraordinare, în condițiile în care finlandezii au 8-9 luni de iarnă pe an, vara reducându-se la o scurtă perioadă de dezgheț, au un subsol foarte sărac și sînt total dependenți de resursele minerale din Uniunea Sovietică, țară cu care au reușit să stabilească niște relații bilaterale aparte, strict diplomatice, comerciale și economice, neîntemeiate pe

subordonare politică... Dar, dă-mi voie să mă refer din nou la situația „principelui” Alexandru Ghica, aflat poate și acum în detenție !...

– Cred că ne-am abătut foarte mult de la subiect. Încheie-ți ideea și hai să ne întoarcem la oile noastre!... Am vrut să îți zic și eu ceva legat de Antonescu, dar ne întindem și deviem și mai rău...

– Zi-mi, totuși pe scurt!

– Hm... Ți-l mai amintești pe Zamfirescu, pe Zamfiravu, cum îi ziceam noi?... Cred că era prin anul doi, da, tu plecasei deja... Ne-a adus și ne-a arătat un material istoric, publicat sub egida Academiei Române, dar în ediție restrinsă, din care reieșea că Stalin l-ar fi preferat pe Antonescu pentru negocierile de încheiere a ostilităților și de stabilire a condițiilor de pace cu România... Tot în acel material se mai făceau unele afirmații cu privire la o variantă de armistițiu obținută prin primele tratative de către Antonescu, mult mai avantajoasă pentru România în multe privințe... Știi ceva în legătură cu povestea asta?

– Da. Și întrevăd probabilitatea ca soarta României să fi fost acum alta dacă Ion Antonescu nu ar fi fost scos din scenă și eliminat atât de brutal... Probabil că și Stalin îl aprecia pentru calitățile lui de om demn și de militar valoros... Ca avantaje concrete, ar fi fost vorba în primul rînd despre armistițiu în locul capitularii necondiționate, condiție de pace care a însemnat condamnarea definitivă a României, ca să nu mai vorbesc despre lipsa obligației de a mai întoarce armele împotriva Germaniei ori despre reducerea costurilor și a pierderilor umane ale României ca urmare a posibilității de ieșire din război și de declarare a neutralității României pînă la încheierea conflictului general mondial, așa cum se convenise în cadrul tratativelor preliminare purtate la Stockholm de Frederic Nanu cu ambasadoarea sovietică Alexandra Kollontai... Încheierea armistițiului ar fi fost poate unica șansă acordată chiar de sovietici României de a nu intra sub dominația lor politică, în timp ce acceptarea capitulării necondiționate de către oportuniștii din anturajul regelui a condus la pierderea totală a situației de sub control... La noi, de-a lungul istoriei, cum a fost și în perioada premergătoare evenimentelor din luna august

1944, orgoliile personale s-au dovedit adeseori mai puternice decât interesul comun pe termen îndelungat și multe decizii s-au luat improvizat, ignorându-se realitățile și consecințele acelor improvizatii sau compromisuri ilogice... De fapt, cred că asta cam este diferența dintre noi și nordici, fiindcă am amintit mai înainte de finlandezi... Noi luăm decizii pripite, ei au răbdare, au sînge rece și gîndesc mai profund, cîntărind alternativele mult mai atent și renunțînd la patimi...

– Eu nu sînt convins că situația României s-ar fi schimbat foarte mult dacă Antonescu ar fi fost lăsat să negocieze pînă la capăt condițiile noastre de pace... Nu uita că, tot în vara anului 1944, Churchill îi propusese lui Stalin dominația asupra României în schimbul poziției privilegiate a Angliei în Grecia, pentru a avea controlul asupra Mării Mediterane!...

– Zonele de influență au fost stabilite de cei doi în octombrie 1944, la Moscova, după capitularea României și după ocuparea Bulgariei de trupele sovietice, deci, contextul militar și istoric era în acel moment altul... Revin la ideea de bază a raționamentului meu: Antonescu, cu acordul partidelor din opoziție, urma să meargă pe front și să ia legătura personal cu rușii încă din după-amiaza zilei de 23 august, iar în faza aceea a războiului, poate am fi avut și noi șansa Finlandei să scăpăm doar cu cedarea de teritorii și cu plata despăgubirilor de război... Antonescu dispunea de o armată de un milion de oșteni apti de luptă și care ar fi putut să reziste încă mult timp pe linia de fortificații Galați, Nămolosa, Focșani, aceiași oșteni reușind apoi să îi anihileze pe nemți și să elibereze țara înainte de sosirea rușilor... Stalin era informat despre acele fortificații și aprecia capacitatea de luptă a armatei române, la fel și pe Antonescu și calitățile lui de conducător și de strateg...

– Eu mă refeream la situația României de la încheierea războiului. Churchill i-a abandonat rușilor pînă și pe aliații lor polonezi, pentru care au declarat război nemților în septembrie 1939, declanșînd astfel cel de-al doilea război mondial, iar aviația poloneză a luptat efectiv pentru apărarea Londrei și nu cred că ar fi intervenit în vreun fel pentru noi, care le-am fost inamici declarați și lor și rușilor și la americani... Problema asta este mult prea vastă și mult prea complicată ca să reușim să o

deslușim tocmai noi doi... Zi-mi, mai bine, ce ai vrut să îmi spui despre Alexandru Ghica, legionarul, atunci cînd te-am întrerupt!

– Da, voiam să remarc faptul că, după mamă, era nepotul lui Ion Cămpineanu, marele luptător pașoptist, membru al Partidei Naționale și al Guvernului Provizoriu al Munteniei din anul 1848, iar după tată, era nepotul domnitorului moldovean de după revoluția de la 1848 Alexandru Ghica și al urmașului acestuia la tronul Moldovei, domnitorul Grigore Ghica al cincilea, ambii apreciați, în pofida originii lor aristocratice și fanariote, pentru deschiderea politică și socială și pentru dezvoltarea economică realizată sub conducerea lor, în timp ce Alexandru Ghica, legionarul, așa cum l-ai numit tu pentru diferențiere...

– Păi, n-a fost ?...

– A fost și tocmai asta voiam să evidențiez... Bunicii, străbunicii sau unchii săi au fost agreați de istorici și de istorie fiindcă s-au încadrat în curentul revoluționar și au adoptat ideile și principiile epocii în care au trăit, iar pe el l-au blamat și l-au supus unor pedepse grave tot pentru adoptarea unuia dintre principalele concepte doctrinare ale epocii sale, cel de dreapta, propagat și pe la noi destul de intens în deceniile trei și patru ca urmare a schimbărilor politice din întreaga Europă și din alte zone ale lumii în perioada interbelică, în replică la înmulțirea năvalnică a partidelor comuniste pe întreg mapamondul, dar care, în contextul cîștigării celui de al doilea război mondial de către Uniunea Sovietică, s-a dovedit unul perdant... Nu a vrut să se dezică de convingerile sale naționaliste, monarhiste și de dreapta, așa cum a procedat o parte a legionarilor transformați cameleonici în comuniști și a devenit și el unul dintre plătitorii oalelor sparte...

– Asta-i mersul istoriei și acesta-i și motivul pentru care ți-am propus să colaborăm...

– Mai voiam să adaug ceva... Cîteva scurte observații...

– Spune, dar nu mai intra în detalii !

– ...Predecesorul lui Ion Antonescu la funcția de primministru al României, Ion Gigurtu, a fost în primul rînd un mare industriaș, inginer de mine, un individ mai puțin implicat în politică, chiar dacă mai deținuse unele portofolii ministeriale

în diferite guverne anterioare, dar de data aceasta a fost ales pentru preluarea funcției de șef al Consiliului de Miniștri tocmai datorită schimbărilor din Europa produse după declanșarea celui deal doilea război mondial și fiindcă își făcuse studiile la Freiburg și la Berlin, era un foarte bun vorbitor al limbii germane și avea și unele bune relații printre industriașii germani. Era conștient de dificultatea postului și de riscurile pe care și le asuma într-o asemenea perioadă de mare instabilitate politică, dar a primit postul ca pe o datorie de onoare și s-a străduit să facă tot ce a depins de el pentru a se achita de responsabilitate. La fel și Manoilescu, ministrul de externe din aceeași perioadă, era un profesionist de marcă în domeniul său, admis primul la Școala de poduri și șosele și ieșit șef de promoție la absolvirea facultății, consacrat în meseria sa și avînd și rezultate notabile pe profil economic, a fost adus în guvern de către Carol al II lea fiindcă, într-o vizită cu scop economic desfășurată în Italia prin anul 1929, acest Manoilescu îi cunoscuse personal pe Mussolini și pe alți oameni importanți din anturajul acestuia... Bănuiesc că ai înțeles sau că știai deja că numirile celor doi pe post de miniștri au fost numai de conjunctură, niște improvizatii la fel ca multe altele, în genul celor de care am amintit și eu mai devreme referitor la deciziile politice românești... În fine, aș vrea să mai subliniez doar faptul că includerea celor doi în guvern, ca și strădaniile lor de a îndrepta în vreun fel situația s-au dovedit zadarnice, jocurile politice internaționale fiind deja făcute. În schimb, au fost socotiți drept principali vinovați pentru pierderile teritoriale și de populație rezultate în urma tratatelor cu Bulgaria de la Craiova și pentru consecințele dezastruoase ale Dictatului de la Viena, în special Gîgurtu fiindcă a cedat în fața presiunilor lui Hitler de a semna acele tratate de acceptare a cesiunilor teritoriale în favoarea Ungariei și Bulgariei. Oricine își poate da seama că o asemenea decizie nu o putea lua singur, ci îi fusese indicată de însuși Carol al II-lea înainte de a porni spre Berlin, iar paradoxul situației aberante în care s-a aflat, mi se pare faptul că a fost pedepsit sever nu de Ion Antonescu, cel care i-a redat curînd libertatea și l-a repus în drepturi civile după prima sa arestare, apreciîndu-l totuși ca om și pentru calitățile și capacitatea sa de industriaș de renume, ci de regimul

comunist, în Noaptea Demnitarilor din 5 spre 6 mai 1950, când a fost judecat și condamnat la cincisprezece ani de muncă silnică, fiind acuzat nu de antisemitism ori de trădare națională, așa cum s-ar fi așteptat oricine pentru activitățile în care a fost implicat în cele circa șaiszeci de zile în care a deținut funcția de primministru, ci pentru participare la opresiunea partidului comunist, partid scos în ilegalitate înainte de sosirea lui la „putere” în luna iulie 1940 și rămas în afara legii până la 23 august 1944, la fel ca și toate celelalte partide politice românești... A murit în închisoarea de la Rîmnicu Sărat, după nouă ani de detenție grea, petrecuți prin mai multe alte închisori de pe întreg teritoriul țării...

– Și ce vrei să spui, că a fost o victimă a regimului comunist?...

– Păi, realitatea cam asta o spune. În plus, în noaptea de 5 spre 6 mai 1950, a fost arestată și închisă și soția lui Ion Gigurtu, cu toate că aceasta nu avusese niciodată o activitate politică declarată... Se pare că în acea noapte a fost un fel de vînătoare a vrăjitoarelor...

– Cu Manoilescu cum s-a-ncheiat ?

– Mihail Manoilescu a murit în anul 1950, în închisoarea de la Sighet... Fusesse închis încă din toamna anului 1944, fără proces și ținut în detenție timp de patrusprezece luni, iar după eliberare și-a oferit serviciile noii puteri în calitate de expert economic, domeniu în care dobândise o largă recunoaștere internă și internațională... A fost întemnițat din nou fără judecată, în luna decembrie 1948, mutat și el pe la mai multe penitenciare pentru a i se pierde urma și se crede că a cedat regimului dur de detenție sau din cauza unor boli netratate... Judecarea lui a avut loc în anul 1951, adică postmortem, un proces civil în urma căruia a fost condamnat la 15 ani de temniță grea pentru activitatea sa de ziarist anticomunist, iar moartea sa a fost comunicată familiei abia în anul 1958...

– Mă, de unde le știi tu pe toate astea?... Și mai zici că nu te interesează politica!... Ce aș putea eu să cred despre tine ?

George zâmbește descumpănit. Se aștepta la cu totul altă reacție :

– La care întrebare dorești să îți răspund mai întâi ?

– Nu râde că nu e de rîs !...

– Sunt tot arestat și mă supui unui interogatoriu ?

– Ți-am zis că ai de ales. Răspunde-mi în ordinea în care ți-am adresat întrebările !

– Unele chestii le-am citit în cărți și în documente studiate la biblioteca universitară ori în fragmente de ziare și de reviste găsite în pod de la Papu, altele le-am aflat din discuțiile unor persoane în vîrstă, care mi-au stîrnit curiozitatea și m-au stimulat indirect să caut prin biblioteci și arhive... Cam așa s-a-ntîmplat... Acele informații mi s-au întipărit în memorie, le-am corelat și mi-am format o părere... Asta era atunci, acum nu mai am timp pentru acest gen de studiu, ba chiar pot să spun că regret că mi-am încărcat mintea cu asemenea amintiri care, într-adevăr, mi-au influențat percepția asupra lumii și modul de gîndire, dar cred că aș fi ajuns la concluzii apropiate despre viață și despre lume citind mai multă beletristică și note de călătorie. Oricum, ritmul de viață contemporan și obligațiile profesionale și de familie nu îmi mai lasă timp pentru lectură particulară... Care era a doua întrebare?...

– Ești hoț... E clar că reținusei deja întreaga mea frază și ideile din întrebările mele, apoi ai încercat să mă duci cu vorba și să mă abați de la subiect prin referiri tangențiale și la conținutul problemelor ridicate sau a observațiilor făcute de mine...

– N-am vrut să mă eschivez. Probabil că sînt deja obosit și percep discuția și cu ajutorul subconștientului. Așa eram obișnuit să învăț cînd mai aveam multă materie de acoperit și mă aflam în criză de timp. Îmi induceam o stare de semisomnolență și citeam în continuare, iar subconștientul sau memoria mea de rezervă își făcea datoria... La trezire, cunoșteam materia la fel ca și cum aș fi studiat-o cu cea mai mare atenție. În special teoria...

– Mă, tu ori ești un tip fenomenal și ai o capacitate de gîndire și de memorare excepțională, ori ești foarte abil sau foarte bine instruit și reușești să te ascunzi după și printre cuvinte...

– Nu sînt deloc abil și nici nu am încercat să te duc cu vorba. Ți-am dat cîteva exemple referitoare la recunoștința umană, din care aș fi vrut să-nțelegi că roata istoriei ca și cea a vieții

fiecăruia se învîrtește adeseori foarte repede și că ne putem trezi puși la zid pentru faptele noastre fiindcă, cineva, mai târziu, ne-ar putea interpreta vechile fapte ca pe o încălcare gravă a unor drepturi civile, chiar dacă nu a fost vorba decît despre executarea unor ordine primite de la superiorii ierarhici...

– Ce faci, domne, mă ameninți?

– Nici vorbă! Nu mi-aș permite așa ceva indiferent de situație. Ți-am reamintit doar un vechi adevăr pe care sînt convins că îl cunoști foarte bine.

–Ce adevăr?

– Am spus că roata istoriei se învîrte uneori foarte repede, lovindu-i pe toți, inclusiv pe simplii executanți ai unor misiuni sau ordine aparent fără importanță și am mai vrut să-ți mai spun să nu te aștepți la recunoștință sau la ajutor din partea superiorilor în caz de impas... Este o constatare legată de ciclul venirilor la putere, de așa-zisul mers al istoriei, uneori alandala, în care greșelile sînt plătite cel mai adesea de cei mai puțin vinovați...

– Probabil că te aștepți să îmi fac un proces de conștiință, să îți dau drumul și apoi să mă retrag din Securitate?...

– N-ar fi rău... Ca să mă înțelegi mai bine, ți-aș mai da două exemple, tot cu aromâni...

– Atât te mai las. După aia jucăm doar după regulile mele!...

– Ai auzit de Victor Papacostea sau de Nicolae Batzaria ?

– De primul, parcă, de al doilea nu cred că am auzit. Ce e cu ei?

–Victor Papacostea a fost un istoric, fondatorul Institutului de Studii Balcanice din București, dar și membru al P.N.L. și al guvernelor Sănătescu și Rădescu în calitate de secretar de stat la Ministerul Educației Naționale... După schimbarea orînduirii politice în România, a fost internat ca deținut politic la Sighet...

– N-a fost ministru al educației și pe vremea lui Antonescu, ba chiar și mai înainte ?

– Nu... Cred că-l confuzi cu Dumitru Caracostea... Acela era profesor la catedra de istorie literară a Universității din București, deținător a două doctorate, unul în filozofie, altul în filologie romanică, era renumit pentru exegeza operei lui Eminescu și ca inițiator al Institutului de Istorie Literară și

Folclor. A fost într-adevăr ministru al educației, două luni în Guvernul Gigurtu și zece zile în primul Guvern Antonescu, după care, între anii 1941 și 1944, a condus Fundațiile Regale Pentru Literatură și Artă... Era și membru al Academiei Române...

– N-a fost și el legionar ?

– Nu știu dacă a fost sau dacă a avut simpatii legionare, știu însă că pentru „vina” de a fi participat la cele două guvernări rău famate, în anul 1948 a fost exclus din învățământ, iar în anul 1950 a fost arestat și închis fără judecată timp de cinci ani în închisoarea de la Sighet... Dar să revenim la Victor Papacostea și mai ales la familia lui!... A mai avut trei frați, scriitorul și filologul de renume Cezar Papacostea, juristul Petre Papacostea, fost și secretar politic al Mareșalului Averescu la Partidul Poporului și juristul, economistul și politologul Alexandru Papacostea, profesor universitar și secretar politic al lui Alexandru Marghiloman, toți trei fiind membrii ai Academiei Române în perioada interbelică. Erau fiii învățătorului Goga (Gușu) Papacostea, susținător direct al Unirii de la 1859 și participant, în pofida vârstei înaintate, la războiul de independență de la 1877. A redactat, împreună cu Ion C. Brătianu, Constituția de la 1866. Tot el a fost și cel ce înființase prima școală românească în Macedonia, cu susținerea Domnitorului Alexandru Ioan Cuza, inițiativă pentru care a și fost arestat de către autoritățile otomane... Dacă nici aceștia nu s-au comportat ca adevărați români și nu au slujit România, atunci cine?... Și, totuși, vrei să îți mai spun cum au fost tratați după anul 1945 sau cum au sfârșit frații Papacostea ?...

– Și celălalt? Nicolae ?...

– Batzaria... El a fost un prozator și un publicist care s-a remarcat și în presa și în literatura românească după anul 1920. Era născut în Macedonia, era absolvent al facultății de litere a Universității din București și revenise în Macedonia ocupată de turci pentru a înființa acolo școli aromâne și românești, unde a și predat o bună perioadă de timp. Dar, ca să scurtez povestirea, îți voi mai spune doar cu ce s-a remarcat în mod excepțional: a fost senator timp de opt ani în parlamentul otoman, un exponent important al Partidului Uniune și Progres. În anul 1913 a avut și funcția de ministru al lucrărilor publice în cadrul guvernului

turc. Tot în anul 1913 a participat la Tratatul de Pace de la Londra în scopul încheierii crizei balcanice. În anul 1908, deși era cetățean turc, a înființat primul ziar aromân din București, numit Deșteptarea, în anul 1920 s-a stabilit în România, ajungând și aici parlamentar, apoi s-a retras din politică și s-a dedicat literaturii pentru copii, devenind faimos cu numele Moș Nae. A scris „Haplea” precum și o serie de romane și de nuvele inspirate din viața turcească și din Balcani și a redactat revista Dimineața Copiilor... După anul 1944, comuniștii l-au arestat și pe el și a murit în Lagărul de la Ghencea. De ce a ajuns acolo poate îmi spui tu, căci eu nu prea am înțeles... A fost toată viața un bun român și a simțit permanent românește...

– Eu n-am nici o legătură și nici nu știu prea bine ce s-a întâmplat în penitenciare cu deținuții politici... Poate că asta le-a fost soarta... Ce etate aveau Batzaria și Gîgurtu cînd au murit?

– ... Șaptezeci și șapte, Batzaria și șaptezeci și trei de ani, Gîgurtu...

– Vezi, vîrste destul de înaintate!... Probabil că atît au avut de trăit... Uite, Carol al doilea a murit în anul 1953, la cînzeci și nouă de ani. El a fost liber, bine mersi, într-un castel din Portugalia, fericit alături de Lupeasca, ce îi devenise între timp soție... Asta e... Fiecare cu cît i-a fost lăsat să trăiască...

– Dacă pui problema așa, chiar că nu mai este nimic de adăugat... Știi bine, măcar din auzite, despre teroarea și despre regimul de exterminare din închisorile politice de după război. La fel și despre tratamentul inuman al deținuților trimiși la Canal. Și acolo au murit pe capete mii de oameni, majoritatea intelectuali sau numai simpli funcționari sau deținători de afaceri mai mari sau mai mici. Au mai fost deportați, fiind nevoiți să-și abandoneze pînă și locuințele negustorii și meșteșugarii ceva mai înstăriți, care aveau drepturi de proprietate asupra localurilor în care își desfășurau activitatea, ba chiar și unii negustorași sau meșteșugari mai mărunți, fiind socotiți și ei dușmani ai poporului... Tu nu ai habar de așa ceva? N-ai avut rude sau cunoștințe ale rudelor tale, căroră li s-a luat agoniseala de-o viață și care au fost trimise doar cu o mică valiză în Bărăgan sau în alte zone îndepărtate de propria lor casă?...

– Asta a fost înainte. Acum, la conducere sînt alții. Și noi

sîntem alții și în securitate și în miliție, peste tot, așa că nu noi sîntem vinovați de ce s-a întîmplat între anii 1947 și 1953, cînd ordinele veneau de la Moscova... În prezent au loc tot felul de procese de reabilitare a unor foști deținuți politici, sînt chiar și comuniști care s-au opus aceluia regim de tortură și au fost la rîndul lor închiși... Astea au fost vremurile... Așa a fost cîndva și în Revoluția Franceză, la fel și la ruși și înainte și după înființarea Uniunii Sovietice, la fel și la greci, că doar știi că și ei au avut frecvente conflicte politice și războaie civile, pornind tocmai de la diferențele doctrinare și de sistem. Noi, cei din noile servicii de informații, tocmai asta ne străduim să preîntîmpinăm: apariția cozilor de topor, a unor infiltrați din afară, care să ne tulbure apele și să ne răstoarne sistemul. În țara asta, acum se muncește cinstit, avem un avînt economic și social fără precedent, bănuiesc că ai văzut și tu cît de multe s-au schimbat în bine, iar binele trebuie ajutat și protejat și prin măsuri de securitate față de cei care vor să ne facă rău... Și nu sînt puțini... Și dintre occidentali și dintre cei din țările așa zise frățești... Pricepi care-i rostul nostru și de ce te-am reținut în seara aceasta? Trebuie să asigurăm funcționarea regimului politic actual și continuitatea profundă a spiritului constructiv și a elementului tradițional românesc. Tu, pînă la urmă, ești tot român, ai dreptul și obligația să ne ajuți, ai dreptul să fii folositor țării tale...

– Și dacă refuz să colaborez?... Eu am venit doar pentru cîteva zile, să îmi vizitez singurele rude pe care le am aici. Dacă nu sînt dorit sau dacă mă simt suspectat, pot să mă întorc în Grecia chiar și mîine... Doar ți-am spus, eu nu fac politică, nici nu mă pricep și nici nu vreau...

– Dar pînă acum cinci-zece minute ce ai făcut? Mi-ai împuiat capul cu aromanii tăi, loiali și conștiincioși. Nu zic că n-au fost, poate că unii dintre ei chiar au fost așa cum spui tu și am reținut de la tine că și-au servit țara în perioade mai mult sau mai puțin dificile. Fă-o și tu într-o perioadă relativ calmă și într-un mod care nu presupune nici un risc sau pericol! Îmi dai acum niște informații și o să-mi mai trimiți mai tîrziu altele prin curier. Grecia este membră N.A.T.O., acolo sînt amplasate și niște baze militare americane, îmi poți comunica, de exemplu, ce se

întîmplă cu ele, se mută, unde, cresc sau își reduc efectivele, chestii din astea simple și pe care le poți afla din ziare și chiar de la oameni. Dacă informațiile ajung la mine, eu am șanse mai mari ca să promovez, iar tu ți-ai dovedi loialitatea față de statul român, așa cum au făcut și predecesorii tăi, vei fi primit la noi ca amic, ba poți primi și unele recompense bănești sau de altă natură... Înțelegi?... Am avea de câștigat și eu și tu, iar dacă acolo va începe războiul civil, așa cum se preconizează, te poți refugia aici cu familia, iar noi te putem ajuta să-ți găsești rapid un loc de muncă bine plătit și o locuință bună... Ce vrei mai mult?... Reîntîlnirea cu mine s-ar putea să constituie marea ta șansă...

– Mă înțelegi că nu mă interesează politica și că nu doresc să mă implic în vreun fel?... Ca să ajung ceea ce sînt, am trecut prin mari greutăți... Nu sînt la un nivel formidabil, dar mă simt mai mult decât mulțumit cu realizările mele, mai ales în plan familial... Îmi iubesc soția și copilul și nu vreau să le umbresc existențele în niciun fel. Nu vreau să fac greșeli. Din acest motiv mă mențin în afara politicii, din același motiv trăiesc și muncesc cîstit, adăugînd în fiecare zi cîte puțin la ceea ce am agonisit pînă ieri...

– Ce muncești acolo ?

– Conduc un hotel... De fapt două, deoarece urmează să mai preiau unul în aceeași zonă centrală a Atenei...

– Și nevastă-ta lucrează ceva ?

– E artist plastic și predă cursuri de pictură la un liceu de profil. Mai are și o galerie de artă în apropiere de strada Athinas și de Piața Monastiraki, o zonă artistică și culturală importantă și frecvent căutată de amatorii de artă. Acolo o mai ajut și eu cînd sînt expoziții, așa că nu avem timp pentru implicare politică... Și nici nu vrem, fiindcă nu este pentru noi. Ne supunem conducătorilor care sînt și...

– Chiar și celor nealeși democratic, adică celor ajunși la putere prin forță, așa cum se întîmplă acum ?...

– Da, fiindcă ei vin și pleacă, nu știu cînd, dar peste un timp oarecare se va reveni la alegeri și, treptat, lucrurile vor reveni și ele la normal... Peste tot se produc tulburări uneori, dar rațiunea, pînă la urmă, învinge. Așa va fi și la noi.

Stănescu surâde și pare că dorește să redea discuției un ton

cât de cât amical:

– La noi, unde? Aici sau în Grecia?

– Și aici și acolo... Ceea ce trebuie să ne mulțumească pe noi, iar pe mine mă mulțumește deplin, este faptul că, indiferent de situație, regimurile de la București și de la Atena s-au înțeles permanent, chiar și în perioadele critice dintr-o parte sau alta...

– Dar asta îți propun și eu: înțelegere și ajutor reciproc... Hai să stabilim detaliile colaborării și să te las să pleci!...

– Nu vrei să ne despărțim prieteni sau, cel puțin, ca vechi cunoștințe care au avut în trecut ceva curat, special, omenesc și frumos în comun? Eu cred că așa e cinstit, să nu îmi pretinzi să fac ceea ce nu pot... Hai să rămânem la fel ca și până acum!... Te-aș putea minți că sînt de acord și să nu-ți mai trimit nicio informație cînd ajung în Grecia, dar mi se pare mult mai corect să îți spun că nu pot să colaborez... Spune-le șefilor tăi că nu m-ai întîlnit sau că nu am fost de acord cu propunerea ta!...

– Păi, aici e problema... Șefii mei au aflat deja că te-am întîlnit...

– Cine le-a spus?... Ospătarul?... Acum înțeleg cum vă funcționează sistemul informativ...

– Da. Și el poate fi unul dintre supraveghetori!... Însă eu am primit ordin să te racolez și m-am angajat în acest sens. Știi ce ar însemna pentru dosarul meu să te ratez?

– Probabil, o pierdere acceptabilă, proporțională cu numărul agenților sau al informatorilor racolați...

– Nu-i așa! Pentru mine ar fi vorba despre un mare eșec, care poate afirna greu la calificativ, eu pentru așa ceva sînt plătit și fiecare rateu îmi dovedește incompetența și pot fi, fie dat afară, fie trimis într-un birou și să centralizez hîrtii, cu un viitor compromis...

– În felul acesta ai avea șansa de a nu face rău... Va veni o vreme cînd fiecare dintre voi va plăti pentru faptele lui. Părerea mea sinceră ar fi să te retragi din sistem. Doar ai absolvit dreptul și poți face oricînd altceva...

– Nu e așa, măi, băiatule! Dacă am intrat în horă, trebuie să joc după regulile lor, iar cale de întoarcere sau de retragere nu există. Dacă mă refuzi, mă nenorocești. Erai și rămîi speranța mea și vreau în continuare să ne ajutăm reciproc...

– Indiferent de consecințe, eu nu voi deveni informatorul tău... sau al vostru... Te rog să-mi dai drumul și nu voi povesti nimănui despre discuția dintre noi! Ca să mă reții, trebuie să mă arestezi oficial, iar în timpul arestului meu preventiv pot să cer sprijinul ambasadei și să stîrnesc un conflict diplomatic sau, oricum, internațional. Eu zic că e mai bine să nu lăsăm lucrurile să degeneze, ci să îmi permiți să plec...

– Ești deja înregistrat în sistem. Dacă nu colaborezi cu mine, eu voi fi înlocuit de altcineva, cu alte metode și care nu va sta doar de vorbă cu tine... Mă înțelegi ce vreau să-ți spun?... Rezultatul, în final, va fi același: vei colabora fiindcă nu vei avea încotro!... De ce să nu o faci prin intermediul meu și să ne fie la amîndoi bine?...

– Fiindcă nici nu vreau, nici nu știu ceea ce vă interesează și nici nu pot să îmi încalc principiile...

– Te înverșunezi și vrei să faci pe eroul... Te voi închide în camera asta pînă mîine dimineață, când va veni să te preia altcineva. Am vrut să o rezolvăm amical, de acum totul se schimbă. Ai un pat și closetul în cameră, mai mult nu îți pot oferi. Nu încerca să ții sau să bați în ușă, în pereți, în podea sau în plafon fiindcă nu va veni nimeni! Ești la ultimul etaj, între tine și următoarea cameră sînt trei încăperi goale sau cu diferite materiale de întreținere... Sigur nu te-ai răzgîndit?...

– Nu și nici nu mă răzgîndesc...

– Ei, atunci, noapte bună, însă de aici vei fi scos de altcineva și dus undeva de unde nu se iese ușor!... Dacă te răzgîndești, poți întreba și de mine, dacă nu, nu te sfătuiesc să amintești cuiva de relația dintre noi!...

– Nu crezi că depășești niște limite ale bunei cuviințe? În definitiv, eu sînt un oaspete și, pînă la proba contrară, beneficiaz de circumstanța de nevinovăție...

– S-o crezi tu! Asta e în teorie. Vei ajunge să recunoști și ceea ce nici măcar nu ai gîndit vreodată...

– Domnule, dar chiar nu vă dați seama că voi comiteți în cazul meu un abuz?

– Abuz contra cui? Ți-e greu să pricepi că poți dispărea ca și cum nici nu ai fi existat? Chiar tu ai spus că familia lui Manoilescu a aflat despre moartea lui după opt ani de la deces...

Ziceai că mâine trebuia să te duci la Sinaia... Știi ce ușor te poți rătăci pe o cărare de munte, chit că tu te-ai fi abătut doar cîțiva metri pentru niște necesități oarecare?... Ce s-o mai lungim? Vrei sau nu vrei să colaborăm?

– Nu, domnule, nu vreau...

– Atunci, rămîi sănătos, deși nu este ceva tocmai sigur!... Nu încerca să deschizi ușa din interior și păstrează-ți forțele pentru mâine! Salut! Așa ai vrut, acum suporți consecințele... Sau mai știi? Poate și pentru tine noaptea va fi un sfetnic bun și vei redeveni rezonabil...

*

Frământat de gânduri, a reușit să adoarmă doar înspre dimineață, însă pe la ora cinci, când culoarele erau pustii, a fost scos din hotel, aruncat într-o dubiță și mutat într-o clădire de la marginea orașului... Sau, poate, tot pe undeva prin centru și doar l-au plimbat mai mult, ca să nu realizeze distanța parcursă... Nici măcar nu l-au mai întrebat dacă mai refuză colaborarea, l-au împins ca pe un deținut, legat de mâini și de picioare și au pornit mașina fără să se asigure că s-a adaptat la întunericul din interior sau că a reușit să se așeze pe una dintre cele două banchete laterale... Adevărul este că, o dată cu pornirea și plecarea de pe loc a mașinii, s-a dezechilibrat, a căzut și s-a lovit destul de zdravăn și a simțit cum pielea îi cedează în zona pomelului obrazului stîng, umplându-l de sânge... A reușit cu greu să se ridice pe una dintre banchete, nu însă să-și scoată batista din buzunarul interior al sacoului pentru a-și tampona rana... Și la coborâre, într-o curte cu ziduri înalte și mărginite cu sârmă ghimpată, a fost împins la fel de brutal și, abia după ce s-a ridicat cu dificultate, i-au fost desfăcute legăturile de la picioare... I-a întrebat pe cei doi însoțitori de ce îl tratează atât de neomenos, dar, în loc de răspuns, l-au îmbrâncit și mai puternic, împingându-l în direcția intrării într-o clădire cu trei nivele, pătrătoasă și cenușie, apoi, l-au „îndemnat” cu bastonul de cauciuc să pătrundă într-o încăpăre de la capătul etajului întâi, unde l-au lăsat singur... să mediteze... până la sosirea anchetatorilor... Și-a dat seama că nu ar avea rost să mai

protesteze, așa că s-a conformat și s-a așezat resemnat pe marginea patului cazon, acoperit doar cu o saltea diformă și pătată, umplută cândva cu paie, de mult timp tocite... Mesajul primit era destul de clar: n-a vrut să colaboreze de bunăvoie, vor căuta să-l convingă cu alte mijloace... ...Ce-ar trebui să facă?... Să se arate cooperant, iar după ce se va întoarce în Grecia, să ceară protecția autorităților de acolo?... Dar dacă și grecii îl vor suspecta că este agentul securității române sau, cine știe, vor dori să devină agent dublu?... ...Nu! Va rămâne pe vechea poziție și va refuza colaborarea cu oricine...

Pe la ora opt și jumătate a fost dus la interogatoriu de către unul dintre subofițerii care participaseră și la transport :

– O, Doamne, Poșircaru v-a lăsat cu mâinile legate... Pe asta nu te poți baza în nici-un fel... Nici eu nu am verificat după el și uite cum arătați!... Spălați-vă puțin pe față și vă rog să nu spuneți șefilor cum v-ați lovit!... Normal, trebuia să fi urcat cu dumneavoastră în dubă și să aibă grijă să nu vă loviți... Dar becul din interiorul dubei se arse pe drum, iar timpitului îi este frică de întuneric... Vă rog să vă grăbiți ca să nu fiu și eu certat!...

În biroul anchetatorilor era așteptat de doi indivizi cam la patruzeci de ani, îmbrăcați în costume civile și purtând cravată, ce puteau părea orice, chiar și simpli funcționari. Unul dintre ei i se adresează:

– Domnule Șogu, am aflat că vrei să ne dai de lucru... Am înțeles că l-ai refuzat pe Nicu Stănescu, fostul dumatle coleg, iar acum vom fi noi nevoiți să încercăm să te lămurim cât ai greșit refuzându-l... Uite ce îți propun și sper că vei fi de acord fără să apelăm la argumente sau la gesturi... de forță majoră: ne spui totul cu exactitate în legătură cu regimul militar din Grecia și îți dăm drumul cu condiția să ne ții la curent cu evoluția situației de acolo... Și ar mai fi o condiție... Nu spui absolut nimănui, nici măcar soției dumatle de relația dintre noi... Dacă te vei dovedi util, vei fi angajat ca agent și retribuit în funcție de serviciile aduse... E bine?

– Nu e bine. Cam același lucru mi-a cerut și Domnul Stănescu, pe care l-am refuzat în pofida faptului că ne cunoșteam de mult timp foarte bine, iar argumentele sale nu au prezentat nici un dubiu... Dimpotrivă, mi-a expus și dumnealui

avantajele pe care le-aș putea avea în urma colaborării cu serviciile secrete din România...

– Da, știm că ai refuzat... Eu și colegul meu îți oferim posibilitatea să îți revizuiști atitudinea și decizia. Nu îți cerem să spionezi sau să trădezi pe cineva, ci doar să ne ții la curent cu evoluția situației din Grecia... Ți se pare prea mult sau prea greu?... Ți-am spus doar că vei fi recompensat pe măsură...

– Domnule...

– Tovarășe maior!

– Și numele dumneavoastră?

– Hă... Ești simpatic... Poate o să crezi că glumesc, dar și eu mă numesc tot Stănescu, diferența între mine și fostul dumitale coleg fiind doar prenumele și gradul... Eu sunt nițel mai bătrîn și, poate, ceva mai apreciat în activitatea de recrutare... Ce zici, ți se pare corect tîrgul propus de mine?

– Pentru dumneavoastră tîrgul poate părea corect, nu însă și pentru mine... Vă cer scuze, dar nici nu știu mare lucru și nici nu doresc să devin informator sau agent sau cum se mai spune... Nu pot. Nu îmi permit conștiința și principiile mele de viață... Domnul căpitan Stănescu mi-a oferit și alte detalii, mi-a prezentat avantajele ce ar rezulta pentru amîndoi din această colaborare, a încercat... ba chiar s-a străduit să se arate sincer și binevoitor, dar eu rămân pe aceeași poziție...

– Știi că ești în concediu și nu aș dori să te reținem mai mult decît se cuvine, totuși îți voi lăsa încă o zi de gîndire... Apropo, în ziua aceasta de reflexie îți vom duce și hainele la curățat. Ai costumul și cămașa pătate de sînge și arăți dezolant... Vei purta provizoriu un trening roșu, de la noi, de la Dinamo, iar mîine după-amiază, cel mai târziu, îți vom înapoia hainele curate, ca să te poți întoarce singur la hotel. Nu e bine?... Eu așa cred... Și încă ceva! Să ne dai să-ți păstrăm și pașaportul pînă vei pleca! Oricum, aici nu îți face nicio trebuință și îl poți îndoi sau deteriora din greșeală... E mai bine așa cum zic eu...

– Domnule...

– Tovarășe maior!...

– Ce-mi pregățiți? Ce doriți să faceți cu mine?

– Absolut nimic anormal. Dacă accepti colaborarea și condițiile propuse de noi, poți pleca și azi... Bănuiesc că la hotel

mai ai și alte haine pe care le putem aduce aici și te poți schimba și pleca, iar dacă mai ai nevoie de timp de gândire, vei rămâne aici, într-o cameră. Nu e confortul de la hotel, dar ne vom revanșa mai târziu... Vei recupera și zilele de concediu pierdute și vei primi și o oarecare recompensă, eventual un sejur, undeva la munte sau la mare, suportat de noi... Ce vrei mai mult?... A, uite că a venit Vasile și a adus treningul, mergi cu el în cameră să te schimbi și dă-i lui îmbrăcăminte ce trebuie dusă la curățătorie! Dacă vrei ceva de citit, ca să ai pînă mîine, poți să îi ceri tot lui... Aștept cu nerăbdare revederea de mîine, la fel și răspunsul afirmativ la propunerea mea... La revedere... Nu îți ofer mîna fiindcă nu îmi permite regulamentul, dar mîine, dacă vom deveni tovarăși, nu va mai exista nici o piedică să încheiem înțelegerea cu o strîngere de mână...

Vasile l-a dus înapoi în cameră, i-a cerut să își schimbe îmbrăcăminte și să îi predea pașaportul...

– De ce nu pot păstra pașaportul? Este singurul meu act de identitate și nu aș vrea să se piardă...

– Asta dorim și noi, v-a spus și tovarășul maior, hai să nu complicăm lucrurile! Avem și noi niște reguli, iar dumneavoastră sînteți cel mai interesat să le respectăm... Dați-mi-l acum să îl depunem în fișet, o să vă aduc un bon de predare-primire și totul va decurge cum trebuie... Iar dacă vă hotărîți să luați legătura cu tovarășul maior, așa cum v-a spus și dînsul, veți comunica tot prin mine... Dacă nu, rămîne să discutați mîine...

– Și cartea? A zis că îmi veți aduce o carte...

– Să caut și, dacă găsesc ceva, vă aduc în mod sigur...

Rămas singur în cameră... de fapt, în celulă, fiindcă celulă este, George încearcă să se reculeagă, dar nu se gîndește dacă va accepta sau nu propunerea securiștilor, decizia fiind deja clară și nu va admite niciodată ideea colaborării, ci se simte profund afectat de perfidia metodelor alternate de securiști pentru a-l determina să cedeze: l-au încuiat în biroul de la hotel, l-au scos și l-au dus dimineața ca pe un infractor de rînd, l-au imobilizat și l-au obligat practic să cadă și să se lovească singur, i-au arătat ce înseamnă izolarea într-o celulă, apoi l-au tratat cu amabilități excesive, bineînțeles absolut false și l-au dus din nou în aceea

celulă sordidă și igrasioasă ca să priceapă că îl așteaptă detenția cea mai severă în caz de refuz... Sînt sugestii abile și nici măcar nu li se poate reproșa că l-au forțat în vreun fel... Ce psihologie bolnavă!... Și cine știe ce alte metode or mai avea ca să îi înfrîngă voința!?... Da, se poate aștepta la orice și probabil că mâine îl vor aborda altfel... Acel Vasile a „uitat” de cartea promisă sau poate că așteaptă să îl strige el ca să își poată demonstra încă o dată bunăvoința trucată... Sau, poate că asta și vor: să îl deruteze și să îl determine să se gîndească la contradicții mărunte, distrăgându-i atenția de la problema de fond!... Interesant este faptul că n-au comentat nimic despre rana lui și nici nu s-au arătat preocupați de tratarea acelei plăgi pe care o simte destul de întinsă și de deschisă... Da. Și asta trebuie să fie tot un avertizment în legătură cu alte posibile accidente ce se pot produce... cu totul întâmplător și doar din vina lui... Subtilitate perversă, dusă pînă la extrem...

A doua zi, l-au dus din nou în biroul maiorilor, cu vreo oră înainte de prînz și din nou i-a vorbit numai maiorul Stănescu :

– Am cîteva vești pentru dumneata și ți le voi prezenta pe rînd. Voi începe cu vestea proastă, ca să te bucuri mai aprig de cele bune. Vestea rea e că ți-au stricat costumul la curățătorie. Probabil că au greșit concentrația și ți-au ars și haina și pantalonii în dreptul petelor. Din cauza aceasta am renunțat și la cămașă, le-am făcut o reclamație zdravănă și le-am cerut despăgubiri. Bineînțeles că banii îți vor reveni duminică, dar ca să ai ce îmbrăca la plecarea de aici, ne-am gîndit să-ți aducem valiza de la hotel, cu restul de îmbrăcăminte. Ți le vom restitui în momentul în care vom încheia socotelile... Altă veste, te-am scos din evidențele hotelului fiindcă, oricum, nu era de nivelul duminică... Dacă mai vrei să rămîi în București, îți vom oferi noi cazare la un hotel mai serios și cu servicii mai bune, că doar trebuie să ne revanșăm corespunzător... Și încă ceva... Am înțeles că te-a căutat azi dimineață fratele duminică... S-a arătat foarte nedumerit cînd i-au spus cei de la recepție că nu ai înnoptat acolo și că nu ai apărut la locul fixat pentru întîlnire. Nu s-a gîndit că ești tînăr, că Bucureștiul oferă atît de multe distracții ori că există și femei frumoase, care să te atragă și să te rețină cu farmecele și cu talentele lor... A făcut ceva gălăgie,

dar a acceptat ca posibilă și varianta că te-ai fi putut rătăci în patul vreunei dame... Mă gîndesc că o zi, două nu te va mai căuta, așa că ai suficient timp să clarifici și relațiile cu noi... Nu ți se pare că lucrurile se pot îndrepta înspre bine ?

– Înțeleg că ați reușit să mă faceți pierdut sau dispărut temporar, sub aparența unor pricini minore...

– Observi cît de simplu e?... Îți reamintesc încă o dată că deja totul depinde de tine... Vrei să îți revezi fratele și bunica, poți să o faci chiar după amiază sau mîine dimineață, ca să nu îi deranjezi la ore nepotrivite... Nu vrei, atunci va încerca și tovarășul maior Petrescu să te convingă cu metodele dumnealui... Numai că nu știu dacă, după ce te va chestiona colegul meu, te vei mai grăbi să îți reîntîlnești rudele... Și ar mai fi ceva... S-ar fi interesat de dumneata și tatăl prietenei fratelui dumitale... Am înțeles că e diplomat și mare prin Comitetul Central... I s-a transmis și dînsului de la recepție să nu își facă griji și că îl vor anunța ei cînd vei apărea... Nu e bine? Ar fi păcat să se mai deranjeze un om atît de important și cu atîta răspundere ca a dumnealui... Noi așa ne-am gîndit și tind în continuare să cred că putem regla lucrurile aici și strict între noi... Dumneata ce părere ai ?

– Că sînteți odioși, dar tot nu contează, chiar dacă nu vreți să îmi acordați nicio șansă...

– Cum, nici o șansă? Îți oferim șansa să fii util țării în care te-ai născut și poporului din care faci parte... Acum, poate că ți se pare că ar fi ca o constrîngere, dar după ce o să realizezi cu adevărat ce se întîmplă, sunt convins că o să ne mulțumești.

– Doamne, cîtă ipocrizie!... Cum de mai puteți privi în ochii mamelor și copiilor voștri? Oare cum de vă mai puteți considera oameni?

– Hm... Încerci să ne ții o lecție de morală?... Asta-i culmea!... Tu, care ai fugit în Grecia ca să ajungi la mai bine și te întorci după nouă sau zece ani fiindcă s-au împutit treburile acolo? Sau ai venit să faci puțin spionaj?... Bănuiesc că nu pentru greci, ci pentru alții, care au interese și aici și acolo... Ce zici, am ghicit?... Știi cum se pedepsesc la noi spionii?... Ha, ha... Uite, la chestia asta nu mă gîndisem... Înțelegi în ce situație te găsești?... Eu zic că cel mai bine este să semnezi angajamentul

de colaborare și, în felul acesta, se rezolvă totul... Mie așa mi se pare corect... și benefic pentru noi toți... Nu ești de acord?

– Nu.

– Indiferent de urmări? Gîndește-te bine înainte să dai ultimul răspuns! Eu nu te voi mai întreba din nou...

– Refuz să colaborez cu Securitatea...

– Adică, cu mine și cu Nicu Stănescu... Sînt curios dacă și în urma discuției cu Petrescu vei fi la fel de categoric... Te las cu el... Nu știu dacă ne vom mai revedea. Vei discuta doar cu tovarășul maior Petrescu și cu oamenii lui... Partea nostimă este că ei nu prea stau la discuții... La ei este ori da, ori ba, fără cale de mijloc sau de întoarcere... Ai să vezi!... Acum vei fi dus iar în cameră și chemat peste câteva ore... Cînd vor avea timp de tine. Nu exclud varianta ca nici măcar să nu te mai cheme astăzi... Asta e... E hotărîrea ta, iar eu o respect. Facem cum ai ales tu... Îți urez succes, sănătate și ceva noroc, fiindcă s-ar putea să ai nevoie... Deși, de acum, nu mai sînt foarte sigur... Ce să-ți mai zic?... Rămîne așa cum ți-ai ales tu...

*

În următoarele două zile nu l-a băgat nimeni în seamă, ca și când nici nu ar fi existat. În a treia zi a apărut Vasile cu o gamelă metalică, ce conținea un terci greu de definit, în care era înfiptă o lingură veche din aluminiu :

– Ați fost introdus la porție... Asta înseamnă că veți mai sta pe la noi... A, dar uite ce s-a umflat și s-a înroșit rana!... Nu ați simțit că se umflă?

– Și ce puteam să fac?

– Să băteți în ușă, să strigați pe cineva... Pe hol este tot timpul un gardian... Acum, să vedem ce putem face! Cât timp mîncăți, o să mă duc să caut ceva...

La întoarcere, Vasile i-a pus pe obrazul rănit o cataplasma cu frunză de brusture, zdrobită și îmbibată cu oțet :

– Ustură?... Nu ustură... Era mai bună cu patlagină sau cu ceapă coaptă, o să mai caut și, data viitoare, cînd mai vin, încercăm și cu altceva...

Neîncrezător, George ține deasupra rănii combinația

miraculoasă... Constată din nou umflătura și zona fierbinte :

– Nu trebuia curățată plaga mai înainte? Iar după cum mă arde, nu cred că sunt suficiente leacurile băbești...

– Nu știu, nu mă pricep... Să vină ofițerii și discutați cu ei... Dar de ce nu ați mâncat?

– Așa ceva nu pot mânca, oricât mi-ar fi de foame...

– Păi, cam așa este mîncarea pentru cei rămași mai mult timp la noi. Aici nu prea se rămîne peste noapte și nici nu avem bucatar. Coleașa, așa-i zicem, face parte din instrumentele de convingere pentru cei... indeciși... Așa le zice tovarășu' maior Petrescu... indeciși... Am înțeles că și dumneavoastră sînteți un astfel de om... Păcat!... Tovarășul maior Petrescu a zis că detestă asemenea tratamente, dar că nu are încotro... Zice că nu îi place nici să bată sau să folosească amenințările ori tortura... Zice că lui îi revine partea cea mai neplăcută, ingrată zice dumnealui și că ar fi preferat să i se repartizeze metodele tovarășului maior Stănescu și nu măsurile de... constricție, parcă le spune...

– Așa face mereu?

– Cine?

– ...Tovarășu' maior Petrescu... Dispare cîteva zile și, între timp, te pune pe dumneata să pregătești... musafirul?

– Ce musafir?

– Pe ăștia ca mine. Lăsați în celula asta mizeră și fără mîncare...

– Nu cred... Zilele astea a fost plecat nu știu unde, că nu îmi dă raportul mie, dar vine mîine... Mîine sau poimîine... Așa că, mai bine, luați de mîncăți, că nu se știe cît durează!...

– Scuză-mă, dar voi ce mîncăți când sînteți la serviciu?

– A, nouă ne trimit porțiile numărate de la Clubul Dinamo. Niciodată nu e suficient... De aceea le și dăm coleașă la... musafiri...

– La deținuți... De ce te ferești de cuvinte?

– Păi, nu sînteți deținut... Când cercetații ajung deținuți sau internați, nu mai rămîn la noi, sunt duși în altă parte... Fiecare, la categoria lui... Depinde cum este clasat... sau catalogat... sau calificat... Nu mă prea pricep la termeni, că nu e treaba mea. Și așa am vorbit mai mult decît trebuia... Deci, nu vreți să mîncăți?

– Nu. Așa ceva nu pot mânca...

– Atunci, o iau, ca să nu se adune muște... Dacă vă răzgîndiți sau dacă doriți ceva, strigați sau băteți în ușă! Cineva este afară și vă va răspunde...

*

Maiorul Petrescu a sosit a doua zi, pe la prânz... A trimis după George să îi fie prezentat în birou, dar între timp fusese adusă și masa pentru salariați de la Clubul Dinamo, așa că, până să înceapă ancheta, apucase să guste câțiva dumicați...

– Ai nimerit prost... Dar acum, dacă tot te-au adus, intră!

– Pot să aștept... N-are rost să vă deranjez...

– N-auzi, să intri? Intră, domnule! Eu am mâncat deja acasă, asta era doar o completare... M-a atras mirosul, dar n-am mâncat-o... Nu vrei să-ncerci?... Am înțeles că nu te-ai apropiat de mîncare... Sau ai declarat greva foamei?... Să știi că, la noi, chestia asta nu ține! Iar dacă ți-e foame, ia, domne și mănîncă! Fără jenă! Ce, naiba, sîntem copii? Sau, și mai bine, dă-ți, domne, acordul ăla timpit și te duc imediat la un restaurant în firea lui și comandăm ce vrei... Te-ai mai gîndit?

– Domnule, cît mă mai chinuiți? Și de ce?

– Noi? De ce te-am chinuit noi? Ți-am dat numai timp de gîndire, ca să iei hotărîrea convenabilă pentru noi toți... Te-a forțat cineva cu ceva? Ți-am spus doar atît: zi-ne ce ne interesează și ești liber să pleci...

– Ce să vă spun, dacă nu știu?

– Păi, începi cu începutul!... Explică-ne ce e cu regimul sau cu guvernul ăla al coloneilor și apoi putem dezvolta subiectul!

– Credeți-mă că nu știu mai mult decît scrie presa și nici măcar din ce a apărut în presă nu știu foarte mult. Vă pot informa greșit...

– Zi-mi, totuși, versiunea ta!

– Păi, a început totul în urmă cu doi ani, pe un fond de instabilitate politică...

– Dezvoltă puțin!

– ...Pe fondul mai multor ani de conflict între dreapta și stînga, ce data încă din anul 1920 și care s-a manifestat inclusiv în perioada ocupației naziste, în anul 1965, s-a ajuns la o criză

constituțională, numită Apostazie. Pe acest fond conflictual, cu puternice abateri de la democrație, după moartea Regelui Paul, a urmat pe tronul Greciei fiul lui Paul, Konstantin al doilea, care acceptă limitarea prerogativelor sale monarhice, dar cu condiția să nu ajungă la guvernare adepții lui Georgios Papandreu, un reformist declarat, suspectat și de intenții antidinastice... Între anii 1965 și 1967 au urmat fricțiuni în cadrul parlamentului, situația a degenerat, agravându-se pînă la pierderea situației de sub control, poate și datorită faptului că forțele democratice se bucurau de susținerea populației, iar la alegerile programate în ultima duminică a lunii mai a anului 1967 victoria partidelor de stînga se prefigura ca și sigură. În acest context socio-politic foarte complicat, pentru a preîntîmpina victoria stîngii, Regele Konstantin al doilea a acceptat venirea imediată la putere a unor generali și colonei cu orientări de dreapta și astfel s-a instalat dictatura militară încă din luna aprilie, chipurile, pentru asigurarea condițiilor de desfășurare corectă a alegerilor. Au fost răspîndite vreo sută de tancuri pe străzile importante ale Atenei și au fost ocupate militar principalele instituții, inclusiv Ministerul Apărării, au fost arestați politicienii din opoziție, apoi și cetățenii bănuți că ar avea simpatii de stînga. Treptat, pe baza unui plan numit Prometeus, s-a ajuns la preluarea întregii puteri politice. Printre arestați a fost chiar și comandantul armatei, determinat la rîndul său să se alăture acelui plan anticomunist...

– Cum se numesc principalii șefi ai juntei?

– Știu că sînt patru... Coloneii Georgios Papadopoulos și Nikolaos Makarezos, generalul Stylianos Pattakos și mai este unul, pe care nu mi-l amintesc... O să-i spun numele dacă o să mi-l aduc aminte... Îl știam, mi-l reamintesc sigur...

– În fine, zi mai departe!

– V-am zis că s-ar putea să greșesc... Știu că au arestat atunci multe personalități politice, chiar și pe primul ministru... După aceea, s-a trecut la declararea unei dictaturi militare deschise, junta militară, numită a coloneilor negri, a închis instituțiile democratice, a interzis grevele și mișcările de stradă, a desființat partidele politice, a introdus o cenzură strictă, funcționarii de stat au fost numiți din rîndul ofițerilor, mii de politicieni mai mari sau doar de nivel local au fost aruncați în pușcărie, s-a

interzis pînă și muzica rock, s-au luat măsuri de reprimare a socialismului și a sindicalismului...

– Cam ceea ce se întîmplă acum și în Franța... De la declararea grevei generale s-a ajuns la tancuri pe străzi și la lupte între studenți și muncitori cu forțele de ordine... Înțelegeți acum de ce nu putem rămîne indiferenți și de ce îți cerem și ție unele informații?... Probabil că îți vei da seama că nu ne facem decît datoria, pentru ca asemenea tulburări să nu apară și aici... Zi mai departe!

– O, Doamne!... Regele a recunoscut inițial guvernul coloneilor, dar după ce a înțeles că vor doar să se folosească de el pentru a prelua întreaga putere, a pregătit o contralovitură de stat, sprijinit tot de militari, o altă grupare formată din marinari și din forțele aeriene. Revolta a început pe 13 decembrie 1967 în portul Kavala, dar a fost înăbușită de coloneii negri, după care, tot în decembrie, prim ministru a devenit șeful juntei militare, colonelul Georgios Papadopoulos. El a modificat și constituția pentru a oferi legitimitate dictaturii militare. Cînd am plecat eu din Grecia se pregătea organizarea unui referendum în legătură cu păstrarea sau abolirea monarhiei...

– Tu ce crezi că se va întîmpla?

– Nu știu... Am impresia că, de fapt, acest referendum este doar o tragere de timp pentru consolidarea dictaturii militare... Mi-am amintit cum se numea al patrulea șef al juntei... Dimitrios Ioannidis... El era șeful poliției din Atena și s-a alăturat regimului militar condus de Papadopoulos...

– E o situație încurcată... Poate degenera oricînd în război civil... Și totuși, tu de ce ai venit aici? Ai vreo misiune? Spune sincer!

– De ce trebuie neapărat să am o misiune? De dorul de cei dragi și de locurile în care am trăit cîndva nu poate fi vorba? Credeți că toată lumea pune la cale sabotaje ori boicoturi la adresa cuiva?...

– Situația internațională asta demonstrează. E o luptă de care pe care, o luptă teribilă între sisteme... Ai văzut? Și în Franța și în Marea Britanie și în America Centrală și de Sud, ba chiar și în Statele Unite ale Americii există o luptă fățișă între extreme, iar comunismul de acolo nu se compară cu comunismul nostru

pașnic și creator... Observi diferențele?

– Iertați-mă, dar chiar nu văd mari diferențe. La mijloc este vorba despre niște interese de grup, mascate prin diferite doctrine... De aceea nici nu încerc să fac sau să înțeleg politica... Sau dacă există unele diferențe, ele provin mai degrabă din reacția oamenilor la diferitele schimbări de sistem... Știu de la bunici cum a fost instaurat comunismul în România și cred că nu m-au mințit când mi-au spus că majoritatea românilor s-a opus instalării comuniștilor la conducere... Mi se pare firească o asemenea opoziție la un popor alcătuit preponderent din țărani, care și-au dobândit micile proprietăți cu sînge vărsat la Rahova, la Vidin sau Smîrdan ori la Mărăști, Mărășești sau Oituz și mi-e greu să cred că țăraniii noștri ar fi renunțat chiar atât de... ușor la pămîntul și la agoniseala lor pentru a lucra „pașnic și creator” în colhozuri... Că, între timp, susținuți de la Moscova, comuniștii au devenit tot mai mulți, cred că este vorba doar despre acea adaptabilitate specifică românilor, cea care le-a asigurat și supraviețuirea pe aceste meleaguri în pofida atâtor dificultăți înfruntate de-a lungul istoriei. Dar românul, prin felul și firea lui, nu e nici comunist, cum n-a fost nici burghez, liberal sau creștin-democrat sau socialist sau altceva vreodată. Omului de rînd nu i-a plăcut politica, pentru cei mai mulți, venirea unui nou partid la putere le-a adus doar probleme și nenumărate obligații în plus... Discutam și cu Căpitanul Stănescu, fostul meu coleg, care ne acuza pe noi aromânii de aservire la politica legionară... Conaționalii mei n-au fost legionari adevărați, cum nu sînt și nu pot fi nici comuniști din convingere... Ei au devenit legionari fiindcă li s-a promis salvarea părinților și rudelor lor prigonite în anii aceia în Grecia... A fost vorba despre încercări disperate de a salva viața unor persoane abandonate de autoritățile de la București...

– Stiu, știu povestea... De-acolo i s-a tras și lui I.G. Duca, care, fiind pe atunci ministru de interne, a refuzat salvarea a cincisprezece mii de machidoni, pe care i-a lăsat să moară de foame și de frig în porturile grecești, în schimb, a aprobat, cam în aceeași perioadă, acordarea cetățeniei române la șaptezeci de mii de evrei... Automat, fiii aromânilor aflați la studii în România, cărora li s-au alăturat și alți aromâni stabiliți aici

dinainte, s-au înscris în Legiune cu intenția de a-i ajuta pe legionari să acceadă la putere în România, iar ei să își poată răzbuna rudele pierdute. Doi dintre asasinii lui Duca, Doru Belimace și Ioan Caranica au fost aromâni, la fel și la asasinarea lui Armand Călinescu, tot aromânii au fost în prim plan...

– Nu-i adevărat. La asasinarea lui Armand Călinescu nu au fost implicați aromânii... A fost vorba doar despre comandoul legionar al lui Miți Dumitrescu, alcătuit exclusiv din români get-beget... De altfel, legionari aromâni n-au fost mulți, dar ei s-au remarcat întotdeauna prin seriozitatea și prin conștiinciozitatea de care au dat dovadă în orice împrejurare și în orice privință...

– Seriozitate și conștiinciozitate în crimă?

– În tot ce făceau... Au fost vremuri întunecate și tulburi, la care au contribuit și unele influențe nefaste, induse de unii politicieni iresponsabili, ca și unele patimi și confuzii stîrnite și alimentate perfid din afară... Și mulți naivi s-au lăsat atrași în capcane... Acei oameni care au greșit au fost condamnați de contemporani și repudiați de istorie, dar cei mai mulți dintre aromâni nu s-au implicat în crime, ci s-au dovedit corecți și loiali pînă la sacrificiul de sine, făcîndu-se utili țării în care au trăit, în orice condiții istorice... Iar cei care au greșit, au fost victime ale încrederii exagerate în oameni...

– Ai tăi cînd au venit în România?

– Bunicii care m-au crescut au sosit aici spre sfîrșitul anului 1920, împreună cu tata, care avea în jur de trei ani, mama și apoi eu și fratele meu sîntem născuți la Brăila. Tatăl meu a murit în al doilea război mondial ca locotenent al armatei române... Nici bunicii și nici părinții mei nu au făcut politică de partid, dar au fost devotați națiunii române...

– Chiar și dacă au fost dintre cei răi, nu mă aștept să îmi spui altceva...

– Au fost oameni curați și cinstiți, iar eu și fratele meu, la vârsta pe care o avem, nu cred că putem fi suspectați de participare la mișcarea legionară sau împotriva actualei puteri...

– Dar nu te-a acuzat nimeni pentru un posibil trecut încărcat... Și nici nu ți-am cerut să ne spui vreun secret senzațional despre Grecia... Ai văzut ce simplu a fost?... Ne-ai spus ceea ce știi și sunt convins că, tot din loialitate, o să ne ții

la curent cu ce se va mai întâmpla mai departe... Nu era mai simplu să fi acceptat de la început?... Mă bucur nespun că ți-ai dat seama că este benefic pentru toți să colaborăm...

– Scuzați-mă, dar nu am colaborat cu nimic... Referirile mele la situația din Grecia sunt banale, arhicunoscute și lipsite de ceva extraordinar... Sînt doar lucruri aflate din ziare sau auzite din public, adică nimic de la o sursă mai importantă... Asemenea informații sînt convins că le aveți deja, ba chiar mult mai bogate și mai profunde decît vi le-aș putea oferi eu... Sînt nimicuri cunoscute de oricine aflat în apropiere sau afectat în vreun fel de situație... Așadar, nu vă bazați pe mine în continuare și nu vă așteptați să culeg sau să vă trimit noi informații!

– Dar nu înțelegi că nu îți cerem să ne transmiți vreun secret compromițător sau ceva special și reinterpretabil vreodată? Doar ce vezi și auzi în jurul dumitale, trăind în Atena... Pentru noi poate fi mai mult decît suficient... Corelînd informațiile de la... tine... cu cele culese de alții, ne formăm o impresie mai largă asupra a ce se întâmplă acolo și ne dăm seama dacă situația în ansamblu ne poate afecta pe noi... E simplu, nu-ți asumi nici un fel de obligații față de nimeni și nu ai responsabilități. Ei, dacă ne mai furnizezi și câte o informație valoroasă, e cu atît mai bine și pentru noi și pentru tine. Ne umplem de laude și de prime, fiindcă atunci chiar ne merităm banii...

– Nu cu astfel de bani îmi doresc să îmi cresc copilul... Ar fi niște bani blestemați, otrăviți... Nici nu mă gîndesc să accept vreodată...

– Atunci, fă-o din patriotism! Îți repet că nu e nevoie de informații de primă mână, ci doar de informații corecte și trimise în timp util. În rest, lasă totul pe seama noastră, căci știm să le folosim, fie că sînt doar niște compilații de prin ziare... Eu, unul, n-aș putea să citesc presa greacă nici dacă aș avea abonament gratis la principalele lor ziare... Literalele alea îmbîrligate, cînd latine, cînd chirilice, mă obosesc numai și cînd le privesc...

– În Grecia există presă tipărită în limbile engleză și franceză și sînt convins că un abonament la asemenea publicații nu ar fi o problemă, doar sînt atîtia refugiați greci în România, iar dacă nu mă înșel, mi se pare că există și un ziar grecesc tipărit în limba română, care redă situația și noutățile de acolo...

– L-a suspendat cenzura grecească... Și e altceva să primești informația de la cineva care știe limba și care poate avea acces la mai multe surse de informare. Pe noi ne interesează informațiile curate și prompte și nu doar răstălmăcirile și intoxicațiile propagandistice ale puterii... Tot ce îți cerem este să te străduiești să simți pulsul străzii și să ne dai de veste dacă au loc schimbări sau evenimente de mare amploare... Ori inversări de situație...

– Și cum stabilesc eu dacă informația este valoroasă sau dacă vă interesează? Pot să ignor ceva important și să vă intoxic chiar eu, fără să vreau... Sau, poate, intenționat...

– O să te-nveți să alegi. Treptat. Cu timpul, vei reuși să selectezi numai ce trebuie. Tu semnează angajamentul de colaborare! După aceea vei fi instruit și cum să culegi și cum să transmiți informația cea mai bună...

– Dumneavoastră socotiți semnarea acelui angajament drept condiție inexorabilă a relației cu mine sau cu alții aflați în aceeași situație. De ce e absolut necesară o asemenea semnătură? Pentru dosar sau pentru ce?

– Ți-am mai zis: lasă chestiunile procedurale și de rutină în seama noastră! Iar dacă îmi pui prea multe întrebări, încep din nou să te suspectez că vrei să faci joc dublu și că încerci să culegi informații pentru alții... Nu observi că de câteva zile ne aflăm în același punct de plecare, eu mă rog de tine, iar tu te eschivezi într-un mod penibil?... Nici măcar subtil sau cu o justificare anume... Refuzi doar ca să refuzi și simulezi sau mimezi niște false principii... Eu îți mai pot lăsa timp de gândire, zile și săptămâni întregi, numai că nu e bine. Zici că mîncarea de aici nu e comestibilă, probabil că nici condițiile de cazare nu îți convin, ai pierdut legătura cu fratele și cu bunica ta, iar cei de acasă, mă refer la soție și la cei pe care îi ai în Grecia, se vor îngrijora, se vor adresa și ei unor autorități sau vor veni să te caute. Unde, mă rog?... Pe urmă, uită-te la rana pe care o ai în obraz! Mergi la oglinda de la chiuveță și te privește! Mie nu-mi place deloc cum arată... E clar că nu merge bine și că trebuie tratată mai serios, nu cu foi de brusture sau cu alte căcaturi... S-ar putea ca tocmai frunza aia pusă de Vasile să te fi infectat și mai rău... Ce știe el? E un simplu paznic, a vrut să te ajute, dar

poate greși... Noi nu putem să te ducem la medic, căci asta înseamnă să te bage în scriptele lor și în felul acesta ai ieși la lumină... În momentul de față, tu nu prea ești, ai părăsit hotelul, nimeni nu știe unde te afli, dacă mai ești în România sau dacă ai plecat... Apărînd în registrele medicilor, ți se poate lua urma și ce am făcut? Se pierde toată conspirativitatea, ca să nu mai vorbesc de secretul racolării tale și așa mai departe... Vezi cum e? S-a creat un cerc vicios și nu mai poți ieși din el decît dacă accepți colaborarea cu noi. Eu cred că trebuie să ajungi la medic și chiar urgent!... Mergi să te uiți în oglindă și ai să observi că nu glumesc și nici nu exagerez ca să te conving neapărat !

– Știu că rana mi s-a infectat și că am nevoie de doctor...

– Și, atunci, ce aștepți? Știi ce înseamnă o infecție netratată?... Dă-o în pizda măsii de mîndrie... de principii și de orgolii prostești!... Semnează, domne, odată și hai să intrăm în normalitate!... Mergi la oglindă și te uită!... Ochiul îți este aproape închis, iar buba aceea este urîță și neagră, probabil că are și puroi sau alte mizerii pe dedesubt și care lucrează, doar nu ești copil să îți explic eu că se poate termina prost... Dacă mori ca un idiot, la ce ți-ar mai folosi ambiția?... Ai tăi nu ar ști nici măcar unde și dacă ai fost înmormîntat creștinește... Chiar nu întrevezi ridicolul situației în care te pui? Eu zic să semnezi și să încheiem tot cercul ăsta, care nu folosește absolut nimănui!... Chiar nu pricepi că poți să îmi trimiți din Grecia doar baliverne, pe care eu sau altul cu care vei păstra legătura să le claseze ca necorespunzătoare? Semnează, domne și nu fi prost! Dacă la patru-cinci bazaconii introduci și o informație reală și de real interes, toată lumea e mulțumită și mergem așa mai departe... Ce mai vrei?... Pari un băiat deștept și pragmatic, nu un... Nu muri ca tembelul doar ca să îți demonstrezi o verticalitate și o demnitate luate din cărți! Vrei să-ți mai las timp de gîndire? Eu îți las, dar nu cred că mai putem amîna mersul la medic... Cît vrei să îți mai repet datele problemei ca să înțelegi că nu ai loc de întors? În încheierea argumentației mele îți reamintesc faptul că, în momentul de față, nimeni nu mai știe ceva despre tine, practic nu mai ești, iar dacă nu faci un minim efort, scuză-mă, dar chiar să și vreau, nu aș mai putea să te-ajut...

Fii, domne, inteligent și semnează! Totul depinde de acel acord pur formal...

– Dacă este doar formal, de ce vă cramponați să semnez ?

– Mă faci să mă îndoiesc că ești isteț, așa cum zicea Nicu Stănescu... Ce, naiba, nu pricepi? Cum ai vrea să îți dăm drumul și să recunoaștem toți trei că n-am reușit să te racolăm? Nu îți dai seama că am fi făcuți incompetenți, trimiși cine știe pe unde sau chiar dați afară și am trăi toată viața cu tinicheaua legată de coadă? Crezi că, de florile mărilor, ți-am propus pînă și varianta să ne trimiți gogoși și orice fel de tîmpenii?... Dacă scapi de aici, interesează-te de renumele meu de anchetator! Nu mi-am folosit metodele dure fiindcă m-am luat după Nicu și te-am considerat un tip rezonabil, cu inteligență peste medie și care nu se cramponează de canoane utopice și absurde, dar dacă tu nu dorești să cooperezi, mă văd nevoit ori să trec la brutalități ori să te las să mori din infecția asta stupidă pe care o ai lîngă ochi. E ultima oară cînd îți prezint variantele și cînd tu ai posibilitatea s-alegi. Am făcut tot ceea ce a depins de mine ca să se termine bine. Nu vrei, chiar nu pot face nimic...

– Și, dacă mor, nu veți fi trași la răspundere ?

– De cine și pentru ce? Ai uitat că, dacă te afli aici, e la fel ca și cum nu ai mai exista?... Ce să-ți mai zic?... Moartea ta prematură, pe care nu o exclud în momentul de față, ar constitui deznodămîntul absurd al atîtor strădanii de a ajunge la un consens minimal... Ar fi doar una dintre tragediile care au loc zilnic în lume, cauzate de neînțelegerile dintre oameni... Ceea ce mă intrigă în această situație este faptul că cei mai mulți vor pune totul pe seama destinului, iar tu vei fi uitat și tot mai puțin regretat chiar și de cei pe care îi socotești scopul și rațiunea vieții tale... Dar așa cum ar trebui să ne dăm cu toții seama, sîntem efemeri și foarte ușor de înlocuit... Vorba unui scriitor renumit, totul este în zadar, un bîlci al deșertăciunilor...

*

Temerile lui Nikos s-au adeverit. A fost chemat la morgă să identifice cadavrul fratelui său... A încercat să afle cauza morții subite: septicemie galopantă, pe fond de inaniție prelungită...

Cum a ajuns la spital?... A fost găsit inconștient pe marginea drumului dintre Secăria și Comarnic, la ieșirea din pădure, dus și tratat de urgență la Spitalul Mîrzescu din Brașov, însă organismul său foarte slăbit nu a rezistat, infecția fiindu-i fatală... Nikos nu poate accepta varianta rătăcirii lui George sau a unui accident care l-ar fi pus în imposibilitatea de a se deplasa... Are membrele și tegumentele întregi, singura rană vizibilă fiind cea din obraz, acoperită cu un praf alb-gălbui... Deocamdată, miliția a suspendat cercetările, din lipsă de suspecți și de probe, admițînd probabilitatea că în zonă ar fi putut ajunge de oriunde, cu o mașină sau pe jos... Că n-a fost jefuit, o dovedesc pașaportul și portofelul în care s-au găsit cîteva fotografii de familie, dar și cîteva sute de lei și cîteva sute de dolari americani, pe care le-a avut asupra sa. Corect s-a dovedit și individul care a chemat ambulanța, dar nici el n-a putut declara decît locul și starea bolnavului, pe care l-a descoperit cu totul întîmplător... Nikos a insistat pe lângă medicul autopsier să îi precizeze în scris data și cauza oficială a morții, pretenție satisfăcută oricum prin eliberarea certificatului de deces... I s-a repetat insistent că persoana care a chemat ambulanța nu a putut oferi mai multe amănunte și că nu poate fi trasă în vreun fel la răspundere. L-a căutat totuși ca să îl cunoască și să îi mulțumească pentru ajutorul acordat bolnavului pentru a ajunge urgent la spital... Bineînțeles că nu poate reproșa nimic nimănui pentru desnodămîntul fatal, cu atît mai puțin medicilor, care s-au străduit să-l salveze... Este clar că intervenția cu antibiotice a avut loc prea tîrziu... .. Mai dificilă a devenit acum obligația de a o informa pe maia și, mai ales, pe soția lui George, în Grecia... Corpul neînsuflețit a ajuns, alături de părinți, în modestul cavou al familiei lor din Brăila... „Oare acesta a fost chemarea destinului său, care i-a purtat pașii înapoi în România?... Ar fi culmea!... Dar mai știi cum lucrează astrele!?... Prea ar semăna totul a tragedie grecească”!...

Nota autorului(!): Între anii 1950 și 1974, clădirea Grand Hotel de Boulevard a fost utilizată doar ca sediu al unor ministere, nu însă și ca hotel !...

CUPRINS

1). Cireșul sălbatic	5
2). Repofilarea profesorului de geografie	29
3). Cireșii uscați	32
4). Plictis	64
5). Prietenul de departe	71
6). „Acasă”... la Tudor Vianu...	79
7). Copacul în care se adăpostesc păsările	83
8). Zidul	86
9). Blocul cu trei intrări	117
10). O amintire mai mult decât stranie	128
11). Panglica albăstruie	139
12). Weekend plăcut	152
13). Fröhliche Weihnachten	156
14). Schimb de dame, atenuat prin rocadă	182
15). Povestea (re)numitului Paul Craft	205
16). Liftierul	211